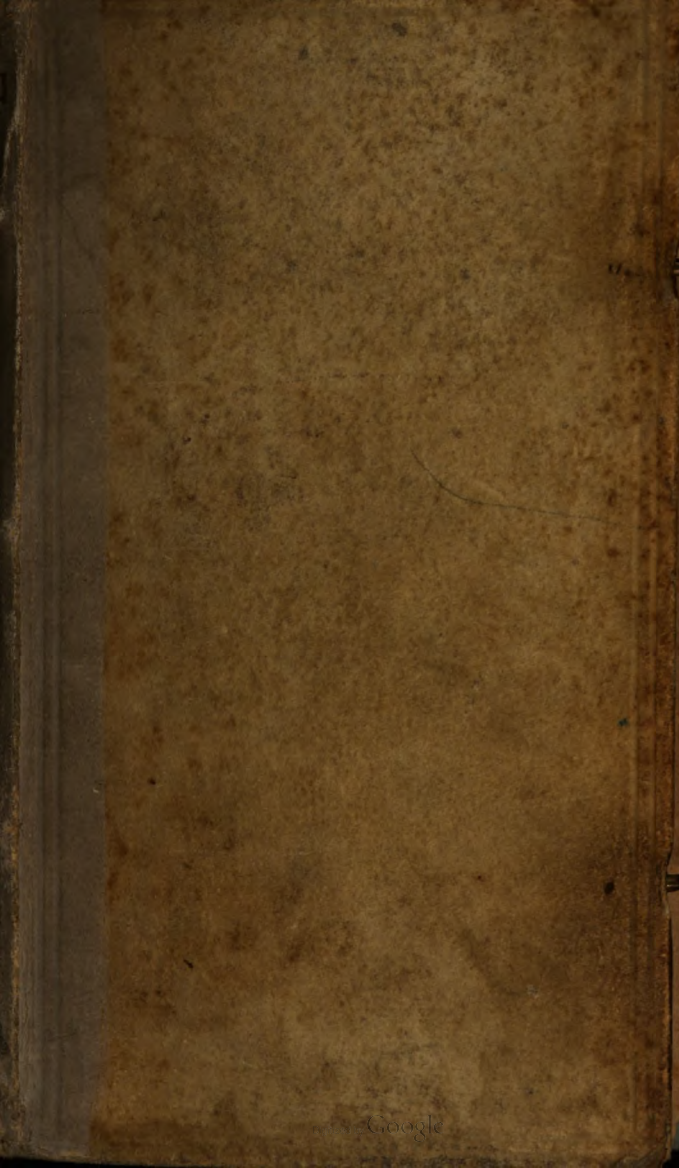

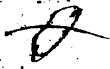

I

Ms. 557 Literae

(34)

(vol. 34)

<36619153130013

<36619153130013

Bayer. Staatsbibliothek

Collegij Soc.^{ti}s Iesv. Monachij
ANNVÆ 1659

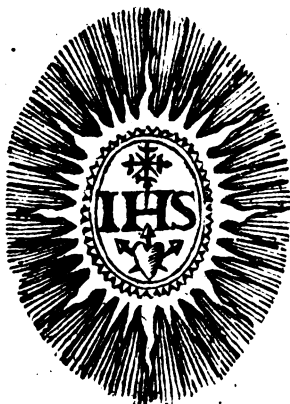
LITERÆ
SOCIETATIS IESV,

ANNI M.DC.LII.

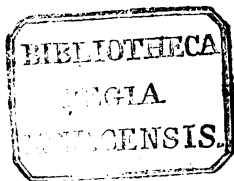
ALEXANDRO GOTTIFREDO
Præposito Generali Societatem gubernante
usq; ad 12. Martij.

Deinde

GOSWINO NICKEL
in Præpositum Generalem
electo.

P R A G Æ.

PROTESTATIO.

Vm S. D. N. Vrbanus Papa VIII. die 13. Martij, Anno 1625. Decretum ediderit, idēq; confirmârit die 5. Julij, Anno 1634.

quo inhibuit imprimi libros, hominum, qui sanctitatis seu martyrij famâ celebres è vita migraverint, gesta, miracula, vel revelationes, seu quæcunq; beneficia, tanquam eorum intercessionibus à Deo accepta, continentes, sine recognitione atq; approbatione Ordinarij, & quæ hætenus sine ea impressa sunt, nullo modo vult censerī approbata. Idem autem Sanctissimus die 5. Iunij, Anno 1631. ita explicuerit, ut nimirum non admittantur elogia Sancti vel Beati, absolute, & quæ cadunt super personam; benè tamen ea quæ cadunt supra mores & opinionem, cum protestatione in principio, quòd eis nulla adsit auctoritas ab Ecclesia Romana, sed fides tantum sit penes auctorem. Huic decreto, ejusq;

confirmationi & declarationi, obser-
vantiâ ac reverentiâ quâ par est infi-
stendo, profiteor me haud alio sensu,
quidquid in hoc libro refero, ac-
cipere, & accipiam ab ullo velle, quàm
quo ea solent, quæ humanâ duntaxat
auctoritate, non autem divinâ
Catholicæ Romanæ Ecclesiæ, aut
Sanctæ Sedis Apostolicæ nituntur :
ijs tantummodò exceptis, quos eadē
S. Sedes Sanctorum, Beatorum,
aut Martyrum catalogo
adscriptis.

AN.

(S) + (S)

A N N V Æ R O M A N Æ

M. DC. LII.

I.

Indictio ad iubendum
Præpositum Generalem,
maximo Societatis in ex-
tremum Decembris anni
1651. diem comitio, Lu-
sitanos Patres, ne adessent
quædam domi variè tur-

bida, & silentio tantisper dissimulanda, te-
nuere: Castellanis, Bæticis, Toletanis, in
mari mediterraneo (incertum quo spei me-
tûsve consilio) interceptis, ærumnosam illa
captivitas & spoliatio moram injecit, uno
penitus intercluso. Extremo Decembris,
adeóq; anni 1651. obeuntis, die, Joannes
Card: de Lugo, noster, ad Domum Profes-
sam Romanam, ubi suffragatores comitia-
les more majorum conveniunt, habitâ co-
hortatione de nomine JESV & Societate, di-
xit è Landulpho apud Hugonem Cardina-
lem: (a) *In gloria cælesti omnes ab ipso JESV
dicemur lesusæ.* Nempe quod alij Christia-
ni habituri sunt in fine, nos dicere possu-

A 3

mus

(a) *Landulphi Hugo Card: in Apoc:*

mus cum Isaia : (a) *A principio nomen tuum super nos.* quasi per anticipationem. Etenim quòd ab hoc JESV nomine incipiens annus noster sæculo integro æquivalet, granditate ac multitudine operum, debet hoc Societas nomini JESV, à quo accipit vires, & robur. Nec nostrum nobis nomen querendum in ijs quæ agimus, verùm gloria illius nominis, exemplo Ignatij. Nam quem admodum Cato Major, seu de Senectute; Lælius, seu de Amicitia; ita Ignatius, ad majorem DEI gloriam est: id est, ut Cato Senectutis, Lælius amicitiae, ita IGNATIUS querendi nominis divini & gloriæ norma est, ac exemplum. Ad hujus nominis rem servandam è S. Dyonisio Arcopagita: JESV, inquit, *felicissimam Societatem ex Sacramenti communione consicies.* Eapropter Patres ad divinissimi Sacramenti reverentiam adhortatus, adjecit Proverbium, quo Hispani ajunt furnum, seu fornacem per os calefieri, id quod à nobis fit dum Sacrificio divino celebrando ita toti persanctè incumbimus, ut & ipsi calefiamus, & ij qui adsunt advertant eum, qui divinis operatur, esse verè de Societate JESV,

II. Comitij loco appensa magna Deiparæ pallio effusè propanso supplicem Societatem

(a) *Isaias cap: 3. juxta 70.*

ratem congregatam complexæ, effigies.
 7. Januarij auspiciatò itum in comitium, &
Veni Creator Spiritus: Sub tuum Præsidium:
Defende quasumus Domine, &c. pronuncian-
 te P. Vicario, aliisq; respondentibus, divini
 Spiritus, & fidelis nostræ Matris ac Præsidis
 auxilium imploratum. Demum reliquis è
 formula ritè peractis, XXI. Januarij ALEX-
 ANDER GOTTIFREDVS universæ
 Societatis lectus est Præpositus Generalis,
 secundâ suffragatione, sive scrutinio. Inde
 ad INNOC: X. Pont: cum adijisset, retulit
 XXIII, Ian: Societatem à Pontifice impen-
 sè laudatam, *quæ adhuc reformatione non in-*
digeret, (pono enim ejus verba quàm pro-
 ximè ex Italico) *Ne verò indigeat commen-*
dasse Præposito Generali, ut curaret exactam,
instituti ac regularum observationem, ex qua
bonum Religionum, non ex reformationibus,
deperderet. Monuit quoq; , ut simus for-
 tes ad resistendum respectibus humanis:
 deniq; ut formentur concionatores Apo-
 stolici.

III. Septimâ decimâ Februarij die an-
 nuère Patres, ut pro Catholico Hiberniæ
 Regno, singulæ provinciæ unum Hibernum
 è Societate alant, & edueent pro charitate
 Societatis: itémq; erga fessos senes chari-
 tas, & erga propagandum domi forisq; san-

4 ANNŪÆ ROMANÆ
etorum nostrorum cultum pietas flagran-
tior augeatur.

IV. Jam ad umbilicum propè perductâ
Congregatione , cū 12. die Martij Pa-
ter ALEXANDER GOTTIFREDVS
morte mox percensendâ decessisset , novâ
initâ cooptatione , præmissis iterum ritè ijs,
quæ præstituta sunt è more ac formulâ Insti-
tuti 17. Martij , A. R. P. GOSWINVS
NICKEL è Vicario iterum Assistens Ger-
maniæ , secundâ & ipse suffragatione seu
scrutinio , quinquaginta quinque suffragato-
rum calculis electus est decimus Societatis
JESV Præpositus Generalis, Pontifice per-
multum id approbante. Reliqua comitij
acta vel nota sunt, vel adhuc silenda,

*ELOGIA MORTVORVM IN
Domo Professa Roma.*

V. P. Hieronymum Anfaldum Sardinia
Provincialem, virum tranquillâ quâdam re-
ligiosâq; compositione præstantem , inter
ipsam comitij generalis celebrationem 2.
Febr: extinctum , dabit Sardinia. Nobis
ex eodem comitio hic aliquantisper nobis-
cum persistens ereptus est P. THOMAS
REINA, 16. Aprilis , post alia cū cele-
bris per Italiam Concionatoris, tum gesto-
rum

SOCIET: JESV, 1652. 5

rum Magistratum munia, nuper Italiae Assistent, vir tenerae pietatis, & religiosae disciplinae retinens, etiam contra dilectos, si eos offensatores videret. Exeruit sapientem, & religiosi moris perstudiosum aculeum, etiam contra eos Coadjutores, qui ausi sunt turbida capita pro pileis quadratis, quos non merebantur, opponere. Alia de illo notabimus in Catalogo scriptorum.

VI. Sextam Septembris postremam inter vivos habuit pulchrâ morte suavissimè functus **P. PHILIPPVS ALEGAMBE** Bruxellensis, Philosophiâ Theologiâq; Graecij doctâ, & Patris spiritualis Confessariiq; domestici munere tum ibi, tum in Romana Domo gesto, nobili quâdam & religiosè urbanâ indole, sagaci consilio, tranquillo ingenio, mirabili erga Societatis institutum reverentiâ, sui demissione praeclaris exemplis contestatâ, scribendi labore usque ad propè extinctam oculorum aciem pertinaci merito aestimatus, laudatus, amatus: de quo erit in scriptorum catalogo plura dicendi locus.

VII. Secundâ Octobris ultimâ illuxit **P. CONSALVO CASTIGLIA** ex Hispania huc ad urgendum Immaculae Conceptionis negotium destinato; cui per omnes urbis calores, & autumnii variam tempe-

A 5

statem

statem hoc agenti, totâq; contentione cum domi tum foris quaquaversum satagenti, pretiosa in labore tam nobili mors necdum maturum in divina destinatione negotium intercepit, & quam se jam prehendere putabat palmam, velut in manu infregit, quando urbicis ardoribus, itineribûsq; æstuantem febris tam vehemens accendit, ut brevi extinxerit. Suavis illi cum familiaribus & integerrimè candida consuetudo, excelsum & acre, nec suâ domi nobilitate minus illustre ingenium, laudata in dicendo gratia, & à Regij quoque Concionatoris titulo insignis authoritas. Eximiè placuit etiam Romæ ad S. Jacobi auditus.

VIII. De A. R. P. N. ALEXANDRE GOTTIFREDI nobis in supremo Societatis Magistratu ad majus desiderium tantum ferè ostensi obitu, cum literæ ad Provincias ab A. R. P. N. GOSWINO NICKEL datæ satis enucleatè, ac pro dignitate loquantur, juvat illas audire. Sic habent:

Quam breves dies hominis sint, & incerta providentia nostra, docuit nos nuperimè inexpectatâ suâ migratione ex hac vita R. P. Gottifredus, Societatis nostræ Prepositus Generalis, quem nondum elapsa
bime-

bimestri spatio, ab imposito suprema Praefectura onere, placuit Deo, evocare ad se, & ad Congregationem (uti speramus) iustorum in caelis. Accidit id die 12. fluentis mensis Martij, sub horam quartam ab occasu Solis, postquam Sacrosanctis Ecclesiae Sacramentis ritè fuisset communitus. Octo circiter diebus antea, nondum soluto Conventu generali decumbere coeperat ex febricula non magni (ut tunc videbatur) momenti, sed contracta potius ex nimia defatigatione à multitudine negotiorum, quibus vir minimè parcus sui inremisè se tradebat. Verùm incidens febrilis calor in apparatus materiae longoneglectae valetudinis congestum, nec superioris autumnii aegritudine satis expurgatum, statim incrementa majora sumpsit: & auctus tabe, quae in pulmonibus latuerat, frustra obnitentibus peritissimis medicis, brevi eripuit nobis Patrem, magno cum sensu Congregationis Generalis, quae eum sibi in communem Pastorem paulò antea cooptaverat; & certè magna meritò sibi ab eo sperare poterat Societas, si diutius frui licuisset. Erat quip-

quippe insignis zeli, indefessi laboris, perspicacis ingenij, imperterriti animi, optimi in omnibus exempli, & caritate præcipuè in infirmos singulari. Sed postulâsse videbatur ipsemet à Deo, ut si diu vitam pro bono Societatis producturus non esset, potius statim ex illa decederet, dum adhuc duraret Congregatio Generalis, quæ alium sine mora sublegere posset, ne tot sumptibus, laboribus & periculis cogeretur iterum Societas orphana post breve intervallum nova Comitia celebrare. Ita vir plenus Deo, anteponens suam vitam, commoda Ordinis, nec faciens animam suam pretiosorem quam se, affirmavit disertè cuidam Patri paulò post susceptum Societatis Clavum, precaturum sese Omnipotentem Deum: ut exauditus videbatur pro sua pietate.

Moriens ille, cum nullum sibi substituisset Vicarium, devoluta est cura dirigendi Congregationem generalem ad Antiquissimum Veterum Assistentium, juxta §. 3. form. Congr. gener. quare cum iterum, sed servatis ijs, quæ præscribuntur in d. formula, convenissent Patres, ad successorem illi subrogandum, me angaria verunt, ut tollerem

CRU.

crucem ab ipso relictam, & imbecillo imposuerunt onus, si non Angelicis humeris (ut de Episcopatu dici assolet) certè humanis quibuslibet formidandum. Quamobrem auxilia undecumq; conquirō, & orationū præsertim subsidia ab omnibus enixè flagito, ut ad Dei gloriam, Societatis bonum, & ejus præcipuè in spiritu profectum sarcinā hanc ce ferre valeam, & quoniam primo loco Decessori Optimo justa persolvenda esse intelligo, R.V. curet per Provinciā sibi commissam, ut Sacerdotes singuli quinquies Sacrificium pro illo offerant, hoc est, ter juxta Regulam secundam Vicarij, semel in die exequiarum ex Dec: V. Cong: 7. & semel tanquam pro Secretario Societatis, ex præscripto Cong: 9. Dec: 21. Non Sacerdotes totidem coronas recitent. Nec amplius in præsentiarum occurrit, quàm ut omnibus, id quod ex corde facio, affluentiam charismatum de cælo prece, & me iterum atque iterum commendem omnium Sanctis Orationibus & Sacrificijs. Roma 18. Martij, 1652.

Imprimatur.

Fr: Georgius Reinoldi R. P. Fr.
Apost: Pal: Mag: Socius.

CATALOGVS PP. ELECTORUM CONGREG: X.

Anni M. DC. LII.

A. R. P. N. GOSWINVS NICKEL
Vicarius, postea Præp: Generalis.

PATRES ASSISTENTES & Provinciales.

- P. Fabritius Banfus Professus, 24. Junij
1614. Assistens Italiæ.
- P. Guilielmus de Wael 18. Junij 1617.
Provincialis Flandre Belgicæ.
- P. Claudius Boniellus 1. Nov: 1619. Vice-
Provincialis Lugdunensis.
- P. Ludovicus Brandanus, 15. Decemb: 1619.
Assistens Lusitanæ.
- P. Petrus de Fonseca, 20. Januar. 1622.
Vice-Provincialis Bœticæ.
- P. Jo: Guilielmus Galaveronus, 2. Februar:
1622. Provincialis Mediolanensis.
- P. Petrus Pimentel, 8. Junij. 1623. Pro-
vincialis Castellana.
- P. Franciscus Annatus, 28. Januar. 1624.
Assistens Galliæ.
- P. Alphonfus Yanner, 15. Augusti 1624.
Provincialis Toletana.
- P. Egidius de Namur, 29. Sept: 1624. Pro-
vincialis Gallo-Belgicæ. P. Fran-

SOCIET: JESV, 1652. 11

P. Franciscus Mascambrunus, 28, Octobr:
1625, Provincialis Neapolis.

P. Blasius Slaninus, 26, April: 1626. Pro-
vincialis Bohemiæ.

P. Gaspar Druzbigky, 3. Maij 1626. Pro-
vincialis Polonia.

P. Petrus Cazræus, 31. Maij, 1626. Provin-
cialis Campaniæ.

P. Gerardus Hansen, 8. Decemb: 1626.
Provincialis Rheni Superioris.

P. Claudius Delingendes, 13. Junij 1627.
Provincialis Franciæ.

P. Franciscus Franco, 31. Julij, 1628. Pro-
vincialis Aragoniæ.

P. Nicolaus de Royen, 15. August: 1629.
Provincialis Aquitaniæ.

P. Franciscus de Montemayor, 1. Maij,
1630. Assistens Hispaniæ.

P. Alexander Boseillus, 2. Decemb: 1630
Provincialis Venetiæ.

P. Gulielmus Sommierre, 12. April: 1632.
Provincialis Tolesanæ.

P. Hieronymus Ansaldo, 8. Septem: 1632.
Provincialis Sardinæ.

P. Zacharias Trinckelius, 25. Januar: 1635.
Provincialis Austriæ.

P. Joannes Panhans, 2. Febr: 1635. Pro-
vincialis Rheni inferioris.

P. Franciscus Forsterus, 8. Decemb: 1635.
Provincialis Angliæ.

P. Chri-

P. Christophorus Schorror, 31. Julij 1637.

Provincialis Germaniæ superioris.

P. Joannes Riwocky, 29. Julij 1639. Provincialis Lithvaniæ.

P. Ludovicus Bomplanus, 27. Maij 1640. Provincialis Siciliæ.

NON ASSISTENTES

neq. Provinciales.

P. Aloysius Albricius, Professus, 25. April: 1613. Romanæ.

P. Thomas Rheine, 2. Febr: 1615. Mediol:

P. Florentinus de Montmorencij, 9. Octob: 1616. Gallo-Belgiæ.

P. Ludovicus à Marca, 22. Ianuar. 1617. Flandro-Belgiæ.

P. Hugo Mambrux, 2. Aprilis 1617. Lugdunensis.

P. Joseph Castelnovus, 14. Maij, 1617. Siculæ.

P. Paulus de Refas, 3. Sept. 1617. Aragon:

P. Jacobus Binet, 4. Nov: 1618. Franciæ.

P. Theophilus Raynaudus, 1. Ianuar: 1619. Lugdunensis.

P. Nicolaus Bimara, 22. Maij, 1619. Neapolitanæ.

P. Ignatius Garganus, 2. Februarij, 1621. Neapolitanæ.

P. Vin-

- P. Vincentius Maria Bargellinus, 20. Maij
1621. Venetæ.
- P. Guilielmus Angmor, 20. Julij 1622. A-
quitaniæ.
- P. Nicolaus Recopè, 10. Augusti: 1622.
Toletanæ.
- P. Orho Zylius, 31. Maij, 1623. Flandro-
Belgicæ.
- P. Rodericus de Arriaga, 12. Novembris,
1623. Bohemiæ.
- P. Petrus de Picalez, 14. Aprilis 1624. Agui-
ranæ.
- P. Paulus Belli, 16. Maij, 1624. Siculæ.
- P. Joannes Streinius, 21. Julij, 1624. Rhe-
ni superioris.
- P. Franciscus de Ribera, 11. Maij, 1625.
Bæticæ.
- P. Ambrosius de Pennalesa, 15. Iun. 1625.
Toletanæ.
- P. Henricus Lamparter, 31. Julij, 1625.
Germaniæ superioris.
- P. Joannes Moser, 21. Junij, 1626. Cam-
paniæ.
- P. Georgius Speiser, 6. Januar: 1627. Ger-
maniæ superioris.
- P. Joannes Wazin, 6. Januarij, 1627. Bo-
hemæ.
- P. Franciscus le Roy, 10. Octobris, 1627.
Gallo-Belgicæ.

- P. Laurentius Pikarsky, 15. Augusti, 1628.
Poloniæ.
- P. Ildephonfus de Ayala, 8. Decem. 1629.
Bœtica.
- P. Franciscus de Vergara, 19. Maij, 1630.
Castellanæ.
- P. Antonius Morandus, 1. Nov: 1630. Ve-
netæ.
- P. Gregorius Hoffman, Novembris, 1630.
Lithvania.
- P. Franciscus Tarbes, 10. Augusti, 1631.
Tolosanæ.
- P. Didacus de Alastuei, 13. Novem: 1631.
Aragonæ.
- P. Andreas Zawadsky, 21. Mart. 1632. Po-
loniæ.
- P. Joseph Simonis, 29. Januarij, 1633.
Angliæ.
- P. Io: Aloysius Confalonarius, 8. Decemb:
1633. Mediolanensis.
- P. Thomas de Blanc, 6. Aug: 1634. Cam-
paniæ.
- P. Odoardus Courtenæus, 30. Aug: 1634.
Angliæ.
- P. Joannes Bucelleni, 17. Decemb: 1634.
Austriæ.
- P. Georgius Turcovich, 25. Ianuar: 1635.
Austriæ.

P. Ber-

SOCIET: JESV, 1652. 15

P. Bernardus Wimpfling, 2. Februar. 1635.

Rheni inferioris.

P. Fabius Albergatus, 8. Septembr: 1635.

Romanæ.

P. Martinus de Lezausa, 18. Octobr: 1635.

Castellanæ.

P. Sigismundus Lauxmin, 25. Febr: 1636.

Lithvanicæ.

P. Claudius Boucher, 15. Augusti, 1636.

Franciæ.

P. Joannes Marraccius, 1. Ianuarij, 1635.

Goanæ.

P. Godefridus Otterstedt, 29. Iunij, 1637.

Rheni inferioris.

P. Gavinus Carta, 23. Iunij, 1639. Sardinia.

niæ.

P. Sebastianus Comina, 23. Iunij, 1639.

Sardinia.

P. Gundisalvus de Castilla, 24. Ian: 1639.

Toletanæ.

P. Gaspar Cæselius, 4. Iunij, 1645. Rheni Superioris.

B 2

AN.

ANNVÆ PROVINCIAE

AQVITANIAE, 1652.

Aquitaniae Provincia, è socijs quinquaginta supra trecentos, numerat Sacetdotes centum octoginta, per domicilia quindecim naviter occupatos.

§ 1. *Fundatio Collegij.*

1. Pictaviense Collegium varijs variorum donis jam antehac excitatum, hoc demum anno augustum stabilimen accepit, quando Ludovicus XIV. Rex Christianissimus ejus Collegij se Fundatorem professus, præter ea quibus hætenus alebatur, illi ex ærario Regio mille aureos assignavit.

§ 2. *Ecclesia Catholica restituti.*

Missionum proventus.

2. In Lascariensis Episcopi, & Bearnicæ Proregis missiones è Palensi Collegio itum. Tres Patres dati singulis ad tres menses necessaria suppeditante Prorege atq; Episcopo. Odia, pellicatúsq; sublato, Catechismos metro cantatos, frequentiam populi rantam, ut templis capi non posset, omitto. Illud singulare, quod sint generales passim omnium ferè confessiones auditæ.

3. E seprem illis, qui ad orthodoxam Eccle-

Ecclesiam sunt traducti, unius non dissimulanda resipiscendi occasio. Is nuper coram Augustissimo Sacramento solenni supplicatione circumlato, unum è patribus petulanti ausu invasit verbo primùm, tum etiam manu. Haud ita multo post idem, seu sui facti indignitate perculsus, seu singulari patientissimi modestissimiq; Patris virtute attonitus, hæresim ejuravit, tanto sensu liquidæ pietatis, ut magnopere permotis circum hæreticis, debitas impiæ ac temerariæ audaciæ suæ pœnas luere sponte ipse suâ ultro petierit.

4. Burdigalæ fœmina, & claritudine stirpis nobilis, & dignitate primaria, cùm in Domûs Professæ templo ritu solenni hæresim ejuraret, exempli nobilissimi novitate tantam spectatorum coronam accivit, ut cum tribus regij sanguinis principibus flos totius nobilitatis confluerit, ac templum ipsum affluenti confertim populo fuerit perangustum, neq; omnium capax.

5. Apud Lemovicos vir nobilis, qui Calvinista licet, nescio quo tamen instinctu divinitatis multos jam annos Beatissimam Dei parentem præcipuâ veneratione coluerat, ejusq; præsidio varias fortunæ tempestates effugerat, hoc anno se nostro cuidam in fide instituendum dedit, eamq; in ma-

gne vicinæ Nobilitatis concursu atq; gratulatione, damnatâ palam hæresi, est amplexus.

6. Id etiam fidei bono factum, quod in lucem datus P. Joannis Martinon Anti-Jansenius, incredibili cum Lutetiæ, tum reliquæ Galliæ approbatione sit acceptus.

§ 3. *Sacramenta & Sancti.*

7. Nescio quid suavioris levamenti persentiscere se fatentur quidam, iiq; nec pauci, & persæpè, qui peccata etiam alio in loco in Sacramento detecta, nostris tamen iterum aperiunt, maximèq; cupiunt unum è nostris nancisci, qui adsit hinc ad æterna migrantibus.

8. Pictavij cuidam vehementius exardescenti dæmon se videndum objecerat specie formidabili, & furoris nescio quam intemperiem incuriente in pectus. unde ille se à spectro illo sensit non tantum invitari, aut incitari ad gulam laqueo elidendam, verum injectâ quasi manu perPELLI. Et fuit. cum invisam manum ad laqueum urgentis persentisceret, adeóq; ab illa teneretur, ut nec ille se, nec illum vicini accurrentes, à cruentæ belluæ unguibus potuerint expedire. Adfuit fortè interea boni Dei ductu è nostris Pater quispiam, qui hominem lustralis aquæ opè sibi ac Deo reddidit, cum
jam

jam semianimis hiaeret, attonito stupore plenus : postero vero die Sacramentorum mysterijs in templo nostro à dæmonis atq; conscientiaë terriculamentis prorsus exemit, ac ille se sanæ piæq; mentis deinceps compotem lætatus est.

9. S. Patris Ignatij numismata, & imagines, atq; reliquiæ, miris omninò modis laborantes in partu matres in pluribus locis adjuvère. Voto in S. Franc: Xaverij venerationem concepto Burdigalæ undecim annos nata parvula, medicis nihil jam de spe vitæ loquentibus, eodem die, ipsdẽ vim humanà majorem admiratione magnâ agnoscentibus, à feбри libera, deinde sanitati est penitus restituta.

ANNVÆ PROVINCIÆ AVSTRIÆ.

L. **S**EPTINGENTOS., & septem ac sexaginta socios, atque hos inter Sacerdotes trecentos & sexaginta recensuère viginti duo Austriacæ Provinciæ Collegia, cum Domo Tironum alterâ, & altera Professorum, domiciliisq; adnexis. Aucta est Provincia novo, & in ipsis suis velut incunabulis multo passio, eòq; in spes majores assurgente Treu-
chinica

chiniensi Collegio in Vngaria, Georgio Lipai Strigoniensi Archiepiscopo Fundatore, qui præter hoc suum Collegium, etiã Viennensem Professorum Domũ, & Novitios liberalis ac benevolentia est complexus.

2. Clagenfurti constabilita est auctoritate Cæsareâ Leonardi Scherer Wolffsbergæ Cancellarij fundatio facta, in alimenta Professorum Theologiæ moralis Philosophiæq; , nec non Iuris & Legum Canonicarum; Provinciã quoq; Carinthiæ liberaliter adnitente.

3. Tirolinum hoc anno bifariam divisum, Viennâ Leobium, unde venerat, duxit Coloniam. Quocirca eorum loco, qui à nobis ad superos migravere, vel in Ægyptum remigravere, in Societatem adlecti quatuor & sexaginta. Atq; hæc de domicilijs.

§ I. *Ad Romanam Fidem reducti.*

4. Ea quæ ad Fidei propagationem gesta sunt in expeditione ad reformandum in populis Religionis Catholicæ studium susceptâ, nunc fructu trigesimo, nunc sexagesimo, nunc centesimo continentur. Vbi numerum addere non libuit, pagatim actum. Cancellarius Cæsareus, cum subiectos sibi omnes reformari se libenter passos, omnes jam Catholica Sacra sequi gratulabundus

Cæ-

Cæsari retulisset, atq; illo quærente, quibusnam reformatoribus ad illam provinciam exantlandam esset usus, respondisset, Patribus è Societate IESV; *Enimverò bonis usus es adminiculis*, inquit cum significatione gaudij amantissimus & Catholicorum progressuum, & Ordinis nostri Cæsar; precatus, ut nobilis illa lætandi seges plures habeat imitatores.

5. Extra instauratitias illas missiones Catholicæ fidei agnitâ sanctitate hæresim exuere Tyrnaviæ centum & quinq; ; Viennæ apud Professos, centum quinquaginta duo; qui omnes cum alijs aliorum operâ Collegiorum hæresim dedoctis æquant numerum millèsimum admodum atque centesimum. quorum tres etiam ad religiosos ordines, è quibus desciverant, revocati. Inter Turcas Christo authoratos, fuit in Vngaria nobilis fæmina, primarij cujusdam apud Agrienses Turcas viri filia, nec minus locupletis alterius conjunx, quæ certè salutem in fuga invenit, quâ in Vngariam delata est.

6. Illius ad fidem reductio habet leporis nonnihil, qui cùm à Patre quodam Superiore Ord. S. Francisci Pharmaci nescio quid petijisset, ille autem dixisset, illud non nisi Catholicis prosperè cedere, utpote acceptum Trenchinij à Patribus Iesuitis, eâ ille

B ;

occa-

occasione in veritatis dogmatibus edoctus fidem suscepit, medicinam sumpsit, & illâ feliciter cedente valet nunc animo corporeq; feliciter. Hæc Trenchinij, ubi religiosa etiam quæpiam hæreticis nuptijs jam apparatus instructis destinata, reducta est sicut ovis quæ periit; hæreticis rubore & indignatione frementibus.

7. Ibidem conducibile imprimis visum est ad orthodoxæ Ecclesiæ auctoritatem, quod quidam Trenchinienſium accolæ omnes, unico excepto, hæretici colligendâ demessâ jam segete occupati, cum coactâ repenti mixtâ fulminibus tempestate sub arbore opperiantur ut illa transeat, Catholico se cruce, ut solent Catholici, muniente, inermes illi à fulmine variè sint afflicti, nemine planè immuni, præter armatum salutari Crucis signo Catholicum. Nam ut reliquos omnes à cadente fulmine afflatos, ac surditate percussos omittam, sex illorum gravissime sunt perstricti, relictis latè per corpus fulminis vestigijs, quorum unus tertio postea die diem obiit: alij verò quatuor, præter surdos illos & hosce faucios, eo ipso loco extemplo sunt à fulmine interempti. Posenij valuit ad Magistratus & hæreticorum animos nobis adjungendos decumanum Prædicantis balatronis mendaci.

dacium, quo palam concionali suâ licentiâ dixit in templo; quingentis ab hinc annis Iesuitam vitâ functum Posonij in templi medio de sandapila igne usq; quaq; circumseptum exurrexisse, ac diserte populo affirmasse, æternum se datum in prædam ignium æternorum. Hæc res plures ad nostras cum templi, tum scholarum celebritates accivit; utpote quos viderent, cum veritate vinci non possint, tam luculentis mendacijs, idq; non semel, oppugnari.

§ 2. De Confessione generali.

8. Qui per generalem expiationem vitæ noxas retexuerunt, in septem tantum domicilijs, ibiq; quorundam tantum Confessoriorum operâ (nam reliqua domicilia & Confessarij numerum omisere) fuerunt quater mille, nongenti. Sola Domus Professorum Viennæ numerat octingentos. In tali confessione vitæ consilia, & pacem reperit Cremsij altera, Traunkirchij altera mulier, quarum illam spectra jam eo adduxerant, ut morte amariorem vitam voluntariâ morte in mortem æternam infelix exterminaret: huic verò post neglecta jam diu Sacramenta de venia desperanti, & colum funi suspendiario inferenti, sed aliorum interventu in vita retentæ, veniæ spes ac vivendi cupido injecta est.

9. In eodem vitæ universæ per pœnitentiam repetitæ alexiterio, præsens contra dæmonis vāfrè insidiosi suasiones Viennæ remedium inuenit lautâ domo natus ante annos quindecim adolescentulus. Huic præceptor domesticus, conscelerato consilio viam ostenderat, quâ domi à suis pecuniam clandestinus fur scitè auferret, in ganeis ac lustris postea hilarè prodigendam. Vtebatur facinoroso consilio, & pecuniâ, quam furto ablatam defoderat in suburbano, inde ad emenda scelera depromendam. Ibi cum sole jam obeunte pecuniam suam propemodum exhaustam videt, ac de novâ malis artibus acquirenda deliberat anxius consilij adolescens, umbram loquentem audit & videt, quæ nefariâ pactione liberaliter æris affluentiam promittebat, si tamen se vicissim huic liberalitati fideliter devoveret. Petenti autem adolescenti, ecquid hoc, aut cujus umbra seu imago esset; spectrum, post fidem datam tum demum intellecturum respondit. Id enim verò nolle se ait benè suspicax adolescens: at vix eo dicto, velut æstro infernalis genij percitus inconditè succlamavit, rapi se, rapi, auferri à dæmone. Domum asportatus, in lectulo vinculis tenebatur, dum mœstissimorum parentum accersitu, è Professorum domo nostri

nostri properè adfuere, ac adolescentem, qui semper hætenus à præsente sibi & imminente cacodæmone se ad inferni tenebras extemplo raptandum miserabiliter vociferabatur, sacris amuletis feliciter tranquillavere. Sed cum luce postera domo exivisset, sensit se arcanâ vi repente in vallem abditam ab atro deductum cane, ad consciscendam sibi necem impelli, cultro patrândi facinoris instrumento, qui proximo stipiti hærebat infixus. Ibi sacrâ crucis super se ductæ tesserâ ubi se se munivit perterritus adolescens, momento temporis videri & culter & canis & ignota omnia desinere. Ipse vero velut interspirans, rectis itineribus ad Professorum Domum contendit, & infelicitis pædagogî seductiones, vitamque suam omnem per exomologesin varijs pietatis operibus comitatam detestatus, pœnis voluntarijs à se non parçè repetitis, jam demum sedatè in tranquillo vivit, & consiliarios sequitur meliores.

Iudenburgi quoque fæmina, teterrimi aspectu monstri, à cujus hianate immani rictu sibi videbat exitium imminere, tetriorem, aut certè consentaneam illius monstri deformitati conscientiam se habere in illo velut in speculo vidit, ad nostros advolavit, ac rem hanc & vitam omnem percensuit.

§3. *De SS. Eucharistiæ Sacrificio,
& Sacramento.*

10. Sepusij civis utriusq; oculi lumine captus jam per annos septendecim, postea-
quàm nostris authoribus cœpisset Sacrosan-
ctum Missæ Sacrificium frequentare, non-
multo post videre primum cœpit Christum
pro ara in hostia elevatum. & jam experitur
validiore quàm unquam antehac, videndi
acumine se pollere.

11. Gyöngyösin ea quæ in Sacro legun-
tur Evangelia, super ægros religiosè recita-
ta, non paucos incolumes reddidère.

12. Divino epulo refectorum numerus
in Domo Professa Viennensi centum millia
est supergressus.

13. Goritiæ cujusdam etiam oculos ita
tenebat scelerum cæca nox, ut eum, quem
Sacerdos in Sacrificio Altaris populo ado-
randum elevat calicem, quicquid oculo-
rum aciem, idq; non semel, intenderet,
non videret. Collyrium illi fuit persanctæ
patrata conscientiæ per Sacramentum lu-
stratio, cujus ope noctem oculi exuère.

§ 4. *Confessionis ritè peractæ fructus.*

14. Dulcissimum hujus fructum Cla-
genfurti peractâ apud nos exomologesi sen-
sit exauthoratus miles, quem Veneta me-
ren-

rentem stipendia contra Turcas, sacrilegi consilij author quispiam ad sacram Eucharistiam, aperto per voluntarium vulnus corpori pro amuleto includendam adduxerat.

15. Fuit Cremsij, qui labes animi per Sacramentum expiaturus, quoties in templum ire parabat, toties pedum dolore tanto se corripere senserit, ut pedem domo promovere non posset. Id ubi cuidam è Societate Patri pernotuit, & ejus hortatu æger in templum est deportatus: & statim ab Exomologesi peractâ, pedibus & valetudini restitutus divinam Synaxim adiit, & salvus vires habuit ad domum sine alio adminiculo repedandum. Græcij membrorum usus maleficio ademptus, eodem confestim est alexipharmaco restitutus.

16. Cremsij non nemo artes magicas, quatuor annos plures insuefactus perdiderat, detestatus, amuleta in ardentem rogam tertio abjecit, & illa in pectus ab igne saltu reciproco rediëre. Mente deinde ad aliud elementum conversâ, illis in aquam abjectis, coortis inde diris procellis ad extremum propè vitæ discrimen adductus est. Neque noctu tantum habuit quietis, quin, adspiciente uxore, de lecto extractus à miseris intemperijs, à dæmone conspicuo vexaretur. Pacem cum conscientia apud

apud nos iniit, & quieti suæ relictus est.

17. Viennensibus nostris Tironibus peregrinis quidam procrastinatæ poenitentiae causam eam esse dixerat, quod nummos cutioni pendendos non haberet. mox nummos totidem humi coram jacentes conspexit.

18. Posoniensis puella, sacrae poenitentiae ac caræ benedictæ usu munita, dissociari se à proco incubo dæmone statim latata est, à quo nempe hætenus intemperanter ad ditam turpitudinem fuerat invitata.

19. Viennæ ad Professos duæ trepidæ advolavere, ut se ab inferni periculis expedirent. Altera dum se in cubili ad somnum de scelere patrato lata componeret, secundum quietem audire sibi visa est dæmonem facinus exprobrantem, & videre irruentem oculis ignem latè vomentibus. Clamat illa JESVM, & spondet quàm maturrimè iniquamentum illud Confessione ac emendatione sanctâ eluere. Ita conquievit, & promissa implevit. Altera patrato crimine, à sex inferni tyrannis visu teterrimis è lecto in atrium ad supplicium se trahi arbitrata, dicebat se Sacerdotis interventu ereptam, discrimini, & servatam. Imago illa fuit mentis à DEO commonitæ. Quare morienti paruit, & conscientiae universæ sordes absterfit, acerbissimè lachrymata.

20. Cremsij senem ætate ac scelerum conscientia gravem eo impulit somnij monitoris atrocitas quò hætenus percelli non poterat. Narravit ille nostro Sacerdoti visum sibi esse prægrandem anguem suis cervicibus minaciter imminentem. Nostri hortatu illum à cervicibus repulit, eum dirum conscientia virus deposuit.

21. Jaurini spectro territus, & agitated miles, ad pœnitentiam, & frugem, atque quietem redijt. Leobij faber, profanatorum ferro & igne festorum reus, tertium vidit penes lectum suum ignes ab inferni cyclopibus excitari, qui sese in opus invicem animabant. Ad pœnitentiam accurrit, & ignes illos lachrymatione sancta extinxit, cyclopibus quoq; deinceps non reversis.

22. Jaurini quidam sibi parum benè conscius, noctu à somno experrectus, armatum spectrum conspexit, à cujus rhomphæam furenter minantis immani savitiâ, cum nec per fenestram ferro clathratam effugium pateret, nec à vigilibus auxilium sufficeret, vicinam desperatis intemperijs animam, opportunis per divina Sacramenta suppetijs armam pacificavit.

23. Deniq; persanctè usurpata Sacramentorum frequentia, quid possit in confessionibus non oscitanter perfectis, ostendit,

C

dit,

30 ANNÆ AVSTRIÆ
dit, ut alia prudens omittam, Græcij par-
nobile Matronarum; quarum altera, ne in
ægritudine quidem adduci unquam po-
tuit, ut à tenero latere catenulam ferream
abesse tantisper pateretur. Altera æquè
genere ac macerandæ carnis ardore con-
stantiâq; illustris perpetuâ, triginta anno-
rum nullo temporis interposito interrupto-
rum continuatione, se cinctu cilicino con-
tinenter adstrinxit, nobile ac sacrum bal-
teum, non prius quàm in corpore putru-
erit, positura.

§ 5. *Beatissima Deipara cultus,
& beneficia.*

24. Ad Græcium senex dierum pessimo-
rum plenus, à cœlesti Regina non semel
consectâ commonitus; Judenburgi fæ-
mina sceleris arcani expiandi meminisse ex-
hortatu ejusdem ac monitu jussa; utriusque
hortamini tanto paruisse saluti est.

25. Posonienti in ara nostra Virgini ma-
gnâ anathematum appensorum crebritate
celebri, ejusq; Filio è cruce in sinum deposi-
to, Julia Anna Esterhasia, aureas singulis
singulas coronas gemmis unionibúsq; illu-
stres imposuit. Foyensis lapillus Maria-
nus multorum febres abegit: Styrae anum
à gravi lapsu quassatam à periculo sanitati
red-

reddidit : Gyöngyösi linguæ usum uni restituit. Votis Virgini nuncupatis, Vienne unus, Judenburgi alter periculo mortis erepti. E Bohemia Posoniensi Deiparæ anathema missum aureorum facile trecen-
torum. Nonnemo ait se illius ope Sabbatino promisso jejunio, & feriæ 4. abstinentiâ, è custodia, & suspendij periculo evasisse.

26. Rusticum hominem Græcij, acerbiorè quàm ferre posset intestinorum cruciatu, ad vitam sibi præcipitio, aut ferro in viscera adigendo, abrumpendam adactum, & prohibitum, obita ad pedes nostri peccatorum confessio, fecit à doloribus respirare. Votum autem ad B. V. suscipiendæ peregrinationis, beneficium absolvit, & hominem planè restituit.

27. Ibidem fæmina paucis ante obitum horis adhuc sui probè compos, confessario præsentè, cum incredibilis lætitiæ significatione, sibi DEI Matrem coràm adspectabilem affirmans, eandem verborum pietatem voluptatèmq; cœlestem spirantium sensu tenerrimo allocuta salutabat.

28. Clagenfurti Augustanus adolescens, deserto Patre hæretico, ac fratre dogmatis ejusdem magistro, aiebat se à Deipara monitum per quietem, ut in Ecclesiæ Catholi-

ca complexum se daret. neq; se prius quàm ad exequeretur, quietis partem ullam capere potuisse affirmat.

29. Leobij miles uxorem à fide Catholica olim averterat: nunc pij libelli lectione conversus, & se & illam Catholicæ veritati mancipavit. Ait ille sibi dormienti Desparæ speciem benignæ Majestatis pleno vultu objectam non semel amplecti volentis instar: Inde mirus illum ad virtutis excelsa concitati animi ardor incessit. Licet verò sæpè gravissimis tentationibus exerceatur, sæpius tamen liquidâ e cœlo voluptate perfusus totus est in delicijs paradisi, magnis quibusdam lucidæ virtutis, suavium lachrymarum, legendi sancta, patiendi, jejunandi, se abijciendi desiderijs plenus, ad opprobria latus & gaudens, oblatis quoq; maxillis, si convitatori verbis verbera luberet adijcere: se enim totum Deo, totum Domini ancillæ ac Matri consecraneum velle vivere, pati & mori. Plures jam lectione, allocutione, ac exemplo ad Rosarium, ad confessionem, ad frugem perduxit; ipse autem semper æmulatur charismata etiam præsentibus meliora.

§ 6. *De Sanctis.*

30. Miles per omnem vitam apprimè addictus Angelo suo tutelari, cum è militia Vene-

Veneta captivus Alepum fuisset deportatus, magnâ temper ac ubiq; reverentiâ suum Angelum colere non destitit. Ejus ope è custodia, post multa dira istic tolerata, ereptus, nusquam agnitus, inde usq; semper securus appulit Clagenfurtum ad nostros: ubi beneficium Angelicum, & innocentis vitæ (quod majorem admirationem, æstimationemq; meretur) seriem omnem exposuit.

31. Styra S. Gliolaphus duos à pedum tumore immunes fecit, & arcam furibus hætenus semper obnoxiam nec à seris ullis unquam latis custoditam, ubi illa de S. Gliolaphi cineribus est munita, securam & illam servavit.

De S. P. Ignatio.

32. Exercitia obiêre circiter quinquageni nec pauci primi nominis, ut Strigoniensis Archiepiscopus, cui id quotannis solenne est. Qui ex erudito Ignatij sinu, seu Societatis educatricis institutione ad alios ordines fœcundâ propagatione abiêre, ad centesimum prope numerum pervenêre. Quas cum desperatâ prole in vita retinuit puerperas, aliterq; adjuvit, non est integrum adnumerare. Votivæ Collegij Vienneſis tabellæ id loquuntur: Domus autem Professorum ibidem id genus adjutorum

meminit ferè vicenarum. Et vix est Collegium, quod non simile quidpiam de suis recenseat.

33. Sepusij puella hæreticorum filia, morbo comitiali & phrænetico miserabilis, miſtam ſibi fiduciam illabi ſenſit ut noſtrorum opem in re tam difficili imploraret. Fecit; & citra dubitationem, Sancti Patris filiorum loco orantis interventu, morbo utroq; ſoluta eſt.

34. Vnguarini quidam ab omnibus conclamatus, horam integram in puteo hæſerat, in quem prolapſus erat, & merſus. Eo periculi articulo permotus quiſpiam, votum pro illo ad S. P. Ignatium nuncupavit, & ille non vivuſtantum, ſed & ſaluſ è puteo extractuſ, & huiuſvotum implevit, & omnium expectationem ſuperavit.

35. Viennæ præter Domum, in qua ubicunq; S. P. Ignatij effigies affigebatur ſpectra fugabat, liberatam; etiam juveniſ poſt alia nequicquam tentata conſilia, voto ad Ignatium concepto, à deſperata ad ſanam mentem reverſuſ eſt.

36. Crembſij carceri mancipatum reū quendam olim Turcam, varia plena formidiniſ exercebant. Ad conſpectum Roſarij à noſtro oſtenſi, vultu pallere, oculos converterquere, crucifixum averſari, timore perfun-

fundi visus. Jam invesperascebat, cum intra pedes lumen ferre parantis ministri, quidpiam prægrandis instar canis convolvitur; qui demum canis ad candelam accensam, in felem commutari est visus. Omnia hæc S. P. Ignatij effigie sunt depulsa: & ille sibi ac Deo redditus, mortem supplicio affectus oppetijt.

37. Mille statuis per ferias Ignatio solennes cum plures convenissent vicinæ per conferta agmina Paraciæ, communi omnium pluviæ sitienti ac hianti terræ petentium voto annuit liberalis in Ignatij. Clientes DEVS, pluviâ per sequentem noctem tam largè concessâ, quantam illi putabant suis opportunitatibus tempestivam.

38. Labaci præter duas à summo periculo in partûs agone servatas, luculentum fuit Ignatij beneficium erga illum, cui ex umbra quapiam oculis ac animo obversante stupor quidam incussus, omnem quietis desideratæ pacem, aurium item ac loquelæ usum ademerat, jamq; seminecem admovebat morti. Admota illi Ignatiana lipsanoteca, mox illum sibi, brevi sensibus omnibus, deinde quieti, deniq; sanitati restituit.

38. Traunkirchij vaccis insidere atque illas exagitare visus dæmon, illas macras, &

lactis planè vacuas, inutilēsq; reddebat, hæ
sacris amuletis curatæ: Posonij sponsa ab
eodem sponsi figuram & lineamenta men-
tito; Tergesti matrona parturiens ab eo-
dem obsidente torqueri credita: utraque
S. P. Ignatij reliquijs adjuta.

S. Franciscus Xaverius.

39. Posonij cuidam pedum usum resti-
tuit. Viennæ verò juvenem per omnem
Sacramentorum neglectum, & efferatam
licentioris usquequaque vitæ petulantiam
semper in pejora præcipitem, velut suffla-
minavit. Audierat hic inter Xaverij de-
cora illud quoq; , quàm is ad desperatos
quosq; ad Deum emolliendos potens esset,
quàmq; id luculentis experimentis affatim
docuisset. Ergo cum se de illa tribu cen-
seret, raptim ad S. Xaverij aram quiddam
precum obviarum veluti tentabundus de-
properat, si forte vim illam suam Sanctus in
se quoq; desperanter scelerato exerceret.
Et vero expertus est id, quod cupiebat po-
tius quàm forte sperabat. Repentino in-
tus calore gliscente totum pulchro æstu se
corripì, & glaciem suam illam in lachry-
mas effluentem stupet, & gaudet; jamq;
alius ab illo, qui ad aram accesserat, nescit
quomodo sine rubore se audeat è loco in-
publicum expedire. Tum non privata so-
lùm

lūm confessio, sed publica passim pœnitentiæ signa in illo apparuere. Domi flagris in se inclementer & quotidie deservire, nocturnas tenebras lachrymis precibusque implere, foris veniam exempli pessimi passim petere, ac meliora præbere, denique fateri, ac mirari, & gratias Deo Xaverioque agere quod à plena futilitatis, & voluptariæ vesaniæ vitâ, in hanc mentis lucem fuerit revocatus.

B. Aloysius Gonzaga.

40. Viennæ puella, post votum Virginitatis honori B. Aloysij Virginis nuncupatum, à longo & acerbo febrium ardore statim soluta est: & admotâ Beati sui iconæ, aut oleo lampadis illi appensæ, capitis dolorem non semel sedavit, ac dispulit. Græcij puer è classe infirmâ, qui ipso Beati Aloysij festo se Beato impensius commendârat, in vexilli ferro armati cuspidem oculo incurrit, corruitque semiexanimis; mox erectus, ferrum oculo defixum exemit sine ullo vestigio vulneris vel doloris.

§ 7. *De Sodalitatibus.*

41. Ad sexaginta Sodalitia, Scepusij unum in Scholis, Lincij alterum Christi in agone positi accessit. Mira & plena ad Societatis votum ac mentem sunt ea, quæ Lincij, Græcij, Viennæ, passim undique hoc

uno compendio in animarum lucra emergunt, Sacramentis hac demum arte, miro ardore, accuratione, frequentia usurpatis, nobilitate quoque fasces ad agonis Christi, & suæ mortis memoriam inclinante, ac illa faciente, quæ fieri posse credi vix potuit. Quicquid ad animorum salutem efficere videtur arduum, hac demum velut universali ad omnia machinâ seu instrumento perficitur.

42. Sodalis Tergestinus, gravi vulnere ictus à sclopo, inimico, statim atque se recollectit, veniam dedit, & sinceras, ubi idliceret pro illo preces fufurum se promisit. Viennæ Sodalis pudici Josephi exemplū suū de blandis precibus ac minis victoriā, & fugā decorā renovavit. Clagenfurti Sodalē post quindecim annorum negligentiam, ad Sodalitatem ac sinum Virginis, nocturni lemures compulere.

§ 8. De odijs.

43. Vienna conjugum paria Viennæ Professorum Patrum operā dissensiones exuere, magnā erga pacis authores benevolentia gratique animi testificatione. Labaci gener moriens, cum socero; Flumine, duo fratres; Cremsij filius cum patre in gratiam post odia difficillima rediēre. Tyrones alterum ab alterius jugulo, cui hostem præfocaturus jam imminebat, prohibitum in-

ami-

amicitiam reducere. Tergesti quidam hosti, Varasdini alius conjugii necem dum machinantur, machinosas inimicitias posuere.

§ 9. *Contra desperationem, Dæmonemq; adjuti.*

44. Quibus ereptâ spe teterrima consilia, & meditatam in se ipsos tyrannidem, persuasit dæmon, fuere complures; atque hos inter etiam religiosorum non nemo. hi omnes ad spem reducti sunt.

45. Domus Professa Viennensis quinos numerat, quos egestas, vel amor improbus dæmoni manciparat. Fæminæ, quæ ex illo numero una fuit, in agro mæstæ adfuit liberalis nobilis personâ tectus dæmon, ac pecuniam dedit nec nomen adjecit, sed benè sperare jussam reliquit. Illa brevi ob alienorum nominum molem in custodiam data, eundem, sed jam elegantis juvenis specie tectum, coram adstantem, ac datæ pecuniæ solutionem petentem vidit: neq; quis esset, nisi è contactu agnovit. Detestata est è vestigio facinus, ac facilitatem suam: neq; se ab illo, nisi post plures horas, ac tunc ægerrimè, potuit expedire.

46. Græcij unus à dæmone ad Deum redijt. Is in flore ætatis juvenilis venatoris cupidissimam consuetudine ad rem augendam cō
addu.

adductus est, ut cū illo fœdus, ac deinde nares percuteret, sanguinemq; inde manantem sorberet, remisso nuncio SS. TRINITATI. Fœderatus ille veterator tres juveni huic pacti socio lagunculas, & inclusa singula singulis instar scorpionum, monstra dederat. Omnibus parvuli Caspari seu Casparelli datum nomen, ita ut primæ lagunculæ inquilinus, *viridu*; alterius, *griseu*; tertiæ, *niger Casparellus* appellarentur. Primus botonomantiæ genius erat, herbarum radicūmq; scientiā, & vulnerum quorumvis medicinam promittens. Alter mineralium peritus, ad montium viscera & metalla istic prodenda paratus. Tertius demum ad malum quodvis, mortem etiam, cuius inferendam promptus. Hujus tertij operā post annos quadraginta semel tandem necem tribus quibusdam machinatus dixit venator, ut singulorum illorum mortis candidatorum nomina in singulis chartis describeret: clavos certo temporis articulo fabrefacto strunco infingeret, & nomina illa unā configeret. Patratis his, ubi jussus clavos extraxit, non nisi unus cruentus apparuit, & is cujus nomen clavus ille configerat, repertus est absens ē vita sublatu: illis duobus alijs, in quos divinis amuletis circumseptos dæmonis ars penetrare non potu-

poruit. Hic à Magistratu tentus, toto septennio in custodia Judices varijs ludificationibus delusit, incolumem sibi pollicitus libertatem, quò obitis intra squalidum illud septennium novies Sacramentis jam sat pœnarum dedisset. In catastæ quæstione, tormento illo non aliud potuit extorqueri, quàm ut duas lagenulas à militibus direptas, tertiam verò incertum quò evanuisse, mentiretur. Jussus pacta nefanda rescindere, ac demum mori, acquievit. Exomologesim dum orditur, auditi ejulatus, quâ parte incertum. Pergebat ille peccata edicere, & ululatus ille omnis in gemitum abiit, velut ægri dolenter cum frequente suspirio ingemiscens. A confessione percontatus Pater. num æger quispiam, qui adeo gement illic esset, respondit reus: *Ego, ego sum æger ille.* Putant gemitum fuisse tertij & attri illius genij gementis, quod 40 annos tam inutiliter, id est, nullo propè aliorum exitio collocasset. Accepto decretoria per ignem mortis nuncio, inter eundem patientis Christi historiam rhythmo compositam recitabat, quo tempore Patris appositè loquentis dictis animum sibi eximie firmari, erigiq; ostendit.

47. In oppido quòd Goritiâ distat 15. millium passuum interjectu, saga usque ad septua-

septuagesimum vitæ annum cum proco dæmone in tacendis dehonestamentis horrendè volutata , per concitatam cœli intemperiem in agros & vineas , per artes alias in homines sæviebat , rea viginti quinque capitum è medio sublatorum. Curati accersitu evocatus noster , quartâ demum eâque robustâ allocutione illam ut resipiscere vellet, induxit , divinâ gratiâ de dæmonis miseram, variè percellentis fraudibus triumphante. Æternitatis memoriam & fidem aut omnem exuerat , aut penitus ignorabat. Jam expiatam, & consuetis amuletis munitam invasit hirci olidi aspectu deformis dæmon : at illa servavit constantiam usque ad mortem.

48. Judenburgi atræ ejusdem farinæ veneficus , cum à quo accusabatur , in animi deliquia conjecerat : Ajebat se salvâ interuclâ comburendum , suos cineres à lupis pluribus visendos, à quatuor verò asportandos, At hæ futilitates omnes abtuerè , pactione omni per seriam pœnitentiam planè abjectâ.

49. Scepusij juvenis nefandis tartarei genij succubi ludibrijs per ipsum septenniû oblatâ variâ specie animalium diversorum spurcissimè vexatus , nunc tandem apud nos à labyrintho illo est expeditus.

50. Hoc quoq; ad Patrem mendacij referendum: quo magistro in Veneto S. Danielis oppido quædam Circe, Martha nomine, formâ liberali, nec indifertâ, cum alias tum Tergestinas plures ad se famâ simulatæ sanctitatis pellectas mille venenis impleverat, malo latius increbrescente, astragem edente, usq; ad Sanctimonialium cœnobia, deliris id genus irritamentis, & aberrationi opportuna. Martha se sine prima labe conceptam, Verbo personaliter unitam, sacra Synaxi sacramentaliter ita seu præsentem sive permixtam, ut cum Christo Martha etiam sumeretur. Nostri sectæ apud Ordinarium, tum palàm scripto, & ad concionem dictione plenâ ita larvam detraxerunt, ut sub sacrificio solenni coram Ordinario personæ inter primores non postremæ delira illa somnia sint publicè de testatæ, celebri ubiq; gaudio civitatis; Sanctimonialium verò tanto, ut datis per campanas & organa lætitiæ signis hymno Ambrosiano Deo laudes & gratias publicè pro errore agnito decantârint.

§ 10. *Industria.*

51. Inter alias, quibus pacis tempore pro bello à nobis instrui solent ij, qui nobis conscientiam suam credunt, industrias, est memoria Crucifixi. In hoc signo vicit Vici-
ennen.

ennenſis ille, formâ & pudicitâ quàm lauta re felicior juvenis. Hujus oris elegantia major erat à venuſto quodam caſtigatæ ſplendore modeltiæ, cujus radij fæminæ cujuſpiam nobilioris quàm caſtioris oculos in amore duces, & linguam ad petendum id quod dedecet, idemq; muneribus, & mollibus illecebris iterum iterumq; urgendum accendère. Sed ille ab illo ignis ardentis ſtagno ſe jam olim in libertate aſſertum lætus, cum aliter jam non poſſet ſe à periculo expedivit, impudenter amanti incuſſo quantâ maximâ vi potuit colapho, proſeriæ repulſæ mnemoſyno. Duas vero puellas idem in ſuburbano auſa flagitium flagitare, acrè correptas, caſto conſilio ad deſertæ propè caſtimoniæ caſtra ſancta perduxit. Vnde autem tantum ſibi coortum eſſe virium exiſtimaret, interroganti noſtro, ut olim ſtudioſè quæſitas occaſiones nunc tam fortiter propulſaret Crucifixo. & uni cujuſdam e Societate Patris indiſtriæ conſilioque iſta ſe ex aſſe debere reſpondit, quo edoctus eſſet prius quàm domo exiret Crucifixo ardens oſculum impertiri, ſeq; incruenta illa certiſſimæ victoriæ ac pacis aſyla, vulnera morientis abſcondere.

§ 2. Styriæ hoc primum anno veterem aliorum Collegiorum indiſtriâ imitata
ulti

ultimo ante cineres die de templo nostro, Eucharistiam effusissimæ tunc licentiæ unicam domitricem, solenni supplicatione, flagrantibus ordinum omnium studijs frequentiaq; per vicina templa, eóq; feliciora compita perquàm apparatè circumduxit, Sodalitiorum labaris, funalibúsq; pompæ celebritatem, tamq; nobilis incitamenti successum, cumulate augentibus.

§ 3. Viennæ ad acuendam catechetiæ institutionis gloriam, in parentibus parvulísq; , è Professorum æde ad S. Stephani, educti facile bis millenis plures parvuli parvulæq;. Ibi coram pientissimo Antistite, collachrymantibus gaudio teneriore parentibus datum specimen doctrinæ cœlestis, Antistite velut in diribitorij loco, diribitoris præmiorum, tanquam sacrorum stipendiorum munere liberaliter functo; & pretiosis illis innocentium choris, cum eodem quo venerant ordine, concentibus, & symbolis, ad Cæsaream Reginae DEI MATRIS columnam pro templi nostri foro reversis, & istic Litanijs jucundo usq; ad sensum tennerrimum atque suavissimum concentu decantatis. Judenburgi triumphalis currus auxit matutinum illius doctrinæ spectaculum, tantámq; traxit affluentium populorum vim, ut solennitas tria templa, nostro

D nequa-

nequaquam omnes capiente, impleverit. Vbi demum maturioribus Angelorum panis, parvulis præmia distributa.

§ 4. Illa verò apud Viennenses profectos fuit industria charitatis. Nam quemadmodum in aula Augustis authoribus, faminæ Principes, de Patribus in Professâ Domo eleemosynâ tractandis, in Curia Cæsareâ sorte ductâ convenère, quo quævis die esurialium Patribus prandium, seu cœnam, eleemosynæ nomine submitteret, Augustis per festa Paschalia liberalitate suâ ibidem cumulatè perfunctis, ita, nostris authoribus convenit lecta Nobilitas Viennensium Matronarum, ut collatis symbolis, tempore inter natales Christi ac esuriales ferias interjecto, bis quot hebdomadis epulum egentibus, per quina Nosocomia & Xenodochia, & terna ergastula præberetur. symposio hujus anni Præfectâ viduâ, filij Principis filiâ, penes quam esset piæ hujus Oeconomix ordo seu ratio & administratio universa. Vel unico in loco ij, qui liberaliter habitati sunt, septingenti fuere.

§ II. *Hoc anno in hac Provincia vivere desière.*

§ 5. PRIMUS P. MATTHIAS WOLFFGANG-
 61 Crembsensis, Passavij, ipso Purificatæ
 DEI

DEI Matris die, vir ubicunq; demum degeret, Novitijs, Veteranis, domi & foris modestiâ semper tranquillâ & renidente utilis, & amatus. Leobij speculum fuit Novitiorum, dum socium ageret Magistri Novitiorum.

56. Alter Goritiæ, P. JOANNES ORSO Tergestinus, pridie Nonas Martij longâ tabe absumptus est; quæ etiam intetcessit, ne arduas missiones, quas animo toto amplectebatur, obiret. Morti ergo pedentim venienti se per orandi studium, ac perpetua sui demittendi & charitatis officia, deniq; per quotidianam animi in Sacramento pœnitentiæ expiationem parabat.

57. Tertius, simili morte confectus est 15. Aprilis M. FRANCISCUS BARONVS Tyrolensis; & in Junio Lincij hunc secutus JOANNES SCHÖNBERGER Coadjutor, uterque mansuetissimæ modestiæ innocentia sine dolo candidus, promptus, ac integer.

58. Quintum funus 16. Junij fuit Styriæ P. MICHAEL WERNDL Græcensis, condito prius religiosissimo pietatis testamento, & imminentis corpori tabescenti mortis expectatione omnium horarum vir, id est, in horas in omnibus quæ agebat paratus ad mortem,

Ibidem 2. Julij, P. EVSTACHIUS STAAL⁹ Luxemburgensis, ejus Collegij Rector, P. Michaëlem Ministrum secutus est, illud identidem ingeminans: Testem habemus in cœlo fidelem. Disciplinam exemplo, & humilitate urgebat; ipse Patrum ad ægros animam agentes exeuntium socius aliquando, ubi deerant domestici adjutores.

59. Septimum Gracij mors abstulit 12. Novemb. P. GEORGIUM TANNER Professum, de Convictu & Collegio exquisitâ industriâ laudatè commeritum: virum in spiritu & re domestica prorsus Oeconomum gnavum, utilem & amatum.

60. Post hos die S. Thomæ Apostoli celebri funerum agmen clausit GEORGIUS TILZMAN, Halæ natus, Coadjutor insigni maturitate, ac spiritu munere suo functus: examinis quod particulare vocamus, etiam in gravi morbo admodum retinens, cœlitum cultui religiosè addictus, quorum gloriæ dabat, quod ultimo viræ decennio nihil fenserit, quod inobscurare posset, nedum inquinare castam & candidam illam pacem puræ mentis & corporis.

§. 12. *De Missione Turcica Quinq; Ecclesiensi, seu Pechinensi in Hungaria.*

61. Patres duo hac in expeditione versantur semper inter malleum & incudem, in metu, Turcis, in invidia ab Arianis & Calvinistis, in labore apud Catholicos, in fame ac ærumnis domi, & foris. Irruunt in domum Patrum Turcæ, ac posteaquàm omnia stipe difficili acquisita, militari perulantia vel abligurivère, vel alias pessumdedere, harpyiæ infelices, si fortè domi parum idonea repererint ad salivam, tum demum hospites domesticos accipiunt fustuario liberali. Quocirca patribus frequenter in stabulo quopiam, aliisq; latebris est delitescendum, ut periculo se subducant. Nuper mortem suam unus fugæ tempestivitate redemit, ad quam illi consciscendam duo Turcæ milites jam domi bibebant, ut plus animi atq; ferociæ ad designatum scelus adferrent. Sed qui mortem tunc effugerat, postea è concione redux, cùm Turcis domi vinum petentibus præbere, ita ut illi volebant, non satis posset, humi profligatus, oppidò quàm inclementer & barbarè pugnibus, calcibus, fustibus est mulctatus. Atque his aliud non est nisi pecuniarium remedium, ad accusationem apud Magistratus

tus tunc demum valituram, si argento instructa sit; cum tamen etiam sic empra quies longa esse non soleat. Ita nuper precibus & donis redemptum capitis periculum, in quod apud barbarum Dominum, rusticus Patrem e nostris alterum conjecerat, ob negatam potestatem alterius ducendæ uxoris, loco superstitis alterius, quam suspiciosè dimiserat. Prægrandis ea Turcæ visa in nostro audacia, quod Mahometo repudiij libellum, & uxores plures unâ concedente, ipse negaret rustico id petenti, & ob negatam illam veniam, irâ ubique ac libidine perfrementi.

62. Sed hæc annis antea actis familiaria. Hic verò annus aliorum infelicitatem funestis persecutionibus supergressus, ostendit, quid sit inter Turcas & hæreticos esse Catholicum, & quidem Sacerdotem. Haidones, nomen est militum Hungarorum, genus volaticum, & inquieto Marte infestis in Turcas armis. per sylvas, campos, pagos obvolitans, prædabundumq; ad ipsos Turcas in prædam abripiendos, partim, cædendos. Abduxerant hoc anno vi Haidonum non semel Turcas non paucos, eosq; non vulgaris notæ, aliâq; damna longè ac latè pervagati intulerant. Horum, utpote Christianorum, receptatores audiebant apud Turcas Chri-

Christiani Catholici, & Patres: apud quos etiam nocturno usos hospitio Haidones dicebant. Eapropter Constantinopolitano Præfecto, qui tunc fortè advenerat, campus non sine magno miserationis sensu ostenditur in quem Turcis incolumi capite progredi non liceret ob Hungaros, à quibus tot jam cæsorum Turcicorum capitum sanguine non ignobili, terra illa sæpius fuisset imbuta; & alij nec pauci, nec obscuri nominis Turcæ in captivitatem abrepti. Horum reos esse, qui Hungaros hospitio accepissent, patrocinio texitent, cibo fovissent. Ea res ansam dedit barbaris, ut quivis quemlibet Hungarum, pro iræ in illum conceptæ libidine accusaret, ut receptatorem Haidonum. Ergo passim capi Christiani, & ad supplicium postulari. Civium præcipuorum quidam declinandæ tantisper tempestatì consuetò aliàs remedio se inde subduxerāt, Patribus quoque, ne sanguinariâ illa procellâ involverentur, abductis. At Patrum altero cum ijs, qui abibant, manente, alter se ad redeundum perurgeri adeò sensit, ut parendum cœlesti illi instinctui omnino decreverit, ad solatium publicæ calamitatìs, ad Societatis genium etiam inter adversa constantem ostendendum; ad miseros Christianos, ope si quâ posset, vel ad libertatem, vel

vel ad mortem feliciorē adjuvandos; ad exempli deniq; documentum, imitatione Sacerdotum nascentis Ecclesiæ, atq; capitis periculo sanciendum. Reducis Patris domus à Turcico milite statim circumdata: & jam rumor latè diditus, Patrem ad supplicium destinatum ferebat: quæ res magnâ Christianorum aliorum comploratione, Turcarum quoq; non paucis adnitentibus, ad Imamum (Turcarum velut Episcopum) & ab illo ad Sche, supremum sacrorum Antistitem, ab hoc deniq; aliisq; consensione communi, ad Haidiam omnium judiciorum Præsidentem perlata, conglobatis quæ in rem præsentem facere, ac Turcis periculum ostendere, metumq; incutere poterant argumentis, effecit, ut Haidia Præfecto ac Ducibus extemplo significaret, nunquam à se subscriptum vel approbatum iri, si quid in vitam Christiani Sacerdotis molirentur, sine cujuscumque approbatione, ne ipse quidem Imperator aliquid exequatur. Hanc in libris suis, jurèq; dicendo legem inter cæteras Solimanni sanctam esse, ut ne Sacerdos Christianus ullus morte plecteretur, nec fas esse legem illam infringere. Hâc authoritate absolutus Pater agebat quâ muneribus, quâ reliquæ industriæ ingenio apud Turcas, ut septemdecim illos, quos ad palum

lum damnârunt, Christianos libertate donaret Sed id nullis viribus potuit obtineri. Ergo septendecim illis è flore Christianorum selectis, in palos ad 4. civitatis portas actis, cum Pater ubiq; quâ poterat sarageret, cum quidam dum in ferale illud è ligno veru traherentur, tormento essent immortui, alij verò ad usq; diei dimidium in sudibus essent superstites, eorum unum aliquem à peccatis absolvit, cum illac dissimulanter transiret, quasi ad pagum proximum abiturus. Idem Canisiæ sumptum fuisset de alijs supplicium, nisi Turcas proximorum Hungarorum militum metus absteruisset. Szigethi autem è pluribus eodem pali tormento internectis, unus enixè suos oravit sub mortem, ut ex eo quod domi habebat argento & auro, 30. florenos, sive decem aureos Vngaricos, Quinque-Ecclesijs nostro Patri darent, ab eòq; peterent Missæ Sacrificia pro mortuo celebrari. Sed Hungaris in ulciscendum intentis, terrore impleta sunt omnia, ita ut ne in vicinos quidem suos pagos, imò nec ex ipso præsidio pedem securi Turcæ possent efferre, uno è Turcis primoribus propè ipsas Quinque-Ecclesiensis civitatis portas ab Haidonibus obtruncato: & excursoribus omnia ubiq; infestâ manu implentibus, lau-

tâsq; prædas agentibus ; maximè postea-
quàm ipso Assumptæ in cælum MAGNÆ ac
BEATÆ DOMINÆ (ut Hungari vocant) die,
sedecim Turcarum millia , quæ parvum Co-
maronicum invaserant , in fugam acta , &
duo ex illis millia internecioni sunt data.
Sed seu vincant Christiani , seu vincantur ,
utrinq; nostris est patiendum. Vnde verè
in labore ac patientiâ in perpetuo vitæ mor-
tisq; confinio possident suas animas, & ani-
mas Christianorum sub jugo barbaro ge-
mentium , ut ne in illis pereat nomen &
sanguis Christi.

ANNVÆ PROVINCIÆ BOETICÆ, 1652.

HÆc Provincia in xxix. domici-
lijs complectitur socios 427. Sa-
cerdotes 198. Septem vitâ fun-
cti; totidem in Societatem ad-
missi.

§. I. *Fidei & Sacramentorum pro- pagatio.*

Sanctilucæ duo peregrè hospites ab hæ-
resi læti in sinum Ecclesiæ concessere. Ga-
dibus unus, Xeresij duo Mauri Mahome-
tem cum Christo commutavère baptismo
sacriati.

2. Con-

2. Conciones, & institutio Catechetica
 insigne in Sacramentis emolumentum tu-
 lere, crebro fulmine in vitæ lubricæ corru-
 ptelas vibrato. Quâ in re luculentis terro-
 ribus duas potissimum fervavit Deus. Ea-
 rum altera virum Ecclesiasticæ Sanctitatis
 dehonestamentum, ad præstitutam sceleris
 horâ operiebatur meretricio sacrilegio ad
 speculum sese comens, cum obscœnum il-
 lum Ecclesiasticum, repentino morte im-
 provisâ scelus antecapiente, concidisse au-
 divit; & muliebri mundo abjecto, lacry-
 marum ac doloris plena, ad nostrum pro-
 digna totius vitæ expiatione facienda accur-
 rit; simulq; cum timore ac tremore divi-
 næ justitiæ misericordiæq; arcana, quod illi
 repente in mortem corruenti, superstes ad
 pœnitentiam & spem salutis viveret, ado-
 ravit.

3. Altera à lenone nobili, festis potissi-
 mum diebus persæpè lacescita, cum flagran-
 tissimis precibus ab illo Satanæ Angelo li-
 bertatem à Deo postularet, pluribus jam
 palmis gloriosa, sed etiam vincendo jam
 fessa, & pudore & timore cōoperta, se tan-
 dem à Deo auditam intellexit, dum audijt
 illum eadem horâ, quâ ad flagitandum il-
 lud scelus solebat adventare, à famulo ju-
 gulatum.

4. Qui-

4. Quidam cum se ad Sacramenta à Deo per conciones perurgeri sentiret, surdo corde præterijt, Accurrit tamen sine cunctatione, primo quodam diluculo ad animum obstinatè rebellem, jam demum dolore serio subigendum. Id quod ut faceret, aiebat se hâc per quietem imagine commonefactum. Aiebat petram se clausis ad quietem oculis aspexisse, quæ cavo sinu, eóq; gemino spectabilis, altero lætum apum egredientium ac ingredientium ultrò citròq; examen ostendebat. Ex altero petræ hiatu prærepebat serpens, qui horrendo morfu miserum hunc in specum, velut in tumulum, pertrahere nitebatur. Huic dum obluçtaretur, somno solutus est, atq; ad Patrem, se de serpentis morfu liberaturus, accurrit. Lætum verò apum examen illos esse piè interpretandos credidit, qui illis diebus frequentes ad sacramenta expiandi accesserant, ut suggerent mel de petra, in foraminibus petræ, in caverna maceræ.

5. Inter missiones illa quoq; luculentiore fructu nobilitata est, quæ fuit apud eos, qui ad argenti vivi fodinas damnati Magistratui pœnas pendunt. Sed & cives intra mœnia, missionis emolumenta percepere, institutis sacris hisce expeditionibus, domi quoq; intra civitatem Quadirensẽ, Biaz-

zen-

zenssem, Anduxarenssem, & SanLucarenssem, magnâ populorum quâ frequentiâ, quâ utilitate. Apud Anduxarenses procax horum irrisor miles factus est divinitus incitamentum ad ea, quæ petulanti rictu exploserat, & importunè turbaverat studia pietatis, improvisam ejus mortem eò referentibus omnibus, qui intemperantem hominis cachinationem nôrant. Nam qui civium & coamicorum pietatem irridebat, verè à DEO irrisus videri potest. Etenim inter explodendum sclopetum, pyrio pulvere fistulam ferream effringente, discerpta frustra hominem internecino casu prostravère in mortem.

§. 2. *Fames, & Dedicatio Ecclesie.*

6. Famem trepidatio, & quædam rabies popularis est comitata, ijs qui esuriabant, contra eos, qui annonæ rebus præsumunt, pertumultuose frementibus. Tranquillari nostrâ quoq; industriâ debuit turbulenta concursio tempestatis. Et præter hæc Granatæ supra pecuniam, & jam trecenti panes, ac alia alimenta è Collegio, tum ad portam, tum ad vicos pauperum distributa. In San-Lucarensi Residencia precario vivimus, nec tamen sua defuit liberalitas paupertati. Quod in Societate jam sæpè usu probatum est, istic etiam usu venit,

venit, quòd cùm domi non nisi unicus panis esset, atq; prandij tempore imminente, honesta fœmina sibi esurienti panem flagigaret, ac Superior domesticæ licet conscius egestatis, dimidiam tamen panis partem illi dari jussisset; nihil moratâ fidelis Dei liberalitate, mox à frustulo illo in eleemosynam dato, ab alia pia fœmina tantum nobis panis submissum sit, ut illud in triduum totum, abunde suffecerit; ut sic Deus jejunitatem nostram ad liberalia charitatis viscera experimentis antiquis & novis excitaret.

7. Hic etiam annus Vtrerenſis templi nostri elegantia & mole visendi rationem celebravit, SS. etiam Sacramento in novum templum, piâ domesticorum extrariorumq; pompâ translato

§ 3. Sodalitates B. V.

8. Præter eam, quæ Hispali apud Profefſos, cùm ipsi instituti eminentiâ, rum Nobilium Sodalium claritudine magnas exemplo suo utilitates parit, Sanctissimæ TRINITATIS Sodalitatem; sunt etiam MARIANÆ. Quibus, Episcopo rem admiratione, benedictione, lachrymis prosequente, à Sodalibus supplicatio instituta, ad famem avertendam, quam perpetua pluviarum inopia minabatur. E nostro templo per celebriora templa & plateas ad preces circumducta

SOCIET: JESV, 1652. 39

ducta supplicatio alios passo, & cineribus asperso crine, ducebat; alios funibus, crucibus alios, onustos dabat ob oculos. Multi nudipedes, omnes pijsimo in silentio serio publicam rem agebant apud Deum. Hisce pietatis exemplis invitati etiam alij, tandem salutarem e cœlo pluviam elicuerunt.

9. Cordubæ de Nobilium Sodalium censu Senator urbis unus deligitur, qui tempestivis consilijs, apud Indices autoritate ac precibus pauperum lites ad finem optatum provehit, magno pauperum solatio, reiq; familiaris ac breviandarum, quæ aliàs in longum porrigarentur, causarum compendio.

§ 4. De S. P. Francisco Xaverio.

10. Antiquariæ fœmina acutis capitis doloribus cruciata, dolorem concepto ad S. Xaverium voto confestim discussit. Malacæ de festo Xaverij quotannis gloriôsè colendo pia fœmina piâ opulentiâ providit: eidemq; sancto in Parochiali quoq; S. Joannis templo altare erectum est.

§ 5. E vivis hoc anno sublatis.

11. Præter Coadjutores tres virtute ordini suo consentaneâ laudatos obiit DIDAEVS DE SANT OMER Scholasticus Novitius Iprensis Flander, præclarâ fidei inter hæreticos

cos

cos defensæ, Deiparæ Virginis eximiæ cultæ, ac dignâ Novitio pietate atq; modestiâ & demissione notabilis.

12. Granatæ desiderati P. BALTHASAR MENDEZ, & P. ANTONIVS GORMAZ professi, qui ætate ingravescente judicio quoq; capti tamen mira pristinæ dum sibi constarent pietatis vestigia prodebant, insigni exemplo.

13. In Collegio Gaditano Rector vitæ cum officio perfunctus est P. JOANNES de ARMENTA, inter illustria concionatorum serio ac solidè divina tractantium decora reponendus. Apud Viterrenses desijt vivere P. JOANNES GASPAR, at ipse Professus. hunc nec sacra tribunalia, neq; concio absterrebat, quominus domo exeuntibus comitem se se de nissè obedienterq; adjungeret, vir obedientiæ studio accurato, usq; quaq; ac undequaq; addictus.

ANNÆ PROVINCIÆ

BOHEMIÆ. 1652.

SOCIIDC.

§ I. *Ecclesiæ Catholica propagatio.*

I.

Illorum numerus, quos operâ Sociorum Ecclesiæ suæ adjunxit Deus, hoc anno est
plus

plus quàm *quindecim millium, quingentorum* *quadragenta* capitum, inter quæ nobiles plures: at potissimùm Nissæ Erhardus Ferdinandus Sac: Rom: Imp: Comes Truchses, S. C. Maj: à cubiculis, & Chiliarcha. Egræ adjuvit labores nostros in hæresi evertenda mandatum Cæsareum, quo urbe exesse jussi ab Ecclesia Catholica alieni, ubi Lutherum abjuravere, 286. Patres familias. Ministri hæretici filius, graviter saucius, susceptis Catholicis Sacramentis, quibus ad supremam luctationem parabatur, ad omnium admirationem primùm melius habuit, tandem convaluit.

2. Egræ inter Neo-Catholicos census etiam æger quidam, quem dæmon ut in hæresi attineret. per magum crystalli inspectorem, de morbo ac mortis genere edocebat: Et Olomucij Marrona illustris, quam ut ad Catholicos inclinatam vidit pedissequarum una quæpiam, dixit sibi Dominam suam per quietem visam, diris tormentis apud inferos cruciari. Verùm didicit sæpè id genus phantasmatum dæmonem esse authorem, ut in Pilati domo.

3. In Fridlandica missione, bulbus triennio ante à rustica satus, hoc anno florem excluserat: inde rumor, calicis imaginem fidei suæ argumentum in herba apparere.

E

Et

Et advolavit ad spectaculum omnis mox latè circumvicinia. Nostri præsentibus Ditionis Præfectis, ungue vanum miraculum præcidere. Effectum tamen longo labore, ut 150. errores ponerent.

4. Resipuit etiam Pragæ post menses aliquot, & temeritatem pœnitentiâ diluit juvenis sui impotentior. Is cum non esset ad Theses ex Philosophia apud nos audita defendendas admissus, dedissetq; propterea verbis pœnam commeritis læso Professore excandescentiæ causam, ab illo per incogitantiam repenti incitatiùs quàm par erat rem agente, alapâ est castigatus. Quare ut pœnam sumeret de hac inconsiderantia Professoris fictè quidem, sed serio scandalo, ad hæreticos abiit, & miserabili hoc vindictæ genere, in se potius, quàm in Magistrum defœvijt. Monuit tamen exemplo, quid à Magistris prudentia, quid vèstis ipsa religiosa requirat.

5. Znoymæ unusquispiam febris toties quoties die vetito carnibus vescabatur correptus, auctoritatem adjecit rebus Ecclesiæ, cujus præcepta his vindicationibus defendit mirabilis Deus. Bibliothecæ lustrandæ nobis commissæ, ad eliminandos istinc hæreticos, magicos, astrologos, suspectos, &c. Matrona nobilis plures id genus libros

libros ære suo emit, ut nobis eos exurendos daret.

6. Nec orthodoxæ tantum Religioni, sed religiosis quoque Ordinibus felix hic annus illuxit, cooptatione novorum tironum è scholis nostris, sese ad Christi militiam recipientium, septem & septuaginta. Vnum Olomucium vicenos quaternos dedit.

§ 2. *Beatissima Deipara, ejusque
Sodales.*

7. Fuit è Sodalium sacro cœtu, qui minus pudicam imaginem expositam ne venum iret, periculum factura emptoribus, ipse suo ære mox ut emit, palam pessundedit.

8. Glacii Sodales cives anniversariam defunctorum Sodalium memoriam ita coluere, ut per hebdomadam in atrato suo oratorio quotidie Sacrificium pro illis procurarint, eidemque adfuerint. Congregatio artificum juniorum quotmensibus è suis triginta designat, qui SS. Eucharistiam cum ad ægros deportatur, ordinatim comitentur.

9. Deiparæ Matri per particulare, ut vocamus examen colendæ studio quidam Sodalium ad lautius bibendum æquo propensior, per totam B. V. octavam à vino absti-

E 2 nuit,

nuit, adjectâ etiam acri ac diuturnâ verberatione. Olomucij vir è S. Annæ Sodalitate primarius, in peregrinatione quos viribus defectos videbat, suo currui imponebat, pedes ipse currum secutus, adeóq; lætus illâ permutatione, ut se per iter nihil unquam gratiùs Dæo diceret obtulisse.

10. Nissæ Sodalem suum Virgo Mater incolumem Sodalium precibus dedit. Medicis, enim nil spei jam relictum dicentibus, eâ ipsâ horâ, quâ ille Sodalium precibus commendabatur, vires sibi redire persensit, surrexitq; repentè incolumis.

11. In binis Residentijs, inquit literæ, Provincia Bohemiæ, quasi Prætorianam cohortem constitutam habet Magnæ Martis cultui promovendo. Ad montem sacrum, edito libello auctæ industriæ, sacris loci originibus & miraculis à capite percensitis. Adjecta æri incisa imago, & Pragæ piè inflammandæ sparsa. Magnâ vi omnis ordinis multitudo affluxit, rumore didito, nobilem prodigijs B. V. imaginem in templo Salvatoris Societ: Jesv palàm venerationi esse expositam. Et respondent beneficia pietati. Ad Krupnensem Deiparam, nostrorum opera multifariam celebris est. Ad Nascentis Deip: diem, x v. millia peregrinorum censa. Foyensis statua in edito
Olber-

Olberstorfenſium monte, item Swidnicenſis Deipara ſtatua, pro curiæ foribus veneratione ſuâ ſpei publicæ jaciunt fundamenta. Canunt Catechetici noſtri alumni, ſupplicatio ſolennis agitur, attonito ſilentio muti hiant palàm hæretici, domi fremunt; & triumphat Virgo!

12. Hæc etiam è Sodalitijs, certè de ſcholis, ſunt. Znoymæ adoleſcens ingenio ſuo dextrè vitrum à ſaga extorſit, in quo aranei ſpecie dæmon comparebat ad reddenda oracula, per cruceſ, & implicatas verborum períodos evocatus. Hradiftij alius eventu meliore quàm conſilio, die quo per Ecclēſiæ authoritatem carnibus veſci non licet, audiit ab hæretico Patrefamilias juſſas igni carnes in prandium admoveri. Ergò ille, occaſioni imminens, ubi deprehendit illū ad Synagogam Sathanæ ad audiendum ſuū rabulam abiſſe, clam ſe in ædes penetrans, repertum nescio ubi, & huic ſervatum conſilio prægrandem bufonem, inconſcijs omnibus in ollam (è qua carnes priùs ejece- rat) conjecit, ſeq; inde clandestino ſubdaxit. Reduci à malè feriatis hæreticorum ſacris marito uxor prandium paratura, cum ſe carnes ex olla in paropſidem putaret effundere, bufonem illum, ipſo marito fortè adſpectante, effudit. Quod ſpectaculum

conjuges fraudis nihil admodum suspicatos, ut repentina & inopinata ferè graviora sunt, ita inopinato attonitos, & silentio pallidos in eam extemplo mentè adduxit, ut Pofonium in Vngariam abierint, hæresimq; exuerint, mirabili Dei consilio, ex inconsulta illa juvenis jocatione tam seria eruentis.

§ 3. *Sanctorum in suos beneficia.*

13. Nissæ matutina post Sacrum, quod Rorate vocant, per Adventus ferias dictio, tametsi in semihoræ circulum coacta est, utilitates tamen permagnas affert. Festâ S. Barbaræ V. M. luce in profluentem Bilam delapsa mulier, memor antelucanæ paulo ante auditæ dictionis, quam de mirabili erga suos S. Barbaræ tutela noster disertè habuerat, voto sacrae quorannis Synaxeos S. Barbaræ die adeundæ concepto, propitiam sensit Sanctam. Etenim eo ipso voti nuncupari momento, secretâ quâdam vi elevari, & prehensio brachio sub glacie sensit se perduci ad litrus, luculento, nobili, atq; ad incitandam admirabilis hujus Parthenomartyris pietatem, valituro exemplo, incolumis,

14. Beneficum S. P. N. Ignatij nomen,
quâ

quâ lipsanis, quâ imagine, quâ modis alijs adfuit, opitulatûmq; est puerperis plus quàm septuaginta. Sola Oppavia vicens ex his recenset. Glogoviæ, ne hæreticæ quidem illi articulo se accingunt sine sancti hujus numismate.

15. Egræ infelix umbra fæminæ à fide ad Lutherû devolutæ, atq; ita extinctæ, clarâ luce cubiculum, incredibili eorum qui hæc videbant horrore infestû habebat: sed affixâ conclavi illi S. P. Ignatij imagine, tranquillata sunt omnia, dum post longiora temporum evolorum intervalla ludentes puericam imaginem sustulère, quo velut signo dato tremenda larvæ effigies reversa, sed aliâ rursus Sancti Ignatij affixâ effigie depulsa est. Magna & Regino-Hradecij conquestio. ubi e lemurum tribu, hominibus in villa & pecori molestus, si quotidianum obsonij pensum mulierculæ fortè non attulissent, tanquam laribus, vel penatibus, minaciter furentérq; tumultuabatur. Noster sacrâ obtestatione, ac execratione de ritu Ecclesiæ præmissâ, ubi januam Imagine S. P. Ignatij communivit, hostem exclusit, deinceps nullo signo auditum. Pragæ quoque præstituto rapiendi obligatum sibi juvenem tempore jam evoluto, dæmon conclave, in quo desiderata & obnoxia illi præ-

da decumbebat, ingredi ausus non est, janua conclavis imagine S. P. Ignatij permunita-

16. Zemeticij nobilis vir hæreticus ut novi, quod aiebat, Sancti Ignatij festum eam quam pietas publica moliebatur celebritate fraudaretur, invidiosè criminari, & suos ad messem aspellere non destitit. Sed cælum è sudo turbidum, repentinâ grandine totum ejus agrum adobruit, finitimis nullo, quod meritò mirère, damno illato.

17. Male feriatorum Sacerdotum ergastulum, per exercitia S. P. Ignatij versum, est in Sacrarium asceticæ collectionis, cum ij nostris essent dati ab Ecclesiastico Magistratu ad institutionem. Partitio temporum, oratio, exomologeses, & quicquid requirit fors illa Sanctorum, ingenti eorum solatio celebrata: & illi suis apud animas procurandas officijs restituti. adeò etiam colluviaria illa loca & pectora capacia sunt bonæ lucis, quæ Spiritus divinus per Asceticas Ignatij flammias impertit.

§ 4. *Industria, dissidentes, & desperati.*

18. Arte atq; industriâ erat opus ad sufflaminanda quædam, quæ neglecta, ruunt in præceps. Pragæ minoris quinas senasve domos

mos primùm ut ab infaustis prostitutarum, fornicibus expediremus laborandum fuit. Jam totâ minore Pragâ pulsâ jussu Magistratûs; & Judex domos frequenter visere, atq; id genus belluas carceribus domare est jussus; facto immortaliter laudando dignoq; omnium urbium imitatione. In veteri quoq; Praga lupanaria dissipata, Anglici hæretici histriones cum impudicis fabulis abesse jussi, postquàm nostri coram Senatu luculenter ostendere, has esse portas ad morum & innocentiz publicæ corruptelam. Adeo jam advertit urbs illa sapiens, nè impudici impunitatem sibi cudant, jûsq; datum sceleri canant. patriæ serò hæc lubrica deploraturæ, si providenter & fortiter hæc initia non stranguentur.

19. Religiosus quidam, ut ipse putabat, Theologus, nec religiosum, nec Theologikum consilium dederat Matronæ prænobili, quam justis de effrænatis & manifestò compertis mariti adulteri flagitijs dolor ad teterrima quæq; consilia promptam reddiderat, ut maritum cicutâ è vivis extruderet. fas id esse in adulterum. Jam propè maturum scelus discussit noster consilio saniore, animûmq; meritò exulceratum composuit.

20. Oppaviæ difficili, sed utilissimâ indu-

E. 5

du-

dustriâ patroni pro pauperibus & pupillis inventi, qui non venali ingenio & linguâ illos tegerent, sed gratis defenderent.

21. Indomita quorundam hæreticorum duritia primum militari manu in arces ac templa cogi debuit in bonis Comitibus Coloredij. Ibi octo nostrorum solertia, & assiduitas fatigata. Jam suas tenebras, admittâ luce, vident, & annuunt, eâ potissimum adjectâ industriâ, quâ libellorum præsentium rerum statui accommodatorum magna vis, Comitibus Coloredij liberalitate, in omnem latè plebem dispersa, libros hæreticos illis extorsit facilius, mutosq; domi quoq; magistris consulere docuit fructu perquam insigni.

23. A desperatis consilijs abducti præter alios hi: Quidam 20. facile vulneribus manu suâ saucius, & in suo sanguine se volutans. Alius qui aquis, alius qui laqueo in collum inserto, alius qui dæmoni se dare destinabat. Fæmina malo genio hortatore ad spectabili mortem sibi parans accersere, ut se à partus dolore miserabili expediret.

24. Deniq; adjutus Regino-Hradecensis æger, cui dæmon per anni spacium ad obsequia pro famulo adhæsit, & ut fune longif-

gissimis doloribus compendium faceret, author fuit, fune quoq; penes ægrum hac de causa deposito, animam ipse pro famularis operæ pretio relaturus.

§. 5. *Nomina vitâ funclorum.*

25. Quos hic annus immortalibus adjunxit sunt ferè hi: Novædomi P. HENRICVS SCHOLTZEN, vir suaviagendi dexteritate nobilitati quoq; acceptus. P. WENCESLAVS WROTÆVS, æt: anno 67. Coadjut: formatus, Comitæ Adami Slavatz in aula vixit per annos duodeviginti Confessarius, nullo aulico pulvere sordidatus, & pauperum visendorum amantissimus; objurgari promptus. miti silentio, forti ad hibernas confessiones patientiâ, serenâ inter dolores quiete, paupertate inter aulica quoq; pericula pertinaci, charitate omnium bonâ interprete, quicquid Catones aliorum gesta carperent, dignis deniq; religioso, persanctè aulico virtutibus performatus.

Ibid: P. LAURENTIVS CZECHAN Moravus, magnâ indole ingenij, charitatis, docendiq; spei magnæ, intempestivè in ætatis flore ereptus.

26. Crumlovij P. MELCHIOR RÄ-
RICHT Silesius, 62. annos natus, 4. vota
prof; vir dulcissimæ charitatis, & anima-
rum Asylum. Alter P. MATTHÆVS KALI-

NOWE

NOWSKY, multâ in Deiparam religione, patientiâq; commendatus.

2. Pragæ 17. Martij P. ANDREAS DUBOISSON Belga, 4. vota professus, martyrij percupidus. Moriens omnibus author fuit religiosi officij absolutissimè obeundi, ne se in ea induerent, in quibus ille se de prædestinationis suæ puncto (vir tantæ integritatis, tamq; firmæ virtutis) perplexum agebat. Sed morte jam viciniore, jucundâ in luce tranquillè conquievit lætus. S. Clementis Collegium, inter belli & pestis procellas in egestate ita gubernavit, ut etiam liberaliter suos haberet. Procuratori officium integrum relinquebat, oculo Rectoris illud introspicere contentus. Acri, placido tamen ingenio, charitate & periculo pestis prolixâ, literaturæ omni tradendæ idoneus, & addictus. Nec sanus, nec æger sitim extra consueta tempora levavit, sitim siti pellendam dictitans. Cùm in Vrbe tuenda necessitas postularet, ipse commeatum dedit, signa præivit; nec statione cessit, nisi faucius. Vnde illa de illo FERDINANDI III. Imp: vox: *Non mihi persuasissimè, tam generosos animos, in tam modesto religioso habitare.*

27. Ibid: 6. April: P. MELCHIOR OLENIUS, 4. vota profess: cùm esset ingenio ad
Phil:

Phil: & Theol: docendam aptissimo lubens Ministri ac Procuratoris munus gessit, approbatione insigni, labore magno inter hostiles curas. Linguae ukimos conatus in illa verba explicabat: *Mater Dei, memento mei!* omnis in conscientia laxamenti averfatione tenerrimus. Ibid: ANDREAS MAYNKE, Coadjutor praestans, mirè omnium voluntatibus charitatem suam accommodans, obedientiae ac pietati totus cereus, labori ferreus. Literarum quidem rudis, tamen legum nostrarum & de imitatione Christi libellos penes se habebat ut illos opportune alicui legendos offerret, atq; audiret. JOANNEM quoq; BARTSCH Wartembergæ morientem, orandi & laborandi gnavum, laudes magnæ secutæ.

Apud Czeikovienfes P. MARTINVS POPLEYSSI Coadj: form: magnæ modestiæ, ac laboris in scholis, & missionibus exaltati.

28. Gitzinij Reçtor Collegij P. JOANNES CZERNOWSKY, fructuosæ orationis ac exempli vir. 4. vota & professus, & magnâ virtute planè commeritus. Wrarislawiæ P. HIERONYMVS FABER, & ipse Reçtor, magnæ & in hoc dotes, ac supra communis laudis metas virtus, ut in priore; etiam pridie quàm moreretur, in se flagellis animadver-

52 ANN VÆ FLANDRO-BELG:
vertit. Somnus illi nunquam ultra com-
munem legem productus: paupertas etiam
è cœlo adjuta manifestis argumentis. Nam
die S. Nicolai, cùm in sacculo nil haberet,
Sancto Nicolao implorato, tantùm in va-
cuo hætenus sacculo argenti reperit, quan-
tùm præsentis mendici egestas postulabat.
Putantur bonæ ab igne Purgatorio animæ
illius suffragia flagitasse. Examen particu-
lare, ne in supremo quidem morbo inter-
misit, Post Philosophiam bis doctam, con-
scientiæ ac fidei quæstiones laudatè expli-
cuit.

ANN VÆ PROVINCIAE FLANDRO-BELGICÆ,

1652.

Censa sunt in hac Provincia unde-
viginti domicilijs distributa So-
ciorum capita universim 790.

§ I. *Res Catholica promota.*

1. Ducentos & circiter quadraginta re-
perio nostrorum operâ hoc anno ad verita-
tem Catholicam accessisse: Bruxellis 18, An-
tverpiæ 44. Ipris 60. in castris unicus plus
quàm 30. alius 40. numeravit, quos Chri-
sto lucratus est. Plurimi alij domi & foris
nume-

numerum converſorum non produnt, rem-
geſſiſſe contenti. In caſtris levitati & in-
constantia obviatum illâ indiſtriâ, ut
qui ſe Catholicis Sacramentis adjugebant,
in Præſectorum & commilitum coronâ ver-
bis ſolennibus Sacramentum dicerent Ca-
tholicæ Religioni. Contraci anabaptiſmū
exiit unus, id quod culta à ſe in errore quo-
que illo ſuo divinæ Matris beneficio acce-
ptum refert.

§ 2. *Sacramenta utiliter uſurpata.*

2. Communione menſæ divinæ hoc an-
no in templis noſtris recreatorum numerus
propè ſuper numerum eſt, ſi conſletur. Lo-
vanij fuere 55631. Bruxellis ad feſta Deip;
plerumq; quinq; , interdum ſex millia: in
menſtrua communionẽ generali ſex aut ſe-
ptem, ſubinde octo millia. Hinc de reli-
quis conjectura eſto. Quidam qui longiſ-
ſimo ſilentio premebat ſcelus quodpiam,
quod gravem ſibi pœnarum mulctam irro-
gatum iri metueret, facilitate noſtri iter il-
lac habentis reſipuit. Mechliniæ Novitij
ad conſcientiam confeſſione luſtrandam
hospites univerſim adduxere hoc anno plus
octingentos ſexaginta. Contraci Comes
Ferdinandus Baſta, Georgij olim armis in-
clyti filius, lethali correptus morbo, cum
aliis noſtrorum operâ non uteretur, exclu-
ſis.

sis alijs, nostrum solum Sacerdotem adesse sibi voluit, præclaro testimonio, quod non benevolentia, sed rectus animi sensus, qualis esse sub mortem solet, expresserit. Idem omnino fecit Ribaucourtius moriens, Geldriae Gubernator.

§ 3. *Beatissima Virgo Deipara.*

3. Inter alias cœlestem Virginem colendi Artes, Antverpiæ, præsentatæ in templo Deiparæ festum propè ad admirabilitatem, usque in supplicationis pompa emicuit, ubi puellæ pauperes, quæ nostrâ Catechesi solent institui bis mille convenère, suis instructæ cereis, quorum & numerus & moles ingens fuit; cordibus quoque ex argento factis, & Virgini dedicatis non paucis, & pretiosis ac teneris liberalis erga Virginem voluntatis argumentis. Eodem die Casseti Virginis Aspricollensis statua publicè collecta, post belli turbines, magno apparatu; nomine quoque è re nato MARIA PACIS dicta.

4. Archidux Leopoldus Ferdinandi III. Imp: germanus, Dunkerkam primum triumphantis more ingressus, continuo se ad aram auxiliatricis Virginis in templo nostro stitit, fassus illi debere se florem victoriæ. Magistratus præter sacra plura, perpetuum coram Virgine ignem accendit; lætusque affir-

firmat, in tanta tormentorum missiliūmq;
telorum tempestate ac vi, civem nullum
læsum esse: globum etiam qui per templi
nostri fenestram irrumpens extremam for-
nicis partem raserat, ac deinde à pariete in
confertam hominum turbam, dum ad aram
Virginis noster litaret, resilierat, innoxium
decidisse, omnibus Magnæ Matris manum
verè maternam lætâ gratiarum actione pro-
secutis: nec nostris à Virginis beneficentiâ
vacuis, dum Rector voti religionē conce-
ptâ, gravem & longam tertianam à se depul-
sam gratulatus, ejusdem beneficij partici-
pem habuit Patrem quendam, & quosdam
domesticos.

5. In suburbana Mechliniensium villa
sacellum est, in quo nobilis divinæ Matris
statua istam habet epigraphen: MATER
NOVITIORUM. Hic locus beneficentiâ
Virginis inclarescit, excitis ad se unde-
quaq; pijs mortalium votis. Sodalem à
febri continuâ ac periculo gravi, ita exemit,
ut postridie à voto concepto Sacelli invi-
sendi, receptis pristinis viribus supra o-
mnem medicorum spem, eo se contulerit
voti reus. Alius Matri misericordiæ quæ
in templo nostro colitur, vovit beneficij a-
nathema brachium ex argento, & mox à
voto dolor depulsus est, qui miserum pera-
F cer-

75. **ANNUS FLANDRICO-BELGICUS**
cerbè anno integro cruciârat. Ad hanc
Sacerdotes nostri, quothèbdomadis die
Sabbati sacris operantur omnes, ut grâtiâs
reterant, quas ipsi ab illa, quâsq; alij accepe-
runt.

6. Majus illud Ipris à Dei Matre auxili-
um: ubi faminam, quæ totos septem annos
per anxias conscientiz flagitio quopiam,
lauciz ac verecundantis curas, & importu-
nos vellicatus extraxerat, Mater misericor-
diâ juvit. Nam ubi opem illius implora-
vit, vicit scelestam verecundiam, & quas
conscientiz diras patiebatur, conquiesse
lata persensit, à præceptis inferni cruciati-
bus ad cœli delicias sibi visa transferri.

§. 4. *Sanctorum veneratio, & beneficia.*

7. Mulier quadragenariam libidinem
premebat, & alebat silentio, cum nec à con-
fessione sacrilegâ quot mensibus, nec à con-
suetâ petulanter libidinandi licentiâ absti-
neret. Huic Noster quidam gloriosæ Par-
thenomartyris Barbaræ cultum persvasit, ut-
pote quæ certa sit & fidelis ad opem, in Sa-
cramentis ac morte ferendam. Tanto ve-
rò pietatis pretio, illam venerata est, ut fufis
qbertim lachrymis omnem vitam confes-
sione sincerâ, quanto dolore tanto salatio
expiârit.

8. Antverpiæ ad religionem dierum qui cineres antecedunt accessit honor exhibitus SS. Martyrum Flori, & Palladij sacris exuvijs Româ nuper advectis, & ritu supplicantium ad nos magnâ populi pretiosæ vestis ac loculorum pompâ & solemnî bidui celebritate institutâ delatis. Par honor Mechliniæ S. Martyri Cypriano.

De S. P. Ignatio.

9. Antverpiæ habitæ per octiduum à S. P. Nostri festo de illius laudibus ad frequentem populum panegyres, & sacra concentu musico decantata: sub octavam vero vespertinam Litaniæ dictæ quotidie, choro symphonico succinente.

10. Alosti puer septennis beneficio magico infectus, sumptis panculis S. P. Ignatij aquæ guttulis, complures longiores capillos effudit, & sibi est restitutus. Vxor Comitiss Nassovij acutissimis parrus doloribus per tres dies miserrimè distorta, tentatâ nequiquam omni ope, per oblatas ab Aldenardensi quodam nostro Patre S. P. Ignatij reliquias liberata est prole pariter, & dolore.

11. Majora Dæi per Ignatij libellum fiunt miracula, in exercitijs, & scholis, ac sacris tribunalibus pœnitentiæ. Præter Virginum cænobia, & S. Benedicti ad S. Petrum girones illo libello eruditos, numerati sex ac

80 ANNUE FLANDR' O' BELG:
triginta, quos inter Antverpiæ quidam Ar-
chiepiscopus illis excultus. Ex hoc nume-
ro Lovanium sibi vendicat viginti tres. De
scholis nostris hoc ratum & illustre ad o-
mnium annalium memoriam è Rhetoricâ
Bruxellensi: quæ cum quinq; ac sexaginta
ferè auditores numeraret, ex illo numero
septenos vitæ Ecclesiasticæ, Religiosæ verò
undequingagenos per varia domicilia fe-
licissimâ germinatione, velut in D'ei para-
disum, transcripsit magno seu p'ij magistris,
seu capacis ad virtutem præclara indolis,
seu divinæ gratiæ utrinq; benigne omnia fo-
ventis exemplo. Nec defuere alia Colle-
gia quæ suas in variorum ordinum gloriam
unâ cum Bruxellensi Collegio symbolas
contulerunt.

De S. P. Francisco Xaverio.

12. Hujus Sancti natalis dies hoc anno
ab ejus morte centesimus Antverpiæ indi-
ctis publicis per triduum ad gratias agen-
das precibus, pretiosâ etiâ Dominicæ
communione generalis celebritate hono-
ratus, concinentibus vesperi ante festum è
Domo nostrâ tubis; & festis ignibus in tri-
umpho speciem ante templum exstructis;
ut splendorem templi, & Chinæ ac Japo-
niæ, demum Indiæ, Lusitaniæq; simula-
chra omittam. Novem dierum votum in
San-

Sancti hujus honorem à nostro Patre. Ipris
persuasum puero pertinaci febris vexato, fe-
cit ut vis febris quotidie sensim recederet,
ac nono die tota prorsus abscederet.

§. 5. *De Sodalitatibus.*

13. Lovanii Sodalitas intellectâ piæ le-
ctionis vi ad animos variè ac sæpè ex im-
proviso permovendos, hoc anno Bibliotheca-
m, veluti cœli officinam, Philosophis suis
instruxit. Mechliniæ juvenum Sodalitas
S. Casimirum Principem juventutis ac pu-
ritatis elegit solenni formulâ, & legem con-
didit renovandæ quotannis ejus pietatis
proximo, qui ab ejus festo sequitur die Do-
minico.

14. Alostani Sodales viri consularès ple-
bets ac tenuioris fortunæ viris permitti ma-
gnâ modestissimæ pietatis significatione Sa-
cro sanctum Eucharistiæ Sacramentum ad
ægros cum accensis facibus comirati, ali-
quando centum etiam facibus collucenti-
bus. Obijt ex hoc Sodalitio vir septuage-
nario major, qui per totos 20. annos, do-
net per ultimam valetudinem licuit, ad Vr-
bem è suo domicilio quartâ ferè horæ parte
conficiendi itineris interjectum dissito ve-
niebat. nequâ cœtu abesse unquam est visus.
Iter illud nudo capite, è corollâ Virginem

salutans, peragebat, seu rigeret cœlum, seu plueret, seu arderet. Cancrum grassantem in pectore, aquâ, cui partem è ligno Virginis Asperi collis intinxerat, depulit. Ajunt supremo vitæ anno ad Virginem peregrinandum cum copiosus toto cœlo imber caderet, per totum iter ab imbre intactum.

§. 6. *Missiones, & Catechismi.*

15. Tungris quo profectu habitii quinq; Catechismi, Sacerdotis qui sacris initiandos exanimabat, testificatione credendum est. Is auditis parvulis perquam appositè ad fidei quæsitâ respondentibus, Ego, inquit, jussus examinate eos, qui sacris initiari desiderabant, in multos incidi, qui doctrinæ Christianæ tam periti non erant quàm hi pueri. Episcoporum, & parentum laudes & gaudia prætermitto, quibus hoc studium celebratur. Brugis adest non infrequenter, nec otiosus, ipse urbis Episcopus, ubi etiam sæpius per anni decursum vestes, & alia in Catechismis pauperum erogantur. Antverpiæ hæc institutione familia integra hæresim dedocta, & multi ad poenitentiam permoti: quos inter unus quispiam adulterium annorum plurium auditâ semel catechesi abruptit, & expiavit. Mechliniæ quinq; Patres diebus Dominicis, alijs

lijs verò quatuor Catechesi faciendæ attendunt. Novitiorum Catechistarum labore ad colendos 28. pagos utiliter constanterq; porrecto.

16. Missiones capessivere nonnulli, qui non alio quàm S.P. Ignatij viatico, id est divitis in omnes Dei charitate contenti, levæ facile ducentas pedites confecere, Apostolicâ paupertate. Castra quoque nostrorum patientiam & charitatem acriter exercere, incomparabili agnitæ ab omnibus & laudatæ solidæ virtutis exemplo, per certa discrimina corporum in gratiam animarum. Ad Gravelingam dum Sociorum unus pugnantis cadentibusq; operam suâ deesse non patitur, trajectâ glânde plumbeâ chlamydē rerulit; contusum ē simili glânde brachium ad Dunkerkam alter. In conflictu, mixta labore, capitis pericula, paratos animas pro fratribus ponere diu ac plurimum exercere. Certè diu noctuq; ad tres quandoq; hebdomadas inter cæsos ægrôsque versantibus vix respirare licuit, & vel nuda in humo partem aliquam quietis accipere. Vidit hæc, & magnâ cum admiratione atq; gratiarum actione laudavit Condæus Princeps. Patrum unus caprûs, vestibûsq; exurus, alienâ in veste viam ad suos relegit. Alij a labore ac ærumnis in diurnos prolapsi morbos vires Deo in charitatis victimam

84 ANNÆ FLANDRO BELG:
 dedicavere. Idem passi illi quos navalis
 expeditio perquam difficilis & illa, tenuit
 occupatos. Valetudo, & vita tota in cœli
 ac maris ærumnis ducitur, quarum solatium
 sunt animæ non paucorum etiam morte
 quæsitæ. Epibatæ in navibus ita instructi
 ad publicam in navi, citra omnia muliercul-
 larum dehonestamenta, disciplinam, ut Ar-
 chiepiscopi Messanensis Vicarius Generalis
 nostros sollicitè rogandos duxerit; vellent
 eandem Siculis triremibus curam impende-
 re. Id quod ex animi sententiâ perfectum
 est; & idem, Archiepiscopi verbis, amplas
 gratias retulit cum gaudio pro re gestâ fe-
 liciter. idem ad Neapolim pari commen-
 datione in Classe Hispanâ perfectum: cum
 ij qui præerant ad nostram normam fieri o-
 mnia postularent. Cœlum asperum, &
 intractabile, piratæ, panis arctus, & aqua
 brevis ac sætons, cibus rancidus, somnus
 brevis, durus, & inquietus, vulneratorum, ac
 moribundorum illuvies, tanquam usitata
 hîc omittuntur, facilius cogitatione quàm
 calamo describenda, nostris certè quotidi-
 ana & ardua.

§. 7. *Restincta odia.*

17. Lovanij duella quinq; impedita. Eti-
 am inter primos dignitate viros alijs in lo-
 cis

eis pax conciliata, cum odia in sanguinem usq; gliscere viderentur. Contraci nobili dexteritate industriæ in re implicata, Collegium factum est locus pacis. Omnium gaudio celebrata fuit nova consensio voluntatum. Tungris inter Matrem & filium à septem jam annis orto semperq; in pejus eunte dissidio, cum fratrum alter pro Matre, alter contra Matrem & fratrem omni contentione odia longa acueret. Pacem suaves ac mutux lachrymæ absolvere, Nostro post sæpè repetitos conatus rem tandem cum bono Deo evincente. Taceo conjugum odia, meditata divortiorum; & iras bellicas, eò difficiliores, quod ignava tenseatur ira in bello quæ cum vindicta conjuncta non sit. Duo certè primæ notæ viri, uterq; nostrum non alio quàm Patris nomine appellavere, filij pacifici, ab illo à mutuis simultatibus ad mitia consilia revocati.

§. 8. *De pudicitia.*

18 Hic Vrbes non nomino, ut securior sit in re tam lubrica narratio. Pellicis uterum ferentis occasione, unà cum illa ad Hollandos fugere medibatur impurus quidam; ut in asylo hæretico non erubesceret, viveretq; fide Hollandicæ libertatis ac mo-

ribus suis. Id consilium intervertit noster, & cauto silentio matrimonium utriq; persuasit utroq; in fide retento. Alter, vir conjugatus, biennio incestos amores ale-
re infami puellæ ac ejusdem Marris consue-
tutine non prius desijt quàm peltex junior,
filia senioris, morbo perculsa, Nostro à Ma-
tre vocato conscientiam aperuit, ac Ma-
trem exemplo ad idem traxit, & corpore
quoq; brevi convaluit unà cum Matre pro-
positi ac pudicitiz tenax. Taceo matrimo-
nia vindicata, ereptum sacrilegum in lon-
ga scelerum colluvione silentium, redu-
ctas ab obscenitatis lustris passim plures, &
unicâ in Vrbe quatuordecim, adeo com-
mendatum olim Ignatij parentis opus. In
castris plures quæ offendiculo erant aut re-
legatæ, aut ritè junctæ.

19. Illud habet divinæ providentiæ o-
culum vigilantem, quod cum juveni alias
ad ista innocenti procax quæpiam obvio
vultu, & solitis artibus scelus persuasisset,
atq; ille ad condictum sceleri locum iret,
ad occurrentis forte nostri Patris aspectum
percelli, aliud ab eo quod destinaverat me-
ditari, deniq; omisso ad belluam illam itine-
re, ad Collegium ire decreverit, ubi con-
ceptam animo turpitudinem verecundâ
modestiâ dolenter fassus, Deo gratias red-
didit

vidit quod in uno viri religiosi aspectu tantum impuris suis tenebris casti luminis affuisset.

*§. 9. De iis quæ ad desperationem,
ac demonem.*

20. Amentissimis deploratorum hominum consilijs, variâ, si ulla in re aliâ, arte itum est obviam. Antverpiæ quidam syngrapham exaraverat, quâ se dæmoni, si opes afferret, devovebat. Hunc in silva vir ad gravitatem compositus aggreditur, & egestati lautas opes ultro spondet, si pacisci velit. Alter consternatus, necdum syngrapham quidem dedit; verum certo die adesse iterum iussit, nisi quid aliunde locupletioris spei affulgeat. Dierum aliquot interjectu, cum desperatus ille in lecto secum turbida omnia machinaretur, adfuit iterum per signa dæmon: sed pactio dilata est. Alius itidem desperabat: & ad cumulum accedebat id quod abscissam aliâ etiam spem quâ maxime jugulabat, quod jam inde ab annis 40. conscientiam nunquam Sacramento expiasset, imo aliquoties etiam sacrilegio inquinasset, confessione non integrâ institutâ. Uterq; hic apud nos & consilia saniora, & conscientie pacem invenit.

§. 10. *Nomina, & elogia mortuorum.*

21. Non paucos hic annus extinxit rei domesticæ adjutores, ferè ab eadem orandi & studiosè laboribus incumbendi laude commendatos. Emicuisse videtur inter alios CAROLVS PHILIPVS de SECLYN nobili loco natus Gandavi, qui absolutis etiam Philosophiæ studijs humili sorte contentus Ianitoris munus prudenter ac sedulo gessit, ad magna natus, nisi visus imbecillitas obstitisset. Clausit felicem diem Bruxellis in Julio tertio die tridui continenter tribus Coadjutoribus confatalis. Postridie nonas Augusti CASPAR DV PONT vitæ est functus planè præcipuâ erga SSS. TRINITATEM religionè vir; illam exquisitis pietatis exercitijs augustè ac tenerè veneratus. In Augusto ereptus etiam JOANNES GOVBAY, qui licet in Philosophiæ curriculo epilepsiâ fuerit correptus, elapsis tamen annis aliquot, Sacerdotio idoneus videbatur. Sed maluit modestè latere, quàm vel amplæ domi fortunæ (ad quam ei redire licebat) restitui vel inter Patres censerì. Certe suum ordinem præclaris haud segniter parendi, ac se pietati & officijs mancipandi exemplis perquisitè ornavit. Bruxellis 10. Kal: Julij PETAVS PAFFENRODE, vitam clau-

clausit, quam præclarâ charitate quater pestilitati objecerat. In STEPHANO de NEF Lovanij 12. Kal. Dec. vitâ functo, cum aliæ religiosa virtutes laudantur, tum illa maxime animi fortitudo, quâ in Trajectensi examine magnam etiam apud hæreticos commoverit admirationem, dignus qui narrandæ olim ejus tragædiæ partem occuper non postremam.

22. Obijit Scholasticis ibid. prid. Natalis Domini ADRIANVS van BERGKE boni verè Scholastici elogio dignus. Solenne illi, & perpetuum erat, primos inter mane, postremum autem vesperi, ac interdum sæpius Christo in Eucharistia religiose visitando adesse: abjecta culinæ officia obire avide, atq; frequentius: amare cubiculum, atq; silentium; & quod palmare est, nullam è religiosis legibus ullius causâ prætergredi.

23. Jam verò inter acerba, & densa Patrum funera primus occurrit Kalendis Aprilis Antverpiæ P FRANCISCVS XAVERIUS VANDEN BERGEN, vir ad rationes æternas & ad sublimes de Martyrio cogitationes animo toto suspensus; cujus etiam desiderio, veluti quodam impetu se in Societatem actum esse agebat eòq; in quotidianis suis victoriis, veluti parva martyria toto inge-

20. ANNYM FLANDRQ BELG
 ingenio, delectamentorum omnium ofor
 pulcherrimè inhiabat. Pretiosa illi, dul-
 cis, & luminum plena vultumq; mire com-
 ponens ac inflammans oratio: dies à saluta-
 to SS Sacramento, ac Dⁱ ipara & Josepho
 ductus; quorum amor cor & linguam ad
 illorum gloriam propagandam impende-
 bat; fassus à S. suo Josepho se nihil petiisse
 quod non liberaliter impetrasset. In Mis-
 sionibus accuratus: in Sodalitate guber-
 nanda in dicendo accensus, & accendens
 animos in lachrymas fluentium auditorum,
 & quidam vix unquam se aliter discessisse
 testati sunt. Neq; ad fusam in concavo
 lunæ virtutem, sed ad virtutem solidam,
 atq; adeo ad sanctitatem, suos acriter per-
 urgebat; Vt multo maximum omnium æ-
 ternitatis negotium ab omnibus serio age-
 retur. Pijssima morum suavitas inter dis-
 sidenter pacis, apud moribundos plurimo-
 rum solatorum illicium fuit. Multi se ab
 ejus colloquijs ignium plus hausisse quàm
 ab ullis libris meditationibusvè testati sunt.
 Rector his cum esset, semper liberalem,
 eum fœnore Dⁱ VM est expertus pro sua er-
 ga miseros liberalitate. Deniq; domi An-
 gelus, foris Apostolus merito audiebat.

24. Alterum ibidem 7. idus Sept. funus
 clatum P. T M H O D O R V S K I V A D T, qui de-

ccm

cēm mensium calculo gloriosā patientiā coronavit annos illos quatuor & viginti, quos in Hollandicā missione strenue animarum lucris impenderat.

25. Idibus Novembris ibidem ætatem ac labores morte consummavit Anno ætat. 85. P. BALDVINVS CABILLAVIVS, qui nullā cœli, aut itinerum injuriā absterritus ipsis quadraginta quinq; annis pagos in divinis excoluit; domi quoq; ad summos obedientiæ apices natusq; non manu tantum promptus, sed & mente totā composuit: paupertati autem exquisitē colendæ abjectisq; culinæ officijs constanter addictus, mente candidus, ore atq; calamo sva vis, temporis ac doctrinæ studiosē observans, & nunquam satur plus discendi. Magna illi, veteris novæq; historiæ eruditio, vena Poetica typis etiam testata singularis, memoria fidelis, & post mortem à pluribus viri sancti appellatio data. Ei adscribendum ajunt, quod Societas publico sumptu Collegium Casleti, obtinuerit.

26. In ejusdem Urbis Collegio moribundorum, & ægrorum obsequio immortuus est 6 Kal: Decēmb: P. FRANCISCVS ANDRIES. Multa illi erat, & fervens oratio, submissio animi non fucata, obedientia in omnem moderatorum voluntatis significationem intenta.

27. Confatalis pluribus Bruxellis Iulius, ipsis Calendis abstulit P. JOANNEM de BER, diu languentem, nunc verò contagione sublatum. Ibid. 10. Kal. Aug. desijt vivere P. LUDOVICVS du RIEV in ipso morbo 4. vota professus, vir ad docendum, dicendum, agendum, ad omnia natus. Robustus & prudens illi dicendi nervus, & felix impetus pietatis, à divinarum rerum meditatione, sæpè in ipso lachrymarum æstu, conceptus. Castigatissima mentis, corporisq; ac potissimum oculorum ne in Principes quidem viros ire permissorum modestia. Fassus est Sacerdoti, à quo sacramentis ultimis fuerat communitus eâ se oculorum severitate citra pugnam aut sensum adversum vixisse. quasi castimonia solâ modestiæ oculos frenantis dote contenta pacem illi perpetuam conciliârit.

28. Die ab hoc proximâ P. CONRADVS de GAVRE Collegij Rector diem obiit: vir sui despiciendi scientiâ & voluntate apud nos non minus illustris quàm foris fuerit claritudine Marchionis. Neq; segnis, verum obviæ domi, & in castris ac laboriosæ charitatis plena fuit illa demissio: quæ etiam illi ars fuit nostros gubernandi, ut obedientiam & amorem ab omnibus facillimè impetraret, cum tamen & ipse esset exactus quàm

quàm maximè, & instituti ac eorum, quæ illi adveniunt à moderatoribus præscripta, callentissimus observantissimûsq;, nihil prætermissi vellet. Vesperî nunquam, cum regeret, cubitum concessit, etiam Bruxellis in magna hospîtum frequentia, nisi lumen undiq; extinctum nunciaretur: manè somno nunquam ultra commune fignum indulgit. Magna illi significatio pietatis oranti; sacrificanti verò longè maxima. Lue pestiferâ contactus, petijt à Deo pro cæteris victima devoveri.

29. Desijt Cortraci vivere 8: Kal. Martij P. LIVINVS. de CLEREX vir pacis artium studiosus, & apud Hollandos per annos quindecim operâ perillustri commendandus. Brugis duos acerba mors tulit, alterum P. FRANCISCVM WOUTERS. magni nominis concionatorem; alterum spei maximæ Magistrum JOANNEM MERGHELI-
NEK.

30. Iprensè trimestri hos Patres extulè-
ret. Primus fuit P. JOANNES de HOYVN, vir animam fortitus bonam, in quo multus animi candor, & sensus ingens teneræ pietatis. Proximus illi fuit P. GODEFRIDVS S. BIEKERS, Antverpiæ morum in Theologicis quæstionibus per 12. annos Magister: sed quæ humani ingenij imbecillitas est.

G

men-

mente everfus, numeróq; beandorum se exclusum ratus, ideóq; in hoc miserandum in modum turbidus: aliàs & sibi præsens, & consilij dandi potens. Haud ita multo post evocatus e medio est P. REINERVS VANDER BEETS: cui magna meditati impedimento fuit iniqua, & sputo sanguinis fracta valetudo, sive cum ad Indos jam iter ingressum attinuit in Angliam, sive cum à navali missione abire coegit. Cum hic nonis Novemb. sepulchro inferretur, animam agebat P. HENRICVS VANDEN GREYX, paucis post horis extinctus. Nostros Bellioli gubernavit Rector: deinde concionibus & sacro tribunali ad poenitentes juvandos datus, magnum se ostendit utrinq; animorum tractandorum artificem. Magna plausu, sed fructu longè uberiore dicebat, id quod sublata peccandi licentia experimento memorabili loquebatur.

Horum funerum agmen clausit 10. Kal. Decemb: P. PETRVS DE BEYE, vir quàm sui negligens, tam aliorum studiosus. Calculo, & plenæ cruciatuum turbæ, non querelas, sed Christum obijciebat. Dunkerckæ dum regeret, Virgini Matri magnâ fiduciâ ærarij præfecturam transcripsit, adeo feliciter, ut nullis æris alieni nominibus contractis, templum à fundamentis ad fastigium

um extulerit, ut de aula & scholis nihil dicam.

31. Casleti defunctus est P. LVDOVICVS VAN SPIERRE istic nuper Reëtor Paupertati & sui contemptioni severè deditus. Præter duo quothebdomadis jejunia, dies solenniores arcto adeo jejunio præveniebat, ut uno ante festum die nihil omnino cibi admitteret.

32. Inter Hollandos in expeditione animarum in provincijs fœderatis, Patres desiderati septem. P. NICOLAUS LOENESIVS longè ac latè ubiq; sparsus ubi socij aut necessitas exigebat. Bommeliæ P. ANTONIUS ROVEMONT in medio ætatis flore morte interceptus. Mores illi svaves, & inculpati; constans rerum cœlestium amor, Apostolicus ardor & labor, quæ omnia in lectulo ultimo dulcissimam illi fiduciam injecerunt, fore ut vitâ functus nihil magnopere haberet igne lustrandum. Creditur quoq; in morte aspectu S. P. Francisci Xaverij recreatus.

Funus verò P. MELCHIORIS HVLSHOVT Neomagensibus alto mœrori fuit, viri Dæiac mortalium amantissimi, cùm tamen se acerbè odisset, corpore inclementer subacto, quo in genere ne quid nimis agere porro pergeret, necesse fuit illum, ve-

luti fræno, voti religione obstringi. De passo Christo loquenti, aut meditantī manabant felices, etiam in horas totas lachrymæ, atq; suspiria, quibus verba veluti liquefacta in aures, & animos audientium ardentius influebant.

33. Ipso vero assumptæ ad superos Virginis festo die requievit à laboribus missionis, ejusdem superior, P. ANDREAS JUDOCI, Collegiorum plurium aliàs, tum Domus Professæ, ac deinde Provinciæ moderator, vir doctrinâ, virtute, animi dotibus corporisq; par Apostolico illi officio. Mira virtutum in illo varietas emicabat, ostendebatq; quomodo in uno hominē posset cum simplicitate prudentia, & cum hac magna in arduis animi excelsitas, & huic juncta modesti semperq; prompti ad parendum animi demissio citra detrimentum consistere. Instituto penitus penetrando non minore ingenij contēione se se impendit, quàm cum Philosophiæ, Theologiæve docendæ incumberet. Singula S. P. Ignatii dicta pro oraculis veneratus, exercitiorum libellum secundo loco à Biblijs æstimabat. Non credebat fieri posse ut Soc: JESV sit filius verè germanus qui idem JESV Matrem studio præcipuo non honoret. Serenum pectus, & vultus; neq; secreti premens, nisi ubi

tibi virtus id postulârit: ausus dicere, se in omni vitâ tristi vel dejecto animo fuisse nunquam. Labores, pericula ipse ultro subire primus, quæ poterat alijs pro imperio destinare. In Dania, Norvegiâ, Hollandiâ varia, & multa, & magna perpeſsus, ultimas ætatis caducæ vires inter parvulos, inter ægros, in itineribus cœlo nunc rigente, nunc ardente susceptis in concionibus & crebris & ardentibus inſumebat: à morte habitus inſtar ſancti à populo qui certatim de P. Andree vestibibus capillis, alijs, quidpiâ expetebat. Funus miro luctu honorificè panegyrico ac alijs funebris pompæ honoribus celebratum.

34. Hunc non abſimili ſanctitatis famâ ſecutus eſt P. GISLENVS VVATTEAV in Friſiâ pauperrimâ ſtatione tam lætus, ut ſe illi, voto quantum quidem obedienter liceret, alligârit. Undecim tantum Catholicos ibi repererat, moriens autem reliquit millenis plures, quanquam aſiduâ contranitentium importunitate vexatus.

35. Vianæ P. GVILIBLMVS PYL animam poſuit peſte laborantium quibus ſerviebat contagione afflatus; id quod Gandavi jam antea deſiderio erat complexus ut illis animam devoveret. Sylvæ ducis magnâ in teſſe poſt annorum undecim labores mor-

te vitam finijt P ARNOLDVS COEBERGHE.
Cives, milites; hiems, æstas egeni opulenti,
ægri, & sani præclara illius officia suscepere,
cùm esset omnium horarum prompta illius charitas atq; alacritas.

36. Maris iactatio, & squalor nauticus
P. JOACHIMO CERON attulit causam morbi & mortis. Vir exempli optimi, amœni atq; accommodati ad animarum utilitates ingenij ubiq; cum omnibus, ac semper. In navi contra jurandi licentiam, & pro pietate mira præstitit, adeo ut ne pœnam quidem luere recusarent si quid aliqui deliquissent.

37. Lucuosus quoq; quanquam in lucro quodam & gloriâ reponendus, fuit exitus P. FLORENTII DE CIREVENBROEK, Mechliniensis gubernatione perfuncti, ad omnem obedientiæ vocantis auram expediti. Hic Regiæ classi datus ad militum animos pietate instituendos, dum rerum satagit, & videt alia ex alijs pericula imminere, paucis ante supremum tempus horis ad P. Joannem Aurelium, veteranum classis Regiæ comitem actuariâ vectus, animum pœnitentiâ expiârat. Et peropportunè sanè. Nam haud ita multo post dum stipendiariæ naves hostilem impetum fortiter ac diu sustinent, navis Antonij Gonzales, quâ P. Florenti-

rentius vehebatur, incensa, & igne dissiliens, ipsum Patrem, & vectores omnes in auras extulit.

38. Hunc mari, & igne; P. FRANCISEVM CAVMS E L terrâ mors Parisijs, quò cum Condejanis concesserat, occupavit. virum nunquam langvide, sed omnia strenuè magno PP. Castrensiùm levamento accurantem. Capax illi disciplinarum, & amans ac dives ingenium. Sed ærumnarum pleni labores, atq; itinera virum in ætate adhuc viridi acerbè confecere.

ANNVÆ FRANCIAE SOC: JESV ANNI M.DC.LII.

FRanciae Provincia hoc anno 1652. per 24. domicilia Socios 675. Sacerdotes 392. numeravit. Admisit ad Societatem quinos & denos: amisit morte abreptos quaternos & viginti.

§. I. *Missiones, colloquia, conciones.*

1. Quâ publicis ad concionem, quâ privatis ad singulos divinæ sementis proseminandæ laboribus ab hæresi ad fidem lucrifacti multi, sed nullo certo numero adstricti. In ijs qui adnotarunt undevicenos invenio.

venio. Parisijs per Adventum & quadragesimam septem, Biturigibus decem in locis nostri dixere ad populum, non minore utilitate animorum quàm locorum celebritate atq; frequentia.

2. Biturigibus ter quothebdomadis conveniunt egentiores ad Christianam doctrinam ferè centum & quinquaginta: quorum illecebra est eleemosyna, facilis conciliatricula pietatis tametsi aliàs raræ in hominibus in tam profligata fortunâ ferè perditè educatis. Flexiæ in publica provinciæ penuriâ Domus nostra singulis per annum diebus Dominicis, Martis, & Jovis tam largè suppeditavit stipem egentioribus, ut eorum aliqui dixerint sibi fuisse famæ aliàs pereundum. Inde facilior & felicior fiebat aditus nostris ad persvadenda illis Sactamenta.

3. Familiaris etiam, & religiosæ cum externis consvetudinis fructus is exitit apud Turonenses, ut inter duos (quos natura fratres, hostes verò fecerat privata utilitas, armata jam odio) in arctam animorum consensionem solide coaluerint, & constanter. Funesta ibidem inter duo primæ authoritatis capita dissensio repente coorta, repente latè (ut partis utriusq; necessitudines ferebant) increbuit, & plurimum animos quatefecit

fecit metu periculi sanguinario fine claudendi, aut in posteros etiam seminandi. Valuit ad pacis momentum ut cum nequicquam alia omnia tentarentur, Collegij Rector utriq; parti charissimus, arma primum utriq; authoritate amicâ extorserit; deinde pacem, cumulatâ sanè omnium voluptate, firmârit.

4. Tertiani Patres vernâ primum concursatione, tum eâdem sub autumnum, Rhodomenensis Archiepiscopi postulatu repetitâ, præter alias expeditionis hujus operas, Dieppam accersiti quatuordecim Christianorum millia consvetis Societatis ministerijs ad Sacramentum Confirmationis præpararunt. Aliâ ad eum locum ubi sacra hæc expeditio versabatur, è vicinis circum locis Parochi viginti quatuor plebem sibi subiectam ad nostros festis diebus deduxère, ut in partem ejus utilitatis venirent quam famâ increbrescente acceperant. Armorici Patres duo missiones tredecim varijs temporibus obivère. Catechismis & concionibus tria oppidanorum millia instituta, exomologesi consuetam quindecim millia capitum objère; universæ verò vitæ sordes sena circiter millia expiavère. A pellicatus amoribus abducti ducenti; exulcerati, & pertinaci odio posito mansvesciti sexcentis

ut

ut eos taceam qui e bonis facti meliores, affatim satisfacere Patrum laboribus, quorum tam salutariter institutæ obversationes latâ messe omnia implevere.

§. 2. *Beatissima Deipara, Scholæ,
Sodales.*

9. Senex in missionum quadam, jam duo devigesimo anno æger lecto affixus, aiebat se jam inde ab annis octo & sexaginta flagella sentire conscientie sacri tribunalis lucem, integritatem, evidentiam metuentis, eam in rem salubriter molliendam adhibitas à se quotidianas preces ad MARIAM refugium peccatorum. Ab illa se tandem evictum. Etenim cum Patrum vicina oppida concursantium famam auditione accepisset, simul eadem nocte se voce quadam allapsâ commonitum, iussumq; vitæ totius peccata integrâ exomologesi expungere. Id vero ille, tanquam à rogatâ sapientie Virgine Matre acceptum consilium, persanctè executus, duodecimâ exinde horâ pacato agone ac vitâ perfunctus est. Rhodomensem quoq; luem ejusdem Virginis præsentis ope, supplicatione ductâ, restitutam accepimus.

6. Jam flos Sodalium & Scholarum ejusdem celestis educatricis beneficium est, & Magistrorum ac Præsidum labor primarius.

us. In Parisiensi Gymnasio his mille; atq; inter hos primæ nobilitatis juvenes trecenti in convictus nostri contubernio numerati, totidem nempe alumni Virginis, virtutis & ingenij cultione. Parisiensium Sodalium artificum hoc etiam anno fuit commendatio singularis, quod in summâ perparcæ annonæ caritate, opem tempestivam cumulatè tulerint, locupletiores egentibus, qui ardor quia in quibusdam immodicus videbatur, cum etiam tenuioris fortunæ nonnulli piâ illâ suâ liberalitate arctiorem domi rem redderent, debuit à Patre qui præest, attemperatè compesci, ne quid offensusculæ crearet domi liberalitas in extrarios æquos effusior.

§. 3. *De S. P. Ignatio.*

7. Inter alios præsentissimam S. P. Ignatii opem Rhotomagi expertos, fuit etiam is de Societate qui cum dolore pedum adeo laboraret; ut ijs insistere vix jam posset, voto statim S. P. Ignatio nuncupato est persanatus. Ibidem duæ Matronæ nobiles conclamata ferè jam salutem eâdem pietatis industriâ recepere.

8. Illud quoq; Ignatianum est, quod cælestis ejus libelli ductu Parisijs in tironum domo se se exercuerint omnino tredecim, quo

quo è numero unus fuit Episcopus, alter dux militiæ genere ac virtute insignis. Flexienses, Andegavenses Vrsulinas, Salmurienses aliasq; in cœnobijs varijs Moniales ejusdem libelli Magisterio institutas utilitates egregiæ consecutæ. In celebratis quoq; Patrum Tertiariorum missionibus Patrum quidam intermisso tantisper opere publico mensem unum & alterum apud septuaginta moniales huc industriæ navus impendit, universamq; illam familiam hæcenus non sat æquis animis nos prosecutam hæc delin-
tione nomini nostro addixit;

§. 4. *Suffragia pro defunctis.*

9. Ad indulgentiarum, ac piaculi salutaris lucra pijs in purgante igne animabus libera-
lius porrigenda, Romanis Belgicisq; provocari exemplis Augenses, ac Rhedonenses Socij Synaxim menstruam instituere, celebritate volentissimis illis Urbibus pergratâ, & solidâ dictione sæpius utiliter commen-
data;

§. 5. *Defunctorum elogia.*

10. Evita hoc anno 1652. Sacerdotes XVIII. abièrunt. Rhedonibus 8 Febr: P. CAROLVS CHARRE anno æt. LXXV. Soc: XLVII. placidæ, peritæ, ac silentij amantis prudentiæ, solers in negotijs Domus Prof: Pari-

Parisiensis Procurator; postea Rhedonibus XXV. annos versatus, celestis etiam animorum Oeconomiae suaviter ac scitè tractandæ idoneus. Ultimo vitæ die sacrificio ad aras operatum; neq; invaletudine ullâ interdiu tentatum, proxima nox extinxit. Nostri oculis ac ore ad mortem modestè composito mortuum reperere: non improvisam ei obvenisse mortem interpretati è castigatâ illâ morum severitate, suisq; circumspicientiâ quâ vivebat in mortem intentus.

11. Flexiæ 13. April. æt. anno 57. Soc: 33. P. GEORGIUS Fournier, humaniorum ac Mathematicarum disciplinarum peritus Magister, Geographus libris etiam editis non obscurus. Coadjutoris spiritum gradum assecutus, insignia sui erga DEVM animasq; amoris edidit argumenta per missiones castrenses terrâ mariq; susceptas.

12. Rhedonibus 20. Apr. anno æt. LXX. Soc: XLIII. P. DOMINICVS Rollin Lotharingus, Minister sui negligens; & ægrorum etiam nocte intempestâ intervissorum; ac abjectissimo quoq; officij genere juven-dorum gratiâ, nihil ætati suæ parcens, nihil operæ aspernatus, declivis etiam ætatis suæ incommoda dissimulanter tegens, ne ab aliorum commodis procurandis prohiberetur. Serius, at citra morositatis supercili-

um

um, erga omnes perhonorifice comis; eoque acceptus.

12. Niverni 27. Junij anno æt. XLV. Societ. XXXV. P. JOANNES AYMAN Germanus bellico fluctu delatus in Gallias propè tiro ibi 4. vota virtute ac doctrinâ commeritus. Seu Philosophiam doceret, seu pauperes pro sacro tribunali audiret ibi egregie doctus, hic svavis, & impiger, atq; in ipsa confessionum audirione morbum creditur hausisse ac mortem.

14. Ibidem 1. Julij, anno æt. XLI. Societ. XX. P. CLAVDIUS GVITTON, Rhetoricæ & Concionum arte & gratiâ ingenium, spiritumq; probavit cum serio rem ageret, ac perdocte, atq; utiliter. Quatuor Professorum vota jam propediem editurum dies ultimus antecepit.

15. Ibid. eodem die, anno æt. LXIII. Societ. XXX. P. JOANNES TARDIVEAU, Societatem jam Sacerdos adeptus, tamen ad omnem obedientiæ genium æquè promptus atq; si tenerior advenisset. in loquendo comitas, in rebus difficilibus explicandis Oeconomica industria, labor, peritia, & his omnibus permulto major integritas, & in divinis accuratio in illo eluxere.

16. In Castello quodam ad Urbem Corisopitensem 2. Augusti æt, anno XLIX. Societat

cietat XXX. P. JOANNES MOREAV 4. vota
 Prof. Lutetiae apud Professos, alibiq; concionandi claritudine ad animos permovendos egregius. In Castrensi expeditione, inter permulta alia Comitem Ransavium, cohortationibus suis ad sanam fidem traduxit. Vir qui moribus religiose facietis, doctrinâ & spiritu animatae suae facundiae aditus faciles ad præparandos DEO animos aperiret.

17. Flexiae anno æt. LXV. Soc. XLIV. P. GEORGIUS DE LA HAYE cum Collegio Rector præesset. Jam ante Aurelianense Collegium, & Parisiensem Professorum Domum rexerat, & nono universali Societatis Comitio interfuerat. Præclaræ in illo Magistri, Sodalitiorum Præsidis, Superioris, & Concionatoris dotes, industria strenua, seria & rationum e sanæ Theologiae sinu petitarum pondere gravis dictio, non pueriliter vana, vel floridè cincinnatula, siue ad populum diceret, siue domi siue ad Sodales. Tales illi mores quoq; qualis concio, potentes opere ac sermone, non morose modesti, sed clari, & candidi.

18. Cadomi XX. Sept. æt. anno XLVI. Soc: XXX. P. FRANCISCUS DE L'YVYBOLET 4. vota Professus. Româ à studijs reducem, Philosophia, Theologia, & demum
 Re-

Rothomagensis Collegij reëtio excepit, hominem quem ad conciliandas omnium voluntates natura & gratia scitè formârat, eâq; ille pulcherrimè ad afflictorum levamentum utebatur, ad ægros, ad carceres, ad reverentissimam Superioribus obedientiam semper promptus, & comiter facilis. Cum itinera pedibus conficeret egregio religionis exemplo, supremum iter Parisijs Cadomum adeoq; ad æternitatem intendit; mortis causâ inde contractâ.

19. Flexiz XV. Oct. æt. anno LXVII. Soc; XXXIV. P. CHRISTOPHORVS SYVADON, Procurator duodetriginta ipsis annis navus, & eximijs ejus officij cum dignitate religionis obeundi dotibus perquisitè commendatus. Erga omnes demissè, erga superiores ad omnem nutum circumscriptè ac obedienter se habuit. Stata orandi tempora præterire nunquam voluit. Pensum Canonicum coram SS. Sacramento provolutus in genua persolvebat. Festus dies illi sacer ac eximius, quare in prima luce in templo ad usq; meridiem confessiones, ferè pauperum ac ancillarum, accipiebat. Cavebat ne exquendæ ad B. V. de coronâ precationi, ne spiritualibus libris legendis otium sibi deficeret. Inchoatis S. P. Ignatij exercitijs febri tentatus, & mortis optatæ desiderio religiosè potitus est.

20. De P. STEPHANO CHARLETO verba eadem ferè ad numero, quæ accepi: P. STEPH: CHARLETVS, Parisinus, 4. votorum Professus, obiit Parisijs in Domo Professa 26. Oct. æt. anno 82. Soc. 60. Vir de Societate universa optimè meritis, universis ejus muneribus, dempto magistratu summo, præclare functus. Docuit Philosophiam, ac Theologiam in celebrioribus Collegijs, annis pluribus, cum existimatione eruditi, acris, ac perspicacis ingenij. expositio clara, diserta, & gratiâ condita erat, ut eo nomine ferè cæteris antistaret. Primò Rector Coll. Flexiensis, deinde Provincialis Franciæ, & Lugdunensis Provinciæ, postea Galliæ Assistens creatus, annis decem & novem in eo munere perstitit cum laude, ad Mutij Vitelleschi Generalis ingenium & mores præclare factus, & socijs percharus. A Vincentio Carassa Provinciæ Franciæ Præpositus, ingenti nostrorum consolatione. Elucebat in ejus moribus, religiosa gravitas; erat liberalis in pauperes, ægrotis compatiens, erga afflictos misericors, in DEVM pius, coram SS. Sacramento assiduus. Ad extrema deductus, nostris benedictionem flagitantibus, & in genua provolutis, bene precatus obtendit Crucifixi imaginem, ut in eo omnes benediceret.

21. Rhedonibus 2. Nov. anno æt. L. XII. P. FRANCISCVS à S. REMIGIO, animarum zelo præstans, etiam earum quæ in purgatorio patiuntur. Præfuit Convictui Parisiensis; deinde Augensi & Corisopirensi Gymnasio. 4. vota Professus. Corpus illi attritum voluntariâ severitate ac morbis, quos in silentio & spe, ac fortitudine in illis repositâ tolerabat, perpetua sereni animi æqualitate tranquillus.

22. Flexiæ 8. Nov. anno æt. L. III. Societ. XXXV. P. ROBERTVS GAVTERON 4. vota. Professus. Rhetoricam docuit annis octo, reliqua humaniora annis septem; scripturam totidem & Hebræa. Sodalitio assidue, procurando, precandi studio, visendo prolixius SS. Sacramento, constanter addictus. Meditationum pensum de genibus persolvebat humi, conscientiæ teneræ cavebat potissimum à verbis quæ laudem præ se ostenderent; in obedientia per quam eximius, candida illi, sine fuco. Simplicitas, & misis ac humilis corde modestia, per quam quartum votum detrectare volebat, si satis licuisset. Paupertatis mensura illi sola necessitas, & in ijs quæ necessaria sunt, prudens, deteriorum electio.

23. Parisijs in Patria sua IX. Novemb. anno æt. XLII. Soc. XXVI. P. PETRVS BERNA-

GE

GE 4. vot. Prof. Doctis humanioribus & Philosophicis disciplinis etiam in concionibus eximij talenti specimen dedit. Grati mores, atq; ingenui. Suprema illi concio fuit 1. Novemb. peracris & erudita de beatitudine Sanctorum. Tum morbo, ictus ad suprema devenit.

24. Ambiani natali solo se reddidit 1. Decemb. anno æt. LII. Soc. XXXIJI. P. ADAMVS LEVRIN, tria, vota Professus. Humaniora Parisijs per 6. annos, cum eruditionis & prudentiæ laude docuit. A Theologici studij contentione per valetudinem valde attritam deductus, redditus est ad Societatis officia per profligatas vires plane inutilis, dum voto, ad B. Francisci de Sales venerationem, concepta tantum virium recepit, quantum abunde sufficiebat ad illum inertis orio, eximendum: quibus ille ad assiduas cum in templo, tum in Sanctimonialium cænobijs confessiones assatim usus, assidua suâ solertiâ utilitates attulit perinsignes.

25. Parisijs in Collegio, 1. Decemb: æt. anno LXXI. Soc. XLVIII. P. DIONYSIVS PETAVIUS, Aurelianus, 4. vota Professus. Rhetoricam undecim, S. Scripturam quatuor & viginti annis perdocuit, capax & vastum ad omnes disciplinas ingenium. La-

tinè, Græcè, Hebraicè, Chaldaicè, Syriacè exquisitè doctus, Poeta, Rhetor, Orator, Mathematicus, Patrum & Prophanorum Scriptorum ingens & memoriâ pollens helluo. Dubium an majori laudi illi fuerit quod ab Urbano VIII. Pontifico fuerit Romam oblatam eruditionis tantæ famam accersitus, quàm quod modeste ac scitè id fuerit deprecatus, ob ea quæ metuebat, & quæ speraret ambitio. Plus otij cum libris, id est cum mortuis, quàm cum vivis terebat, nullâ horæ particulâ immuni ab officio relicta, persanctè tamen erga solita conscientia introspicendæ ac orandi tempora fidelis semper, cum diceret, scientiæ se potius quàm vel unius examinis vel orationis iacturam subiturum, æmulo Suarii magni apophthegmatis dicto, & facto. Nihil audere citra Superiorum veniam; nihil de populari aura, tanquam peste, ad se admittere; confessionibus parvulorum, atq; simplicium dare operam promptiorem; ingentia per omnē vitā, sed supremo sesquianno potissimū, patiētia lucra colligere, cum ingravescentis capitis & oculorum dolor mestum illi ab omnibus omnino studijs orium indixissent. Dignus, certè famæ suæ gloriā, & ævo longiore.

26. Flexiæ 25. Decemb, anno æt. LV. Soc.
XXXII. P. JACOBVS LINDO Patissinus. Mi-
nistri

nistri officium egit pacato semper animo, fronte, lingua. Sævius illi simplicitas, & ne quid inertiae admitteret, Christi, divinae Matris, ac coelitem icunculas graphice pin-gebat, & opportune spargebat. Puritatis ac vi demittendi, sanctissimiq; Sacramen-ti, coram quo multus erat, longè studiosis-simus.

27. Reliqua Provinciae funera fuere Co-adjutorum ad serviles domi operas condi-tione suâ destinatorum, quorum elogium est ferè modesta sui demissio, labor ad in-gravescentes usq; annos assiduus, Deo ac officio suo intentum silentium, fidelis pau-pertatis cura. Vnus præ alijs emicuisse vi-detur LAURENTIUS BARDOUIL Flexiae 28. Ang. æt. anno LXIII. Soc: XXX. optato fine functus, Nobilis erat genere, ac Rhedo-nensi Collegio egregie fecerat, una cum fratre qui Sacerdos in Societate pervixit. Immaculatae Deiparae cultum & ipse habe-bat præcipuum, & omnibus persanctè per-suadere optabat. Ad precandum intenti-ûs amans anguli atq; silentij. Orationem armabat labore, ac modestiâ simplicitateq;, ut rustico similior videri vellet: somni par-simoniâ, inedia frequenti, & alijs carnis af-flictandæ studijs ferè supra modum inten-tus.

28. Deniq̃ duo decerpti è flore Scholasticæ juventutis. Alter Molinis, V. seprano æt. 25. Soc. septimo. Natalibus, moribus, ingenioq; ingenuo, **M. VICTOR DE VANSAY** triennio jam Magister adolescentum ad omnem virtutis & literarum ingenuitatem peringeniosus Instinctor. Alter Aureliæ ubi anno ab hinc duodetrigesimo primam lucem viderat, supremam vixit **M. PHILIPPVS RENAULT** eo die qui præsentatæ **DEIPARÆ** sacer, Philippo semper in religione fuerat, tum causâ dilectæ semper ac apprimè perculæ **DEIPARÆ**, tum quia eodem die ante novennium Societati fuerat aggregatus. Quatuor annos in humanioribus disciplinis tradendis posuerat, venerationi amoriq; ab omnibus impetrando facillimus, ob eam, quæ religiosâ moderatione ornati-or in illo eminebat, morum & pietatis eximie suavitatem.

29. Octavus decimus inter Patres diem in nova Francia 10. Maij clausit **P. JACOBVS BUREUX** Gallus, plumbeis globis in itinere ab Hiroquæis trajectus; vir orandi, & patidi artibus apprimè cultus. De quo suo loco plura. In Aprili ineuntis hujus seculi natus, & anno 1620 in Societatem receptus, confecto Theologiæ curriculo anno 1634 in septentrionalem Americam abiit, magnis illic

illic laboribus, & à finitimis Horonum hostibus cruentà morte perfunctus. in cujus morte quia satis accurate narrari non potuit, nihil repertum est quod argumento sit eum in fidei odium esse occisum: tamen non deessent argumenta quæ illi hoc decus affirmarent. Certum est, illum animarum studio in illas oras, & in iter illud unà cum ovibus suis suscipiendum se dedisse; ac illarum Christo servandarum amore non ignarum periculi capitalis ad mortem se simul ac ad iter adornasse, ut suis ipse literis 4. Aprilis diserte datis testatus est.

30. Alepi in Syria 6. Januarij simul ad labores & coronam felici morte appulsus est P. LAZARVS BROVART Metensis, 4. vota Professus, vir pio & constanti ad gloriam divinam provehendam ingenio. Ætas illi infra 50. annos, corpus & animus ad labores obedientie ac animarum acriter exactus. Grammaticam præ Philosophia; rusticas præ Urbicis conciones maluit; divinæ Eucharistie honoris apud alios etiam studiosissimus Obediens usq; ad mortem. Medico enim aperiendam esse venam dicenti, expertum se dixit noxium id sibi fore: urgenti paruit, & confestim sine voce, sine sensu, intra triduum sine anima fuit. Sævissime lachrymabatur in morbo, Chri-

ſſi memoriâ, deſideriôq; accenſus.

§. 6. *De Syria.*

31. Claudio annuas ijs quæ anno 1651. & 1652. e Syriaca miſſione decerpo. In Civitatibus nobiliſſimis Alepo, & Damasco; & in Tripolitano, Sidoniôq; emporijs laborat egregia induſtria Sociorum in iſſis propè Chriſti veſtigijs. Alepi miſſio Beatiſſimæ Deiparæ dedicata: cui etiam Sodali- tium ſacrum habet ac fovet flore fructûq; lætabili. Scholarum, indigenarum variæ nationis & advenarum cura operam ſocio- rum læto ſucceſſu exercet. Inter Arabes & Maronitas res ita geſta, ut Archiepiſcopus Dominicanus è Perſide gratulatorijs literis datis gratias egerit pro meſſe tam lætâ. Neq; tamen deſunt adverſarij patientiâ pervin- cendi: quorum nonnulli etiamnum vituli- na ſacrificia offerunt, parte Sacerdotibus cedente, parte plebi, idq; confeſſionis & communionis loco eſſe affirmant. Patri- archa ſuperſtitiones rei ſuæ familiari non in- utiles obtentu traditionis Apoſtolicæ ho- neſtat; & famæ ſuæ maculas jejunijs expiat; imo & ducendis filis laneis, more muliebri. Episcoporum unus ad fidei Romanæ unita- tem adjunctus, privatam eamq; religioſam vitam degit ob fidem exul. A Suritanis eti- am,

am, seu Jacobitis bona spes; Nestorianis quoq; reductis non paucis,

32. Inclinantem Turcarum potestatem, & spes Christianis lætiores ostentant quædam quæ habent aliquid admirabilitatis, in terra, cælo, mari, & aëre. De his ita literæ inde datæ: Hierosolymis contigit, ut extans Lunæ crescentis figura super fastigium fani primarium Mahometanæ superstitionis (ubi olim templum Salomonis) obversa versus orientem, ad occidentem spontè se converterit, quod casu factum. rati Turcæ, cò evadentes ad ortum reposuere: sed vix ad ima devoluti vident, pleno die, ad occiduas partes rediisse. Figunt alius sed rursus illis abeuntibus, ad occasum ipsa revertitur. In Bethlehemitico solo observatæ per diem columnæ duæ in cælum se tollere: quarum altera rubra, viridis altera (hæ sunt colores Turcicæ tesserae) ferebant arcum utriq; innixum: cùmq; ad Solem usq; meridianum evectæ sunt, continuo evanida facta tota machina est. Etiam in Luna quædam visa Turcis minari, quæ omitto. *Quadam de Celitibus in Syria.*

33. Sidone quotquot se voverunt S. Xaverio, gravi licet ac periculoso in morbo, haustâ aquâ intincto ligno primæ sacri corporis capsulæ, convalescere; uno excepto, qui ad

ad alicujus alterius etiam opem confugerat,
S. P. Ignatij aquâ plures à sortilegijs male ha-
biti hospites evasere.

34. S. Josephi ope urinæ difficultas su-
blatâ, vitam cuidam jam fere abeuntem re-
tinuit. Sæva tempestas eo increverat in-
mare ut nauclerum abijceret, & multa su-
pellex ejiceretur e navi. Svasu nostri nun-
cupatum votum Sacratissimæ DE IPARÆ, O-
mnēsque servari; venti vi mox mitiore.

35. P. Joanne Amieu audiente, Turcæ
suos dilerte liberēque monebat ne quid in
Christianorum templa auderent. Sibi e-
nim male cessisse, quod in templo ruinæ
obnoxio S. Theophili, imagini oculum eru-
isset. Nam, inquit, continuo sanctus iste
à latere meo stans funem collo meo injeit,
meque traxit ad arborem, inde tanquam e pā-
tibulo suspendendum. Adfuere ij quos
clamore ad opem exciveram. & me, nullâ
trahentis manu visâ, fune sursum trahi mi-
rati, dixere votum DEO à me nuncupan-
dum: nam criminis cujuscumque reum me vi-
deri e pœna. Nuncupatum à se votum di-
xit; & mox libertate donatum ab occulta
illa quâ suspendebatur manu. Ajunt ab
eodem Turcæ S. illi Theophilo perpetuam
lampadem appensam.

36. Armeno cuidam fidei Christianæ defertori diu cum conscientiz stimulis, & adversis fortunæ cladibus colluctato, eoque apud nostrum ita se angere ac premi acerbè conqueſto, Sacramentum pœnitentiæ nequicquam svasit noster. Is hoc anno in Alepensis Gubernatoris familiam honorarij famuli titulo, Agam nuncupant, penetravit, & nescio quo fortunæ male blandientis radio, seu ejus potius spe illusus, Mahomero nomen dedit, non multos post dies repertus pendere in cubiculo manu suâ, morte voluntariâ strangulatus. Quæ omnia minaciter & amanter alios in fide retinent, alios invitant; Nostros vero incitant ad ingentem messem totis viribus colligendam: & quia impares sunt operæ agro tanto, servant ad alios quoque in partem laboris & gloriæ accersendos; cum id à nobis flagitent multâ omnino millia animarum, quæ istic in sempiterni exitij periculo relinquuntur quia subsidiariæ operæ non suppetunt. Plura de his missionibus Historiæ re-

servantur.

AN.

ANNVÆ PROVINCIAE
GALLOBELGICÆ.

M. DC. LII.

Recensuit hoc año 1652. Provincia Gallobelgica Socios 590. & ex ijs 345. Sacerdotes.

§. 1. *Fides Catholica, & Catechismi.*

1. Ab hæresi ad fidem hoc anno septuaginta quinque conversi, præter eos qui incerto numero indicantur. Generali autem expiatione animos per pœnitentiam renovarunt 960. Catechetica institutio, ne omnia de illa omittam, hoc videtur palmare habuisse industriæ magnæ indicium, quod in unico Insulensi Collegio, unde licebit reliqua æstimare, habita illa sit per parœcias, ac scholas quas dicimus triviales, locis facile quinquaginta quinque.

§. 2. *Beatissima Virgo Deipara, & Sodales.*

2. Perquisitæ usque quaque occasiones à Patribus ad gloriam hujus Virginis & amorem latius proferendum. Ariæ in principe Urbis Basilicâ, Nostro apud concionem adnitente, antiquata jam olim Deiparæ Virginis, quæ istic Panetaria dicitur, pietas in-

pristi-

pristinum florem redijt: populo id agnoscente, ac fatente, Societatem in laudes Reginae cæli quasi professoriam linguam habere, quæ pro sancto meritoria eloquentiæ pretio abundè habeat, si quid pro illius laude possimus. Et annuit Virgo Mater bonis conatibus quando id quod svademus nos lingvâ, beneficijs illa persvadet. Nam & Ariz, per hosce annos, quarto novendialium ad nostram B V. precum die Mater vidit filij pedem, pro quo votum nuncupaverat, hætenus fædè miserrimèq; retortum, tristiq; spectaculo deformem, integritati restitutum; re postea ab Episcopo ritè probatâ, sacro Eucharistico, typis, versibus celebratâ.

3. Duaci, quemadmodum in Græcæ Aædemiæ limine olim viscebatur amoris effigies, ita sanctiore studio in publicâ Scholarum arcâ Reginae Sapientiæ imago eapropter est collocata, ut abusq; manè per totos dies Scholasticos, dum frequens & pia juvenus ad gymnasium affluit, flexo reverenter genu ab omnibus consalutetur D E R Mater: quam rem in consuetudinem & exemplum ituram sperare fas est.

4. Luxemburgi nostra D E I para consolatrix, plenum solatij nomen felicibus beneficentiæ argumentis tuetur. Ejus ope Carmelitana Sanctimonialis à feбри, ac diro hydropē

drope liberata, medicis eo majori fuit admirationi, quò magis omnem de illa in vita retinenda spem prorsus abjecerant. Alius levi obsequio illi exhibito, à 40. annorum peccatis & abyſſo, in lucem emerſit.

5. Namurci excitatum eſt eidem cæli Regina in ſuburbio ſacellum, quo etiam ſolenni cæſebritate cum nobilitatis, urbicæ, tum ſcholarum ſtatua Virginis ex Vrbe deportata eſt. Puer à peſtilentibus maculis Bethuniæ repente ſanus & mundus evigilavit, poſteaquam noſtræ Auxiliatrici ejus avia ſacrum ſolenne pro nepote vovit.

§. 3. *Honor calatum.*

6. Tornaci, cum è Patribus, quidam pro urbe peſte contactâ vires ac vitam ad ſanctæ ægrorum obſequia devoveret, prius, quàm illam Charitatis palæſtram ingrederetur, rei auſpicato gerendæ Magiſtratus Urbis religioſè voluit proludere: quando in templo noſtro, in S. Rochi eorum poriffimùm temporum advocati honorem convenit, & ſolenne divini Sacrificij placamentum offerri voluit: domi vero noſtræ Patrem velut à ſuis peregrè abiturum, unà cum Collegio univerſo liberali menſâ honoravit.

7. Hui 20. Octobris ſacra SS. Victoriani, & Germani MM. corpora, feſto cleri univerſi, omniùmq; religioſorum ordinum comitatu,

tu, & magnâ Urbis ad pompam armatæ ac
effusæ gratulatione, è loco suburbano, in
navi primum à elegantiam spectatè adorna-
ta, deinde Sacerdotum humeris in adem
nostram splendide sunt deportata. Duaci
absolutum, & apertum publicæ pietati Sa-
cellum S. Josephi, magnâ spe accessionem
capturæ per hanc etiam novam illecebram
pietatis. Accessit S. Florentij M. hierothe-
ca argentea, & reliquæ: cui sancto de be-
re se fateantur nonnulli quod à peste corre-
pti se velut redivos aspiciant.

8. SS. Ignarij & Xaverij honores auge-
scunt. Leodij decem asceticis eruditi. Be-
thuniæ febrim, hecticam, à juvene invoca-
tus Ignatius, & epota aqua Ignatianarum re-
liquiarum tactu, sacra, abegit. Dionan-
ti alius profluvio sanguinis ad ultima devo-
lutus ex templo convaluit, quamprimum ce-
lebrem quorannis S. Ignatij diem se habitu-
rum voto promisit.

9. Secularem S. Xaverij anno 1552. 2.
Dec. felicem immortalitatem ad euntis an-
num eâ pietate coluit potissimum Collegi-
um Insulense, quam omnes perfore accom-
dam ad cultum admirabilis illius Apostoli
putavere. Præter longum celebris ad S.
Stephanum æris campani sonum, & alia ex-
traordinariæ celebritatis invitamenta, præ-
gran-

grandis ac elegans Collegij nomine sancto
 cereus est oblatus: oratio de centesimo Xa-
 verianæ gloriæ anno perorata: appensa un-
 diq; numero, splendore, concinnitate lau-
 data emblemata: habita iterum ad confer-
 ram concionem panegyris; cantata deniq;
 Lauretanæ Virgini à quâ salutata in Indiam
 movit Xaverius, Litanîæ, diei lætitiæ, &
 Urbis aures, oculos, animos implevere: nam
 usitata templi ornamenta, & reliqua sum-
 mis celebritatibus consveta prætereo. Re-
 liqua octo dierum solennitas tenuit, repe-
 titis alijs ac alijs ad ingentem populi vim
 dictionibus, affixis majoribus per plateas
 emblematis, accensis nomine Sodalita-
 rum cereis, collucentibus circa Sancti ima-
 ginem ijs quæ populi pietas affigebat lumi-
 nibus, junctâ civium atq; nobilium sym-
 phoniâ, proposito ad publicam adoratio-
 nem divino Sacramento, cui nobilissima
 selectorum è flore juventutis 150. capitum
 corona supplicabat accensis totidem facibus
 perillustis; nocturnas quoq; tenebras ma-
 gnâ intermicantium ignium festivitate &
 concinnitudine distingvente.

10. Ad Valencenas in pago Onaigensi in
 honorem SS. Ignatij & Xaverij novum est:
 Sodalitium excitatum, plurimâ ejus populi
 pietate. Eucerpæ præsens illorum auxili-
 um.

in experta gaudent filijs ex eorum nomine appellatis beneficij simul & nominis beneficij memoriâ recreari. illorum vero festa, præmisso religioso jejunio, vicinis quoq; pagis ad Societatem pietatis confluentibus, pergunt quotannis cultu quàm possunt maximo revereri.

§. 4. *Elogia defunctorum.*

11. Ex ijs quos hic annus æternitati transcripsit, laudant præcipuè annuæ Huenses 6. Sept. P. HENRICVM DE MARCHE: qui laboriosæ charitati humilitatis gloriam singulari contentione jungebat, quocirca visus est omnem diligentiam plebeis abjectisq; magis prompte ac libenter, & cum quodam quasi saporis condimento, impendere.

12. Insulis præstans ingentis patientiæ documentum post se reliquit 26. Maij moriens EVERARDVS VANDENEDEN Coadjutor. qui ad stuporem, & horrorem etiam medicorum (ita de illo literæ) tertio, sectiones, & ulationes in maxilla sustinuit magno animi robore, oculis intentis in imaginem Crucifixi, nec adstrictus, & tamen immotus; tametsi laniena multas ad horas, imò ad integrum penè diem duraverit. Ibidem è vivis excessit P. PETRVS GRADIN Coadjutor.

formatus, de templis, Sodalitatibus, pauperibus insignitè meritis.

13. Leodij tres diem obiit. P. GOTTFREDVS BOVADOVX 3. Feb. tenerâ erga Superiores observantiâ, & nunquam impromptâ vel segni charitate: P. HENRICVS BOVACHY anno æt. LXXIX. sinceræ indolis, ac præcipuâ erga Deiparam religione propensæ: P. EVSTACHIUS LORCHY 19. Novemb: diligens SSS. TRINITATIS, & absconditi in Evcharistia Christi cultor, quem interdum sæpius, à mensa verò semper visitabat. Bethuniæ P. FLORENTIVS VAILLANT domi & foris longè gratissimus, & Collegij benefactor.

14. Montenses præter P. JACOBVM BERNARD concionatorem veteranum, & assiduâ sui ad mortem apparatione insignem, etiam JOANNEM DANIEL Coadjutorem amiserunt: quem ajunt cum ante annos aliquot æger decumberet, à Beatissimâ Virgine Matre coram recreatum allocutione maternâ, & non sinè miraculo persanatum, objecto etiam per quietem viso cælesti, atq; colloquio.

15. Nivellis, at è Collegio Namurensi 12. Jan. diem finijt mortuus manè repertus infecto P. PETRVS CHERON, qui missiones magnâ virtute, fructu insigni, ac omnium

in laude obivit, annis XVII. & se ad mortem repentinam, ut praeſagiebat, quotidianis inſtrijs comparavit. Tornaci P. JACOBVS COVLON Coadj Spir. Miſionarij, Praefecti Spiritus, ac templi officijs functus, & Martij P. JOANNES MALLET, disciplinae ad amuſſim, & modeſtae ſubmiſſionis reſtinentiſſimus. examen particulare nunquam omiſit.

16. Nivellis praeterea duo deſiderati, alter 14. Sept. P. MICHAEL MALAPERT, vir orationis, & pacis: alter 23. Octob: M. MICHAEL VERHORST Aquisgrano Nivellis tunc hoſpes ad beatam patriam appulit moriens inter ſuavia oſcula quae Crucifixo, & Societatis regulis imprimebat, juvenis in quo imitatrix quaedam erga B. Aloyſium, & Berchmannum obſervantia elucebat.

17. Valencenis 16 Maij mortalitatem deſeruit P. PHILIPPVS DOUTREMAN, Praedagogi Chriſtiani plusquam quadragies idiomatice vario impreſſi Author, de Catecheſi audatè meritus.

18. Audomari 10. Julij piam animam egiſt P. DIONYSIVS DESANOIS, ibid: anno 1600. natus 2. Martij, in Societate anno 1620. initâ 4. vota Profeſſus, Latine & Graece doctus, & perquiſitae eruditionis. Poſt gubernatum Montenſe Seminarium, nunc

rebus spiritualibus præfuit, multus cum Deo, reverens majorum, & tolerans in adversis. Reliqua de illo sic literæ: Pater è nostris, cui, dum viveret, fuerat per familiaris, e flaminis lustralibus illi se videndum præbuit. Ejus congressus & colloquium auxit & cumulavit desiderium juvandi animas purgantes; item illum strenuè incitavit ad virtutes amplectendas, ubi ab illo amito didicit, viros religiosos tormentis atrocibus idè torqueri, quia divino obsequio & proximorum saluti procurandæ parum addicti fuerunt.

19. Indidem oriundus, & anno 1585. natus P. STEPHANVS BRAVWERE Coadj. form. post procuratoris & missionum officia, herniæ incommodis afflictus, apoplexiâ demum prostratus dolores ac vitam finijt 29. Decemb: vir verè humilis, & cum per valetudinem plura non posset, Patres foras euntes libenter comitatus.

20. Duaci cursum vitæ consummavit 16. Octob. P. MARTINVS L'HERMITE Laureti olim pœnitentiarius, ut vocant, Duaci Philosophiæ, Matheseos, Theologiæ Magister ac Præfectus, nec laboris nec ingenij laude vulgari. Adeo quicquid vel arduum, vel etiam odie obnoxium erat, citra recusationem de obedientiæ nutu agebat, ut Superiori

perioribus quietis asyllum; & extemporale receptaculum videretur. Missionem Indicam, nequicquam expetitam, pensavit studio animarum; & orandi, seq; afflicti assidue. Totos dies aliquando jejunus per legiones concursabat multifariam satagens in ijs, quæ istic & multa & magna sunt. Inde illi febris, & mors.

21. Namurei in Collegio quod per ipsos XII. annos prudentiâ, & solertiâ prorsus singulari gubernarat, mortem obiit 11. Feb: P. JOANNES de RENESSE 3. vota Professus, celebris in Domo Prob. Tornacensis templi è Patrimonio suo Author. quo etiam adnigente augustum Namurei templum & fundamenta accepit, & non parùm assurrexit. Divinæ Matris officium, & immaculatæ Conceptionis, nullo, etiam in gravissimis morbis die omisit. Ajunt illum, juvandarum in purgatorio, animarum studio Psalmum *De Profundis* pœnitentiæ loco suis pœnitentibus per ipsos XXII. annos imposuisse, pro confessionibus ordinarijs. Tolerantia in illo, immortaliter admirabilis eluxit, quando horrendam nobilissimæ suæ familiæ ruinam, ac fratris, miserandam catastrophem, aliosq; rerum eventus, morbos, dolores longos, & pertinaces, ita sustinuit, ut passim diceretur publicum patientiæ spe-

Staculum, & exemplum. Cruciatu ille animi quo generalem confessionem crebrius iterabat, de salute suâ semper anxius, eoque mortis metu atque iudicii semper suspensus animo, paucis ante mortem diebus in suavissimam animi serenitatem, dulcem de divinâ bonitate fiduciam, & mortis flagrans desiderium est conversus.

22. Moribus migravit è vita GVLIELMVS GERARD. Coadjutor in Charitate suavissimus, in labore ac silentio rigidus & religiosè constans, etiam in ætate extrema. Tornaci autem peste P. ROLANDVS THOMAS magni semper in modestiâ obedientiæque exempli. Ibid. P. EVGENIVS WINOT 4. vota Prof: longâ 18. mensum tunc absumptus.

ANNÆ GERMANIÆ SUPERIORIS M. DC. LII

IN Catalogo sexcentarum septuaginta octo personarum hujus Provinciæ, Sacerdotes fuere tringinta duo supra trecentos, in Collegijs viginti & uno, duabus Probationis Domibus, & alijs domicilijs ac missionibus.

§. I. *Fidei Catholica incrementa.*

1. Centum sexaginta duo, præter novem
in

in missione Pargsteinensi familias, hæresim exuere. Una ex his fuit quam verbera, & carceres, ac hæreditari capeffendæ spes à fide sancta dejecerat. Sed ad concionem hæreticam aditura membra negabant officium, & dolorum vis magna perquam acerbè crescebat. Sceleratam suam inconstantiam detestata, mox valuit: & ad nostros Eluacenses, velut ad securitatis asylum confugit, fassa quid egisset, quidq; fuisset perpessa, parata deinceps exui, in fide securior vivere quàm apud suos ditior sine fide.

2. Ratisbonæ inter hæresim dedoctos tina emicuit, quæ à biennio toto sextam, quamvis feriam sine ullo cibo duxit quò pro accepto à Deo per nostros ante triennium fidei lumine grata esset. Pergit porro idem agere ut religiosi in vinea Catholica divine gloriæ studentibus copiosum laborum pretium in animarum ad fidem ducendarum questu respondeat. Certe istie hoc anno potissimum illustres quæ voce quæ scripto de heterodoxis relatæ victoriæ illos ad ridenda mendacia, & ruborem redegere. Opinio est eorum non nulli animam quoq; seu pudore seu rabie actam è vita in tenebras abijisse.

3. In Missione Sulzbacensi viz sexagenarius & in Lutheri deliratione pertinax, per-

432 ANNUS GERMANIÆ FVBERIORIS.
per nescio quid de secta sua meditat⁹, instar
Sauli tristitia omnia spirabat in Catholicos. si
quid posset. Hunc ira furenter minantem,
miro artificio cepit benignus Deus. Nam
sic meditabundo ecce, seu ab Angelo, seu
casu objectum in via media se obijcit rosa-
rium appenso numismate. Ea res adeo re-
pentino illum, alium ex alio fecit, ut se cap-
tum à Deo senserit, supplices manus dede-
rit veritati, ad nostrum instruendus, firmari-
dus, expiandus accesserit, adeoq; firmus in
fide perstiterit, ad defectionem etiam à prin-
cipe invitatus, ut Catholici passim cogno-
mentum retulerit.

4. Augustæ cujusdam Principis hortula-
nus molestæ, quam secum per omnem pro-
pe septentrionem in corde circumtulerat,
laniæ remedium reperit apud nostros fi-
dem amplexus Catholicam. Ait sibi toto
biennio antè spectabilem, oblatam speci-
em Virginis candidis amictæ vestibus, quæ
vivaci quadam frontis ac vultus maiestate,
ipsisq; digitis objurgantis, speciem refere-
bat. Sapius ab illâ exterritus, tandem ces-
sit, paratus omnia chara prius quàm fidem
deferere.

§. 2. *Pœnitentiæ Sacramentum.*

1. Plenâ universæ vitæ pœnitentiâ qui ani-
mam

nam expurgârunt, fuere plus quàm quater mille quadringenti quinquaginta. Ingot-
stadij militaris vir non prius quiescere po-
tuit, à conscientia generalem exomologe-
sin acriter instantèq; urgente, quàm parè-
ret. Affirmavit verò Patri apud quem pri-
stinas confelsiones omnes rite retexuit, o-
mne id custodi Angelo se debere, cujus in-
citamentis agi se statim, senserit, cum se illi-
us cultui solito impensius mancipasset.

6. Ibidem quidam pacem animi apud no-
stram in Sacramento reconciliationis repe-
cerat. Mutato conscientia ductore, in ve-
teres iterum easq; inexuperabiles curas, an-
xietatemq; perpetuam se reperit incidisse.
Ad nostrum nbi revertit, gratulabundus di-
xit, serenam quoq; mentem statim sibi à tur-
bidis illis tenebris quievisse.

7. Rusticus à morosa suâ & jurgiosa Xan-
tippe tandem, actus in rabiem. Ergo, inquit,
in nomine diaboli te tuamq; domum de-
sero, infelix mulier! ad te ne quidem, si id
inferi jussérint, retrahendus. Egressus do-
mo in cecâ nocte, se à neseio quo rapi per-
sensit, & momento in silva sisti. Vbi trepi-
dus rosarium arripit. Quod ubi vidit im-
mundus tenebrio, miserum illum, fœdè la-
ceratum in medio silvæ destituit. Domum
vix mentis & vocis præ stupore compos re-
dijt,

diit, & cruore fædus, capillo horrendum
 surrecto, voce quâ potuit sæpius interceptâ
 eluctatus tandem est, narrando id quod erat.
 unde rei gesta fama late percrebuit. Vix
 diluxit cum Ingolstadium ad nostros adiit,
 & confessario admiranti luculenta plaga-
 rum vestigia ostendit, cælestis Matris opem
 agnovit, lingvæ suæ intemperantiam dete-
 ctatus.

8. Oeniponti vir demoni spontè devo-
 tus, nunquam nisi cum armis cubitum con-
 cedebat, quibus vel advenientem hospitem,
 cujus mancipium se funestâ recordatione
 meminerat, averteret; vel ne ab ipso jugu-
 laretur, invisam sibi lucem prius ipse ab-
 sumperet. Sed ubi nostro innouère arma-
 tæ illæ nec securæ excubitz: Persuasit viro
 ut conscientie provideret. Vbi ergo dixit
 omnes Sacrosanctâ pœnitentiz viæ corde
 sunt pulsæ, hanc esse artem didicit, & verò
 expertus etiam est, citra ferrum, quàm secu-
 rissimè dormiendi.

9. Inter eos quibus extremum sub ago-
 nem Sacramenta sunt ministrata, & de su-
 prema necessitate diligenter provisum, non
 est contemnendum ad nostrorum animos
 acuendos illud à viro nobili lucernæ pro-
 fectum de nostris elogium, eo maxime
 tempore, quo menendi causæ omnes ab-
 esse

esse solent quàm maximè. Dixit ille par-
lam, nullos in Vrbe homines esse, qui & vi-
vere melius, & mori securius docerent
quàm Societatis JESV Paues. & ad omnem
Patrum uerbum exquisitè obediens equif-
simè obijt.

10. Bellizonæ ab ipso Christo Societatis
operam commendare dignato. commen-
dati sumus, si fidem habeat id, quod de se
retulit unus quispiam, qui longâ hypocrisi
per annos plures enorme in pœnitentiæ Sa-
cramento sacrilegium trahebat. Istandem
aspectabili dæmonis formâ contectus, &
à Christo qui se paulò post videndum offere-
bat benignè consumatus, atq; ad sacrum
nostrum tribunal ire iussus, vulnus detexit,
sei gestæ seriem explicuit, & vitam deinceps
viro serio ad cor ac Deum reuerso dignam
instituit.

§. 3. *Beatissima Virgo Deipara.*

11. In Ehuacensi Missione ad nostram
B. V. Lauretanam peregrinatione promissa,
fœmina filium parvulum in aquam casu de-
lapsum, ibiq; diu relictum, tandem extra-
ctum, ac toto unius horæ spacio rigidum,
intra septem horas ex integro sanum rece-
pit.

12. Ibidem habebat alius quinquennem
filium

filiam omni lingvæ usu destitutam. Votum ad nostram eandem Virginem nuncupato, haud multo post illam jam loquentem ad templum adduxit.

13. Ibidem prostraverat virum aliàs robustissimum nescio quæ cum virium, tum maxime manuum pedumq; defectio, quæ anno integro illum in lecto attinuit, se ne in pedes quidem erigere valentem. Nostro verò peregrinationem ad B. V. nostram svædenti obsecutus, voti concepti eam vim sensit momento, ut iter ingredi potuerit grallis nixus, & aliquot confectis leucis, nullo jam fulcrorum adminiculo iter porro promissum ad BV. intendit, & suspensis in templo ligneis adminiculis, accepto beneficio fidem fecit, ac memoriam reliquit.

14. Ibidem nobilis puella valetudinem afflictissimam nec ullâ jam medicorum spe vel industriâ erigendam ubi nostræ Virgini commendavit, & argenteum donum misit, è periculo, & morbo emerfit. Principem quoq; loci Episcopum à morbo decem mensium liberavit, ipso id affirmante: pagum integrum voto sibi obnoxium reddidit. pagum pecore à contagione exempto. Ajunt & bovem, quem jam pro desperato, lue contactum in silvam eduxerant, ab iisdem à nostrâ Virgine domum reducibus reperi-

tum

tum validum, ac extra metum periculi: neq; cladem ultra grassatam.

15. Inter alia **MARIANÆ** pietatis invivamenta sunt etiam ea quæ de illius gloria in scenam producuntur. Taceo alia dramata pietatis plena, ut illud fuit Constantiæ de trino perfecto in theatrum dato, nempe **Quod vult, DEVS, Deus dedit, & Deo gratias**: illud est hujus loci, quod **Veldkirchen**es nostri, eximiam cum venustate, sub anni literarij finem, coram illustrissimo spectatore theatro dederint **Canticum MARIANVM**, insigni plausu, & sensu suavissimæ pietatis. **Friburgi Brisgojæ** quoq; extaticos **Dionysij Areopagitæ** in **Deiparam Virginem** amores dedit scena piâ cum voluptate spectata: uti & **Dilingæ ANNVS DEIPARÆ** Matri sacer placuit ingenio & pietate.

16. Nec illud omittendum, aut inter Virginis beneficia postremum est, habetq; in re solidum quiddam, in modo autem aliquid etiam admirabilitatis. Quodam in loco quidam sub antiquo conscientia inquinatæ ulcere animi anxius ac gemenſ, neq; tamen ulcus ulli aperiens, **Deiparæ** quotidianis precibus, nec illiberali eleemosynâ supplex, illud sibi per illam à **DEO** impetrari flagitabat, ut ante supremum vitæ diem liceret sibi de ijs quæ tegebat flagitijs & dolore

lore & exomologesi seriâ pœnitere. Im-
petrasse mox fuit in confesso. Nam lethali
percutsus morbo, nostrum accersivit, cor-
datè ac dolenter conscientiam, lites, &
quicquid ad mortem optime obeundam
desiderari solet, veniâ liberaliter omnibus
datâ, remissis quoq; pecuniarijs debitis,
composuit, & divinæ Matris apud benignis-
simum DAVM potentiam grato animo exo-
sculatus atq; admiratus quievit in Domino.

17. Eriam Neoburgi ad Foyensem templi
nostri Virginem votum promisit, & despe-
ratam à medicis sanitatem recepit illustris
parvula, facta novum charo parenti ad co-
lendam tam beneficam Virginem incita-
mentum. Dilingæ datæ in lucem de Vir-
ginis cultu, & laudibus conciones.

18. Landishuti, quidam expiato persan-
ctè animo se Dæiparæ totum transcripsit. So-
daliū quoq; albo adjunctus. Agebat ille
se Augustæ Vindelicorum à suæ artis contri-
bulibus heterodoxis frequenti disputatione
laccessitum, è respondendi anxietate ac ino-
pia in dubitationem incidisse. Ita hæsitan-
ti spectabilem in somno se dedit Virgo Dæi-
para, qualis ferè dolentis imago pingi solet.
hanc gemini Angeli stricto ense armati sti-
pabant. Eorum alter, Heus tu, agebat, si ad
sectarios desciveris, hoc ego ense te de vita
ad

ad inferos deturbabo. Timor illi hæsitationem omnem absterfit, atq; ut constanter saperet consilium dedit.

19. Oetingæ ad Ecclesiastem nostrum à cõdacione 1. Maij descendente adducta puella quindecim annos nata. Huic natura pedes in tergum subduxerat, sine ulla ijs utendi facultate relictâ. Audlebat suos dicentes, ad Oetinganam Deiparam ad cõcionem plurimos proficisci: & illachrymans, O, inquit, utinam & mihi liceat illuc perrepere, & audire ac videre quæ vos audietis atq; videbitis. Audivît desiderium pauperis DEX Mater! & pedes repente laxati sunt, atq; adeo restituti, ut ad iter essent omnino idonei. Quocirca Oetingam concessit, & per quam sospes esset, grata narravit. Plura hîc essent digna memoriâ: sed quæ non tam ad nos quàm ad historiam Oetinganam ferè pertineant. Vnus tamen etiam è nostris ejusdem ope colicam à se depulsam est gratulatus.

20. Landspergæ Bernensis quidam, postquam sibi à DEX para in eremo Helvetorum celebri claudicantem tibiã supra naturæ vires correctam vidit, beneficij memor, apud nos oëtiduum substitit, ut Romanæ fidei arcana commodius doceretur.

§. 4. *Sodalium virtus.*

21. E Sodalium fere albo, tanquam fecundo sinu, contemptâ caducâ mundi sp̃e ad æterna in canobijs varijs transgressi sunt passim plures nullo numero adnotati. Quorum numerus constat, fuere (ijs qui Societati se junxere exceptis) centum duodecim. Ex ijs, quos æternitati adscripsere Sodales, non tacendus ille Tridenti vir nobilis, qui supremo trium horarum spacio seipsum pulcherrimè cohortatus, ultimum spiritum ijs virtutum illi tempori maxime consentanearum exercitijs adornavit, ut vel audire sanctam illam theologiam, & elaboratam virtutem fuerit longè suavissimum. Idem; numisma quinq; Sanctorum indulgentijs insigne, imposuit ori, & mordicus ad extremum usq; retinuit, nullâ vi sibi eripi passus; atq; adeo cum hoc velut naulo æternitatem felicissimè, ut vita innocenter acta sperare jubet, adivit.

22. Ingolstadij non defuere de primorum subsellijs qui pro instaurationis tempore Partheniam dedicationis formulam illustrissimo sanguine descripsere. Ibidem in Convictu, Colloquij MARIANI Sodales falsi aliquando sunt, se convicijs provocatos, & jam armis promptos abstulisse, à Collo-

loquio enim cogitato lingvas sibi ligatas, & manus alias ad noxia prorupturas.

23. Dilingæ Sodalium quispiam cum se observaret ab iniquitate suâ, suisq; victoriam in certo quodam genere belli quæreretur, pro pœnâ sibi ipse decrevit, ut quoties laberetur, pro lapsu quovis offerret DEO aliquot ictuum millia sibi toto quanto posset robore infligenda. Quidam thoracem cilicium 30. horis continenter gestavit. Monachij verò non defuit, qui menses integros in cilicio duceret: cui suppar ille apud Veldkirchenses non brevior tempore cinctus ferreo carnem afflicto: Rottenburgi nemo est, qui ferreo cingulo carere velit: quidam qui caruit, statis diebus ejus loco nudæ carni urticas adhibuit. Augustæ autem, quidam autumnale à literis oriû in pago paternæ ditioni subiecto transcripsit rudibus instruendis, adhibitis etiam pro invitamento præmiisq; rosarijs, icunculis, alijsq; munusculis.

24. Oenipontana Sodalitas hoc anno mirum ad virtutem incitatus capeffendam stimulum habuit ab ipsâ cœli Reginâ Virgine commendata. Nam viro cuidam spectatæ virtutis coram adfuit DEI Mater, JESUM parvulum amplexu stringens, monuitq; ut si luberet eniti ad virtutis fastigium, MA-

RIANO albo se dederet. Paruit; Præsidentem adiit; impetravit. Ibidem quidam, in solenni gulæ in Bacchanalibus triumphantis triduo, ad panem & aquam nil cibi aut potionis admisit. alius unico illius tridui die, de gulâ trigesies, victoriam reportavit, non rarâ aliâs quoq; victoriâ: quæ res in adolescente seculari non mediocri meretur æstimatione laudari. Pertinaces aliorum aures & oculi, fidei pactione, nihil quod muliebriter blandiretur, admisere. Alius mulierem procaces manus iniecturam, Aquinatis exemplo, flagrante titione fugavit. cujus indoles Martyrij gloriæ tota inhians, cum sanguinem ac vitam dare pro amato Christo non posset, domi & in scholis quæsivit umbram Martyrij, domi à præceptore, in Scholis à communitionibus verbis auditu arduis avida exerceri. Per ipsos 14 dies asseri nudo lectuli loco incubuit; flagelli copia cum deesset, accenso cereo in tergum deserviit, in omnes vexandi corpusculi occasiones imminens; & nominatim optans, venas nobiles tot quot haberet in corpore omnes ac singulas, totidem funiculorum instar esse, ad se se Christo quàm arctissimè alligandum.

25. Sodalem quoq; fuisse opinor illum gymnasij Halensis florem, quem acerba
mors

mors inopinato decerpfit. Fuit is Joannes Arbogastus Liber Baro ab Annaberg adolescens imitatione dignissimus. Ajunt literæ, notatum esse, tertio post mortem die cadaver copioso sudore manasse, nec minus miratos esse qui aderant, quod nobilis ille vultus, veluti posthumâ quadam purpurâ, elapso à morte triduo vivo quodam rubore genis infuso floreret.

26. Sunt in cætu Neoburgensi nonnulli, qui certos è cælitibus integritatis suæ custodes adsciscunt, & destinatas illùm in finem preces nullo die omittunt. Alij cum hic, tum alibi humi se ad castum somnum abijciunt, digitos morfu vexant, aciculis, clavis, igne pro pudicitia certant, dum hostis imminet, aut jam urit. Alios juvit votum puritatis ad certâ dierum vel mensium spaciâ nuncupatum.

27. Friburgi in Brisgoja quidam perturbatam pravo mysteriorum usu jam inde ab annis undeviginti conscientiam tum primum tranquillam sensit, cum exomologesi præmissâ syllabò MARIANORVM Civium est adscriptus. Alius infestari se à furiâ ferè conspiciendâ magno dolore sentiebat. Sodalitij gremium illi pro asylo fuit. Alius voto ejusdem adeundi concepto, furenter ardentes febres extinxit pharmaco quovis felicius.

28. Landishuto Sodalis mœstè turbidus animo, Oetingam abibat peregrinabundus ad illud solatium afflictorum. Is in paten-ricampo virum aspectu ac veste honestum obviam habuit, salutavitq; . Illo nihil respondente, peregrinus arcano quodam terrore correptus exclamavit: O SS. TRINITAS! Et personatus ille videri desijt repentinò.

§. 5. *Cultus Cœlitum.*

29. Experimento felici tenemus, cœlites in theatris non raro spectatos, plus quàm in libris lectos, præclaris suis exemplis ad imitationem valuisse. Valuit Dilingæ Augustinus è labyrintho carnis ac seculi evolutus, & cœlestis factus ex toto: Augusta Michael & Gabriel clientem in vitæ agone positum cœlesti musicâ consolari: Oeniponti Martyrum sub tyranno Dunaan fortitudo: Halæ Thomæ à Kempis, Solodoræ S. Landellini juvenis, virtus varia, & ad movendum idonea: Bellizonæ inconstantia in cultu cœlitum infelicis exemplum: Eystadij S. Stanislaus Martyr: Neoburgi 7. Machabæi, Frisburgi Brisgojæ, vale mundo in theatro fecit Magnús Antonius: aliàs pœnitentiæ Magister factus est Rex Manasses: Mindelheimij Alexius, Landishuti SS. Getulius & Symphorosa cum filijs, cum voluptate spectati.

Stat. Et laudem in hac aliisq; Provincijs tulit Societas, quod expulsis è theatro puerilibus fabularum nugis, ingenia cote acuac pietatis, ac è theatris veluti cœlum creat.

30. S Michael Princeps templi nostri Friburgensis apud Helvetos Patronus voto à fœmina invocatus, illi auditionem reddidit expeditam. Eberspergenses nostri, ajunt familias integras à S. Sebastiano in luc undequa; sparsâ, in medio, citra ullius noxam, conservatas. Straubingæ Matronæ morbo insanabili conflictatæ persuasit noster, ut in S. Caroli Card. Boromæi honorem voto reciperet se per anni unius curriculum semel quotidie Dominicâ & Angelicâ oratione gratam pro beneficio futuram, si convalesceret. Lubens vovit, & ab eo quod per menses plures habeat morbo, adeoq; cibi omnis & vitæ ipsius fastidio, intra triduum se sanam gavisâ est. Sancti quot mensibus per sortem dati cultus exquisitâ pietate augetur. Degener habetur Constantiæ, si quis ad frequentem memoriam illum pileo insertum in scheda non gesser.

De SS. Cosma & Damiano M. M.

31. Monachij Sanctis his medicis, qui apud nos coluntur, se ac vitam debet fœmina, quæ subito ita viribus totis detecit, ut non expectatâ Synaxi, quæ in viâ tunc erat,

moritura crederetur. Postea tamen ita respiravit, ut sacro viatico ac unctione muniri poruerit. Tum emissio ad SS. hos medicos voto, securitati à periculo, sanitati à morbo, est restituta. Eorundem certam opem expertus è Scholis nostris adolescens, quem catarrhus extra omnem medicinæ opem, spemq; posuerat. Ad funebres Anni vertentis exequias, die sequenti de Maximiliano, Electore dicturum, nostrum Ecclesiasten, diarrhœa ipsâ nocte illi diei præstituto proximâ pertinax ita occupârat, ut & vires illi omnes profligaverit, nec jam spes esse poterit, ut celebrari facere posset satis. Quod medicina non potuit, nuncupatum cum bonâ superiorum veniâ votum, fecit: & SS. medici morbum sistere; Pater autem viribus validus ad concionem diu dixit, & contentione insigni.

De S. Iosepho, Spanso Virginis Matris.

32. Increbescit magno mortalium emolumento gloria hujus Divi in hac quoq; Provincia. Friburgi Helvetorum solenni formulâ, & innovandâ quorannis ipso ejus festo, celebritate in Sodalitatis & Sodalium Patronum est electus: Constantiæ ara eidem in templo nostro est posita. Nostris Veldkirchensibus apud Episcopum adnitentibus esse-

effectum, ut is in omni suâ Diœcesi S. Josephi diem deinceps festum esse voluerit. Sancti gloria ibidem scriptis, & crebrâ de illo panegyri, ad populum propagata. Quidam istic à pleuritide, illius auxilio liberatus: alius in egestate magnâ, manifestâ ejusdem ope adjutus.

33. Nihilo, his inferiora Burghusij, ubi templum nostrum Josephi clientes plures in cœlestem ejusdem clientelam adducit. Sacer Josepho dies instar Paschatis divinis mysterijs celebratur, asylum fortunarum, & corporum. Illi sanitatem alij, alij servatam dum periclitarentur rem domesticam, illi reperta quæ amiserant accepta referunt alij. Infans propè triennis distortos hæcenus pedes atq; omnino invalidos, valentes firmosq; recepit, ubi Mater, Senatrix uxor, auditâ pro concione S. Josephi beneficentiâ, novem dierum votum, pedem argenteum, & alia quædam obrulit.

34. Ibidem cum Junio flagrantissimus æstus torreret omnia, à Clero & Civitate ad S. Nostrum supplicatio est deducta, & mox à sacrificio., eod. die toto ac demum nocte cœlum in liberalem & salubrem pluviam se effudit. Eâdem æstate cœlum plus æquo pluviosum annonæ in campis tristitia minabatur. Vix ad Sancti nostri aram loci Curio

rio sacris est operatus, cum petita serenitas paulo post sacrificium sudo cœlo illuxit; Deo in Josephi gratiam ad utrumq; parato, & Sancti gloriam confirmante.

De S. P. Ignatio.

35. Jam Ignatius variè in animos corporaq; beneficus, sacro suarum commentationum libello hoc anno exercuit in universum sex & septuaginta: è quibus Dilingæ quatuordecim, si & religiosas Virgines numero inferamus. Ingolstadij Matrem unam, prolem geminam, alibi plures, præfreni exitio eripuit: plurium febres aquâ extinxit: quendam voluntariæ morti furenter jam proximum, per sua ipsa menti restituit. Dilingæ ejusdem oleum acerrimos ejusdam dolores absterfit. Luem passim à pecoribus præstigiâsq; abegit, aquâ Ignatianâ tantum aspersis. Ajunt in Residentiâ Kaufburanâ, quod aquâ illâ deficiente, statim striges pecori noxiæ adfuerint, atq; nocuerint. Rottenburgi molestos brachij dolores quibus quidam vi veneficij confectabatur, hæc eadem aqua ex templo abegit.

36. Friburgi Helvetorum aqua eadem plusquam septingenties expetita. quâ etiam haustâ femina mente mota, cum vinculo dæmonis muta crederetur, ad mentem redi-

je,

it, & ad lingvam. Fæmina è qua hæctenus
fœtus frustatim extrahi semper debuit, nunc
sana edidit incolumem, appensis collo S. P.
N. reliquijs. Alij ab eodem ibid. ducen-
ti & viginti adjuti. Neoburgi puer phre-
neticus perfanatus. Enfishemij, præter
puerperas, quædam persona per S. Patris re-
liquias in acerbo dolore dentium se mo-
mento sublevare sensit, alius desperatam in
morbo salutem fatetur sibi ab invocato I-
gnatio restitutam, idem Friburgi Brisgojæ
factum.

37. Bruntrutani ætate ad periculum usq;
siccâ supplicationem in S. P. Ignatij hono-
rem ad nos decreverant die postero facien-
dam; & vesperi ante statutum diem beni-
gnus è cælo imber Urbem anticipatione
gratissimâ recreavit. Ibid: Civi primario
gravi morborum contractione domi affli-
cto, vegetus membrorum usus redijt, po-
steaquam voti religione Ignatium implo-
ravit.

38. Ratisbonæ nobilis fæmina, & quod
fortè mireris hæretica, tamen salutarem sen-
sit manum Ignatij. Hæc per annos com-
plures à nocturnis strigibus cicatrices, & lu-
culenta ungvium defixorum signa patieba-
tur inops consilij; neq; recenti utero so-
boli ungvæ impij pepercere. At ex quo
acceptam

acceptam auditione famam experimento tentatura, S. Ignatij imaginem lecto appendit & celebrem ab Ignatij nomine aquam libavit quotidie, salva & secura vivit una cum prole.

39. Apud Veldkirchenfes Dominico post S. P. Ignatij festum die, juvenus ejusdem imaginem solenni supplicatione per omnia Urbis templa cum cantu, & pio splendore circumtulit. Eystadij quendam inquieta turbati animi intemperies domi quiescere non sinebat. Is quotidianam S. P. Ignatij venerationem edoctus, adhibita etiam aquâ Ignatianâ, per agros non amplius oberrare, verum domi rem curare didicit mente compositus. Eâdem aquâ, oleo, & imagine sancti Patris fugatus dæmon ibidem, qui puero rusticano vix undecim annos nato, & indolis aliâs non malæ, se videndum ac timendum offerebat, bufonis, aut aliâ tetrâ effigie personatus; & ad horrendas verborum diritates in DEVM, ac DEIPARAM, domi forisq; vomendas, atq; adeo ad desperationem illû percellere totis viribus nitebatur. Ibidem puella S. P. effigiem unam pectori suo cubitum itura imposuit, aliâs valvis, & portæ affixit ab infestâ sagarum colluvie deinceps libera & quieta.

40. Ibid. persona quædam religiosa usq;
ad

ad ægritudinem ab umbrâ geminâ eâq; nigriore vexata, S. P. Ignatij effigie, ac sacrificijs aliquot procuratis, quievit; nigrâ illâ umbrâ reversâ quidem, sed quæ jam & candidior fuerit, & factâ concinnâ reverentiæ significatione videri desierit.

41. Sæpè beneficij nomen meruit dolores morte feliciter finiisse: Id quoq; in Ignatij gloriam Friburgi Brisgojæ operatus est Deus: ubi puella quinquennis in purulentâ corpusculi tabe longam inter diros cruciatus mortem vivebat, usq; dum ad motus teneræ cervici S. P. Ignatij lipsanis confestim à suis doloribus morte innocentium requievit. Eadem felicitate semestri parvulo per plures dies epilepsiâ miserabili convulso æterna & nulli dolori obnoxia vita illuxit.

42. Landishuri civis repentè pedis usu se destitui sentiens, S. P. Ignatio, tanquâ qui & ipse olim ex pede laborârit, preces vovit, & pedem statim sanum recepit. Maurkirshij, prolem altero pede curvam, & lividam, ac admodum debilem una quæpiam ediderat, Orato Ignatio in spem excitata, pollicitatione religiosâ adjectâ, intra semihoræ spacium pedem infantis rectum, vigentemq; vidit.

43. Ambergæ quædam ab assistente sibi,

ut rebatur Æthiope, ad voluntarium exitum incitabatur. Huic etiam post pœnitentiæ obitum Sacramentum, adhibito Ignatianæ aquæ istic experimentis felicibus celebratæ usu, profligato infesto impostore mens redijt.

44. Straubingæ quoq; magna illius aquæ, olei, ac lipsanorum efficacitas quatuordecim nominatim capitibus profuit: è quorum numero fœmina, cujus brachium fugiente jam carne marcidum erat, vigorem carnemq; recepit, alterius oculo post 14 dierum tenebras lumen restituit Landspergæ periclitantis tyronis valetudinem à discrimine improvise eripuit, & brevi sospitavit. Putat id quod narrabo prodigij similitudine non carere: Curio Rottwilanus quo potissimum adnitente istic cœpit institui missio magnæ spei. Is eo die, quo à Senatu, & populo pro Societate advocanda, est magnâ consensione Decretum, domum redux, fortè librum quo familiariter ac diu antehac uti solebat, aperuit, & primo aspectu in S.P.N. Ignatij imaginem incidit, antè in eam usq; diem sibi nunquam visam, ut ipse persancte affirmat. Pronum illi fuit lætitiâ quâ gestiebat casum in omen felix vertere, ac Societati spes eximia, illo etiam omine polliceri.

45. Ea quæ ad Societatis existimationem faciunt, non sunt ab Ignatij, ut authoris, laudibus aliena. Tale illud est vindicis pro nobis DEI documentum. In Residentia Solodorana obtrektorum quidam vir istic primi nominis, in nos spirans minarum, & si non cædis, certè exilij, furenter minabatur, ajebátq; novum Jesuitarum ordinem post modicum dierum aliquot interjectum, se adnitente, publico Senatûs Consulto, loco pellendum. At hujus atra consilia repentinâ morte strangulavit Deus. Nos ut inimico ad aras amici essemus, illi, triginta sacrificijs DEO oblatis, parentavimus. In Missione Zurzachensi cum incredibili Societatis commendatione celebrata est opera Patrum istuc destinatorum. Irrisor A Catholicus, isq; facile Princeps, nocte posterrâ in silvam abiit, repertus istic postea pendere ab arbore. suspendiosum mortis turpissimæ anathema. Non defuere Bellizonæ primores viri, qui Societatem magnificis elogijs prosecuti, illam, inter alia vitæ suæ juxta DEI normam instituendæ regulam vocavere.

De S. P. Francisco Xaverio.

46. Monachij Matronæ per plures dies ægræ, ac in S. Xaverij reverentiam sacræ Synaxis

naxis communionem spondenti, ipso Sancti die statim sanitas, & lac redijt, cujus inopiâ parvulum suum hæctenus lactare non poterat. Ibidem in fonte lustrali cuidam Francisci datum nomen beneficij circumfert memoriam; Mater enim ultra convecum tempus gravida cum sibi ac proli metueret, de Sancto sacrum offerri voluit, illo ipso die parvum & voto potita. Oleum è Sancti lampade Virginum alteri capitis, alteri oculorum dolorem, utrumq; diuturnum ac vehementem, exemit. Simile in capite levamentum post votum honori Xaverij nuncupatum experta est mulier Rottvilana.

47. Tridenti Roboretanæ fæminæ caput à decidensibus scalis ligneis periculose laucium; admota S. Xaverij lipsana, cum vitæ ipsi timerent chirurgi, sanitatem die perendino reddidit: pacem vero mentis, fæminæ, desperatis intemperijs in profluentem se præcipitare properanti. Aucta in sanctum veneratio à libello in vulgus dato qui breviter ejus vitam, & miracula referebat, occasione anni centesimi quem jam in cœlo agit Xaverius.

48. Landspergæ vir consularis, hortatû medici opem in cœlo apud Xaverium querendam quam se ipse crebro expertum agebat, suggerentis, voto facto, conscientia per omnes

omnes vitæ annos exploratâ & expiatâ, se à Xaverio morti ereptum testatus est, aquâ intercute, quæ supra vires artis increverat, sic depulsâ. Adolescentis quoq; ibidem Scholastici, defervescent, atq; adeo profligata febris calida, voti Xaverio nuncupati præmiûm fuit.

B. Aloysius, & alij duo de Societate.

49. In Missione Veldkirchenfi oleum lampadis B. Aloysij tribus dolores arthriticos aut lenijt, aut absterfit, opem manifestam expertis articulis & juncturis. Virgo Sacram illi communionem spondit, & ab ulcere molesto convaluit. Hirschavij prope Ambergam, honesta Matrona cum per dies complures inter partus dolores mortem jam potius opperiretur quàm partum, affulgente spe repentinâ; manus in cœlum cum voto & lachrymabili voce ad B. Aloysium tetendit & optatis potita est. Constantiæ in sanctitatis magistrum, & auspicem electus Beatissimus idem adolescens, mirum Sodalibus ardorem injecit ad corpora modis perquàm asperis afflicta: ubi etiam igne ac ferro, citra ullam pugnantium jacturam & cum eximio lucro certatum est in prælijs castitatis.

50. Friburgenses Helvetij P. PETRI CA-

NISII

NISI effigiem, ac vitam, domestico idiomate, patentibus, ut appendi possit, folijs, vulgari typis cœptam lætitant magno gaudio, nec emolumento minore. Ejus rosarium parturientibus præsentì levamento fuit. Infans à præsentì mortis exitio ereptus, parente coram imagine Canisij de genibus supplicabundo. Honestà civis usu aurium dies aliquot penitus destituta, & auditum recepit, & à cephalalgia sereno capite levata est, Canisij auxilio implorato: marito quoq; à colicis doloribus per idem adminiculum, exemplo sanæ conjugis, liberato. Vidua cum se rebus suis everti videret, consternata, cum voce omnem sensum amiserat. Sibi reddita, in nomine Canisij elemosynam erogavit: & ipsâ quâ causâ suæ Patronus diem objerat luce, Patronum è cœlo agnovit Canisium, quando in jus vocata, supra spem omnium, pro se pronunciatum vidit.

§ 1. Ipsis literarum Friburgensium verbis narro quicquid sequitur! Duæ fæminæ aliquot annis tanto inter se odio dissidebant, ut præter mutua verbera, & diras execrationes jam nihil haberent, & alterâ earum jam morbo correpta nec somnum capere nec cibum posset. Videbatur plus omni arte valere malum; eum, neq; apud confessari-

um

um quicquam profecit; neq. novendiali prece, quam per diversa templa pro se conduxit. efferatos spiritus mitigari sensit. Nimirum hæc gloria placatæ mentis, & recuperatæ pacis, Cansio debebatur. Nam, ut primum illa religiose coluit Patrem & stipendatâ, & fufis ad ejus tumulum precibus, mora nulla ingentibus acta desiderijs, adversariam adit. de genu flens pacem rogat, & impetrat; lytro etiam redemptæ amicitiae relicto, pridie ejus diei, quàm hinc ad cælos Canisius creditur emigrasse. Quæ omnia (quæ nempe hoc, & fere priore numero retuli) cum idonea ad fidem persona referre in chartam laboraret; ardens lucerna, quæ pone aderat, cum inspectantium admiratione, occultâ vi, quantum extingvitur; dum à scribente signo Crucis efformato, & lumen servari, & hæc notari potuerunt. Hæc ibi. Fremit nempe DEI ac hominum hostis dæmon, quando amicorum DEI gloria posterorum memoriæ commendatur.

§ 2. Veniat in hunc etiam numerum P. VINCENTIUS CARAFFA nuper extinctus Soc. JESV Præp. Generalis. Illius nomine literis subscripto. ac Tridenti affectis admotis corporibus febres continuo fugatas duæ id in se ipsis expertæ constanter affirmant.

§. 6. *De Odijs extinctis.*

§ 3. Internecinis odijs ardebant quædam conjugia, & aliorum lites plenæ discordiarum. periclitata item quorundam vita mutuis armis dubia, securitati, & amicitia restituta, persuasa etiam quotmensiū exomologesi, cujus usum omnem in longū temp⁹ odia interceperant. Memorabilis eo in genere ante alios est Sacerdos prope Tridentū glande plumbeâ jam prope mortem adductus. Is evocato Sacerdoti nostro, & veniam, & Christiano, & Sacerdote, & illius temporis articulo dignam svadenti adeò obedienter est obsecutus, ut præter veniam, veniæ quoq; datæ pignus, pecuniâ testamento relictâ illi cujus manu vulnus acceperat, liberaliter dederit; quintâ ferè à vulneratione hora religiosâ morte perfunctus. Augustæ quoq; casta, sed in mariti pellicem odio accensa, & cultro adulteræ jugulum petituro armata fœmina, nostri usa consilio, cultrum in præterfluentem abjecit.

§. 7. *De Castitate.*

§ 4. Hanc vario ingenio defensam, votis ad breve tempus conceptis, scrupulis subplantas ingestis, petito è cælis, à confessarijs, ab ipso igne auxilio, mirâ sensuum servitute, occasionibus ad vivum usq; rescissis, libris & cantilenis prætextatis ex integræ nec uni-

unius familiæ sinu ereptis, amoribus conjugio adnexis, aut fugâ restinctis, nec semel, nec uno in loco accepimus. Fœmina in agro sola deprehensa, ut domum D E O maritoq; fidelis reverteret, in clamato J E S V nomine, id quod pro concione fortissimum præsidium esse audierat, effecit Maurkirchi. Vbi etiam cuidam egestas aptiorem contumeliæ fecerat castitatem. hæc domi sola à tribus lenonibus nec ære liberaliter obtruso, nec precibus, nec viribus ac verberibus potuit superari. Quare attoniti abiære: uno postea apud nostrum omnem hujus & reliquorum peccatorum conscientiam deponente,

55. Alia ibidem per unius horæ spacium contra hominis impuro oestro rabidi blandicias, minis permixtas, ac demum stricto etiam pugione casto corpori admoto armatas, unico MARIÆ nomine ardentèr identidem repetito, mortis potiùs quàm sceleris patiens, & vivum & castum corpus mentemq; servavit. Friburgi apud Helvetos alia in dumetum abjecta, contra lenonem, intactum conservavit liliu inter spinas.

56. Halæ præter alias ex illis dehonestamentis ereptas, una demum & ipsa castè sapere didicit, nostro fassa sibi Christum Servatorem saucium & cruentum, ac ferulâ

quam dextrâ in manu gerebat, identidem
 minitari visum, idq; bis per quietem, cor ab
 illa obscenitatum eluvie ad puras æternita-
 tis castissimæ voluptates divinâ vi inclinasse,
 ac penitus transtulisse.

§. 8. *Desperati adjuti.*

§ 7 Nec pauci, nec uno in loco, Augustæ
 octo, Straubingæ duodecim, ab obstinato
 mortis violentæ ultrô sibi ad finiendam, ut
 putabant, desperationem consciscendæ,
 consilio ac furore absteriti. Oeniponti
 fæminam calamitatum remedium in morte
 quærentem; dæmone nunc vulnera, nunc
 præcipitem in aquas sui dejectum svadente,
 una nostri concio; Halæ autem duos à su-
 spendiosis consilijs lætior & sanior cohorta-
 tio, tranquillavit. Halæ item puella quæ
 frustratum nuptiarum desiderium in vitæ
 odium commutârat, putatur ab Angelo ere-
 pta exitio. Nam specie portitoris dorso sti-
 pendia facientis illi Oenum altero pede ad
 mortem jam ingressæ adfuit repentino, &
 mori volentem, in littore, ac vita retinuit.

§ 8. Friburgi Helverorum unius, qui ab
 octennio sicâ pectus haurire deliberabat,
 ferrum cum quietis vitæ consilijs commu-
 tatum. Landishuti S. P. Ignatij latex cum
 exomologesi adhibitus à perditis mortis
 voluntariæ meditamentis revocavit, qui-
 dam

dam schedam cruentæ devotionis dæmoni factæ in lecto absconderat. Sed cunctantem dæmonem pactioni respondere, nostri consilia prævertère. Alia spiritum per quinquennium inferis mancipatum, per aquas in ignem æternum præcipitare parabat: sed sagax filius, per nostrum, dira Matris consilia intervertit.

§. 9. Contra superstitiones, & dæmones, lata suppetia.

59. Hic animi divinorum rudes, alij verò malitiâ ad inferorum religiones proni, fuerunt à schedis, verbis, & sexcentis alijs imposturis explicandi. Biburgi juvit conatus nostros id quod cum quadam superstitionis retinentiore evenit. Audivit illa, ac paruit superstitioso consilio quo dicebatur, clavem æditimi, veluti rem sacram, in os bestię ingerendam, si pecus morbidum salvum velis. Sed ubi in equini pulli os clavem ingessit, occidit, quem fatebatur aquâ Ignatianâ non semel feliciter se curâsse.

60. Oeniponti faber lignarius magicis artibus hernias feliciter curare solitus, artem suam damnare doctus, lachrymarum plenus mortem oppetijt. Straubingæ fæmina unâ cum marito thesauris arcano dæmonum adminiculo quærendis inhians, enormis lu-

celli periculum ac damna ubià Nostro intellexit, animo per pœnitentiam confanato, apud maritum effecit, ut is vel nocte intempestâ unâ cum conjugē id urgente, conscleratum incantamentum sub domus limine defossū effoderet, ac igne absumeret & domui hactenus variè perturbatæ pacem redderet.

61. Tridenti cuidam de pudicitia suâ sollicitæ, noster ceram, quem vulgo agnum DEI appellamus, porrexit, & illam ab horrendis incubi dæmonis lenocinijs vindicavit.

62. Oeringæ, ut objectos à dæmone alijs nequicquam cultros, laqueos, aquarum vortices, taceamus, mulierī fortī dæmon immundus bellum indixit, quo illam de pudicitia, vel de spei ac vitæ constantia deturbaret. Varia illi larvarum in vultu alio alioq; mendacia, & formæ fallendi blandæ ac formidabiles. Tandem & pecuniam, & gulæ lautitias, & alias illecebras contemnentem, nec minas formidantem, atq; ad nos itinere haud modico fugam intendentem, cum frustra interpellaret, neq; à proposito ad sua vota perpelleret, illâ deniq; novis divinorum mysteriorum subsidijs, communità, victus cessit.

§.IO. *Industria.*

63. Augustæ in sex familias constanter inductus usus, tam Litaniarum Lauretandarum ante cubitum unâ dicendarum, quàm conscientiæ per omnes diei horas ab æsterno examine usq; ad præsens accuratiõne salutari explorandæ. Atq; hâc arte facilius ab alijs in alias domos manat exempli vis in re tanti momenti, quanta est rei tam sanctæ ac solidæ scriptis ac experimentis celebrata utilitas.

64. Lucernâ Zurzachum expedita missio. inter industriæ suæ instrumenta mirè profecit ad animos re novâ permovendos hebdom. sanctiore Christus dramate lachrymabili cruentus in agone sanguineo: & Ioannes Gualbertus inimicò ignoscens in gratiam Crucifixi. Ibidem usus utriusq; examinis quod generale ac particulare vocamus, multis contra usum bibendi, fallendi, & particulatim singula vitia persequendû atq; vincendi palmare, atq; ipsâ novitate gratum instrumentum fuit.

65. In Missione Veldkirchensi ad imprimendam, renovandamq; patientis Christi memoriam, sextâ qualibet feriâ ære campana monetur populus, ut sit memor Christi hoc die, pro æterna vita mortalium, morte

ignominia ac dolorum plenissimâ morientis. Et vero projecti Cives in genua gratias agunt, de suâ quoq; morte impense solliciti.

66. Neoburgi clathros ferreos ad portas templi censuimus fabricandos: id quod eximia pietatis accessione perfectum: ut clausis quoq; portis, per apertos clathros totâ die ad augustissimam cœli Reginam consalutandam expeditus esset accessus. Atq; ne à clathris abeamus.

67. In Residentia Kaufburana, valuit ad commiserationem erga pios manes, in propensis aliâs mentibus acrius concitandam, quod arte ad rem appositâ in piacularibus flammis detentæ animæ ferreis aræ in templo mediæ clathris, ceu carcere ferreo flammæq; inclusæ oculis adspectantium sine obj-ctæ.

68. Landishuri ad incitandam Sodalium pietatem insignis operæ pretium tulit catalogus bene longus bonorum operum varietate refertus atq; in tabula palam propositus: unde quisvis genio suo idonea seligeret, aut fortassis novo quopiam etiam invento syllabum rerum istic propositarum augeret; cum ferè inventis addere non admodum difficile censeatur; & data Sapientii occasio Sapientiæ quoq; soleat esse accessio.

69. Ad exemplorum quæ in longiore jejunio passim enarrantur in templo efficacitatem illud Burghusij accessit industria, quod exempla omnia destinato velut ictum in unum quodpiam vitium, ut maledicentiam, vel aliud, torqueantur, tanquam ad scopum. Et patuit utili documento longe id felicius evenisse, quàm si vage in obvia quæq; raperentur exempla. Sic enim illa veluti particulari examini ancillata, id quod sæpius urgent, semel tandem efficiunt.

§. II. *De Purgatorio.*

70. Communio generalis tanquam festum est animarum. Octavo ante illam die, Burghusij, appositis ad rem argumentis ad illas adjuvandas concio invitatur. Pridie sono æris campani solemnitati proluditur, & instituta de illarum inter tormenta lachrymis musica symphonia: quo fit ut eò celebrior diei alterius sit Synaxis. Constantiæ piaculo ducitur communionum illarum vel unicam neglexisse. quod etiam studium pietatis ibidem à mortuæ cujusdam manibus infestas ædes in tranquillitatem asseruit. Rottenburgi nulla cæli durioris diritas prohibet quominus è vicinis locis, asperâ hieme, cum lucernis matutini adsint è pago quodam ad portas, ut Syna-

xi perceptâ, fideles animas à poënis orando absolvant pro quibus etiam quot Sabbatis preces facturi vesperi ad templum confluunt perfrequentes. Et jam primæ in mense Dominicæ in missione Rottwilana nomen hæsit, ut vulgò nostra Dominica vocitetur.

7. Illud quoq; huc forsitam referendum, quod Eyftadij domui cuidam umbra nescio quæ jam ipsos 50. & amplius, annos adeo fuerit importuna, ut non rarò incolas ad migrandum coëgerit. Nostri consilio, factum ut scripta adjurationis formula impetere-
tur. quo facto visa est ramentis ligneis humi in Crucis effigiem dispositis aliquid vel-
le innuere. Effossa istic terra, reperta & eruta sunt ossa velut infantium: quibus aliò deportatis, & sacrificio in animarum le-
vamentum sæpius celebrato domus omnis à longa illa tot annorum trepidatione quie-
vit.

§. 12. *Hoc anno istic defuncti.*

72. In Januario, duo, Biburgi 16. die P. SIMON SCHARL, initæ Societatis in qua vo-
ta 4. Professus fuerat, anno duodequadrage-
simo, vitæ autem 58. vir eo ingenio, ut So-
cietatem, ejusq; labores, & famam exem-
pli amaret impensè; detestaretur verò quic-
quid charitati officere videretur. Vnde in
genio

genio quantumvis præfervido fuit hilaritatis, & moderationis retinens, laborumq; non parvus.

Monachij P. CHRISTOPHORVS SCHACHNER 27. die. æt. 67. Soc. 51. in qua per 26. annos Procurator fuit, semper ad divina, & statis quidem horis, attentus: in dicendo gratus, caritate amabilis, obediendi studio reverens, industriâ impiger. Supremo vitæ anno dolores à DEO magnis precibus flagitavit, quibus vivus contracta in vita nomina expungeret. Et visus est voto potitus, dum toti pedes illi unum prope in ulcus intumuere, tumore non sicco. Poterat curatoris ope dolores quosdam interdum avertere, si à somno illum excitaret: at id ne faceret, seu patiendi voluntas, seu erga curatorem charitas fecit ne somnum interpellaret.

73. Februario unus 16. die Halæ P. CASPAR ABEGG Rector 4. vot. Prof. æt. 60. Soc: 42. annos. Putatur vitam labore immodico præcipitasse. Qui juxta gravis cujusdam viri externi elogium, pius, prudens, humilis, pudicus, sobrius, castus fuit & quietus. Constantis, ac etiam inter turbida eminentis ac fereni animi. Eystadienses nostri plures jam à Sveco ex Vrbe abrepti cum essent, ipse se pro illis in captivitatem ærumnasq; obla-

19

to impetravit ut sinerent hos abire, factus
 veluti lytrum pro omnibus. Seu regere-
 tur, seu regeret, videbatur totus è modestiâ
 & submissione conflatus; non verbo, non
 vultu acer, nisi de quopiam non optime lo-
 quentibus fortè sensum animi, fronte osten-
 deret. Ardens, & de genibus fusa oratio:
 fidelis in pœnitentium tribunali constantia:
 obedientia casto quodam pudore verecun-
 da & prompta: in gubernanda per decen-
 nium Regij Parthenonis conscientia dexte-
 ritas cœlesti quodam sale condita. Mortis
 nuncio exhilaratus, pridie, *O quàm bonus es*
Domine, inquebat, *reddis premium ante*
meritum! Suprema nox talibus nobilitata
 suspirijs ut lachrymas cierent præsenti-
 bus. Sed & à Parthenone pro mortuo & paren-
 tatum & adeo lachrymatum est, ut necdum
 sit siccus ad auditum illius nomen dolor.

74. Friburgi Helvetiæ 15. Martij obiit
 extremum diem P. LVDOVICVS ARANVS vir
 se afflictiandi, orandi atq; animarum serio
 fitiens. Examinabat, & cum Spiritus Præ-
 fecto introspiciebat frequenter ac solerter
 quantum in accurato virtutum studi-
 q; profecisset, mirâ conscientia accuratione te-
 ner, & ad labores dimidiâ ante alios horâ
 vigil. Bis operam & vitam lue affectis de-
 vovit, semel & ipse contactus. verum ubi
 sur-

surrexit, idem sibi pro peste, si quæ forte deinceps ingrueret, licere petivit. Pœnitentium suorum apud DEVM per voluntarias quoq; pœnas sequester, mirâ erga P. Canisium veneratione ferebatur.

75. Landspergæ 10, Apr. P. OTHO WEL-
LER, concionibus, missionibusq; percelebris. Oculorum in officio religiose tenendorum ita potens, ut faminam nullam levi quoq; aspectu volens dignaretur, essetq; à catholicis etiam admirationi. Domi postea talis fuit, ut Landspergenses eximio DEI beneficio sibi dicant illum esse concessum. Svecicos furores ita sustinuit, ut Domus nostra superstes, & salva permaneret. In extrema rerum undiq; penuriâ, incredibili charitate, ac celeritate aliquot florenorum millibus conquisitis, & Nostrorum quosdam à captivitatis ærumnis, & rem domesticam ab hostili vexatione redemit. Ad Weimariensis Ducis pedes in templo nostro supplicabundus, non prius se erexit, quàm ut ne Domus, templum, Civitas, quæ sparsam jam passim flammam conceperat, incendio delerentur. Fugam svadentibus, vitam sibi potius extorquendam dixit, quàm ut commissam suæ fidei Domum tantâ in tempestate desereret. Captus, æumnas decem mensium ita toleravit, ut ne quis

quidem indicare Nostris voluerit ubi esset, dum citra ullum nostrum impendium alienâ benignitate nobis est restitutus.

Augustæ eodem die P. JOANNES HORN-
BICHL, Sodalitati Civium per annos 20 tantâcum animarum utilitate præfuit, ut fuerit ingentis ad omnium exemplum industriæ; ac Sødales ita mortuo parentârint, ut sexagenos è suis delegerint, qui pullâ veste communem dolorem omnium testarentur.

76. In Majo, duo. Monachij 4. Maij P. LEODEGARIVS HERTENSTEIN docendo Mathesin, Philosoph. Theologiam, Jus Canonicum, & dicendo validus. Solidorum in via DEI axiomatum, ac exactæ ad nostri instituti amussim disciplinæ retinens. Vnde dici potest coluisse velut indigetem, seu domesticam sanctitatem. Bilis per omne corpus effusa totum denigravit, ac tanquam larvam fecit, torsitq; doloribus magnâ patientiæ laude à viro solido toleratis.

6. Maij. in Resid. Solodorana P. CHRISTOPHORVS BANWART, omnibus boni operarij laudibus cumulatus, & à lachrymabundis civibus abundè laudatus. Ultimo vitæ trimestri S.P. exercitia per decem dies obivit: ubi se ad proximam mortem composuit.

77. In Julio item duo. Lucernæ 10. Julij
Jo-

JOANNES CRÖNLIN Coad. noluit voto productionem vitam petere, divinæ providentiæ nutu contentus.

Oeniponti 25. ejusd. P. THOMAS ANREITER 4. vot. professus. Magno spiritu atq; prudentiâ per 9. annos Principi Eluacensi à conscientia fuit; magnâ patientiâ Sveciam captivitatem toleravit; docuit, ad populum dixit cum ingenio & solidâ pietate. In DEI Matris honorem ut ædes Lauretanæ similis excitaretur autor fuit, fructu pulcherrimo pietatis. Ad morientes euntibus dabat se socium, vir & in prosperâ & in adversâ valetudine verè mitis, modestus, ac modestiæ amans, mundiciarumq; ac elegantiarum, quæ paupertatem haud parùm obscurant, constans religiosusq; contemptor.

78. Octobri, ac Novembri, tres. 1. Octobris Landspergæ GVILLELMVS WINTER Novitius, nobilibus corporis ac animi doribus, placidâ cereâq; ac planè ad leges nostras factâ temperie, in qua tamen ignea quadam animi vis ad ardua intermicabat. Sectionis in pede tormentum sinè querela, sinè gemitu sustinuit.

79. Friburgi Helvetorum 12. Nov. vitâ cessit P. LEONARDVS BILDSTEIN acri ingenio, nec minùs acri studiorum contentione in Philosophia Theologiâq; docenda versatus.

tus Ad Immaculatæ Conceptionis tuendam veritatem se Sacramento voluntariò obligavit. Ager vix ullum diem à conscientia expiatione voluit esse immunem. Per menses aliquot vi morbi sibi ereptus, non nisi sub ipsum vitæ exitum sibi est restitutus.

80 Ultimo deniq; Decembris die, annum & mortalitatem clausit Monachij P. NICASIVS WIDMAN Rector Collegij, Romam bis destinatus elector, & Collegiorum ac Provinciæ gubernatæ Præfecturâ laudatè perfunctus. Institutum Societatis mirè percalluit, per XV. totos annos ijs quæ ad eam rem faciunt intentius legendis pernetrandisq; ac digerendis intentus. Nihil admisit quod necessitatis legem excedere videretur. quare ne quid superesset, maluit sibi deesse non pauca. Breviarium paupertate attritum, & male concinnatum: longâ in prolixis itineribus, patiensq; inedia, & sitis incredibilis patientia; seu illam necessitas sive morbus accenderet. solebâtq; illam domare potissimum petitis e libello exercitiorum, ac DEI amore victoriæ argumentis. Sericum pileum aromaticum a medico procuratum pro capite in morbo supremo rejecit acriter contestatus malle se caput perdere quàm illud paupertati juratum tam pretioso remedio inquinare.

SOCIET: JESV, 1652. 173.
ANNVÆ PROVINCIÆ
NOVI REGNI GRANATENSIS
ab Anno M. DC. XLII. ad An-
num M. DC. LII. inclusivè.

Habet hæc Provincia sibi ad-
nexam ViceProvinciam Quiten-
sem: & continet levcas 1262.
Nostros verò 183. De hac nunc
pauca, postea de Quitensi.

§ 1. *Christianorum fervor: Sacramento-
rum usus.*

1. Vt se verè discessisse ab avitis errori-
bus ostenderent Christiani, magno exem-
plo aliorum, ac nostro solatio, ipsi ea, quibus
hæctenus adorandis se delusos vident, ido-
la nunc profligata ad nostros trahunt, quasi
victa Mancipia. Duas columnas antiqui-
tate ac superstitione & mole insignes, ve-
luti vestigia seu rudera temporum antiquo-
rum, citra nostram expectationem demoli-
ri aggressi sunt Indi, ubi illas fore opportu-
nas intellexere pro Cruce alta præ templi
foribus erigenda. Lapides ab ipsis ad lo-
cum erigendæ Crucis insigni alacritate de-
portati: & jam visendæ molis ac majestatis
Cruz istic posita, omnem superstitionis ve-
M tustatem

174 ANNUS NOVI REGNI GRANAT:
rustatem venerabili Christianæ sanctitatis
religione absorbet.

2. Ad Eucharisticam 40. horarum pom-
pam, incredibilis est vis mortalium, quæ ac-
currit. Statim atq; palam spectandum pro-
ponitur SS. Sacramentum, incipit musico-
rum chorus Christo præsentī accinere: neq;
ullā interspirandī datā intercapedine (nisi
fortasse tempore concionum) alij alijs mu-
sici, alijs alia instrumenta succedunt per
horas 40. magnā vocum ac organorum &
symphoniz varietate atq; præstantiā, tenero
solatio populi affluentis, seq; ad sacra tribu-
nalia, & panem cœli sistentis.

7. In Residentia Fontibonenſi Congre-
gationum, ac musicæ singularis celebritate
laudatā, illud memoratu, & gratulatione di-
gnū est, quod cū Societas eum in locum
pedem inferret, nemo fuerit, qui Sanctissi-
mo Eucharistiz mysterio reficeretur, nunc
per plures annos nemo sit repertus, qui eo-
dem refectus non sit.

4. E Collegio Carthagenæ Noster quispi-
am ad ægrum æccitus, ad Collegij portam
neminem reperit, à quo ad ægrum ducere-
tur, socio quoq; quis æger ille esset ignaro,
& eo qui vocaverat jam absente. Verū
certā divinæ providentiæ manu ductus Pa-
ter forte ad domum appulit, in quā ægrum
repe-

SOCIET: IESV, ab 1642. ad 1652. 173
reperit 14. annos in lecto & totidem sacri-
legia numerantem : utpote qui sæpe supre-
mis vicinis, quotannis semel ore sacrilego
Synaxim acceperit. Nunc demum hunc
Patrem sibi à D E O destinatum admiratus
ex insperato advenisse, se se ad beatam æ-
ternitatem per Sacramenta, magnopere tot
annis impijs ingemiscens, accinxit, & vitâ
solutus est. Alio in loco alius quoq; po-
steaquam in extremo vitæ positus diu de-
speranter cum nostro divinæ misericordiæ
thesauros exaggerante certavit, cessit tan-
dem : & omnibus rite peractis jam de D E O
bene sentientem ac sperantem, & demum
morientem, misericordia uti speramus, cir-
cumdedit : uti & illum, qui jam animum a-
deo feroci silentio obstinarat, ut mori quoq;
inexpiatus maluerit. Nam & hic, ubi in
hausto veneno se mortem citam frustra
quæsisse comperit, vocato Patri nostro
se dedit postea in ultimo illo mortalitatis
vestibulo pro arbitrio gubernandum, Sa-
cramentis munitus ad mortem, ac plurimæ
spei plenus.

5. Pampelonenſe Collegium, inter fecun-
das auri glebas, quod istic ex aureis venis
eruitur ad Hispani Regis obsequia, habet
suos thesauros pro cælo. Nam ut de or-
dinarijs non dicam, habet illa Resp. homi-

176 ANNVM NOVI REGNI GRANAT:
nes adeò divinis intentos, ut non desint, qui
intra unius hebdomadis intervallum Eucha-
risticæ Synaxi bis terve accumbant, sintq; il-
lustri adeò ad virtutem exemplo, ut huic
illorum pietati reliqua etiam vita velut uno
tenore respondeat.

6. Pampelonæ item Noster ad Indum in
extremis laborantem evocatus, illum con-
fessione ac viatico munivit ad mortem. Sed
ille statim à percepta Synaxi mentis factus
impos, mira & horrenda furenter egit per
dies octo vel novem, non mediocri eorum,
qui aderant, admiratione ac stupore. Ve-
nit demum nonnullis in mentem de bap-
tismo illius dubitare. Pro comperto enim
habebatur, eum in loco deserto inter ho-
mines divinorum ignaros natum. Quo-
circa cùm cadaver illud nec mori, nec vive-
re, nec horrendum furere desineret, & du-
bitatio probabilitate suâ non careret, adje-
ctâ conditione, baptismo iterum lustratus
est, & horrore posito, intra duarum hora-
rum spacium compressâ omni ferociâ mor-
te placidâ conquievit: & Mater, centum an-
nos nata, cùm appulisset, jam antè accita, di-
xit: illum à rudi, & mentis haud satis
compote quopiam fuisse lustratum.

§. 2. *Beatissima Virgo Mater, & Sodales.*

7. In Residentia Fontibonensi Caciquij,
nobi-

SECRET: JESV, ab A. 1642. ad 1652. 177
nobilis viri, pia erga **DEI** param filia mor-
tem jam opperiebatur, Sacramentis omni-
bus à Patre nostro, qui illi aderat, procurata.
Et jam in eo statu erat, ut nec sensibus ute-
retur, & pectore morientium instar surrecto
anhela luctaretur, aut velut sinè spiritu qui-
esceret, neq; juvari posset. Quocirca di-
gressus Pater, matutinus adfuit, & puellam
ex agrâ sanam, atq; ab agone, colore viri-
búsq; integrè restitutam invenit. Omni-
bus gaudio, & stupore defixis, narravit illa: se
verè tunc migrâsse, quando ita jacebat de-
serta à sensibus sinè motu: neq; paroxysmum
illum fuisse, sed mortem. Eo tempore se
ad, non ferendas quidem, sed videndas pur-
gatorij pœnas, & explorandam aliorum e-
mplo illarum acerbiteratem deductam, vi-
disse horrenda: quibus visis totam se tre-
more concussam ad suavissimum dulcissimæ
DEI Matris præsidium voce supplici con-
fugisse. Adfuisse gloriosam illam Domi-
nam, & clienti suæ cælestibus lætitijs recrea-
tæ, ut ad corpus rediret, impetrâsse: ut quæ
hactenus divinæ Matri religiosè ancillata,
piè servisset, hoc aucta beneficio eidem de-
inceps ita se dederet, ut ejus cultu majora
incrementa capere accuraret.

8. Sodalitates majore in flore sũnt istic &
fructu, quàm de illis terris facile sperari pos-
sit.

M. 3.

fit.

178. ANNUS NOVI REGNI GRANAT:
 sit. Vnicum S. Fidei Collegium habet quinquenas. Duo, eaq; magnifica templa occupant sacræ operæ hujus Collegij: alterum S. P. Ignatii pro Hispanis; alterum pro Indis, alijsq; , S. MARIE Majoris. Est in hoc templo una, eaq; nova, & reliquis altior, ideóq; universalissima atq; transcendens appellata, B. V. à Succursu nomen sortita Sodalitas. Sacerdotes illi, adscripti, quotannis duo sacrificia Deo offerunt; qui vero Sacerdotes non sunt, ab alijs offerri curant singuli totidem: alterum pro vivis, alterum pro virâ functis è Sodalitate illa. Tanto plausu res hæc accepta est, adeóq; fervent omnia Sodalitatis hujus exercitia, ut vix reperias, ullum, qui auditione aliquid de illa, acceperit, & illi nomen & cor non dederit. Expetunt etiam longissimis terrarum ac marium spacijs, dissiri, Albo B. V. de Succursu inscribi. Neq; transnumeraverit, imo infra numerum dixerit, qui viginti sacrificiorum, millia, quotannis pro superstitionibus, ac virâ defunctis, in hac Provincia offerri dixerit, ut è catalogis luculenter compertum est, ut plurima, quæ in alijs Provincijs eundem in finem fiunt, sacra hoc à numero, sejungamus.

§. 3 *Puritatis custodia.*

9. Missio, Truxillensis etiam hunc ardentis,

SOCIET: JESV. ab A. 1642. ad 1652. 179
tis ad concionem dictionis triumphum tu-
lit Anno 1642, quod Inda puella cum Chri-
sti legem, immaculatam, adeoq; sine ullo
gravioris noxæ dehonestamento, tuendam
esse audisset, ac mortalis labis fœditatem al-
tius didicisset, lascivo cujusdam invitati a-
deo non cessit, ut nullis precum illecebris,
nullis minarum procellis, compelli ad flagi-
tium potuerit: malueritq; conscelerato fu-
rori cadere virgo victima, quàm virginitati
suz inquinatæ superstes esse: mira, & Euro-
pearum etiam imitationem, commerita for-
titudo!

10. In Civitate S. Fidei Indæ fœminæ Chri-
stianæ unica, è duabus, filia supererat, alterâ
teneris adhuc annis, furto sublatâ. Quia
verò ejus, quam habebat, pudori, magno pe-
rè timebat prudens Mater, facile, nostri Pa-
tris horratu, consensit, ut ad religiosas Virgi-
nes abiret ancillâ, cum foris haud, satis, tuta
sit contra munera, vel vim pudicitia, nec à
formæ liberalitate, nec à fortunæ egestate
secura. Verùm filiâ cœnobia jam transcri-
ptâ orba Mater nimio perè affligi, ac demum
etiam de illâ, ultimo suo solatio recipiendâ
deliberare, adeoq; ad cœnobium iter cœpit
intendere. Sed eunti obvius ignotus quis-
piam, illâ num teneræ suæ filiæ furto quon-
dam abreptæ non meminisset, interrogat; &

dolore lachrymanti puellam coram ostendit : quam illa tandem agnitam recepit : agnovitq; , hanc sibi à D E O in illo articulo restitutam , ut & Matris orbitatem hac filiâ è periculis non optimæ educationis erutâ solaretur , & alterius pudicitia , famæ , salutis consuleret.

§. 4. Imprecantis parentis exemplum.

11. Etiam contra diras cum omnium , tum parentum imprecationes acriter fulminatum à Nostreis. Valuit ea res , & suo tempore se prodidit in Matre Christianæ pietatis retinentiore. Nam cum parens filio , quod domo abfuisset , diras mille imprecatus , illud sæpè ingeminaret : Faxit D E V S , ut nuncium de te accipiam , te in flumine quopiam esse submersum ; Mater per piam antithesin , oratione ad DEVM conversâ : Non sic fiat , Domine , non sic ! Pereant potius illius vestes ; salvâ vitâ & animâ. Matrem potius quàm Patrem audivit ad benigniora pronior DEUS. Nam puer casu nescio quo abreptus à flumine , ac periclitatus , vestibusq; ab aquâ abreptis nudus , vivus tamen , ac salvus relictus est , & suis restitutus : periturus fortasse , nisi Patris ferociam materna pietas , & oratio in divinis auribus mitigasset.

SOCIET: JESV, ab A. 1642. ad 1652. 181

§. 5. *Noster à duobus periculis ereptus.*

12. Benignam divinæ providentiæ mirabilitatem semel, ac iterum expertus Noster in Collegio Monpoxensi laetabili erga Deum fiduciâ nos erexit, videntes, quanta Deo sit cura de nobis. Ascenderat is, qui Collegio præerat, in montem arduum Pater, ut istic de quibusdam fabricæ idoneis provideret. Verum ibi errantem, neq; se ab errore explicare valentem oppressit nox; cumq; ne altero quidem, ac tertio, & quarto die iter quâ rediret, reperiret, quinto demum die ipse ab ijs, à quibus quærebatur, inventus est, veste inter illa spineta lacerrimâ, & longâ fame, vigiliâ, & perpetuâ mortis expectatione enectus. Domum reportatum, periculôq; illo in terra defunctum, & gratias quòd inventus esset agentem aliud periculû, alia divinæ providentiæ benignitas in aqua excepit. Cum enim navi veheretur contra flumen, navicularijs in rem suam intentis, nec advertentibus, Pater è navi elapsus, & merusus est. Jam plus quàm semihorâ, posteaquam ille exciderat, iter sursum navigium urgendo intenderant, cum Patrem non adesse advertère, quocirca deliberatum est, ut iter relegerent. Repertus aquis innatans Patris pileus: at ipse nusquâ. Et hoc ipsum divino instinctu factum, ut
eodem

182 ANNUS NOVI REGNI GRANATÆ
eodem in loco, in quo exciderat, urinatorum
unus in aquam descenderet, fortè com-
mesti jam, à piscibus Patris aliquas exuvias
reperturus. Vbi se profundè mersit, Patrem
in fundo sedentem ac vivum reperit, & sal-
vum atq; incolumem extraxit.

§. 6. *Quorundam à Societate defectio,
& mors,*

1. 3. Primum ab instituti æstimatione, &
deòq; à Societate Jesu. eduxit exitialis cum,
inquieta quodam capite necessitudo. Er-
go Societate ac Theologiâ, cui operam da-
bat, desertâ, lauto quidem, sed ignobili ma-
trimonio junctus, gemino naufragio haud
multo post fortunis omnibus exurus, vix i-
pse salvus evasit. His defunctum pericu-
lis excepit Hollandica duorum annorum
captivitas: è quâ liber, à præcipiti flumine
abreptus, mulâ istic submersâ, singulari Dei
protectione vitam retinuit. Necdum in-
fortunij satis: Nam hoc in mœrore jacen-
tem & pænè tabescentem, omniâq; timen-
tem lis excepit, in qua tametsi jus ac æquum
à se habere videretur: tamen causâ cecidit,
eversus iterum, fortunâ miserabili, & sem-
per adversâ. Insuper in arctam, & pro-
fundam reorum custodiam datus, quatuor
istic menses in squalore ferro totus, cate-
nisq; miserandum in modum inter ulti-
mam

SOCIET: JESV, ab A. 1642. ad 1652. 182
mam, facem onustus, ærumnosæ fortunæ
spectaculum factus, ac demum liber, at nec-
dum sui securus, ad nostram domum, unde
eleemosynâ, alebatur, confugit, ut nuperas
ærumnas minantium iræ se se subtraheret.
Hinc deniq; domum clàm abiit: ubi mino-
ra se promeritis passum, eo quod à Societate
per tantam inconsiderantiam, & ineptæ a-
micitiæ occasionem defecisset, dolenter a-
gnovit, semel à lite perditâ, bis à fædo, car-
cere, ter ab aquis extrema passus, tædio, æru-
mnis, divinæ humanæq; iræ metu exagger-
tâ animi afflictione in mortem contabuit.

14. Bernardus dela Palla, in Meridensi
tirocinio, cùm in alijs non malam de se ex-
pectationem concitaret, tamen ne aliorum
quidem Novitiorum, ad quos alio missus
fuerat exemplo adduci potuit ut duriorẽ,
quàm nostræ obedienciæ rationes ac apices
exigant, cervicem vel frangeret, vel molli-
ret. Quare mole difficillimi capitis prægra-
vante præceps abiit in locum suum, cùm in
Societate capirones locum & officium ido-
neum videret reperire non posse. Verum
Pampelonam ingressus publico ludibrio
puerorum explosus est, qui miserum unde-
quaq; importunâ quidvis dicendi dicacita-
te sequebantur, & velut portentum quod-
piam, aut mente morum hominem acerbè
inse-

184 ANNÆ NOVI REGNI GRANAT:
infectati docebant erubescere. Neq; longo post dierum interjectu ad Meridenses partes transijt : ubi merſusne flumine , an occiſus inter ſuſpiciones incertum, in litore fluvij ad villam S. Chriſtophori mortuus eſt repertus.

15. Alium item Novitium ibidem, ut eadem cauſa, ita eadem pænè pæna excepiſſet; utpote qui mortuus & ſemiefuſus ab avibus carnis ſit repertus in eorum numero , de quibus Deut: 32. v. 24. dicitur : Devorabunt eos aves morſu amariffimo.

16. Juvenis adamatum Societatem ingrediendi inſtinctum voto etiam affirmarat, verum à ſua ſore nescio quo jam iter ad Novitium ingreſſus ad aliud inſtitutum divertitur. Ita ſe ſuffringi paſſus, nescio cujus cauſæ aut moræ obtentu, dum bonorum cujuſpiam præfeſturâ fungitur, & ſemper conſilia ponit cum anima ſua, & dolorem in corde ſuo per diem , animi ſemper anxius, ne tum quidem poteſt conſcientiæ ſtimulum, contra quem calcitrabat, abſcondere, cum alijs occupatur negotijs. Et demum ita fluctuantem occupavit inexpectata mors. Nam cum quatuor aut quinque Hiſpanis colloquente , tetra illa conſcientiæ moroſitas obnuntiabat. quocirca in has, quaſi conſcientiæ voce locutus, voces, extra omnem

SOCIET: JESV, ab A. 1642, ad 1652. 185
omnem ejus consortionis materiam, erupit,
ac hæc verba identidem repetivit: *In Socie-*
tate non permittitur, ut Societatis religiosi sine
negotiales, aut negotiatores. Atq; hæc sæ-
piùs ingeminantem, & concidentem absq;
ullo, quod æternitati vicinæ hominem pa-
raret, verbo, spiritus, & vita deseruit, qui pri-
or **DEI** vocem præ hominis voce deserue-
rat.

§.7. *His annis istic vitâ functi.*

17. In Missione Gvayanensi, ubi labori
quantumvis ærumnoso messis panè nulla
respondet, **P. ANDREAS IGNATIVS**, ejus Mis-
sionis Præses, vir obedientiæ ac zeli heroici,
& 4. vota Professus, in gloriosâ illâ, & rerum
omnium penuriæ plenâ statione occubuit.

18. In Insula S. Dominici, cùm pestis ma-
gnâ clade grassata omnia cadaveribus ac
timore impleret, duo pretiosi istic, ac plau-
su magno à summis & imis accepti Patres se
se in medium coniecêre, totâ virium con-
tentione nihil omittentes, quod poterant in
gratiam lue illâ tactorum. Ita satagentem
P. ANDREAM de **SOLIS**, ac deinde etiam
P. DAMIANVM de **BVYTRAGO** lues mórsoq;
confecit, magno quidem Ecclesiastici ac le-
cularis ordinis mærore ac luctu, sed majore
longè jacturâ. Vterq; insigni gloria fu-
it

istis Societati, ob zelum laborum exan-
tlandorum avidum, & capacem. In P. Da-
miano etiã singularis erga Deiparam, atq;
in Sacrificio Missæ ad crebras & uberes usq;
lachrymas, religio luctulenter eluxit.

ANNVÆ PROVINCIÆ POLONIÆ. M. DC. LII.

Completitur Polona Provin-
cia hoc anno 1652. in domicili-
js XXVII. Socios 663. in quem
numerus hoc anno venere tiro-
nes 10. Scholastici, Coadjutores quatuor;
plures vero huic numero mors exemit.

§. I. *Fidem Catholicam complexi.*

1. Ab hæreticorum errore ad lucem Ca-
tholicam venere, præter aliquot alios varijs
in locis veritati assertos, CVI. Schismatici
XXVII. cuidam enorme prolis & scelere na-
tæ ac internectæ facinus ab infami profliga-
tæ pudiciæ quinquennio, & à Schismiati-
corum vecordia. viam ad fidem, animiq;
per sancte expiari pudicam quietem aperuit.
MARIE Burgi e duobus & quadraginta
conversis unus resipere didicit, ut opinio
est, a sanctissimo Sacramento: cujus hono-
ri, etiam tum hæreticus, per templa, & pla-
teas,

SOCIET: JESV, 1652. 187

teas, festas frondes ac purum gramen spargebat quotannis Eucharistico illo solennis pompæ die, idq; usq; ad annos ætate devexos, quicquid fremerent, obturbarent, minasq; jactarent hæretici acerbè ferentes, ab homine non Catholico pompæ illi Eucharisticæ quotannis id obsequij exhiberi.

§. 2. De Beatissima Virgine, S. Iosepho, & B. Stanislao.

2. Joannes Casimirus Poloniæ Rex, ut veterrimæ suæ erga DEI Matrem ac Societatem voluntatis documentum in una complexione ostenderet, die, qui B. Stanislaj Kostkæ memoriâ percelebris est, Brestensî Collegio Romæ pictam S. MARIE Majoris imaginem donavit, quæ magnâ populi undiq; affluentis pietate, solenni pompæ celebris apparatu in templum nostrum est introducta; futura nobis pignus Regium, & inviramentum publicæ pietatis. Virum nobilem cum furibunda suorum manu ad cædem cujusdam prærapide festinantem, ut noster à sanguinario consilio posset avertere, repentino instinctu ad S. Josephi opem supplex confugit. & vir ille nobilis in ipso decretoriæ ad cædem domûs limine funestam rabiem sibi concidisse, animo repente mansueto admiratus atq; lætatus, infest

Est

Etâ truculentâ illâ destinatione incruentus reversus est, ijs quoq; qui paratè ad volârante imperata patraturi, rem ab illo narratam impensè stupentibus.

4. In suburbana Collegij Jaroslaviensis domo celebris beneficentiæ nomine augustè colitur Virgineum Simulachrum. Fæmina lethali vulnere miserabilem in modum saucia vitam ducebat, inter mortis dolores, ac desiderium, peracerbam. Hæc à nostræ Virgini simillimâ imagine visitari sibi visa est & ita commoneri: Ecquid peregrinandi votum differret? Mortem propè jam abesse: quare ageret, concepto peregrinationis voto vitam fugientem, patrocinij sui secura, redimeret. Nihil quidem illa moræ interposuit ad vovendum, & confestim consanuit. at verà vota reddere cunctantem repentina prolationis pœna, morbus iterum profligavit; & visa iterum conspecti alias Virginei simulachri species ita simul terruit, simul solata est decumbentem, ut diceret: hanc demum sprete beneficij esse mercedem. quare si à conquassatione hac iterum prostratæ valetudinis consanescere cuperet, ad ea, quæ neglexisset, esset intentior. His illa timore simul ac spe novâ perplexa, redintegrato voto, veniam simul & sanitatem obtinuit, statim voti expleti religione perfuncta.

7. Pofnania, ubi à S. P. Ignatio vitæ difcrimini exempta eft pariens fœmina, B. quoq; Stanislausex integro restituit fractum crus puero duodenni.

6. Croſnæ ſacrum SS. TRINITATIS honor factum à noſtris B. Stanislao implorato, & peſtis quæ famulum noſtrorum ægris miniſtrantium jam ad ſuprema deduxerat, extincta eſt. Ibidem civis eodem beneficio ſe donatum ait, poſteaquam per quietem præſentis ſibi B. Stanislai, ſacrificali velut veſte amicti, benedictione ſe munitum vidit ac ſenſit. Plura id genus loquuntur anathematam tabulæ, quas varij per Stanislauum à peſte ſuperſtites affixere.

7. Ibidem adoleſcenti Sodali à lapſu præcipiti ſeptem jam dies lingvæ uſu deſtituto, Sodales ad B. Stanislai opem piâ unanimitate converſi ſoſpitem obtinuere. Fœmina item in ergaſtulum detrufa, ejusdem Beatrix auxilio exorato ſe à catenis, quibus tenebatur, abſolutam ſenſit, & oblatam divinitus libertatem ac fugam beneficij non immemor capeſſivit.

§ 3. Sacramentorum utilitates.

8 Croſnæ adoleſcens in ſacroſancto tribunali, cum ſibi acerbius perſtriſtus videretur à Noſtro, iracundè nimis ac valdè intemperanter exarſit, & coram Chriſto ſub Ev-

N

cha

charisticis integumentis abscondito juratus affirmavit, se nunquam deinceps ullius de Societate operâ usurum ad conscientiam expiandam. Eodem ipso die cùm Sabbati dies esset, quem ille voti religione obstrictus pio hætenus jejunio celebrabat, ventris cibis, & intemperantiore potu gulæ fræna laxavit: affirmavitq; hac se deinceps, quâ hodiè incepisset, iturum; licentiùs jam sibi vivendum; & animam sub jugum corporis pro libidine subjiciendam; quippe desperanter jactabat, à Deo se, ac DEI Matre Virgine jam desertum. Hæc agentem atq; dicentem conduplicatis tenebris oppressit severa diei vindex nox. Etenim repente boatu miserabili replere omnia, & clamare misericordiam, se enim ardere. jam cruciabiles inferni flammæ, immensamq; ignis abyssum experiri. Accurrentibus pavidè domesticis, Patrem de Societate Patrem acciri quàm ocyssimè obtestatur, atq; illum ipsum quem pati monentem præfractæ noluerat. Expeditus confestim, qui Patrem accerferet. Advolavit ille promptus, & dolenter confitentem audit. Adjecit æger propalàm revocationem suæ illius inconsulæ ac voto infano firmatæ voluntatis, cùmq; animi anxius acerbissimè trepidaret, à Patre spei dulcioris levamentum undequaq;

quaq; accersente in spem erectus, postero die à tragico suo æstu convaluit.

9. Incredibile est, quantum faciat ad fructum solidum animarum non è fusili argumento quæsitæ sed solido pœnitentiæ succo imbuta concio, & privata colloquia. His artibus maturus jam juvenis, & mulier viro jam nupta nunquam hæctenus expertum. Pœnitentiæ Sacramentum obiære. Alia post annorum XXXIV. pudicitiam & conscientiam veterrimis libidinibus, & sacrilegijs desperatam, uno exemplo tragico pro concione Nostri cujusdam audito, animi agitudine prope concidit, & vitam omnem non minore fidelitate correxit, quàm diligentia expiavit, magnâ sereni animi latitiâ recreata.

10. Fæmina à patratâ in filiam cæde, meditatâmq; marito ac demum sibi consciscendæ mortis opportunitatem, scelere amens diras umbras ultrices, effuso hoc endo crine ac vultu truces, tam diu spectavit, dum ad Nostrum accurrens artibus ab illo suggestis umbras omnes fugavit. Aliam XXV annorum turpitudinibus inquinatam ater ac molis formidandæ molossus, latratu ac erumpentibus è rictu scintillis flammisq; conterritis: sed pronunciatis ab illa sanctissimis JESV & MARIÆ nominibus ille in fugam,

fugam, hæc ad nos se contulit, ubi remedium & quietem invenit.

II. Alia quoq; à tragicis infernalium spirituum vicissitudinibus consilio salubri erepta. Nobilis matrona hæc erat, quæ dum ancillæ, præstigiarum accusatæ, scelus deprehensura vigil in ejus cubiculo noctu lateret, videretq; magico ceromate unctam, se se volatu ex oculis domoq; procul eripere, famineâ idem experiendi cupiditate ducta se quoq; ipsa perunxit, & repentino ad sagarum cœtum delata, istic sagas cum dæmonibus laurè ac obscenè commessantes ac ludentes in stuporem dedit, ipsa quoq; rei admirabilitate attonita, nuncium Deo remisit ut viveret, aliàs ab impiò concilio peritura. Domi deinde ancillare scelus & libenter audiebat, avidè singula condiscere curiosa & se in consceleratarum conciliabulum dabat, conciliatriculâ illâ ancillâ, & dæmone. qui tamen duo quædam illi persuadere, ne promisso quidem diademate, poterant, alterum ut D E I Matrem jurata defereret; alterum ut elegantî in concinni juvenis formam dæmoni se remerandam permetteret. Aures mille promissis, & spurcè versutâ blandiloquentiâ, oculos trium quatuorve selectissimæ formæ adolescentum (dæmonum nempe) pulchritudi-

rudine, corpus omne fædis caloribus laceſcebat, idq; non ſemel, & noctu, & uſq; ad vim tentatam, ac veſtes intimas impudicè diſcerptas. Hic verò inter omnia hæc pudicitiz pericula victor animus, corpùſq; à ſorde innoxium, quo demum loco res eſſent, advertit. Indoluit enimverò matrona, ſe in immundi illius confortionem, Deo deſerto, tranſiſſe. Quare conſilium petijt, & accepit; & fidei Sacramentum conceptis verbis dixit, Sacramentis, & omnibus bonis perſanctè vivendi Dæòq; conſtanter adhærendi artibus, communita; uno ancillari ſcelere in perniciem tracta, & niſi periclitanti divinus radius illuxiſſet, altiùs pertrahenda in contubernium immundorum; documentum facta ijs, quæ à malis domi ancillis periculum & exitium trahunt.

12. Iſtud quoq; horrendum, & rarum, iræ fæmineæ documentum, huc refero. Præmiſiæ ancilla à Patre familias percuſſa, innocentiz ſuæ fiduciâ in rabiem tantam excaudit, ut ſe conſeſtim in templum impetu injecerit, & coram Chriſto inter ſacrificandum fortè tunc elevato, flagitaverit, crudelem ſuum percufforem à dæmone poſſideri. quod ubi factum advertit, inſultabat enimverò procax afflicto, dum à Noſtris modetiæ admonita, ſe ſe compoſuit.

13. Vnius è Nostreis (locum taceo) ad egram evocati celeritas opportuna saluti fuit illi, ad quam se contulit. Huic longa libidines in diras furiasq; conversæ illam in morbo miserabiliter laniabant. Vnde illa intestini illius vermis impatiens, atq; ad eum extingvendum Patris de Societate opem exposcens, ita jam in exulceratum animum induxerat, ut se dæmoni tartarôq; voluntarium spoliū addiceret, nisi Pater quem flagrantissime petebat, confestim adesset. Adfuit ille nihil moratus, & dolori illi ac trepidationi in furorem ferè conversæ salubre attulit levamentum.

§ 4. *Hoc anno istic vitâ defuncti.*

14. Cracoviæ in glorioso charitatis agone vitam hanc posuere P. JACOBVS SARBINIVS, P. JOANNES KONRAD & P. JOANNES STARCZEWSKI, viri religiosâ verè virtute præstantes tam domi, quam foris postea dum in publica Urbis calamitate se strenuè omnium saluti impenderent. Domi PATRES JOANNES SMETNIVS, & VALENTINVS SIERAKOVICZ, obièrè comi uterq; ingenio & prompto ad commoda proximorum. Peste ibidem absumptus P. ANDREAS ZBOROWSKI, quàm olim fortunis tam nunc sui demissione nobilis, & excelsus: insigni verò erga Societatem liberalitate inter

ter prima nomina collocandus. Ibidem è quarto Theologiæ anno P. JACOBVS ZABLONSKI morte abreptus, juvenis præclari & mirè modesti atq; ad tacendum potius quàm ad loquendum prompti ingenij, eoq; magis longè spectabilis. E Theologico item cursu ad immortalitatem abiit NICOLAVS ZIELENIEVICZ & FRANCISCVS ZIELENICZ, par juvenum ab ingenij ac voluntatis bonæ dotibus ad spes insignes ac breves nobis concessorum

15. Crosnæ tres operarij strenui peste icti cecidere, P. ALBERTVS SVLOSOVIENSIS, P. MATTHIAS JAKUBOVICZ, P. GREGORIUS KLECZBVIENSIS, omnes virtute insigni: Gedani P. MARTINVS PIASTVS 4. vota Professus, & ignotis medicæ arti morbis afflictus, cum se ad persolvendum horarum canonicarum pensum componeret, decretoriam horam facili morte absolvit.

16. Lublinenses trium Patrum in missione atroci peste sublatorum meminere, P. DANIELIS ZALESKI, P. JOANNIS MERONICZ, & P. MARTINI CRAMPSKI; domi vero eadem lue ademptos ferunt Professores tres, P. THOMAM KRYSKIEVICZ, P. NICOLAVM ZMUDSKI, & P. VLADISLAVM NARAYMSKI; tum P. MARTINVM TVOROVICZ

catarrho, & P. MARTINVM WRÓBLEWICZ
 foris peste enectum. Omnes hi Societa-
 tem exempli egregij odore ubiq; amabi-
 lem reddidère, digni diutius prodesse quàm
 plurimis. At ultimifuit sparta felicior, ut-
 pote quem in voluntario peste contacto-
 rum obsequio clara mors immortalitati af-
 feruit, virum quitali mortivita quoq; clari-
 tudine insigni anticipatione quâdam re-
 sponderit.

17. Luceorientes duorum nomina recitante
 quos Cosacorum ac Tartarorum procella
 cruentâ morte involvit in castris, quorum
 utilitates in divinis egregio studio procura-
 bant; ij fuère P. PAVLVS SKOŁMOVSK
 prompti animi vir, & P. ABBERTVS MOGE-
 LINSKI 4. vota Professus pollens dote, ani-
 mos magnatum & militum dextrè sciteq;
 ad cœlestia perducendi, nuper Parris spiri-
 tualis & studiorum Præfetti functus officio.
 Hic aliquando in Scythiam abductus pro
 mancipio, magno istic emolumento fuit
 Polonis illâ clade afflictis.

18. In missione Turoviensi P. THOMAS
 SKARZENSKI utilissimis inter Schismatico-
 cos laboribus immortuus est, vir strenuè ad
 propriam & aliorum salutem animatus ac
 promptus.

Sendomiriz febris extinxit P. STANISLAVM
 PHOR-

PROENICIVM 4. vota Professum animi non candori magis, quàm submissioni, ac præclaro in **DEI** Matris gloriam tuendam studio accuratè intentum.

Ibidem pestis infesta spiritum eripuit **P. JOANNE KADLUBOVSKI** viro plurimæ orationis, & nullius planè offendiculi, olim in castris magnâ industriæ ac ferreæ patientiæ laude versato.

Eadem lethalis fuit **P. STANISLAO GRACHONSKI** emendatissimæ, inter aulicos quoq; tumultus & fucos, modestiæ viro. Item **P. CHRISTOPHO BAKNICKI**, missionum, obedientiæ, ac expetitæ inter peste afflatis provinciæ mortisq; oppetendæ laude illustri.

19. Torunij pestis mortì dedit **P. STEPHANVM MOGILNICKI** innocentia & morum mansuetudine tam eximium, ut nemo mitem illam frontem ullo iræ signo perstrictam unquam adverterit. Eadem lucē dum eo malo afflatorum calamitatibus operam suam dare impiger aggredere, præclare cœptis intercessit in **P. JOANNE KOLOSVARSKI**, viro cordato, & per suæ vitæ periculum in aliorum salutem paratè semper accincto.

20. Sunt & è Coadjutorum albo non pauci, quos hoc anno lucē, aliùve morbus

è vita exemit. Eorum laus in labore assiduo, in obedientia, & se profundissimè ad omnia obsequia demittendi, cupideq; orandi studio consistit. At nominatim unus est non tacendus PAVLYS KAMBORSKI quem ætas laboresq; adeo attrivere, ut propè confregerint. Hic posteaquam Patribus calamitari publicæ se se in lue communi objectantibus socius adfuisset, rediissetq; semper à discrimine illo incolumis hoc demum anno sæpè quæsitam in morte tam nobili gloriam illi jam maturus invenit.

ANNVÆ VICE-PROVINCIAE QVITENSIS INDIAE

Occidentalis. ab Anno 1642 ad
1652. inclus.

Octoginta novem Socios habet in 4. Collegijs, duabus missionibus, & quatuor, ut vocant, hospitijis, hæc Vice-Provincia, Sodalitijis etiam; alijsq; quibus Europæa Societas uti solet, domi forisq; ad animarum salutem instructa.

§. I. *Sacramenta.*

1. In America, Provinciæ Mocoæ missio
P. Bartholomæo Polo novam Christo lustran-

SOCIET: JESV. ab A. 1642. ad 1652. 199
strandī familiam dedit. Ut primū enim
illum istuc appulsum fama percubuit,
plures Indi etiam peregrē ad Patrem baptis-
mi poscendi gratiā affluxere, atq; ab il-
lo catechismo eruditi, ac patrias leges exu-
ere, ut Christum induerent, sunt edocti, &
Sacramento lustrati. Est istic flumen cele-
bre Caqueta nomine, quod accolunt plures
quā centum ac triginta Provinciæ, qua-
rū minimæ sexaginta millia, maximæ verò,
plusquam centum, aliæ ducenta familiarum
millia numerant, id quod Indorum à Patre
baptismo expiatorum, atq; Hispanorum, qui
oras illas introspectere, narratione didicim⁹,
ut proinde tantò facilius illis dæmon per-
suaserit, ut victimarum loco, Indos cæde-
rent principi tenebrarum. Atq; istic den-
sæ tenebræ tenent ignaras DEI animas in a-
byssō cæcitatī, dum aliquispiam illis à Deo
destinatus affulgeat. Septem dierum na-
vigazione per illud flumen ad Provinciam
Mosquitānam appulsi sunt, quam constans
fama est constare plusquā centies mille
famijs, & gloriosi Bartholomæi Apostoli
quondam præsentia nobilitatam. Est istic
fluvius aureus dictus ad cujus marginem vi-
va petra est, quam antiquitus diditus, & in
hæc usq; tempora porrectus rumor ab im-
pressis è Sancto illo Apostolo pedum genu-
umq;

ūmque vestigijs celebravit. In ea etiam
 quam Sancto sacram solitudinem captantē
 usui fuisse perhibent cavernā, characteres
 petreæ vivæ impressos negant hætenus legi
 potuisse ab ijs, qui Castellanam aut latinam
 literaturam norunt. Alius autem, qui re-
 condita gentium idiomatica calleat, istuc ne-
 mo hætenus penetravit. Illud adæquē
 commemorandum, & magis mirandum oc-
 currit, quod, cum olim in cælestem illum vi-
 rum quædam audacter ac sceleratè ausi fu-
 issent nonnulli, divulgatissimo per illas o-
 ras divinæ iræ exemplo pœnæ illis inflictæ
 memoria immortaliter perseveret. Visi-
 tur ad fluvium illum aureum, domus præ-
 cipuā celebritate antiquis ac modernis se-
 culis nota, quæ 20. focos, id est familias
 complexa, consceleratum hominum ge-
 nus, quod ita exterminare placuit divinæ
 justitiæ, ut tamen illos relinqueret memo-
 riæ posterorum. Hæc domus tota coor-
 to in S. Bartholomæum Evangelij gratiam,
 gloriam decora istic prædicantem impetu,
 arma certatim corripuerat, Apostolum in-
 ternecione deletura, & in ipsâ sceleris ag-
 gressione, omnes Indi, Indæ, domus tota, fru-
 mentum, ligna, platani, supellex mobilium
 fortunarum, aves ipsæ istic repertæ, & quic-
 quid ad eam domum spectabat, admirabi-
 li

Soc. JESV. ab A. 1642. ad 1652. 201
li metamorphosi in petram conversa sunt.
Est videre etiamnum Indos cum arcubus ac
sagittis ad vibrandum tensis, Matres cum
parvulis ad pectus hærentibus, alias in mo-
lendino cum annona occupatas, in opere i-
pso in saxum obriguisse. Atq; hæc ocula-
torum testificatione, neq; ulli dubiâ istic fi-
de pro exploratis haberi indubitabili asse-
veratione affirmant. Quæ res audita
multo nobis auxilio est ad animos percel-
lendos, & inclinandos ad fidem ab Aposto-
lo prædicatam, & baptismum expecten-
dum.

2. Adminiculo sunt nobis ad idem alia
quoq; pedum gloriosi illius Apostolici ve-
stigia, quæ in petra; & doctrinæ quæ in Cru-
cis veneratione reliquit. In Mainensi Mis-
sione, cum per locum plenum periculi tran-
siret navis, Crux illius proræ, Crux puppi,
Crux carinæ imposita est ab Indis ethnicis:
qui tamen periculo illo perfuncti, cruces il-
las protinus abjecerunt. Patri autem, ec-
quid causæ subesset illi seu brevi cultui, seu
postea neglectui interroganti, respondere;
Indis istic idola varia esse in veneratione.
Quædam tantum imminente ac durante di-
scrimine: quo cessante, idola quoq; in
oblivione relinqui, usq; dum alia iterum
quæpiam necessitas illa in mentem revocet.
pri.

pristinæq; religioni restituat, eâ iterum religione non ultra periculum duraturâ.

3. Inter eos qui lustrali baptismo Christi nomini accessere fideles, fuit Inda per diutinum sanguinis fluxum jam ad sceleti miserabilis formam, & cadaveris planè imaginem redacta. Hanc Pater è Popajanensi Collegio, cum in missione adiret, ac vivere adhuc stuperet; ubi illam à rudi quodam, ac planè imperito, nullo peccatorum dolore præmisso, baptizatam advertit, ex ijs quoq; quæ ab illa quoquo modo balbutiente collegit, decrevit Sacramentum fuisse irritum. quocirca ritè instructam, & de universæ vitæ peccatis dolentem, pijsimèq; ad Sacramentum compositam dum videret, illam sacro fonte expiavit; & fœmina statim à pronunciatis Sacramenti verbis, adhuc ab aquâ madida expiatam animam Christo dedit; quasi hoc unicum divina benignitas expectâset. Anno vertente destinatum ejusdem Patris in eadem missione iter intervertit mora inopinata. Quocirca dum moratur, ad ægram illius fœminæ filiam evocatus, eodem planè modo etiam illam Sacramento illo malè administrato, baptismi indigam, instruxit, ad peccatorum pœnitentiam excitavit, ac piè pœnitentem, & Sacramenti avidam Christiano fonte lustravit.

tutus

SOCI ET: JESV, ab A: 1642 ad 1652. 203
cujus etiam anima è vestigio carne soluta,
Patrem admirabili è DEI providentiâ hau-
sto solatio perfusum reliquit.

§. 2. *De Sacramentis Pœnitentiæ, &
Eucharistiæ.*

4. Non alia in hisce oris cœlestis iræ seu
misericordiæ significatio Indorum animos
ad Sacramentorum frequentationem accen-
dit magis, quàm cujus testis oculatus fuit
P Bartholomæus Polus in Vrbe Pasto, per
sacros quadragesimæ dies Ecclesiastês. Abest
ab Vrbe Pasto mediæ ferè levæ intercape-
dine mons admodum editus, ambitu suo
duodecim, aut plures levcas complexus,
Hic non infrequenter, alias nivalis & canus,
solet etiam igneas quasdam velut alas ex-
pandere, ac terrorem latè minari. Exarsit
hic mons medio ferè noctis cujusdam, quæ
sublustris primùm, deinde illustris planè ac
lucida, sed luce tristissimâ, trepidos Pasto-
enses, accedente ad terrorem horrendo etiam
terræ motu, à somno excivit, ad cœli
quoq; coruscantis, fulgurantis, ac tonantis
aspectum attonitos, cum fulmina è cœlo
præcipitari viderentur, & omnia ire pessum,
cœlo terrâq; ruinam Vrbi minantibus. Qua-
propter ut securitati suæ consulere, cir-
cumspectabant, quâ fugam caperent, sed
aliud

aliud ex alio periculum consilia hebetabas
 cum vibratorum ē monte ignium in altum
 ejectiones ad 20., uti videbatur, hastarum
 altitudinem viderent, & globorum igneo-
 rum tantam & molem & numerum, ut vel
 à singulis exitium timeri potuerit, ab omni-
 bus vero tanquam inevitabile aut jam præ-
 sens haberi. Accedebat ad hanc nova
 formido duorum fluminum liquido igne
 vasti torrentis instar ē montis arduo, præci-
 piti tumultu deorsum se se volventium, &
 quasi amplexu tori Vrbi perniciosam ob-
 fidionem non tam comminantium quàm
 afferentium Vbiq; fugam aperiebat, ubiq;
 intercludebat timor consternatis animis
 catervatim usq; quaq; cursantium; cum ad
 P. Bartholomæum in Regio foro consisten-
 tem Vrbs tota concurrir. Jam ille Vicario,
 primoribusq; persvaserat, ut quantā maxi-
 mā id fieri rebus adeo perturbatis posset
 pietate quàm decentissimē, Angelicum
 Eucharistiæ Sacramentum, & unā gloriosæ
 Dæi Matris imago ē Parochiali templo
 ad supplicationem proferrentur, ad animos
 à perturbatione ad spem, ac ad ea quæ in
 difficili adeo rerum articulo necessaria sunt
 permovendos. Tum vero effusis vocibus
 peccata palam confessi expiati sunt: cum
 urgens periculum, eo expiari petentium
 multi-

SOCIET: JESV, ab A. 1642. ad 1652. 205
 multitudo peccata omnia percenseri non
 fineret. Eo peracto populus universus fle-
 bili specie ac voce **DEI** misericordiam iden-
 tidem imploravit; & Patri scabellum in-
 fori medio collocatum, è quo ille ad avidos
 & paratos, prout Spiritus sanctus dabat elo-
 qui, flagrantissimè loquebatur, nunc **DEVM**,
 nunc populum singultientem per appositam
 apostrophè allocutus. Ac tum demum
 citra ullam ædificiorum detrimentum, ho-
 minumve jacturam redijt implorata à **DEO**
 tranquillitas. Hic omnes, ac non pauci
 qui longâ cunctatione catenam trahebant
 annis ac peccatis gravem, se se ad vitam
 compositius emendandam, per Sacramenta
 sæpius repetita intentius contulère.

5. Quidam in Hispania nescio à quo per
 violatas duelli, ut vocant, leges honori
 quoq; suo inustam notam, quàm acerbè sen-
 tiebat, tam acriter ultum ibat, per omnes
 latè Indias occidentis, ut hostem illum su-
 um ultioni gloriæq; suæ victimam faceret,
 adeo impius investigator, ut toto annorum
 septemdecim interfluentium spatio. ne se-
 mel quidem se sacro pœnitentiæ tribunali,
 nec semel sacratissimo missæ sacrificio au-
 diendo stiterit neq; aliud quidpiam fecerit,
 è quo Christianum esse colligeres, cum ni-
 hil cuperet, aut volveret, vel caperet aliud
 O quam

quàm vindictam. At ab ipsis primordijs ultima prospectans, illud æternæ mentis numen atq; consilium ita rem contexuit, ut in eadem Pæstoensi Vrbe illum reperiret, quem quærebat. Hunc ergo templum ad Nostrium, qui istic ad concionem ardentem dicebat ingressum foris ad mortem præsentaneam præstolatus, loco in quo furenter æstuebat sic ferente, audiebat ea, quæ mirificè ad rem præsentem in templo dicebat Pater, ignarus quid foris in hujus animo ageretur. Hunc ergo subauscultans ultor iste, percellitur, & primum vindictam differre, deinde plane omittere, atq; cum Deo in gratiâ redire deliberat. Quapropter luce jam creperâ ingruentibus aut jam intendentibus se tenebris tectus, larvam induit, & se ad Nostri pedes peccata in Sacramento fassurus abjicit. Adeo postea inflammatus, ut non tantum personam sibi detraheret, verum & mundo se exueret, neq; jam personatus, verum apertâ fronte ac exporrectâ se Deo in religione planè addiceret; ubi etiamnum cum luculentâ virtutis non vulgaris laude vitam ducit exemplis nobilibus conspicuam; fateturq; quantâ è charybdi evaserit.

6. Magno etiam ad Sacramenta obeunda diligentius & frequentius, adjumento fuit anni 1648. lues quæ Quitensem Urbem
 ter-

SOCIET: IESV. ab A: 1642. ad 1652. 207
terrui & quassavit, cum plusquam novem
mortalium millia sustulit, & plures longo
langvore prostravit. Enimvero illa neces-
sitas virtutis nostræ cos fuit. Nam cum a-
liàs Quitense Collegium ducentis facile
pauperibus ad portam Collegij opportuno
auxilio subveniret, intentiore curâ tunc
laborandum fuit, atq; etiam in corporum
commoda in animorum gratiam vigilan-
dum. Distributi per singulas Urbis partes
è Socijs bini ac bini; qui tamen ad corpora
procuranda quotidie domum reverterent.
Increvit etiam Sacramentorû desiderîû in-
ter tot ubiq; mortis minas. institutæ, quoad
citra noxam licuit supplicationes. Publi-
cæ venerationi expositum quotidie ad u-
nam horam sanctissimum Evcharistiæ Sa-
cramentum, populo supplicanti: & sæpè
nostri à divinâ velut manu in aliquas domos
ducti, nullius rogatu, & reperta istic maxi-
ma Sacramentorum inter extrema obeun-
dorum necessitas. Certè fœmina peste ac
fœtu gravis, & conscientîâ saucia suppresso
quopiam flagitio, ubi pollicitum nostrum
audivit, si confiteretur, corporis ac animi
sanitatem, confessa est, & sanata.

7. Juvenis licentioze ibidem, quàm fa-
cile credi possit, libidine illigatus, foràs ad
suas possessiones concessit, ubi citra moni-

toris cujusquam interpellationem libidinari
 securè posset. Ibi Sacramenta usurpabat
 ille quidem, sed nominetenus, & oscita-
 bundè; cum deonerare aliquid ex infelici-
 bus illecebris noller, eóq; tantum veluti di-
 cis causâ, quod ajunt, sibi Sacramentorum
 nomine per sacrilegia blandiretur. Sæpe
 se interno instinctu commoneri sentiebat,
 ut se ad Nostrum conferret conscientiae
 componendæ causâ: sed ille contra illum
 stimulum pertinax calcitravit, cum secum
 reputaret, Nostrum illam Dalilam, perpetu-
 um ac domesticum lubricæ insaniae invita-
 mentum, non passurum. Cum autem ita
 secum & cum DEO perdius & pernox lu-
 ctaretur, semel se in hac scelerum charybdi
 morte festinâ è vita ereptum somnians vi-
 dit: & haud gravatè sibimet indulgens,
 nocturnæ illi imagini primùm illusit. Ma-
 gis illum terruit nox altera, quæ illum ad
 æternitatis tormenta dejectum tristi specta-
 culo exhibebat in somno. Sed præpotuit
 impurè ac flagitiosè lateri semper adhæren-
 tis Dalilæ consuetudo. Et tamen interlu-
 cebat cælestis quidam radius; neq; inter-
 quiescere sinebat vermis cor putidarum
 suarum sordium non inconscium, eóq;
 contabescens. Quapropter, ad animum
 hilarandum, se cum suâ illâ in campum con-
 tulit,

SOCIET: JESV, ab A 1642. ad 1652. 209
 rulit, ubi fudo jucundè cœlo ea illi divinitus
 cogitatio est injecta; Certè potest me jacto
 è cœlo fulmine DEUS morte hic plêctere,
 ac me ab hac mea vel sic avulsum infelici
 æternitati toties vocanti rebellem addicere.
 Ista cogitantem formidabilis cœli aliàs pul-
 cherrimè sereni tumultus, & vibratum hor-
 rendo cum fragore fulmen, etsi non truci-
 dârit, aut sauciaverit; ponè tamen cadens
 contreruit, ac tandem deliberabundas &
 segnes cogitationes in serium consilium
 vertit. Adoravit mirabilem DEUM tam diu
 se contemni patientis tolerantiam. atq; in
 Urbem redûx omnia veri pœnitentis officia
 cumulatè peregit, cùm illecebroso illo suæ
 salutis impedimento abjecto, totam vitam
 lachrymarum ac doloris impendiò plenus
 apud nostrum confessione retexit, factus
 è Scandalo civitatis idea virtutis; & Socie-
 tatis laudator tantus, quantum illam ante
 horruerat. Aiebat enim, se quoties divinâ
 vi retrahebatur à culpa, toties etiam, ut à
 societate remedium peteret, esse permo-
 tum.

8. Alius apud Panamenses, quem hacten-
 us personata quædam pietas tantum ad sa-
 crum & confessionem vocabat politico fu-
 co fallacem, post longam sacrilegorum an-
 norum intercapadinem una de æternitate

concio, quam humanæ tantum amicitie causâ accesserat, admirabili modo ex alio alium fecit ipso & omnibus, qui hominem nōrant, attonitis. Fuit & alius, qui se in viam salutis dederat: sed ad volutabrum reversus, cum ab obvio confessario sapius moneretur, & semel demum ecquo in loco suæ salutis res esset rogaretur, optimo esse loco respondit: nec elapsâ 8. dierum intercapedine in sinu illius, quacum incredibili omnium scandalo vixerat, utinam non obscanam, animam exhalavit.

9. Ibidem è Panamenfis Urbis primoribus quidam, cum pristinae valetudini restitutus ad vomitum quoq; revertisset, dicacissimâ jocatione suæ illi, quâ æger peccata confessus fuerat, & honorem alijs per lingvæ intemperantiam detractum restituerat, pietati petulanter illudebat: Fuisse illâ morbi sui phasmata, quæ mentis parum compos inconsultè dixisset. Quocirca in publica & lingvæ & vitæ lasciviâ perstitit: usq; dnm repentino concidentem, & mori se, mori clamantem, in consecrati scorti manibus, vita defecit.

10. Formidabile, sed non paucis utile fuit & istud, quod narrat Panamaense Collegium. Miles qui toto quadraginta dierum jejuniô à concione, quam noster ad milites quo-

SOCIET: JESV, ab A. 1642. ad 1652. 211
 quotidie habebat. aberat ferè unicus, cùm
 letali pressus morbo, morti potius, quàm vi-
 tæ esset vicinus, tandem videtur, tametsi
 difficillimè adductus, ut confiteretur. Ve-
 rùm ubi Pater illum è decalogo interrogare
 aggreditur, nihil nisi vocem omnia negan-
 tis extorquet: idem Patres alij tentavère, i-
 dem ipse. qui ad præsidij milites dixerat, ir-
 rito conatu omnes. Manebat ferrea ho-
 mini obstinatio: nec dabat locum ulli re-
 medio, multà commilitum dolentium ad-
 miratione. Fusæ pro illo preces variæ. Tum
 Pater, posteaquam unà cum alijs comprecat-
 us, DEI param agonis ultimi agonothetam
 fidelem ac felicem fuisset unicè deprecatus,
 ardore nescio quo inflammatus, ad æ-
 grum: Ecquid sceleris patrâsti, inquit, mi-
 serabilis Christiane, quòd ne ipsius quidem
 DEI Matris ope obstinationem penas? Om-
 nibus ad hæc mirificè perculsis, æger hor-
 rendum quiddam vultu mortuali præsefe-
 rens incondito quodam corporis gestu ob-
 stinatam animam ejecit. Funestæ adeò mor-
 tis causam ad neglectam obstinatè divini
 verbi auditionem non ineptè alij retulère.
 Sed utriusq;, concionis nempe confessio-
 nisq; neglectæ pœnam justissimam in eo
 reperit fama non ex vano hausta, cùm vir
 cumprimis probus & gravis Patri retulit,

hunc militem cum in Portobolenſi militiâ ageret, rixâ cum nescio quo amoris in quadam ſui æmulo, per obſcœnam utrinq; zelotypiam coortâ, præco illi æmulo letale vulnus infixiſſe, atq; illi mortis propinquæ & conſcientiæ malè ad illam comparatæ anxio, & confeſſionem, confeſſionem miſerabiliter ſuppliciterq; imploranti prælongum ferrum in cor adegiſſe, atq; dixiſſe: Age, vade, ad infernum deſcende; atq; iſtic dæmonibus conſitere.

11. In Collegio Popajano magnum in pœnitentiæ tribunalibus reorum auctarium: adjecere narrata in templo noſtro exempla, uſq; adeo, ut ne ſequenti quidem die expectato, illâ ipſâ quæ jam ſe ſe intendebat nocte fuerint expiandi, quos mira exemplorum appoſitè ſinè vanitatis phaleris narratorum viſ timore atq; amore DEI ſalutariter penetravit. Ajunt ſupra fidem eſſe quantus ſit conſitentium ardor, ac numerus ubi hætenus vix centeni fuerant, pũc mille nos eſſe, qui petant expiari.

12. Equenſi Collegio Pater ad Indum ſupremis jam citra vitæ ſpẽm ad mortum acceſſit, & illo audito cum ad Collegium reverteret revocatus, redijt. Pater, agebat ad reducem æger, Pater? Jam perco & vado ad illam, quam nunquam benè hætenus, &
ne

SOCIET: JESV, ab A. 1642. ad 1652. 113
ne nunc quidem integrè confitendo sum-
promeritus æternitatem, nisi tu adjuves.
Et omnia cum eximiâ dolentis animi signi-
ficatione executus, vix absolutionis senten-
tiam è Patris ore audivit, cum plenam dolo-
ris animam, iugenti divinæ misericordiæ
documento, DEO misericordiarum dedit.

13. In Missione Mainensi, in Vrbe cui
nomen à Vallisoletto inditum olim fuit, mi-
ra superstitionum portenta commentus dæ-
monæ confessionis quoq: nostræ fimiis fa-
ctus est. Quódq: seu risum seu misericor-
diam moveat, ajunt, quòd si quispiam bar-
barorum suo sacrificulo non bonâ fide pec-
cata omnia ex integro fateatur, dæmonem
adesse, ac voce apertâ chiamare **S I S I L O**, id
est, **M E N T I R I S**. Ad hæc facit, ut ra-
nunculus seu quiddam bufoni simile falsi
pœnitentis pectus ingredietur, & eam, quæ
collum inter ac pectus interjacet, partem
importuno reptatu eóusq: sollicitet, dum
omnia particularim efferat, quæ simulate ta-
cebat.

*§.3. Quadam erga nos divina providen-
tia argumenta.*

14. Duo tantum hîc adnoto: nam re-
liqua ex alijs peti possunt. In Cuenca Vr-
be plenus tragica tempestatis tumultus in-
nos gliscebatur, cum rebus jam propè concla-
matis,

matis, vir senex, cui auctoritatem ætas addebat ac virtus, repentè se in medium dedit, & pro Societate tam disertè dixit, ut universa Vrbs festo clamore sublato, *Vivat, Vivat Societas!* inclamârit, móxq; de Collegio istic ponendo, & stabiliendo actum ac peractum sit, magnis deinceps Collegij ad publicum Reipublicæ commodum incrementis.

15. Ibidem quidam veste, ac nomine tenus Ecclesiasticus, quo demum cunq; ex capite intervertendis Societatis rebus apprimè studebat, dicere quoq; ausus cum apud Quitenses esset Cuencæ Collegium se superstitè fundandum nunquam. Fidem dicto fecit exitus: nam antequam Cuencam reverteret, & ille vivere desijt, & vivit Cuencæ fundata Societas.

§.4. *De Christi Domini Nostri imagine.*

16. In Quitensi Collegio jam ab annis amplius triginta veneratione erat omnibus statua vultus patientis Christi, quam communi vocabulo, *Ecce homo* vocant. Hæc aræ Christi imposita beneficentiam veterem novis cumulat beneficijs, adeo, ut CHRISIVS, à consolatione dicatur. Crebra istic luminaria collucent; ajuntq; illi divinum quiddam inesse ad animos ad pietatem com-

SOCIET: JESV, ab A. 1642. ad 1652. 215
commovendos. Semel quot hebdomadis
reducto velo palam conspicitur tempore
solennis sacrificij, quod est de Passione Chri-
sti. Miras utilitates percepisse se fatentur
varij à floribus ex illius ara sublaris, ab oleo
lampadis, & frustulis candelarum coram
immagine ardentium. Indec est, quod à locis
longinquis frequens mortalium vis accurrat
& anathemata plura pendeant beneficio-
rum; quæ tanta sunt, ut vel sola bene longæ
narrationi sufficiant. Juvat hîc meminisse
rei solidæ ad virtutis egregiæ documen-
tum. In Sanctimonialium S. Catharinæ
cænobio religiosæ cuidam inurendum erat,
quod medici vocant, cauterium. & insigne
subeundum cruciamentum à Chirurghi ma-
nu ac ferro in pectoris carcinoma mitten-
dis. Monialis de subeundo cruciatu ac
periculo sollicita, reliquis quoq; timore at-
tonitis, neq; chirurgo metum ac periculum
dissimulante, illam Christi consolatoris ima-
ginem clam ad cænobium deferendam im-
petrat, coram illo ardua omnia subitura, do-
loresq; suos illius doloribus fortiter conjun-
ctura, & abstersura. Et verò ignem inusti
cauterij tam tulit æquo animo, ut ne sensis-
se quidem videretur. In resecandâ verò
carne pectoris quantumcunq; cruento fer-
ro grassaretur chirurgus, ut cancerum invete-
ratione

ratione ipsâ magis formidabilem immitti sed necessario laniatu excinderet, hæc tamen totis oculis Christo suo affixa, tantum ex illo aspectu fortitudinis, & magnanimitatis hausit, ut ipso forti suo silentio dicere præsentī Christi imaginī videretur: *Fortitudinem meam ad te custodiam*: chirurgus quoque, qui se mortis discrimen in illa non ex vano timuisse dicebat, & robur virtutis tantæ stupente, & felicem valetudinis bonæ successum, Christi potius imaginī, quàm suæ artis felicitati adscribente. Omnibus hilaratis, ante quàm statua in templum & ad aram referretur, fortis illa Monialis æternam beneficii tesseram futuram unam cannae, seu arundinis, quam Christus pro sceptro manu gerebat, particulam, abscidit. Constat quàm longa fuisset canna & ante & postquam ita fuisset imminuta; & tamen per nostrum certâ mentione est exploratum, illam post paucorum dierum interval- lum ita succrevisse, ut primæ illi suæ mensuræ non minus, quàm ante quàm fuisset imminuta, responderit.

§. 5. *Eucharistia urit sacrilegam.*

17. Apud Quitenses Indæ post conscientiam apud Nostrum expiatam, letalis cujuspiam noxæ per oblivionem omissæ recorda-

ta.

SOCIET. JESV, ab A 1642. ad 1652. 217
ta, cum citra notam, facile confiteri posset,
ad Evcharistiam accessit. Sed illam in ignem
conversam, seq; ab illa in ore guttureq; uri
adeo sensit, ut licet voce id quod erat non
prodiderit, dissimulare tamen haud potue-
rit, quin ij, qui aderant, rem quæ gerebatur
adverterent. Quocirca Sacerdoti com-
mendata non prius ignem illum extinxit
quàm peccatum candidè aperuerit, ritè ab
eo absoluta.

§. 6. Beatissima Virgo Deipara.

18. Ibidem quiddam facinoris etiam in
Sacramento per silentium texerat quispiam.
hunc morbo prostratum aggressus horren-
dus inferni genius adeo perterritus, ut in sin-
gularis beneficij loco posuerit, se illà trepi-
datione non fuisse exanimatum. Sed ad
præsentem ad lectum divinæ Matris Virgi-
nis imaginem conversus pulcherrimâ sere-
nitate, ac securitate, simulq; magnâ ad ple-
nam de peccatis confessionem apud No-
strum Sacerdotem faciendam voluntate se
plenum sensit: & spectro evanescente, vi-
ribus ac valetudine propediem restitui ac
Sacramenta piè frequentèrque usurpare cœ-
pit; multam se gratiam Virgini debere gratè
fassus, cujus imaginis aspectu & dæmon ab-
stitisset, & sibi tanta lux fuisset oborta.

19. Est istud quoq; ibidem non dissi-
mulandum

mulandum laudatæ consvetudinis documentum , quâ lectis ipsis aut certè propè in conspectu MARIE DEI Matris imago appenditur. Sacerdotem, quocum obsecanecon-
sueverat, fæmina destinârat ad mortē, nocte concubiâ perpetrandam, sive sceleris jam-
pertasa, jamq; vel sic occasionem volens abrumpere; sive per non inconsuetam fæ-
minei ingenij inconstantiam facinoroso a-
more in funestum odium converso; sive illius fortunis, ac novis ab alio amoribus in-
vitata, scire haud interest. Jam feralis
trunci frustum in altum in ipso lecto manu
elevaverat, ut vibraret in caput securè, ut il-
le putabat, dormientis, cum lectum novâ
quadam luce perfusum stupet, ictûmq; su-
spendit, ut videat unde illa erumperet. Ad-
vertit lucem è vicinâ cælestis Virginis Ma-
tris imagine se se effundere. Quo specta-
culo usq; adeo perculsa est, ut fæminæ seu
validius anhelantis, seu se se commoventis
inquietudine Sacerdos quoq; ille somno
discusso experrectus, ubi didicit id quod e-
rat, & ipse apud Nostrum vitam pessimam
cum optimâ commutârit, & suæ illi lupæ
author verbis ac persvasorio exemplo fue-
rit, castissimis lachrymis præterita vitæ ob-
scanæ dehonestamenta deplendi; atq; illud
peccatorum refugiû augustè ac perseveran-
ter

SOCI: JESV, ab A. 1642, ad 1652. 219
ter colendi, à cuius imaginè vibrati radij
alterius manus à scelere jam patrando, alte-
rius animam à proximo æternæ mortis con-
finio, utrumq; ad lucem à tenebris, revocâ-
rint. Quæ omnia & Sodalitij MARIANIS,
quorum ibi complura sunt, & nostro ad
concionem de cultu Virginis incredibile
pondus addunt, ut quibus possumus elo-
quentiæ ac exempli viribus omnes ad illam
quàm religiosissimè venerandam pertraha-
mus: cuius etiam festa omnia in Panama-
no Collegio non unius tantum diei cultu
circumscribuntur, sed plenâ octo dierum
celebritate ornantur.

§. 7. *De zelo puritatis.*

20. In missione villæ Sanctorum cum
difficile videretur consuetam Christianæ fi-
dei pietatem sinè pudicitie, aut certè debi-
tæ decentiæ quadam veluti verecundiâ e-
exercere, Maura quædam alijs locupletior,
alijs è suo sexu vestes suas dedit interea, dum
ad pœnitentiæ ac mensæ Angelicæ Sacra-
menta honestè decentèq; accederent cum
aliàs non nisi primigeniâ illâ Adami in Para-
diso veste, arborum nempe folijs, se se con-
regerent.

21. Percrebuerat hâc tempestate ab
antiquo ductus pravissimus mos in Vrbe
Panama, quem nec metu, nec præmijs po-
terant abolere ij quorum intererat, quan-

tumvis id vellent. In loco ab arbitris remoto, & fidâ exploratorum custodiâ contra leges ac legum pœnas communito, conveniebant Mauri, aut Mauræ frequentes ad quoddam impudentis admodum ludi genus, in quo Mauri inverecundâ corporis nuditate joculariæ petulantia dabant fiebantq; spectaculum, cui consuetudini tametsi oculis procacibus non irridiculæ, & antiquæ, finis omnino est impositus, & velut exilium irrogatum; simulq; consultum in utroq; sexu pudicitia oculorum, atq; etiam animorum.

22. Erexir apud Quitenses immortale fortissimæ ad mortem usq; purpuream pudicitia labarum virginitas, in puella, quæ perpetua templi nostri velut incola in Sacramentis frequens, & publicum optimæ notæ solidæq; virtutis exemplar venerationem apud alios, amorem improbum apud impudicos nescio cujus oculos invita & ignara prorsus invenerat. Erat is adolescens, qui cum hujus Virginis formam semper ferret in oculis, & illos duces promptè ad præcipitium sequeretur, cum illi opes quoq; id est esca malorum, abundè suppeterent, Virginem pulchriorem, quàm ditio rem blandis invitamentis, quæ referre non attinet, aggressus, pudentissimam illam frontem rubore

Soc. JESU, ab A. 1642. ad 1652. 228
rubore verecundo, sed linguam & os castissimâ fortissimâq; , ac verbis præsentî argumento idoneis plenâ indignatione implevit. Sed ille turbulentè inquietus , cum per dies plures nil spei reperiret , minaciter solam adortus, palûmq; illi, quem manu vibrabat, & certum exitium intentans , eûm illa perseveranter noller , diceretq; malle se immaculatâ morte trucidatam concidere, quàm Sacramento juratæ D e o virginitatis qualemcunq; jacturam sive facere sive pati, illam ictu valido eôq. unico internectam prostravit, adeôq; **Quitensis Virgo Martyrem** palmam virgini lilio illigavit.

§. 8. De S. P. Ignatio.

23. Non ignota etiam in Vrbe **Quitensi** fama est, cum apud alios, tum apud puerperas prosperè obtenti à S. P. Ignatio præsentis auxilij. Vnam appensum ejus numisma & à partu, & à peste indemnem fecit; & celebri ac festo rumore per omnes diditores pro miraculo celebrata.

24. In Vrbe **Quenca** matronæ nobili diuturna sanguinis fluxio jam omnem vivendi spem interverterat. Jamq; medicinis nil nisi desperationem augmentibus, mortualia parabantur, cum visentium quampiam de S. P. Ignatio colloquentem auscians

P

an-

audivit, nescio quem insigni planè beneficio à sancto hoc fuisse affectum ; sed beneficium ingratâ & inertî oblivione sepultum, sine ullâ grati animi significatione mansisse. Tum ægra nobilis, magno sensu teneri animi ac dolentis ad S. P. imaginem in hæc prorupit : O gloriose mi Pater, si quâ erga illum beneficentiâ fuisti, eâdem me quoq; dignareris, quàm ego impensè curarem me tibi gratam pro dignatione tam tempestivâ exhibere ! Dein quædam animo concipit ac decrevit officia pietatis in Sancti venerationem suscipienda, & retinenda usq; ad mortem. Et mox, quod ipsa & alij gaudio atq; admiratione sunt prosecuti, se ab Ignatio exauditam salva & valens lætata est, non intermissâ unquam eorum, quæ promiserat memoriâ, & fidelitate.

25. Alia itidem nobilis Quencensis, cum suum parvulum in cunis, quem unicè amabat, morri jam proximum dolenter aspiceret, illum ad pedes imaginis S. P. Ignatij, quem præcipuo studio prosequabatur, deposuit, flagrantissimeq; rogavit, ut, si quidem ita esset melius, parvulum retineret in vita. Ita precatione ad meridiem usq; productâ, cum dolentes oculos piè in S. P. imaginem convertisset, luce palàm advertit, Sanctum exporrecto ab imagine dextro ad cunas

SOCIET: JESV, ab A. 1642. ad 1652. 223
cunas usq; ad parvulum brachio quiddam,
quod infans intelligere videbatur, innuen-
tem, & infantem vicissim velut in amplexus
tenera brachia explicantem, & suavissimo
Matris solatio expirantem, & à morte ama-
bili quadam formæ gratiâ undequaq; per-
fusus.

26. Gratiâ quoq; referre injuriæ, ut vi-
vus nos docuit, sic ipse nunc etiam ibidem
fecit Ignatius. Homo qui nihil contra va-
dentium consilia, totumq; bonorum tor-
rentem moratus, cæstro quodam politico
invidioq; nihil omisit quod poterat, ne fir-
mas in Vrbe Quencensi radices ageret jam
recepta Societas. Hic ipso S.P. Ignatij die
quo Civitas universa divinæ in Ignatio glo-
riæ ancillata, pietate suâ celebritatem nobi-
lirabat, ad armentum, seu armentitium
vacuum gregem foris visendum se con-
tulit. Ibi dum gregem lustrat, vacca fero-
cior (quam Indi *caput diaboli* appellabant)
toro pedum, & infestorum cornuum im-
petu in illum fertur, & fugientem ponè in-
sequitur, etiam id quod interjacebat repa-
ratum transilientem, saltu propemodum
assecuta. Tum ille à præsentissimo pericu-
lo pavidus, versâ in pietatem necessitate,
Deo trepidæ memoriæ non alium quàm
Ignatium suggerente, opem Ignatij unicè

interpellat, móxq; vacca infestis hæcenus intemperijs magnas minas agens, repente abstinit, cum prædam jam præ cornibus haberet. Is verò in Urbem lætabundus revertit, & Ignatium liberatorem suum conversâ in benevolentiam invidiæ rabie, agnovit, æstimandæ, ac ubiq; laudandæ Societati jam impendiò addictus.

27. In Quæcensis Urbis dominatu Indæ puellæ duodeviginti annos natæ semper infestus, ac etiam truci ore spectabilis dæmon, nunc serpentis, colubri, nunc Æthiopis larvâ personatus, & verba & cultrum offerebat, quo sanguinem & vitam hauriret, ac desperanter eijceret, cum jam ne in cibum quidem quicquam sineret illam admittere. In Urbem adductâ filiâ, parentes, cum nullum remedium proficeret, consilium inière ut ad Nostros perduceretur. Fremebat, & longè quàm aliàs minacior prohibebat inferni genius, ne id illa auderet; nisi vellet quiddam truculentius experiri. Sed neglectæ inermes minæ: adductæ puellæ collo S.P. Ign: numisma est appensum: & fugato improbo interpellatore, illa sibi reddita; innocentem etiam aliàs animam penitentiâ eluit, duarum hebdomadarum intercapedine pristina, ac prosperæ valetudini restituta.

SOCIET. JESU, ab A. 1642, ad 1652. 225

§. 9. *De S. P. Francisco Xaverio.*

28. In Vrbe Popajanensi vir non minus virtutis, quàm opum dives, nascituram prolem suam S. Xaverij nomini, eodem etiam nomine donandam devovit. Et vero falsa est ejus conjunx, parienti sibi summo unicòq; levamento fuisse dilectam sibi, quam coràm venerabatur, Sancti sui Xaverij imaginem. Verùm natus & fonte lustrico Christo authoratus Xaveriolus, brevi post magnum vitæ discrimen adiit. Ibi viso parvuli jam mortualem colorem induentis velut cadavere, jam de exequijs agebatur. In incerto est, jamne verè mortuus, an tantùm intercepto spiritu moriens jacuerit parvulus: illud certum est, in illa se morte, seu mortis opinione jacenti impositam S. Xaverij à pio parente imaginem parvulo spiritum, ac valetudinem reddidisse. Volebat nempe vitæ arbiter Deus honori sui Xaverij, & paternæ pietati tantisper illum concedere. Tantisper dixi; nam posteaquam pervadens Urbem rumor subitariam illam pueri in dubiâ & apud aliquos certâ morte jacentis vitam & valetudinem divulgavit, & parvulus aliquamdiu prosperè valuit, dilata tantisper morti succubuit.

§. 10. *De B. Francisco Borgia.*

29. Formidabiles terræ tremores Popa-

P 3

jancen-

Janensem Urbem sæpe affligerant, in quibus quia Cives propitium B. Borgia nomen sentire, illum anno 1647. in Urbis Patronum publicâ suffragatione unanimes elegere. id quod etiam ab Urbis S. Fidei incolis factum utiliter fama perhibet, ac ipsi luculenter affirmant.

§. II. *Rara quadam in missionibus reperta.*

30. Varius est naturæ genius, & admirabilis, cum alias, tum vero quando quâdam superstitionis ad infernales genios. ciendos, naturæ admirabilitate aspergitur. In Mainarum missione reperta id genus quâdam curatius edisseram. In Pajarana hujus missionis orâ est nanum quoddam sive pygmarum sylvestrium Indorum genus, qui avito indigenarum errore sunt immortales, neq; infante trienni majores unquam. Quibusdam unus tantum oculus, alijs unus solummodo pes est. Reperto dum istic Pater in Missione versaretur unius cadavere, mortalitatem illis ab exemplo illius persuadere conatus est Pater: at illis illud novum non fuit, dicentibus Eguam illum (ita immortales illos suos nanos vocant) mortem simulare; sed resurrecturum.

31. In partibus Titinumæ Atalangeos Indos est reperire ut oculatus, idq; idoneus
testis

SOCIET: JESV, ab A. 1642. ad 1652. 227
testis Indus retulit, qui capitis loco ignem
habent è collo acephalo identidem erum-
pentem. Atalanguus vero Indicâ nota-
tione vocabuli fere idem est atq; is quem
capite truncaverit inimicus. Illud hic Pa-
tri ab Indis relatum facit ad religionis Chri-
stianæ majestatem haud modicum. Ajunt
quippe, acephala ista spectra seu monitra
Indis, posteaquam sacris aquis lustrata Chri-
sto capita subdidere longè minùs jam quàm
ante illam expiationem negotij facessere:
quin etiam eos quodammodo revereri.

32. Ibidem juvenis pascendo pecori in-
tentus obvios habuit Æthiopes, quos allocu-
tus, illos unâ responsi loco ignem ore to-
to exundantem reddentes vidit, & concidit,
sensibus destitutus, atq; ita repertus à
suis quid vidisset exposuit.

33. In Provincia Mocoana sunt arbores,
quarum fructus grandiorum instar oliva-
rum; sed rubri sunt. Id quod extra nucle-
um est, avibus tantum in cibum cedit; quod
intra variè aptum est in usus mortalium. Ete-
nim in fracto nucleo resinæ, seu virginis ce-
ræ potius, instar quiddam est etiam in colo-
re, quod istic *sevom de Palo* dicitur. Lique-
factâ sevosâ hac massâ, non minùs utiles ad
nocturnum lumen candelæ fiunt, quàm è
sevo bubulo. Color candidus arridet o-

culis, odor capiti firmando. Neq; ulli animantium injuriæ obnoxias esse hæcæ candelas è sevo seu cerâ Palensi ajunt experti, cum neq; canes, neq; feles illas attingant. Adde quod ad tumores, & ad ægri tudines frigidas, medicam vim habeant, felici emolumento, per experimenta plura contestatam.

34. Neq; illud minus habet admirabilitatis, & istic non infrequens. Sudo cælo, & Sole flagrantissimo, in locis apertis, & ab omni montium Societate remotis, cadunt è serenissimo aere serpentes quædam ulnæ partem longi, & ferè pollicis mole crassi, squamis colore argenteis lucidi, geminis capitibus, insignes, nam & caudæ locum alterum caput occupat, teneris dentibus & ore armatum non secus ac alterum. Videntur tamen in eo talparum quiddam habere, quod oculos nulla hæctenus diligentia in illis repererit. Veneni sunt adeo pertinacis, si quem momorderint, ut, cum contra omnia reliqua venena medicina non desit, contra istud necdum ulla sit inventa; nisi terra S. Pauli, quæ sola illis medetur, sed fidei potius viribus, quàm naturæ. R. Bartholomæus Polus in sua per illas oras missione vidit, & à peccatis absolvit Indam familiam, quam id genus coluber morfu saucia-

tam

SOCIET: JESV. ab A. 1642. ad 1652. 229
tam veneno suo adeo profligavit, ut horribili ac miserando spectaculo sanguinem oculis, auribus, naribus, & ore toto per ingens, & lethale profluvium egurgitarer, inter dolores usq; ad mortem tantos, ut ad illos explicandos lachrymæ potius quàm verba suppetere.

35. Non minus mira & magis jucunda sunt, quæ de ave quadam Mocoana idem refert, habetq; testes, qui illam ipsi & viderint, & audierint. Vulgus illi avi tubicinæ nomen dedit, quod gutture, atq; ore tubæ sonum scitè omnino imitatione felici & jucundâ æmuletur. Cicur fit atq; domestica, picæ ferè mole, colore cinereo. Vidit hanc avem P. Bartholomæus Polus, aliquid salamandræ habere, quod ab igne non amburatur. Illud verò supra salamandram est, quod ipse illam non solum ab igne illæsam in igne conspexerit, verum etiam accensas & ardentes prunas ore innoxio comedentem.

De Patribus istic vitæ functis.

36. Duos tantum reperio. Alterum 1649. 10. Maij; estq; is quem aliàs nominavi P. BARTHOLOMÆVS POLVS, tria vota Professus, vir qui in adeundis inaccessis hactenus missionibus, in penetrando ad gentes in crassâ errorum nocte sepultas multarum ærumnarum perpassu, vitæ finem acce-

lerasse dici potest. Tota illi vita ærumna, evangelium, baptisimus, itinera terrâ, mari, fluminibus. Animarum desiderium dulcis condimenti instar illi fuit. Certè vel ex ijs, quæ ab illo visa retulimus argumentari licet, cujus genij gentem tractaverit. Verbo ea tulit, quæ in penetrando ad gentem, postquam necdum fuit alius, ardua omnino illi ubiq; se offerebant. Neq; minus tantâ patientiâ fuit emolumentum divinæ gloriæ per evangelium propagatæ. Ad hæc fuit in illo eminens quædam Rhetoricæ ac eloquentiæ gratia, deinde incredibilis in morbis, quibus acerrimè ac diu jam inde à juventute exercebatur, tolerantia & pretiosa ubiq; modestissimi animi corporisq; demissio.

37. Magnâ eximie sanctitatis existimatione singularibus virtutis heroicæ experimentis conspicuum P. JOANNEM de RIBB-
RA luxit Calensis Vrbs extinctum; tanto sui desiderio post se relicto, ut Cali passim omnes dicerent ægro Patre, paratos se illius vitam retinere vel sanguine de corde deprompto. Vnde vestes à cadavere iterum vestito non semel directæ certatim eminentem de viri sanctimonia opinionem luculenter sunt contestatæ. Habent quædam non vanam miraculorum speciem quæ vaticinatione

SOCI ET: JESU, ab A: 1642 ad 1652. 23
 uicinatione præcepit, ac futura dixit ijs, quo-
 rum inconsultam in obeundo pœnitentiæ
 Sacramento procrastinationem deplorabat.
 Ajunt quâ quâ iret, quandam Ninivitarum
 effigiem visam. Dæmonem qui Adamum
 se, ac Petrum fingebat, populis ad cultionē
 terræ, ac salutē commonstrandam erudien-
 dis, jamq; palam ad concionem certatim
 undantem declamabat, ostensis populo illi-
 us technis, ad silentium coëgit: plura quoq;
 digna prolixiore calamo insigniter opera-
 tus.

A N N V Æ R H E N I
 I N F E R I O R I S . A N N I
 M . D C . L I I .

INferioris Rhēni Provinciam hoc
 anno 492. Socij tenuēre: quos inter
 274. Sacerdotes: reliqui 218.

§. I. *Ab hæresi abducti.*

I. Præter duo capita Christiano Sacra-
 mento à Judæorum errore abluta, hoc an-
 no ab hæresi ad Catholicæ partes Ecclesiæ
 adducti: longè plures quàm 915. præter pa-
 gum quendam, in quo pleriq; hæresim eju-
 rârunt. Bilefeldiâ Padebornam appulit
 hæreticus, istic brevi à Deo per nostros fide
 Catholicâ, & à Magistratu civitate dona-

tus.

232 ANNÆ RHENI INFERIORIS
tus. Matertera rumore accepto intole-
ranter furibunda, curru iter Padebornam
ingreditur; & minaciter, si aliter, inquit,
nequeam, vel per pedes nepotem Padebor-
nâ extractum Patrijs tectis ac legibus asse-
ram. Vix hæc dixit, cum in curru inter-
clusâ mox voce ulcus quodpiam sentit, &
domum revehitur; non nisi post sex heb-
domades verborum aliquid, at citra minas,
eluctata.

2. In orientali Frisiâ, ubi duo nostri rerum
Catholicarum satagunt, nobilis fœmina pro-
lem omnem ad leges Catholicas educabat,
& divinis mysterijs clâm pascendam cura-
bat, usq; dum hæretico marito vitâ functo
palâm id licuit.

3. At verò in Missione Glückstadiensi
gregarius miles à nostro commonitus ne
conjugi hæreticæ muliebriter indulgeret,
neq; prolem suam ab hæretico sineret bap-
tizari, effœminato in conjugis amorem ani-
mo ne ad injectam quidem à nostro divinæ
vindictæ mentionem, cessit. At ubi bap-
tizatus à ministro hæretico parvulus postri-
diè, ac post triduum etiam uxor illum or-
bum viduûmq; reliquit, officij neglecti me-
mor ac pœnitens, agnovit pœnam, persan-
ctè pollicitus, nunquam se cum conjuge
non Catholicâ matrimonium initurum.

§. 2.

§. 2. *Pœnitentia, ac S. Synaxeos Sacramenta.*

4. Confluentiæ, ut in Sacramento pœnitentiæ ne semper æthiopes lavaremus, & diras, quibus quidam intemperantis lingvæ homines assueverant, non tantum frequenti Sacramento eluerent, verum etiam cavere docerentur, hoc demum particularis, ut vocamus, examinis adminiculo constanter adhibito est effectum.

5. Monasterij, nobis quidem charitatis, externis verò majoris erga pœnitentiæ Sacramentum studij, occasio fuit illa tempestas, quæ sub mediam æstatem ab horrendo fulmine coorta, & accenso per illud nitrato pulvere adjuncta, formidabili cum tonitru, pariq; damno ac terrore mortalium eam in urbem incubuit. Discerpta, & prostrata, quæ propè, quassata, quæ plus aberant domicilia: ruinâ confatali obruti ac sepulti non pauci, alij verò graviter saucij ruinæ per nos, aliósq; ordines tempestivè subtrahiti, & qui morti vicinæ eripi non poterant, expiati; alij autem in Urbis nosocomio collocati, corrogatâ per Urbem stipe decem ipsas hebdomadas recreati, adhibitâ quoq; Dominicis diebus appositâ cohortatione. Quo factum, ut in attonitæ Urbis aures facilius divina

divina descenderent; ac si quid à cœlo tumultum audiretur, Nostri per plateas fortè obvii, ad ædes proximas, expiandorum qui affluebant mortalium gratiâ, raperentur.

6. Quodam in loco vitæ licentiam à nostro dedocta matrona nobilis, tantâ à sacro tribunali pœnitundine, surrexit, ut modum pœnas à se exigendi flagris frequentibus, hispido item perpetuôq; indugio haud parum excesserit.

7. Calcaria locus est, qui ab Embricensibus nostris fidei rudimentis excolitur. Istic civis quinquaginta jam annorum Sacramenti pœnitentiæ fugitans, malum genus affixum lateri habere credebatur. Et flagitabat ille quidem ut se sacris amuletis ab eo expediret, sed nostro confessionem necessariam suggerente, perpetuâ prolatione ad annum usq; integrum distulit quod ægrè in aures admittebat. Sed cum noster ægram conjugem accitus inviseret, plectus tandem est; ac plaudente omni viciniâ divinis mysterijs armatus, liberatus est à comite importuno.

8. Valuit & illud ad facilitatem peccatorum in securas, ac secreti retinentissimas aures deponendorum, quod hæretici sicut nec Sacramentum habent, ita nec secretum

cu-

turent. Hildesij Prædicans, id est, minister hæreticus, faminam adulteram gemini sceleris ream esse, ipsâ fatente in confessionis arcano didicerat. Quam ille rem ubi ad Superintendentem, ut ipsi appellant, retulit, jussa est illa palam omnibus flagitium expiare, ac albo linteo, veluti adulterij patrati flammeo, velata frequenti concioni adesse: facile id quod erat advertentibus etiam mediocriter sagacibus Catholicis atq; hæreticis; nostræ confessionis fidem ac securitatem, nullius sacrilegio violatam, æstimaturis.

9. In Missione Hamburgensi magna eluxit optimi DEI providentia in homine jurisperito, & orthodoxo illo quidem, sed plustempori quàm æternitati per nimiam ferè fidei dissimulationem serviente. Hunc morbo prostratum cum noster inviseret, ac peccata fatentem absolveret; ille repente in hæc verba prorupit: Ergone jam absolutus sum, Pater? Patre id affirmante, mox invocatis magno animi ac vocis sensu sanctis MARIE Virginis, ac S. Francisci nominibus, compositis deinde ac porrectis in cælum manibus, momento expiravit.

10. Hamburgi quoq; duo mense Februario apud nos peccata confessi, ac pane Angelico refecti, in Bremensem Albis ripam cum

cum decem heterodoxis vehabantur, cum coorta subito tempestas navem fluctibus haustam sepelivit; neq; plures quàm hi duo naufragio superstites evasere. Id quod ante biennium etiam Sutor quidam Evcharistiâ item apud nos pactus, & in trajectu fluminis solus incolumis est expertus.

II. Monasterij Eiffliæ inter eos, qui ad frugem, reducti sunt fuit Sacerdos quem ex, implicatis litibus nata mœsticia jam in Hollandiam agebat, ubi prælicenter quidvis crederet, agerétq; Et tamen audebat in his impietatis machinamentis tremendo sacrificio operari. At sacrilegium illi in anridotum vertit patiens, & liberalis *Deus*! Nam cum divisâ jam sacrâ hostiâ *Patem domini* è formula precaretur, videt panem verè in Christi Corpus, & vinum in sanguinem abiisse. Parùm abfuit quin sacro totus horrore perculsus, & consilij anxius exclamaret. Sed ubi menti pax redijt, jam & fidem adhibere Sacramento, & de sacrilegâ dubitatione ac temeritate dolere, ac veniam, simul & sacrificij perficiendi gratiam postulare, persanctèq; omnia optima polliceri. Vbi panis ac vini species redièrè, sacrificio consummato, Monasterium, Eiffliæ ad nos advolat, Nostri cujusdam pedibus advolvitur; & expositis conscientiæ rationibus,

mibus, ac re narratâ, saniora edoctus, factus est in fide solidior, conscientiâ quoq; in multitudine pacis pulcherrimæ quiescente.

12. In Residentia Meppensi catechetici parvuli parvulæq; quibus Angelorum pane per ætatem vesci jam licet, Dominicâ in Albis ex totâ Vrbe collecti, è majore templo ad nostrum concinnâ supplicatione deducti, sacro solenni longo ordine interfuere: ac demum ad cælestis hujus ferculi annomatum primum accipiendam, sacræ mensæ tantâ cum religione atq; modestiâ accubuerunt, ut parentibus uberes ac solatiorum plenas lachrymas, alijs verò suavissimam admirationem concitârunt.

13. In Missione Osnaburgensi, cùm ipse Nascētis Christi die, Noster in sacrificio adorandam hostiam elevaret, ac pio more in Synodo imperato, populus ære campano ad adorandum commoneretur, alijs eo signo audito capita nudantibus, & ei, qui in templo monstrabatur ac adorabatur, Christo reverentiam habentibus, unus præfractæ impudentiæ hæreticus, explosâ illâ Sociorum pietate, multa contra Christum in Eucharistia latentem intemperanter effudit. Sed hic idem eodem die statim ab auditâ Ministri hæretici concione letali morbo correptus, neq; mentis satis compos teme-

Q

ritatis

ritatis poenas dedit. Adfuit minister ad ægrum excitus, at cum se frustrâ esse adverteret, abitum jam parabat, cum æger illû allocutus, exclamat: Abis verò tu scilicet quâdo adest me ad inferos rapturus dæmon, ut me istic velut panis ille torretur (& monstrabat panem igni admotum) torreat æternis ignibus in æternum. Neq; his deinceps meliora locutus est, usq; dum post dies aliquot blasphemam animâ exhalavit.

§.3. *De reliquijs, & cera agni benedicti.*

14. Judæus acri ingenio ac probâ indole adolescens, Treviris Nostrorum ope domi nostræ adjutus; ne desertus ope omni ad perfidiam, Patris opulenti invitatu, reverteret. Is ad fidem Catholicam eâ se ratione permoveri cœptum dixit, quòd saga & dæmones fassi sint, se Catholicum, imò religiosum hujus fratrem, electo nullis viribus extrahere, ut cum Patri Pragæ sisterent, potuisse, etiam capillis apprehensis, & omni alio conatu adhibito; quòd nempe Catholicorum amuletorum quidpiam collo gestaret, quorum vis nullâ vi dæmonum potuerit superari. Et verò defluente capillo se totum quassatum sensit religiosus ille Neophytus: at hic ubi germani sui negotium, & circa eum conjuratam cum dæmonibus vetulam nihil potuisse intellexit,

saga-

Sagaciter id quod est odoratus, aiebat religionem illam DEO placere non posse, quæ dæmonem habeat adiutorem; illam verò illi placere, quæ DEUM habeat propugnato-rem, etiam in tenuibus amuletis ac lipsanis.

15. Monasterij Eissliæ ceream celestis agni imaginem, cujus laudes in catechesi audierat, Parens ægro repente ac desperatæ jam salutis filiolo ut primum appendit, mutatum extemplo, ac magnâ cum aliorum admiratione, tum suo gaudio convalescen-tem vidit.

16. Bonnæ adolescens à Parente ad Nostrum adductus opportunis remedijs, atq; consilijs à larvarum seu terriculamentis seu blandimentis est in securitatem assertus; utpote quem à Magistro suo Sartore diris non raro devotum, eóq; furenter mæstum, procerus dæmon æthiops ad silvam usq; foras semel atq; iterum fuerat comitatus, facile illum circumventurus, nisi Pater maturrimè providisset.

In Missionè Blanckenbergensi Prætoris cujusdam equus ab occulto quopiam infessore, tam noctu quàm interdiu, in stabulo agitatus parietes inquietis calcibus impetebat. Sacerdos noster consultus, jussit ceram benedictam inquieti equi jubeis illigari. quo facto fractæ mali genij vires;

Q²

&

240 ANNVÆ RHENI INFR:
& equus mansuetudine pristinâ conquie-
vit.

§. 4. *Beatissima Virgo Mater; & So-
dalitia.*

17. Colonix angusta domi res faminam
usq; ad impias fidei descendentæ cogitationes
adduxerat, adnitentibus magnoperè hete-
rodoxis. Itum est Mulhemium ad cathe-
dram pestilentix, adornabantur omnia, ut
mox à concione in ministri manu infelicitis
transfugij deponeret Sacramentum. At
fæminæ, cujus periculum agebatur, tacitis
suspirijs opem Matris misericordix depo-
scebat, precata, ne in puncto adeo arduo de-
sceretur. Adfuit benigna Mater pericli-
tanti & supplici, ac illam tanto subito hor-
rore perfudit, ut se se extemplo quâ data
porta ruens in fugam daret, è concilio im-
piorum, & quantumvis per iter, quo Coloni-
am tendebat, admissæ flagitiosæ illius cogi-
tationis scelere torqueretur, tanquam ali-
quid designasset, quod expiari non posset,
ubi tamen ad nos accurrit, & virus omne
vomuit, post salutare lachrymas gratias e-
git Virgini, cujus manu à præcipitio illo fu-
erat conservata.

18. Dusseldorpij in gymnasij aditu, atq;
in plerisq; classibus proposita est imago Bea-
tissimæ

tissimæ Virginis Matris; coram qua flexo genu salutem dicunt adolescentes, ac sua studia ordiuntur & claudunt. In Meppensi quoq; Residentia ex æde nostra ad gymnasium celebris utriusq; sexûs Sodalium supplicatio interfuit dedicationi statuæ Magnæ Matris DEIPARÆ, cùm illa ipso Visitationis die in Scholarum fronte, serenato repente cælo, cantato ad claudendam celebritatem Ambrosiano hymno, collocaretur.

19. Novesij decenni puero ad mortis usq; periculum ægritudinis vi adducto, & pio, admota est, nostro adnitente, statua DEIPARÆ Aspricollensis; & vis morbi mox remissa gratulantium & admirantium lætitiâ auxit, quando puer planè convaluit. Aliàs Fogenses lapilli quotidianis febribus, præsens remedium attulere.

20. Fæcundus in Scholis ac Sodalitijs laboris fructus fuit, quando ad variorum institutorum sequelam, nunc duo, nunc tres, nunc plures, abièrunt. Quos inter è Coloniensi mechanicorum adolescentum Sodalitio fuère omnino septendecim. Valebit ad posteros mortis memoriæ commendandæ documentum Sodalis Civis Colonix, qui pio ingenio funebrem sibi loculum jam antea fabrefactum pijs eorum cælitum, quos in Sodalitate quortensibus accipiebat

bat, iconibus intus ac foris undequaq; vestivit; ut nempè supremum suum lectulum plusquàm sexaginta fortibus custodiendum daret. Alius ibidem ante mortem, 30. circiter annorum spaciò collecta per menses singulos Sanctorum nomina, & patrocinia nobili cumulo produxit, omnia secum tumulo ad eliciendos obviam clienti è cœlo notos Præsides inferenda, non sinè sensu fiduciæ, ac laude diligentia admittenda.

21. Ibidem non postremi momenti lites à fori strepitu in privato Sodalitatis tribunali feliciter compositæ, ac sopitæ. Sodalis item adolescens Parisijs Coloniam, per densa & incerta nivium ac silvarum, bellum fugitans, cum ad viam se explicare nesciret, ad vota præcesq; in DEI param, Sodalium tutelam, versus, tertio demum die geminos viæ indices lupos conspiciatus, eorumq; fidenter secutus vestigia, incolumis ad suos de filio sollicitos, & pro absente preces ac vota fundentes, revertit.

22. Sartor Sodalis iter ingressurus literas à Sodalitate, ac Præside pro more acceperat. Hic ex Anglia redux, cum à Batavis, Hispanis, Gallis pro exploratore haberetur, glande plumbeâ, vel fune infami erat vitam finiturus.

rus, nisi repertæ Sodalitatis literæ miserum protexissent.

23. Marcodurana Civium Sodalitas, magno Urbis & solatio, & exemplo constituit, ut quoties è Sodalium numero quispiam Sacramenta extrema perciperet, vicini commohiti deducerent Sacerdotem supplicabundi usq; ad domum decumbentis. Idem imitata matronæ jam exemplum latius extendere. Vtq; faces eam in rem suppetere, Matrona nobilis constituto ære perpetuo providenter id stabilivit.

24. In Juliacenſi Residentiâ, per industriam præclarum huic operæ pretium promittentem, Sodalitas Catechetica hoc anno inducta; cui, paucis exceptis, tota propè Civitas nomen dedit. Proposito indulgentiarum thesauro quot mensibus unâ Dominicâ invitantur. Et Catechismo finito, Litanisq; cantatis datur omnibus benedictio Sanctissimi Sacramenti.

§. 5. *Erga cælites Religio.*

25. Monasterij Eifflæ S. Donati Mart: ex Vrbe Collegio nostro donati hoc primum anno prid. Cal. Julij cœpta solennitas, ipsius Ducis invitatu fuit celebrior. Præter ea, quæ aliàs in simili celebritate narra-

ta sunt, præmissa vexillatio, & lecta armatorum manus appulso corpori obviam se effudit. A Sacerdotio etiam SS. Chrysanthi, & Daria MM. corpora, sancto quasi hospiti venienti obviam deportata. Ipsum sacrum corpus duo Collegiorum Rectores gestabant. Inspectum, ne quid subesset erroris, sacrum corpus à viris juris sapientissimis; & omnibus rite approbatis lectæ palam à Societ: Jesu Patre Vicario Generali ex urbe datæ literæ doni testes; aliæ item ejusdem exempli in cedrina ipsa lipsanorum arca repertæ. Lectum diploma Eminen-
tissimi Card. Ginesti, Vicarij, cum sigillo; cui simile sacræ tumbæ utrinq; visebatur impressum. Triduo stetit pompa solenni-
or, cujus irrisor hæreticus, è lato ponte in præterfluentem lapsus, & ipse irrisus est.

26. Non pigebit hic longiorem fortasse, at fortè placituram, ejusdem Collegij ferè verbis narrationem attexere; ne si attenuatè, pressèq; narretur, ex ipsâ re aliquid deteratur. Pater quidam Euskirchium ablegatus (ad quam Urbem alias de æstate catecheseos habendæ gratiâ excurrerat) ut supplicationem inde in occursum novi sancti deduceret, præsentissimum vitæ discrimen Divi illius benigno patrocinio, prudentum judicio mirabiliter evasit. Cele-
brabat

brabat ipso translationis reliquiarum die, primâ luce, sub tertiam circiter matutinam, primus omnium de S. Donato in templo Euskirchenfi ad aram B. Virginis, quando tempore sacri crebra audita tonitrua, ictusq; fulminis ad elevationem, & communionē horrendum vibrati, sacrâ hostiâ luculento igne interlucente. Subijt Patrem cogitatio pro se, aliisq; implorandi auxilium S. Donati, eumq; in tonitruum Patronum imprimis deligendi. Quo ritè præstito, sacrum prosequitur: ad cujus finem dum se verteret benedicturus populo, fulmine gravissimo à dextrâ pectoris, velut globo tormenti bellicæ, impetitus, humi semianimis prostrernitur, S. Donato M. in suprema vota vocato. Templum quantum quantum plurimo igne coruscum, excussa è sublimi saxa grandia, Aræ solidus lapistaactus, tela linea sub statua Virginis, & circa calicem mappæ altaris incensæ, hinc inde varij concussione disiecti, vel terrore perculsi. In ipso verò, licet fulmen adusserit ex parte, perforaritq; sacras vestes; penetrârit etiam togam, & interiora; vulnerârit pectus cruentâ plagâ ad modum balthei præcordia latè cingente; deniq; duobus à tergo, quinq; ad pedes in veste relictis foraminibus eruperit rectâ lineâ per ipsum talum ad infimam plan-

plantam sinistri pedis, inusta striâ sanguineâ; uti & in dextri cubiti internodio orbiculari impressâ notâ veluti flavâ à sulphure, in medio autem quasi à pulvere pyrio, nigrâ; vitam tamen servavit: cum sive humi prostratus, sive ab alijs erectus, & post depositas sacras vestes in genna compositus auxiliari Sancto & supplicaret ipse, & alios lachrymantes, atq; attonitos, ut idem facerent, rogaret, seq; igne inexplicabili toto pectore uri perentisceret. Gravissimâ diffidentiae cogitatione tentatus, altius inclamabat: S. Donate Martyr, ora pro me! Non diffido! Tum cœpit paulatim respirare ab æstu, odore teterrimo e pectore ac vestibus erumpente. Pedes à talis deorsum videbantur totis ossibus consumpti, vel ceræ instar molles, nec officio idonei, usq; dum horæ ferè spacio præterlapso fufis ad S. Donatum precibus, votisq; susceptis ita firmatæ sunt bases, ut nullo admissio balsa-
mo vel unguento, & jejuna Pater, Eus-
kirchio ad Collegium pedes trium ferè ho-
rarum intervallo sub meridiem sit reversus. Domi per octo dies pertinax illum sitis, & incredibilis in pectore semper æstuante ar-
dor exercuit: quem ille lacte benedicto, &
Cruce Caravacensi, & Cranij S. Donati con-
tactu lustrato, ac epoto ex templo restinxit,
sudore

sudore blando sed plurimo erumpente. Atq; ita Sancto Donato vitam & valetudinem acceptam refert, non paucis eundem Sanctum contra tempestates ac fulmina diligentibus in Patronum.

27. Coloniae quoq; novus Vrbi, ac nostro imprimis templo S. Geroldus M. Patronus accessit, cujus bonam mandibulae partem cum dentibus aliquot nobis charum pignus Vrbs Cremona submisit. Contra pervagatam febrem contagioni proximam saepius amuleti vice puerperae, ac plurimis profuit ejusdem imago, cum succincto e vitâ Sancti elogio typis dato, & sacri dentis reliquijs contacto. Sed & Maximilianus Henricus Archiepiscopus, ac elector, acutissimam febrem à se Sancti hujus beneficentiâ depulsam testatus est cereo 50. pondo in Sancti honorem ardente, cum hac anni hujus epigraphe: **ANATHEMA SANCTI GEROLDI.**

De S. P. Ignatio.

28. Ad Ignatiani libelli normam hoc anno spiritum exercuere triginta novem externi. Amat illum ætas catechetica, ut Magistrum. De qua illud hoc anno insigne, quod in templo nostro Treviris puellae plures, quàm quadraginta, in præclara populi a-

vide

vidè affluentis coronâ integrum catechismum absq; ullâ memoriæ hæsitazione perorârint, solenni præmiorum à parentibus donatorum distributione secutâ. Tot sunt autem etiam in hac Provincia, quibus adfuit consveta S. P. Ignatij ad opem præsentaneam promptitudo, ut nec literarum numerum eorum certum prodant, quem lubens darem; & ego, ne in singulis eadem repetam, nauseæ, censeam silentio consulendum. Ne omnia præteream, duo seligo: Bonnæ conjugis octavum jam diem parturienti, & conclamata, maritus S. P. Ignatij hierothecam porrexit ad osculum, & illa sana prolem optimè valentem peperit. Ibidem alia sexto graviditatis mense per scalas præcepse ex alto inter vasa deciderat, utero infelicitè colliso: & non multo post ad partum urgebatur. Mortem cum partu expectanti admotæ S. P. Ignatij reliquiæ: & puerpera, nuncupato voto, supra spem omnium, sanam immaturum quidem & collisum, vivum tamen infantem enixa est, lætâ rei admirabilis famâ veterem erga sanctum fiduciam confirmante.

§. 6. *Syllabus defunctorum.*

29. Colonia 15. Martij felici potitur æternitate speramus P. JOANNEM WESTEN-

STENBERG, & reliquâ virtute, & palmari erga divinam voluntatem, ac DEI Matris cultum pietate singularem, eôq; potissimum lætum in vitæ limine, quod illud in Societate attigisset.

Ibid. 20. Aug JOANNEM IMICHAUS Coad:febris abstulit apud ægros hausta, quos Patribus comes adjunctus inviserat. quod sanè officij sancti genus, ad nostrorum externorumq; solatium & propè miraculum, ab eo promptè præstitum affirmant literæ; cùm gestiente in ea re spiritûs gaudio exiliret, paratus in illo charitatis obedientiaq; obsequio, quicquid morborum aut mortis se daret, cupide exhaurire.

30. Ibid. 21. Oct. defunctus est FRANCISCUS PEELE Co. insignis aurifaber, & hilarè promptus ad omnia. hilaritate tamen ad mortis memoriam castigatâ, unde semper illi mortualis calvaria in conclavi erat, quâ pro speculo utebatur. In Decembri P. JOANNES AVERDVRS perpetuus ferè Coloniz Minister, ministerium suum implevit: erga hospites, ut servus; erga ægrotos, ut Mater; erga omnes liberaliter candidus. Ipso immaculatæ conceptionis Deip. die sacro interfuit, quod sibi supremum fore prædixit; eodémq; die ad eam, quam impensè per omnem vitam coluerat, Matrem discessit.

31. Obiit diem ultimum etiã Scho-
lasticâ nostrâ juventute nonnulli, Colonia
17. Apr. THEODORVS CRONENDORFF;
Confluentiæ 8. Dec. M. THEODORVS DRA-
PER; ex Aquisgranensibus 23. Octobris
M. MICHAEL VERHORST, in prima herbe-
scentis ætatis ac virtutis viridate ac spe suc-
cisi; quorum elogium, tenera erga DEI Ma-
trem, & singulos legum apices, ac potissi-
mum erga modestiam, religio & amor est.

32. Vixit 19. Julij Embricæ P. JOANNES
BERNINGHOFF, paupertatis maximè ac o-
bedientiæ virtute singularis. Dusseldorpij
autem P. JACOBVS STUCKENIUS 4. vot: Prof;
fidelis ac peritus morientium custos & Pa-
ter. Conciones illi sinè spiritu vanitatis,
& efficaces morum magistræ, pretiosum &
constans silentium: quotidiana conscientiæ
exomologesis, colloquia divinæ Virginis
Matris, & Angeli nostri cultum scitè per-
suadentia: profunda, & lachrymis testata
oratio, atq; humilitas: mors dolorum & a-
moris divini plena, quem ille amorem ad
timoris cotem identidem acuebat. Vnde
ab invisentibus petebat sibi, à DEO puram
contritionem & solidam impetrari, totus
tam suo conatu, quàm ductu præeuntium
Sociorum in perquisitis amoris DEI aspira-
tionibus ad mortem usq; 2. Maij obitam
pretiosè intentus,

33. Sigenæ P. GVILELMVS HOLTHAV-
 -EN à sacro eo ipso die celebrato 22. Octo-
 bris inexpectatâ morte abreptus; zeli, atq;
 laborum exhaustorum varietate & gravita-
 re, patientiâ etiam à latronibus per hebdo-
 mades plures tentatâ memorabilis. Instar
 gladij Delphici tam aptus quàm promptus
 ad omnia, quo quo à manu obedientiæ ver-
 faretur.

34. Padebornæ Paschalibus ferijs ætero-
 nitatem adiit P. JOANNES STEINWEG. hu-
 maniora, Philosophiam, Theologiamq; Pro-
 fessus, & Coll. Trevirensis Rector. Hic
 frugifero plane conatu nobiles animi dotes
 exercuit, multâ erga Deiparam ac Cælites,
 erga Superiores item reverentiâ, erga reli-
 quos charitate, circa se despicientiâ prædi-
 cabilis.

35. Ibid. P. GODEFRIDVS ROSE 4. vota
 Prof. magnum apud Nostros, & Sodales sui
 desiderium reliquit moriens 22. Maij.

36. Monasterij P. JOANNES ALTING. 26.
 Aprilis obiit. 4. vota Prof. per plura rerum
 discrimina victor Anno 1608. Societati ad-
 scriptus. Elucebat in illo, cùm Rector no-
 stris præesset, ut reliqua taceamus, explica-
 ta, lubens, & benevolentissima quædam li-
 beralitas; ne difficillimæ quidem tempesta-
 tis angustijs interclusa,

AN-

252 ANNŬÆ RHENI SVPER.
ANNŬÆ RHENI SVPE-
RIORIS. ANNI M. DC. LII.

I. **T**enuère Superioris Rheni Provinciam hoc anno 1652. Patres 161. universè verò unà cum his Socij 278. Illustrissimus Fuldensium Abbas, & Princeps hoc anno firmatâ in secuturas ætates beneficentiâ Scholas Fuldenses adjuncto Logicæ Professore voluit auctiores; id quod ajunt nonnullos porrecto libello supplici avertere, vel intervertere machinatos.

§. 1. *Fidem Catholicam hoc anno amplexi.*

2. Ecclesiæ Catholicæ albo recenter adscripti sunt Herbipoli 57. Heiligenstadij 68. omnes passim 242. quos inter Judæi tres; & ij qui sequuntur. Moguntia gravem jam ætate virum caduca valetudo in lectum abjecerat. Hunc noster hætenus per annos facile triginta obstinatè pervicacem, & nec uxoris Catholicæ precibus, nec aliorum exemplis, monitisve quicquam dantem, quasi aliud agens invisit, ad preces, & contritionem hortatur, & contritionis formulam idoneis verbis ad SS. TRINITATIS personas directam recitat. quâ ille toto corde emol-

litus

litus in suspiria erupit & lachrymas : & deniq; in fidem sanctam pronus, instructus, Ecclesiæ per Sacramenta, & demum æternitati, authoratus, plaudente Vrbe, Catholicus in pace dimissus est ad quietem æternam.

3. Herbipoli pertinax hæreticus, lecto affixus, eo die, quem sibi supremum credebatur diluxisse, per sanctè recepit, se, si ab hoc vitæ discrimine liceret evadere, ad Catholicos transiturum. Dixit, & repente facilis, intra biduum integrè habuit; ac promissi tenax, fidem sanam ac sanantem amplexus est.

4. Heiligenstadio ad ægram hæreticam accitus noster, ubi ultro volentem Catholicâ doctrinâ, deinde Sacramentis instruxit, illa inde nullum verbum amplius elocuta, brevi, arcano divinæ benignitatis Sacramento, extincta est.

§. 2. Sacramenta.

5. Sacra mensæ accumbentium numerum hujusmodi hoc anno circiter 157. millia : eorum vero qui novo examine annos præteritos prolixâ instituta exomologesi repetivèrè, 300. Unusquispiam Herbipoli unâ concione auditâ quâ noster divinæ misericordiæ infinitatem explicabat, accessit, & fassus est se ob-

R

laten-

latentem sceleris cujusdam vomicam, cum illam nec pati nec aperire posset, sibi mortem voluntariam conscire voluisse idq; hausto veneno tentasse. Verum veneni vim desperato suo consilio minime respondisse. Nunc ergo se ad laudatam illam misericordiam accurrisse. Dixit, & se à peccatorum veneno expedit.

6. Ibidem divina mysteria in quodam in libertatem à dæmonis manibus asserendo vim præsentaneam ostendere. Dæmon in retro carcere à 25 captivis, tabescentibusq; militibus invocatus atro vultu præcelsus, supercilio & prægrandibus pedum ac manuum unguibus formidandus; Dabo, aiebat voce horrendâ, quam quæritis, libertatem, si stipulatione fidei pollicebimini vos per anni spatium sacra nulla adituros; & meos fore, quibus quibus interea vitâ fungi contigerit. Astipulantibus illis, ex oeca rusticâ occatorium è ferro dentem muro perfodiendo dedit. Magno id ac redeunte in orbem labore factum: & illi se fune de lacer- nis texto è præaltâ turri demisere, radice quoq; à stipulatore porrectâ quâ hostium oculis non paterent. Tum in quadrivij centro circulo conclusos interrogavit, num pactiorem rescissam vellent; & non rescindentes dimisit. Eorum unus Herbipoli o-
peram

peram suam auriga addixit, præsentem semper sibi dæmonem signis non dubijs persentiscens, & animi semper anxius, ac somni expers, ad jurandum verò atq; blasphemæ verba insaturabiliter pronus; & equis ipsis plumbeo quodam corporis pondere, quo se gravari magnopere sentiebat, gravis, atq; sævitia immodicus. Quocirca miseri equi sub hoc dæmonis mancipio strigosi semper macieq; confecti sudore perpetuo anhelebant, etiam dum currum onere alio vacuum vectarent. Fuit, cum auriga nocte quadam hunc famulum in equos atrociter furentem malè feriatum aliquid in illo suspectans, ecquid esset, interrogavit. A Deo id fuit, quod homo desperatus, cui venienti mortem machinabatur, jam perconcentanti totum, id quod erat, aperuerit. Instare nempe jam terminum pactionis, ac se vehementius ab illo genio infestari. Tum eà quâ poterat lenitate miserum perpulit, ut scelus in Sacramento pœnitentiæ aperiret. Paruit ille, ac radicem pacti tesseram, jussus, in Mœnum deiecit: quæ, licet parvula, tamen fragore magno aquas turbavit, quasi prægrandis lapis ex alto in flumē decidisset. Ipse verò è vestigio ita ab infelici genio toto corpore est concussus, ut per triduum largo sanguine effuso animam quoq; putaretur

cum sanguine ejectionis. Sed Sacerdotis demum nostri sedulâ curâ, rerum sacrarum, imprimisq; Sacramentorum pœnitentiæ ac Eucharistiæ usum urgente, ita sibi est restitutus, ut se dæmonis mancipium fuisse doleat, & non esse gaudeat; & ad consilia facilis, magno quieti animi solatio neglecta sacra nunc adeat, ut præterita damna, qua potest, resarciat.

7. Moguntia, ac Selestadij novum, & amœnum spectaculum parvulorum ad pœnitentiam, & Angelicum panem primum admissorum, spectatorem populum suavissimè recreavit: qui ferè fructus est catechismi, qui traditus est locis varijs facile quinquagenis, Moguntinis tironibus ad duodeviginti loca ultra citràq; Rhenum excurrentibus, & quâ verbo, quâ decorâ modestæ frontis compositione multæ messis ubertate felicibus. Arq; illud est potissimum adstrudes animos divinis mysterijs frequentius imbuendos instrumentum, quòd observatu planè dignâ hujus Provinciæ consuetudine sit receptum, ut vix ullum nostrorum domicilium adeò sit exile, unde plura, eaq; palmaria & quæstuosa lucra longè ac latè non emanârint, rerum, quæ dicuntur & aguntur, scopo semper ad Sacramentorum frequentiam persuadendam intento.

8. Fæminæ veterum conscientia delictorum, & horrendis dæmonis peccata per exaggerationem omnem objectantis, ac extrema funestâq; svadentis insultibus agitata, abjectis ultro quærendæ mortis intemperijs, per Novitij cujusdam verba illuxit DEVS. Cum enim illum de admirabili Eucharistiæ vi contra dæmonis turbamenta dicentem audisset, illum domum redituum in via statuit opperiri. Vbi ad venientium tironum pedes totis genibus, & manibus in cælum supplex, quid à conscientia, quid à dæmone pateretur aperuit; & Sacramenta svadentium secuta consilium, ac deinde ut in S. Josephi honorem per novem dies quotidie novies orationem Dominicam & Angelicam Salutationem pronunciaret persvasa, comprecantibus pro afflictâ etiam Novitijs, se tandem sensit quieti sanctissimæ atq; pulcherrimæ restitutam.

9. Huic inter Sacramenta persanctè crebrius adeunda educationi, ac huic panî Virginum debere se agnoscit nuperam suam gloriam Aschaffenburgensis Virgo, quæ ad Nostrum conscientia suæ ductorem anhe-la nuper accurrit, & quid esset consilij capiendum contra impudicos immundi spiritus emissarios petivit. Nam se à propudioso id genus lenone ad scelus expetitam, cum

ille domi solam reperisset. Varia verborum, & munerum lenocinia obtulisse, atq; adeo in collum catenam etiam auream injecisse. At sibi ea, quæ jam inde à sua suæ mentis infantia à Nostreis audierat, occurrere, idcircoq; se domo in viciniam, ut blandimenta & vinum evaderet, fugæ proripuisse.

10. Hagensem ad Nostros integri militum manipuli se se ad Sacramenta contulerunt ad illa deinceps crebrius usurpanda hoc terrore compulsi. Militem barbariore animo foris inambulantem ad contumilium inviauit, & adfuit nigro equo vectus, armatus, & prolixè barbatus daemon. Persuasum, ad equum admisit. Agebat miles, tum se à mentis potestate alienum, quò vel quæ raperetur, ignorasse. Tandem sibi restitutus, rogat: Ecquò tandem tam difficili equitatione se rapter potius, quàm vehac? cumq; ille quò vellent se ducturum diceret, neq; tandem minore furore miserum perveptum, & avia immanèq; raperet, cœpit iste id quod erat odorari, & ad Crucem proximam fortè obviam, sublarè voce J. E. S. V. S. MARIA exclamavit, equo, statim ac ductore à conspectu disapsis. Tum hic inter multam noctem exterriti metu, & pro consilio rosari non capere, ac luminis cujuscumque conspe-

Et ductu ad pagum iter intendere: unde à rustico ad suos perductus est: ubi Nostriſ e vocatis rem pertexuit, & horridum quiddam spirante vultus pallore, perfossam auriculam ostendit, neq; gravate, ut contra id genus terriculamenta Sacramentorum asylum capeſſeret, est persuasus, atq; à trepidatione quievit; commilitibus quoq; rei admirabilitate timorèq; perculſis, & jam ad sacra myſteria confertim Hagenoam currentibus.

§. 3. Sanctissima V. Deipera.

11. Herbipoli audierat ancilla Noſtrum illuſtre quoddam MARIANÆ erga ſuos providentiæ ac benignitatis exemplum narrantem, & menti probè impreſſerat, illam in deploratis quantumvis rebus ſuis clientibus non deeſſe. Dixit poſtea ſe id luculenter expertam, quando meſſo gramine, quod dorſo geſtabat, & ad interquieſcendum deponere parabat, onere prægravante detracta in foſſam aquæ plenam ſupino caſu præceps, aquis & ſuo pondere implicata, exempli auditi memor, voto ad B.V. factò, ſe ſtatim à vinculis expeditam, ſurſum emerſiſſe advertit, ac implorato Sacerdotis fortè tranſeuntis auxilio, accitis ab illo alijs per demiffas trabes & funes incolumis eſt extra-

sta, & cereos, promissum Virgini Deiparæ anathema, tulit sospes.

12. Hagenoensis Consul ait, se voto ad vallem nostram MARIANAM nuncupato, filia per morbum epilepticum usu manuum ac pedum destituta, sospitatem impetrâsse. Ibidem femina filiam prius valentem vidit, quàm votum impleverit. Puella Ringavensis nostræ Deiparæ beneficio à morbo desperato tabida, vigorem ac vires recepit. Nostri svasu, instituta à Daslandensibus ad BV supplicatio, illud obtinuit, ut in ipso templi limine nuncius, & literæ à Palatino adfuerint, quæ illis id quod à 30. jam annis petebant magni momenti negotium, tandem concedebant, tanto majore omnium exultatione, atq; adeo acclamatione coortâ, quanto major impetrandi necessitas rei per tot annos & impensas petita, tamq; damnosâ repulsâ negata liquido ab omnibus cernebatur.

13. Badenæ in templo nostro Sacramentis relictus quidam, factâ voti sponfione ad BV. Lauretanam, acerbum cruris ulcus confestim fluere, seq; itineri paulò post idoneum miratus est, & lætatus. Eiusdem voti religione se obstrinxit opifextiro, in Saxoniam ferè fide Orthodoxâ exurus, & à rusticis miserè spoliatus, & vulneribus oneratus.

ratus. Atq; huic adscribere se dixit nostro, quod vivus evasisset. Ajunt ad MARIAM nostram vallem beneficiorum famam excitos etiam hæreticos advolasse.

14. Illud ad exemplum constantiæ faciet quod Fuldæ nobili adolescenti accidit. Is jam cubitum concesserat, somnum etiam auspicatus, cum boni Angeli forte instinctu excitatus, & neglecti per inconsiderantiam eo die Rosarij MARIANI memor, strato ex templo exilijs, ac se Rosario perlegendo accinxit. Interea Superior lecti tabula, seu cælum ligneum, magno impetu ac pondere in lectum corruit, certo juvenem exitio oppressura, nisi pium erga DEI Matrem constanti quoridie penso colendam studiū illum è lectulo evocatum discrimini subduxisset.

§. 4. Sodales.

15. Scholasticorum Sodalitia Nostri administravere 24. aliorum 19. Spiræ Sodaliū mentes suas ut bona norint juvenis unus casu exacuit DEVS. Is ob nuptias heterodoxæ viduæ promissas, fidem & Virginem cæli Reginam desertum ibat, jamq; ad cæterum Sodalium infrequens & frigidus ventitabat, prodente se veneno, quod impuro pectore altè combiberat, surdus ad monita.

nira. At breve tempus interfluxit, cum vegetus ille flos corporis repentinâ invale- tudine prostratus intra tres non omninò dies in mortem funestam attonitâ in Dⁿⁱ poenam omnium admiratione contabuit.

16. Heligenstadio Sodalis Angelicus puer innocens, dum ægram in pago Matrem inviseret, nec aliam illi à se opem afferri posse perspiceret, paratum se obtulit bono Deo ad mortem pro Matris vitâ oppetendam, & exomologesi factâ Matrem divinæ provi- dentis impensius commendavit. Et vide- tur exauditus: nam redux ad studia, subitâ morte extinctus est, & magno Sodalium studio honorificè tumulatus.

§. 5. De S. P. Ignatio.

17. Et spiritum exercitijs, & corpora plu- rimum manifestis beneficijs recreavit etiam hoc anno S. Fundator noster. Mirum præ alijs est illud Herbipoli, ubi votum ad Igna- tium pro salute Matris, ac prolis, tantisper dum baptizaretur, vitâ, svadenti Nostro, Ma- ter puerpera lubens annuit. At post mul- ta, expirâsse jam fatum obstetrices, puerpe- ra, & medici pronunciabant. Membra- rim ergo ut extrahatur decernitur. Sed primum nonnisi tenera infantis caro frustra- tim decerpi & extrahi potuit, magnâ dein- de

de pladium connitentium vi totum extra-
ctum corpusculum, sed laceratum miserrime atq; convulsum, eoque ne Matris, alio-
rumq; oculos offenderet, humi in angulum
abjectum est, intensiore curâ in servandam
puerperæ vitam accuratè conversâ. Con-
jectis fortè deinde in faucium illud carnis
frustum oculis, manifesta vitæ signa depre-
hendunt; & præsens Medicus infantem sa-
cro fonte lustravit. Vixit infans ferè ho-
ras septem. Quare ad Sacellum quoq; dela-
tus est, & omnia, quæ in baptismo erant o-
missa, ritè suppleta sunt. Mirum id omni-
bus visum, quod Mater sit probe præsens,
in tantâ illâ nec animo linqui, nec doloris
quicquam sentire sit visa, cum infans avelle-
retur. Magna in omnes admiratio, & glif-
cente votâ puerperæ facti famâ, ingens er-
ga Sanctum fiducia concepta est, atq; admi-
rabilis in Sanctis suis divinæ dextere beni-
gnitas laus vocibus collaudata; puerpera ve-
ro haud ita multo post valuit, & vota exol-
vit.

18. Aschaffenburgi una quædam voto
adstricta, ut quotannis die S. Ignatii sacrâ
synaxim adiret, hac vice nihil referre rata, si
in proxime sequentem alterius ordinis so-
lennitatem differret, ait se mox vindices ne-
gligentiae dolores persensisse; ac fidelitatis
accu-

accurationem deinceps majorem se habituram promisit. Teneretiam ex Herbipolensibus Scholis parvulus, nescio quibus terroribus quatiebatur & tabescebat: Acceptis à Patre conscientiae suae arbitro S. P. Ignatij reliquijs terrores absistere, ac vires robúrque corpusculo redire advertit.

§.6. Pravae consuetudines extirpatae.

19. Videtur Rhenana hæc Superior Provincia eam, quam à S. P. Nostro particularis examinis rationem accepimus, quasi populatim ad Vrbes & populos extendisse, tanquam si tota una Civitas unus quispiam homo foret, cui per Urbicum quoddam examinis particularis studium opera esset circa vitium quodpiam profligandum intentius adhibenda. Quidam in excindendo impurarum consuetudinum senticeto impensius laboravere: unde à pellicatu, & id genus laqueis explicati 150. Alijs laboris veluti scopus fuere odia cum aliorum tum conjugum, in benevolentiam mollienda: & 30. dira id genus odia extincta sunt. Aschaffenburgi vir ætate, officio, prudentiâ primarius implacabili odio exarsisse in generum dicebatur. Is ad nostrum triclinium unâ cum eo, quem obstinatè oderat, invitatus, prius in templo adfuit concioni, ubi

ubi Evangelio materiam suggerente de odijs ex animo profligandis Nostrum acriter dicentem audivit, animo factus jam mollior. Neq; prius inde pedem extulit, quàm voti religione adjectâ decerneret, exemplo salubri, & publico, in ipso triclinio sub tempus prandij pacem cum genero amicitiamq; inire. Adfuit prior gener cum altero ejusdem soceri genero: tum & socer; qui, facto silentio, Nostris, & hospitibus novæ rei expectatione suspensis, graviter & dolenter de pertinaci suo odio questus, id quod in templo audierat, animoq; conceperat magno verborum pondere suspirans, lachrymansq; narravit, & exaggeratâ illâ suâ rabie, se non mentis ignaviâ, sed Christi, & unicæ suæ salutis amore veniam flagitare testatus, ad generi pedes in genua suppliciter provolutus, manantibus ubertim lachrymis, veniam petijt, dextram fidelis amicitiae tesseram porrexit, genero rubore suffuso, & omnibus assatim annuente, Nostris ad scenam illam raræ virtutis admiratione, ac laude prosequentibus, nonnullis etiam collachrymantibus.

Badensium conciones, & catecheses in jurandi, maledicendi, & saltandi libidine infringendâ sudavère. Alij ursère jejunia, indulgentias alij, alij religiosius colendæ Virginis

nis Matris modum: Hagenor in confer-
vando Urbis Catholicæ avito ardore anti-
quôq; decreto, quo nemo non Catholicus
illâ Civitate donatur, cum jam seu dolo, seu
pecuniâ res vergere in pejus inciperet.

20. Conciones etiam selectis ad mores
in theatrum datis historijs adjunctæ. Exi-
mios animorum motus fecit Herbipolensi-
um calva ad epulum à nepote Leontio po-
litico invitatus quæ in officâ mole se stirit,
se ejus avum dixit, Deum, Beatos, inferos,
pœnas, præmia, eâq; omnia æterna esse dixit,
& impium nepotem ad æternitatem aspor-
tavit.

§. 7. *Quædam de demone impositore.*

21. Præter ea, quæ de hoc argumento
hic dedimus, Moguntix contra veteratoris
insidias pugnatum. Et vicit egregiè vidua
quædam, reiq; seriem Nostro Patri aperuit.
Hanc mærore ac solitudine in orbitate ac
egestate suâ à mariti obitu tabescentem, &
in lecto ægram, holosericâ primum, tum
militari veste, tandem mariti specie rectus
adoritur. Jam illi antea bis dixerat, malle
se perire, quàm illius opibus adjuvari. Ac
sperabatur mariti imagine facilius capiendâ.
Ergo fictus ille maritus conjugii viduæ car-
pionem porrigit, nitidiorè in lance, ut co-
medat,

medat, & aurum sub lecto liberaliter effusum, monstrat, ut capiat, latè deinceps lauteq; in quiete victura. Sed sagax mulier impostoris illecebras advertit, & illum tertium fugatum, desperare victoriam docuit, nec reverti.

22. Alius quoq; vicit ibidem feliciter. Adolescens is erat, qui solus ruri obambulans nefarij genij apparitionem discriminis adeo plenam sensit, ut à carnis illecebris præter modum incrementibus propè ad flagitium usq; si adesset occasio, irritatus, idq; non semel, fere corruerit. Sic delusum, & non admodum advertentem, iterumq; prorsum ad sordes, & solum, foris dæmon adoritur. Nam fortè in ipso æstu en adstat illi ex improvise venustum in specie fæminæ haud ignotæ spectrum paratum ad facinus: sed juvenis ad improvisam speciem veluti fulgure conterritus in hæc ipsa verba exclamat: JESU bone! quid est hoc? Unde tu huc ad me? Et omnis illa lascivæ pulchritudinis umbra evanuit, ac juvenem ad confessarij consilia paratorem reliquit.

23. Ibidem cuidam callidus ille animarum hostis funem, ac mortem persvaserat. Et ibat ut periret. Verum Noster boni Angeli ductu illi fortè obviis illum ab enormi cogitatione avertit. Id quod cum duobus

Molshe-

Molshemij quoq; perfectum, duobus item alijs ab initâ cum inferno pactione abductis.

§.8. *Elogia mortuorum.*

24. Primus è Spirensi Collegio 11. Junij repentino ablatum nobis est P. **WILHELMVS CVLMAN**, Electori Moguntino Joanni Surcardo à consilijs, olim; postea viduus, relictis honoribus Societatem amplexus, pietate, obedientiâ, paupertate, ac morum suavitate domi & foris præluxit. Eodem die Moguntia **SEBASTIANVS KELLERMAN** Coad. 4. dierum tiro, Sacramentis ritè procuratus, apprehensâ Crucifixi effigie, ac sermo **MARIANO**, quos in Sodalitate didicerat rhythmos mirâ voluptate canens, & Regina cœli latrare ora pro nobis Deum, sæpius ingeminans morti suavi solutus est.

25. Herbipoli 5. Octob: sublatus est P. **HENRICVS SILESIVS** 4. vot. Prof. multa in illo industria Collegio Hagenoënsi, non paucas utilitates, easq; manfuras, peperit. Animus illi ad ardua nunquam defuit. In perferendis item acribus igneisq; ac intestinalibus doloribus fortitudo. Illud verò fortè singulare videri possit, quòd erga Superiores eâ semper tum reverentiâ, tum benevolentia fuerit, ut si quid fortè invidia in illos redun-

redundare posse videret, id ille lubens in-
se ultro inclinaret, derivaretq;.

26. P. JOANNEM HOFFMAN Melshemij
Calendis Novemb: hydrops longior suffo-
cavit, morum, ac docendi, missionumq; gra-
tia eximie commendatum.

ANNVÆ PROVINCIAE SARDINIAE. ANNO M.DC.LII

§. I. *Novum Collegium.*

1. **D** Vcentos & quinq; Socios
hoc anno pluribus gloriose
confatali aluit Sardiniae Pro-
vincia: cui etiam superatis
tandem difficultatibus novum Obionense
Collegium accessit, Angelo Salis, perillustri
viro fundatore; connitente quoq; variâ quâ
primariorum quâ plebejorum liberalitate.
In primo fere hujus Collegij seu flore, seu
fructu, sunt multæ Virgines, quæ auditis pu-
dicitiae ac Sponsi Jesv laudibus, immorta-
lem Sponsum præ oblati connubijs elege-
runt; non paucis etiam è Scholasticâ juven-
tute religiosa vitæ tirocinio transcriptis.

§. 2. *Concionum fructus.*

2. **Concionum ardor multos ad Sacra-
menta**

S

menta

menta & rite, & frequenter obeunda succendit. Fuit, quam judicij decretorij horrenda descriptio ab obscæno Sacrilegio ad lachrymas, ad sancta vitæ melioris decreta, deniq; ad vovendam perpetuam castitatem adduxit. Aliæ castissimis lachrymis, incendiâ, solitudine, voto puritatis in occasione matrimonij lautioris emissio testatur, quales in eadem concione animos, qualem æternorum æstimationem hauserit, ac retinuerit.

§. 3. *De Beatissima DEI Matre.*

3. Quædam, quæ fidelem confessorij ductum sequitur, & altioribus semper imminet virtutis eximie incrementis, dæmonem vidit habitu teterrimi Æthiopis, mille verborum aucupia, & illecebrarum tendiculas suæ pudicitie intervertendæ tendentem. Sed cum propudium illud vehementissime averfaretur, dæmon blandimenta in verbera convertit, ac fustibus malè habitam humi fusam inter dolores reliquit, & abiit. Sed adfuit vultu ad amabilem hilaritatem composito fideli clienti suæ Beatissima Virgo Mater, & jacentem, num se nosset, interrogat. Affirmantem, omni dolore absterfo viribus exemplo restituit; & admirabilibus solatijs perfusam benignè monuit in hæc verba:

verba: *Ne timeas immanem istam beluam. Ita DEO placeat, ut te ad meritorum lucrum exerceat. Cum iterum adfuert, totam te mihi committe: & ego te tuebor.* In Ca-

laritano quoq; Seminario præcipuâ quadam religione curatur, ut colatur DEIPARA: cujus ope dicuntur duo in Societatem asserti.

§. 4. Nomina defunctorum.

4. In Ecclesiensi Collegio vitam exiit 13. Kal: Novemb: P. ANTIOCHVS CORDA, præter paupertatis laudem insignem, vere animarum amator, præcipue quas omni ope destitutas, non erat alius qui iuaret.

5. At huic Provinciæ gloriosarum annuarum loco fuit charitas, & ij qui morte felici animas in tantâ luis grassantis calamitate pro fratribus posuere. E Collegio Calaritano hac viâ gloriæ tres Sacerdotes ad DEVM abiere. P. AVGVSTINVS DESSI, P. ANDREAS ARCEPI, P. ANTONIVS PITAO. hæc à militibus, quibus in peste ad animi & corporis commoda servebant, hausta præempti. In Collegio vero Alguerensi totum prope Collegium, se dedit in victimam charitatis, quando eidem pestilentiaæ ferventi, ut aliorum servarent animas, se se octodecim in holocaustum fortissimæ charitatis promptè objecere, pulcherrimâ mor-

te defuncti. Mirus disciplinae ardor inter hæc exempla exarsit, miranda Societatis fide-
li ac forti ad mortem usque charitate toto Regno elogia spargebantur: cum passim Societas, *charitatis vltima* vocaretur.

6. Romæ 2 Feb. P. JOANNES HIERONY-
MVS ANSALDVS hujus Provinciae Præposi-
tus, ita ut in Sardinia non obscuris argumen-
tis fore prædixerat, abiit ad comitium, ut
spes optima est, Beatorum. Natus illustri
domo anno 1598. 20. Jan: ad Societatem
convolvit fugâ se e domo, cujus primoge-
nitus erat, eripiens anno 1613. Toto tyro-
cinij tempore silentij violati nunquam reus,
per multas dæmonis & carnis insidias sem-
per victor, humanorum respectuum despi-
cientiâ pro disciplinâ religiosâ retinendâ
gloriosus, Deiparæ cultu tener ac solidus.
Nec deest testis, cui suam erga Ansaldum li-
beralitatem ipsa Deipara luculenter expli-
cuit, ut alia quædam admirabilitatis & sva-
vitatæ plena tantisper ad ejus vitæ histori-
am remittamus. Rhetoricam, Philosophi-
am, Theologiam, sacras literas egregiè per-
docuit. Variæ Novitiorum, & aliorum re-
ctioni præpositus, voto se adstrinxit, nihil
gubernationis admittere, nisi literis ad
præpositum Generalem datis, quibus id ex-
cusaret. Id quod illi semel in declinando
Provin-

Provincialis munere cessit feliciter. Quædam vaticinationi similia, & cælestes favores omitto. Paupertatis custos mirus, per quinque ipsos annos nihil exteriorum vestium mutavit: Castitatem ferè perpetuis turbamentis ab hoste domestico hostiliter oppugnatam, inclementius in carnem sæviens, & prolixè orans propugnavit: Obedientiam coluit difficilium avidam, & ad solos Magistratus imperatos resistentem.

ANNVÆ PROVINCIÆ TOLETANÆ. ANNI M. DC. LII.

§. I. *De Sacramentorum fructu.*

I. **E** Arum, quæ Complutensi Collegio thesauri instar sunt, Eucharisticarum formarum, ut dicitur miraculum quod incorruptæ persistant, ita religio latius increbrescit. Habetq; hoc, ut sic dicamus, tanquam ex opere operato, Complutense Collegium, ut a sacratissimis illis augustissimisque pignoribus, impendit sentiat in suis eximium singularis virtutis incitamentum, ac aviditatem, nihil tamen attenuatâ per religionem nimiam literariâ disciplinâ.

2. Placentiæ longâ plurium annorum intermissione neglectus Sacramentorum usus in carceres revocatus, cuius lonocinium est corpori quoq; liberaliter ijs diebus dari cœpta refectio.

3. Indidem sacra expeditio in oppidis instituta, in qua & somni & reficiendi tempora sacer Sacramentorum, & concionum labor tota fere exhaustit, gloriando planè ad animorum salutem fructu, sive relectas confitentium cum lachrymis ætates, sive insignem rerum alienarum redditionem, sive crebram gratiæ reconciliationem, attendas. Visaq; res est eo maturitatis pervenisse, ut quod collecta messis fertilitas in futura etiam tempora sereretur, firmè sustinenda Sacramentorum quot hebdomadis frequentandorum consuetudini, in pios cœtus, ac velut pium symposium, plures convincerint, ne relinquerent, aut obtrivisse dolcamus, quod smolumenno tanto gaudioq; susceptum est.

4. Per hæc occasiones cum alijs salutis fuit Sacramentorum nobis consilijs persasorum armatura, tum illi quem infelix genius nunc ætæraquile, nunc flammarum ardentium spectio sese obiectans ad consilia desperata peribit redigere, namq; metu exangvem ac miserabili pallore per tot per-

turba-

turbationes atq; exanimationes exalbescentem procul redegerat exagitator truculentus, nisi ad Nostrum accurrens, consilij parvisset, vexatore depulso.

§. 2. *De B.V. ope in desperatione.*

5. Ibidem locorum faminam, egestate usq; ad consilium moriendi redactam. desperatio in præcipitium voluntarium, quo se in aquam seu fontis seu putei daret, adegerat. In aquis jam jacenti, & caput à periculi, in quo se videbat, magnitudine trepidum ex aquâ erigenti, adfuit coram exagitator infelix ac truculentus dæmon. Verum sollicitos oculos inde alio transferenti, visendâ & amabili specie se se obtulit augustum spei nostræ asylum DEI paræ, tamen si ab illâ femina vel vix vel ne vix quidem unquam in subsidium evocata; quæ illam allocuta: *Mulier, ait, domum redi, at tuæ salutis majorem deinceps curam habe.* Quo jussu illa vires ac animos redire sibi persensit adeo ut inde domum se conferre potuerit. Verum longiore post temporum circumactu egestas, dæmon, desperatio redire. Jamq; se in flumen præceps abjecerat, & aqua loquendi ac inspirandi facultatem negabat animam mox acturæ, cum illa beneficij aliàs à DEI Matre ne quidem in-

opem accersitâ accepti memor, corde verba concipit, quæ ore non potest ad Virginem sanctæ spei Matrem. Et vero talem experta est. Nam confestim in tuto se extra periculum positam vidit lata: & gaudio lachrymans, atq; in gratiarum actionem abundè effusa rem Patribus de Societate narravit, consilij, ac Sacramentis ad vitam bis jam servatam ita ducendam animata, ut factis testetur illam se tanquam beneficiariam degere, nec illâ jam aburi, sed Deo ac Dæi Matri devotam velle.

§. 3. *De Sanctis.*

6. Placentiæ S. Liberati corpus, quod instar thesauri absconditi hæctenus ferè dedidit, urnâ auro insigni, concionibus, & festo publico venerationi expositum. Neq; citra gratificationem id gloriæ accepit Sanctus, quando feminam urnæ sacræ osculo supplici advolutam à longinqua febris quartanæ vexatione extemplo liberavit: aliam nobilitate ac pietate præstantem, sed morbo difficili miserabilem, missa ad aram cæreæ, reddidit hospitati. Tres deniq; puerperas partu felici fortunavit, quarum una gemino fetu gravida cum primum enixa, se ab altero expedire non posset, voto ad S. Liberatum nuncupato, alterum quoq; dedit in

In lucem, qui tamen si priore longè imbecillior, tamen sacro fonte lustratus benè Liberati nomen accepit, mox viribus adeò confirmatus, ut fratri superstes etiamnum firmus vivat.

7. Ibidem Sacellum, B. Borgia olim cubiculum, insigni religione, ad miraculi quoq; istic ab illo patrati memoriam exornatum. Sancti autem Patris nostri gloria, ut reliqua prætermittantur, Compluti in aureo exercitiorum libello emicuit, cujus libelli ductu ac Magisterio usi Scholastici nonaginta per verni jejunijs sacrum tempus, pluribus eadem exercitia magnâ efflagitatione petentibus. Illi certè, qui ea obièrè, omnes vitam vel ad studium sanctimonie singularis composuère, vel etiam felici trās-fugio è mundi castris ad CHRISTI vexilla transièrè.

§. 4. *Mors unius.*

8. E quadringentorum ac suprâ triginta, quot ferè in hac Provincia degunt, Socio-rum albo non nisi unius mors nunciata, Compluti obita à P. DIDACO de PENNALOSA, viro propè octogenario, ac in Societate quinquagenario. Is quinq; Provincie Collegia gubernavit, altâ ubiq; virtutis ad sanctimoniam usq; elaboratæ opinione spectabilis

bilis. Putatur, pro grandi exaggeratæ ad normam nostram virtutis elogio, S.P. Ignatium nihil scripsisse faciendum, quod P. Didacus noster non fecerit, nudâ paupertate, Angelicâ castimoniz sanctitate, obedientiâ, ex cæ in maternâ Societatis gremio veri filij nomen tulit. In illustri consanguineorum sub ipsius ejus oculis agentium ac nobilitate præstantium luce semovit se se, ac semigravit solitarius, divinâ illâ suâ solitudine pro frequentia sancte usus. Mortis nuncium lætus accepit. At adjecit tamen se quidem, benignissimâ optimi J. s. v. misericordiâ nullius. gravioris. per omnem vitam, delicti conscientia cruciari, severam tamen divinæ illius libræ, exactionem perquam, metuere. Eâ tamen spe se incredibiliter ad excelsæ de Deo sentiendum excitari, fore, ut quâ divinæ beneficentiæ infinitate hætenus in gratiæ sinu integer perstitisset, eâdem sibi eam, conservandam in finem. Quare brevi exomologesi perfunctus semper integram ab omni mortali labe animam egit.

ANNVÆ PROVINCIÆ TOLOSANÆ. Anno M.DC.LII.

Tolosanam Provinciā quingentis plures aliquot Socij tenere, totam domi & foris verè Provinciam charitatis.

§. 1. *Missiones.*

1. Præter ea, quæ in reductis, ad fidem pluribus Calvinii affectis, Catholicisq; firmatis fiebant in Urbibus, duo Auscitani ad montes Pyrenæos missione instituta progressi, per agratis oppidis facile quadraginta, convenarum vicies millena capita principijs fidei Christianæ plenius erudierunt. Multa in Ancienſi Miſſione toto fere anno facta. Montalbanis vero pijs privatim, & publicè allocutionibus, concionibus, adjutis pauperibus, Sacramentis, tantum effectum; ut Calvinistis admirationem, Episcopo vero Montalbanensi diocesim suam, lustranti cum duobus e Societate illam vocem palam expreſſerint. Utiliorem sibi esse operam unius e Societate, quàm decem aliorum.

§. 2. *Beatissima Virgo DElpara.*

2. Cum pestis Carcaſſonam invaſiſſet

15. Julij, terq; sopita ter iterum novo incendio exarsisset, ac tandem die illibatae Conceptioni sacro penitus abstinisset, eâ occasione in argumentum adductâ unus è Sodalitio majore author fuit Civitati, ut votum nuncuparet immaculatæ Conceptioni Beatissimæ Dei Matris, deinceps in Urbis Patronam eligendæ, inscriptâ singulis Despax imaginibus super Urbis portas collocatis istâ epigraphæ: **MARIÆ IMMACULATÆ VRBIS PROTETRICEI.** Consules Urbis cum sui Magistratus insignibus, sumptâ in majori Sodalitio Sanctissimâ Eucharistiâ voti religione se publicè obstrinxere.

§.3. De S.P. Ignatio.

3. Convaluerunt ægrotantium plus quàm quingenti, S.P. Ignatio invocato, haustaq; aquâ, in quam demissum fuerat rupis Manresanæ fragmentum. Author quærendi ejus remedij fuit notæ virtutis celebritate, insignis D. Georgius de Cambolus Sancti Saturnini Canonicus. Is Minoressam peregrinabundus olim, ejus rupis frustum religiosè allatum & argento inclusum felici experimento adhibuit; ac didicit, & docuit aquam illo contactu velut expiatam salutem plurimis attulisse. Ejusdem pulveris Manresani beneficio, ut Aureliacensem

qua-

quandam, & alias taceamus, puerpera quæ
cadaver magno suæ quoq; vitæ discrimine
diu nequicquam parturiebat, statim à pote
illo salva eiecit. Hæc Tolosæ. Monfer-
randi in Arvernia, febres, & plura morbo-
rum genera, S.P. Ignatij reliquijs aquæ bi-
bendæ immerfis prosperè profligata. Illud
quoq; Ignatianum est, nec obvium, quòd in
Collegio Monferrandensi, jussu Episcopi
Claromontani, per aliquot dies exercitia
S.P. Nostri obierint plusquam centum sa-
cris ordinibus initiandi, idq; magno cum
fructu.

§.4. *De Alphonso Rodriguez Coad.*

4. Jacobus Vidaleuc rerum domestica-
rum adjutor, cum octavum jam diem febris
perpetuæ periculose arderet, Alphonfi Ro-
driguez Hispani Coadjutoris felicis memo-
riæ, opem supplex imploravit, & cubiculum
claro lumine perfusum, adeoq; ipsum Al-
phonsum inter amabiles cæli radios pretio-
se splendentem, & se laborantis pectori
propè admoventem, atq; in ægrum oculos
amantissime figentem vigil, attentusq;
spectavit, tantâ temporis intercapedine,
quanta decurrendo quinquagesimo Psalmo
solet sufficere. Stabat eo toto tempore
illustris ille frater in ægri fratris aspectu,
terq;

terq; in eum insufflans totum suaviore, quam dici possit, odore complevit, tum sensim ab oculis aspicientis evanuit. Odor ille, ac intima quædam jucunditas fratri per menses plures hæsit morbus vero, seu febris, eadem ipsâ horâ illum plane sanum reliquit; toto spectaculi tempore gaudio & fiduciâ cumulatam, & a spectaculo suavissime exultantem.

§. 5. *De P. Francisco Regis.*

5. Billomi P. Regis nomen magno ægro-
rantium usu increbuit. Opus à D. n. o per
illum obtinendæ ratio illa est inita, ut
immersâ in aquam ex osse P. Regis particulâ,
illam aquam ægri pie biberent, quo facto
sanitatem recuperarunt complures.

6. Aureliaci quoq; cum torminosus qui-
dam civis adeo acribus ventris torminibus
torqueretur, ut efflaturus brevî animam vi-
deretur, voto ad P. Franciscum Regis nun-
cupato, extemplo convaluit.

§. 6. *De Nostri vitâ sanctis.*

7. Tolosana lues toto decem mensium,
intervallo præclaram charitatî Societatis, &
quorundam morti portam aperuit. E vi-
ginti tironibus FRANCISCUS CATALA diem
obiit extremum 27. Febr. patientiâ inter
cruciatu, præcipuoq; Deiparæ ac Angeli
sui

fui cultu, illâ deniq; in qua lucem hausit, in Nosocomio serviendi promptitudine laudabilis adolescens. Examinis particularis formulæ istud suæ diligentia incitamentum adscripsit: Scito te omnia boni religiosi munia obiturum, si isto examine rite fungaris.

8. Auscis 9. Maij mortuus est P. SANSO Dv. RIEV sexagenarius docendi, missiones obeundi, ac ad concionem dicendi muneribus diu functus. Spiritualis lectionis adeo amans, & in illa constans, ut à sacro quotidie jam inde ab initio sui tirocinij unum alterumve caput libello de imitatione Christi perlegeret.

9. Ibidem 28. Junij diem obiit P. FRANCISCVS DvPRAT 4. vota Professus, Rector ejus Collegij. Illud illi per omnem vitam solenne fuit, ut à colloquijs quæ cujuscunq; modi notam alicujus existimationi afflarent impense abhorruerit, ingenuo mentis indice faciei rubore suffusus. Jam Urbem, imò & Collegium tetra lues invaserat. Ergo P. Franciscus DEO supplex vitam suam pro suorum incolumitate obtulit, ut caderet pro suis & voto potitus est.

10. Ibidem octogenariam ætatem 27. Novemb. pia morte conclusit cygnus morum candore ac simplicitate amabilis, &
Poeta.

Poeta scriptis quoq; ac editis varijs insignis,
P. JOANNES HENRICVS AVBERJVS, Bor-
 bonius, tria vota Professus.

11. Billomi dum Nostri egregiâ chari-
 tate opitulantur ægrotis foris, ferè omnes
 domum tulere malignas febres, confatale
 hoc anno Urbis malum, tribus illo absum-
 ptis. Primus eorum fuit **P. JOANNES BRO-
 QUIN** Auxiliaci ante 66. annos natus, 4. vota
 Prof. arduâ obitâ missione ac insigni qua-
 stionum de fide peritiâ, & se ad infima do-
 cenda demittendi studio, ac demum inter
 dolores patientiâ, singularis. Episcopus
 Vivariensis ejus mortis nuncio accepto, in
 solenni Synodo Sacerdotum de illius virtu-
 tibus ac meritis luculenter non pauca præ-
 fatus, rogavit cœtum, quodnam grati ani-
 mi indicium dare veller, erga virum per an-
 nos omnino viginti de totâ diœcesi bene
 meritum, omnes censuere indicendum esse
 Missæ Sacrificium pro ejus anima facien-
 dum à singulis diœcesis Vivariensis Sacer-
 dotibus. id quod & liberaliter præstitum
 fuit, tantò majore & Patris exultatione,
 Catholicorumq; lætitia, quod Calvinistæ in-
 sensum suis artibus viri nomen exossi, ipsis
 etiam catellis Broquini nomen imponerent.

12. Iisdem febribus ibidem post hunc
 extinctus, **P. JACOBVS LAVIALE Arvernus**
 per 16. annos Rhetor.

13. Cadurcense Collegium 7. Julij amisit
P. FRANCISCUM BOII 4. vota Prof. magnum
agrorum per solatia, & eleemosynas, ma-
gnum conscientiarum per non vulgarem
Theologiæ moralis peritiam, & in pœnitentia
tribunali assiduitatem, consolatorem.

14. Decessit etiam vitæ Monferandensis
Collegij Rector P. GVILIELMVS BARO, vir
domi ac foris merito pretiosus. Duo in
illo difficillimarum, eoque laudatissimarum
virtutum decora fuere præcipua; Patientia,
cujus edidit solida cum primis argumenta
dum per dies septuaginta cum morbo illu-
stri fortitudine luctaretur. Deinde hu-
militas; quæ ita semper excelluit, ut etiam
post gestum Turnone Rectoris, Tolosæ Præ-
positi Magistratum; Auscis pueros Gramma-
ticam plurima cum alacritate docuerit.

15. Collegium Tolosanum etiam in præ-
dio, quo propter luem secesserat, constan-
tem tenuit religiosam, & Scholasticam di-
sciplinam. Variæ tamen febres etiam istis
valgatæ duos e medio sustulere; cum vigin-
ti eodem tempore ægri decumberent, emi-
nente mirifice Theologiæ studentium no-
strorum bonum ab eo malo ad meritum
ac præmium cumulandum singulariter im-
munium, impigrâ per dies laboriosos, &
noctes vigiles charitate.

26. Nobiliore mortis genere optabiliter cecidere Tolosæ, dum peste prostratis opitulari contendunt, ad id voluntariâ suorum caputum destinatione, ac annuentis obedientie nutu devoti P. ANTONIVS CARCENAC, & CASPAR ARBE Coadjutor, Patrem sancto illi pulcherrimæ charitatis officio 28. Octobris immorientem, septimo die pari morte secutus ad coronam, quam D^eus charitati illi heroicæ destinavit: tertio, viro septuagenario, peste quidem sancto, sed ad urgendos porro felices illos labores adhuc superstitē.

ANNÆ PROVINCIÆ VENETÆ M. DC. LVII.

Etrecentis sexaginta tribus Socijs, quos per tres domos, & octodecim Collegia hoc anno aluit Venetâ hæc Provincia, decem è vita, quatuor è Societate abiire; quorum loco duo & viginti in Societatem cooptati.

§. I. *Sacramenta. Missiones.*

1. Sacramenta præcipuus Missionum, & domi concionum fructus, omnia illustria, quædam etiam extraordinaria habuere.
Quo-

Quodam in loco adolescentula per sex menses, Christo ejurato, syngrophâ sanguine impudico exaratâ se dæmoni addixerat, ab eodem singulis noctibus adolescentis imagine convestito illusa, & nefariè dehonesta. sed & regendis pietate nefarijs hîce ludibrijs, cælesti Evcharistiæ mysterio quothæbdomadis per audacissimum sacrilegium refecta. Hæc audita cujusdam è Societate de Christi passi cruciatibus appositè differentis concione, in lucem gratiæ respiravit, & pactione rescissâ, totam se Christo restituit.

2. Placentiæ luculenta nobis oblata occasio Evangelium exemplo etiam prædicandi. Sacerdos quidam secularis nostri nominis osor dicax, in rixa, quam ipse concitârât pro Collegij nostri foribus, mortuali vulnere saucius concidit, & confessorium flagitavit. Advolavit Patrum unus quispiam, & in luto sanguineq; seminecem, voce, amplexu, fovet, erigit, amanter expiat, & unâ cum alio, qui accurrerat, Patre amice inter brachia inblatum in Collegium introducit. Ibi Patres, ac Socij reliqui certatim pro se quisq; illius ambire obsequia, quæ vestibus exuendis, quæ lectulo componendo, quæ officijs alijs pro anima corporeq; infirmo satagere, stupente externorum, qui af-

fluxerant, coronâ, ipso verò verbis ruboris ac amoris plenis gratias Deo reddente, ac dicente: Quàm bonus es, Domine, qui me sceleratû justâ morte plectens, misericordiâ tuâ justitiâ tantam misces, ut me inter manus adeo sanctas mortem obire concedas. Indè quicquid ad exquisitam apparatissimæ mortis accuratationem spectat, rite peractum est, & ignoscentiæ syngrapha, quâ vitæ suæ reis ignoscebat, palàm ab illo edita; morsq; obita pie, feliciter. Cadaver tamen auctoritate publicâ exdis in locum debuit restitui. Sed ne inde ad sepulturam auferretur, à Collegij Rectore effectum est, qui illud in Collegio honorificè in feretro componi curavit, ut inde honoratior funebri pompa procederet, toto hoc eximie in hominem à nobis ista minime commeritum, benevolentiae exemplo secundis Urbis rerum conscia sermonibus celebrato.

3. Vnum lubet è missione Faventinâ Card. Episcopi Rosetti postulatu factâ, & multorum fructuam fecundâ hic particulatim adjungere; quod nempe illa non pagos tantum, sed & exules, latronesq; quosdam in sui admirationem exciverit. Fugitivorum enim perditorum manipulus in alta quædam nemora depressus, diditâ latè missionis famâ, Patrum alterum è pago accivit,

civit, qui omnes peccata confessos amuletis
caelestibus attemperate instruxit.

§. 2. *Beatissimâ Deipara, Sodales,
Convictus.*

4. Arimini Nostro in templo repositum,
albastrinum signum Deiparæ Drepanensis,
& ad Romanæ Professorum Domûs imita-
tionem, Sabbatina istic musica celebrari,
& Mariana quæpiam historia cæpta narrari,
quod etiam in magnæ Deiparæ pervigilijs
factitatum, sed cum eo auctario, quod nar-
ratione illâ concitatus universæ concionis
animus ad eliciendum, conceptis à Sacerdo-
te præeunte verbis, contritionis actum in-
vitetur, Contritionem altâ voce peractam
excipit eodem tenore pronuntiata ab o-
mnibus formula, quâ Parthenij quiq; Soda-
les in die cooptationis Sacramentum Vir-
gini Sodalium Reginz dicunt, quæ duo non
minus utiliter fiunt, quàm facile, jucundè,
atq; ardentè. Neq; simile vero esse potest,
abesse inde JESVM & MARIAM ubi tot in
nomine illorum conveniunt. Aliud quid-
dam de Virgine Deipara memorabile nu-
mero 11. referemus.

5. Parmæ in Sodalitio pœnitentiæ ora-
tione paræneticâ ita est ad pœnitentiam in-
citatus pte alijs publicus quidam Juris Do-

etor, & causarum Judex, ut octavo post illam die descriptas in Schedâ universæ vitæ suæ noxas, particulatimq; digestas Patri Præsidi dederit in cœtu Sodalium recitandas. Pater ardorem viri non penitus aspernandum, moderandum tamen ratus, quædam inde quæ exempli interesse censebat delibavit, reo interea cum inserto in funem collo humi de genibus quæ legebantur audiente, collachrymantibus alijs ad exemplum, tam inusitatæ virtutis: quam ille pergit etiam deinceps exemplis pluribus & pietatis additamentis augere.

6. Castilione in Sodalitate pœnitentiæ adolescens erat, in iram & arma æquo propensior, is ne Sacrum Congregationis nomen sanguinariâ quapiam præcipitantiâ furcisteret, quoties in tironum fortitione nomen illius albo inferendum de urna prodibat, tacitè suppressibatur. Hoc demum anno, cum ejus nomen fors denuo eduxisset, Pater cum bona illius fortuna non amplius comperendinandum ratus, & impetu quodam ac spe actus, nomen illius recitavit, ac pro more ut se cooprandus generali confessione accuratius expiaret, pro more Sodalium, inviravit. Quæ ille ubi promptè perfecit, perceptâ sacrâ Synaxi in Sodalium numerum est adlectus. Beneficij
tem.

tempestivitatē ostendit eventus, qui Sodalium omnium animis altē insēdit. Etenim noster ille Neo-Parthenius vix ē templo domum redūx., à sicarijs ex improvīso irrumpentibus est, internectus; ita nempe rem sui Sodalis, apud filium agente Patronā Virgine, ut expiata illa anima corpus, non item vitam æternam amitteret.

7. Parmense Nobilium Collegium lætissimum spectatæ nobilitatis, ingenij, ac virtutis seminarium est, gymnasiūq; totius ac Sodalitarum exemplum. Ex ijs aliquot supra triginta consvetis Ignatij exercitationibus in quadragesimā sunt instructi: nam theses, Cyrum in theatro, & præclara plura sed consveta omitto. Cæterum nobilem dilectæ sibi juventutis indolem alienis exemplis terruit, ut incitaret D. v. s. Juveni qui P. Ministro, ut vocant, refractariolus, à Rectore commonitus, ad ingenium redierat, cerviculāq; contumacem iterum iterumq; jactabat, scrip tandem Rector, Vide sis, inquit, fili, quō tua isthæc pervicacia te perducatur. Abnuis obedire? Recusas vivere. Nullum enim ē suis præceptis additā brevioris vitæ comminatione asperavit D. v. s. præterquā illud, quo subjectos morigerari majoribus jubet. Obsequere, fili: nī facis, brevi senties, quā vera loquatur

legislator DEVS. Surdus ad hæc & ferreâ
 cervice adolescens gravi paulo post morbo.
 & vitâ defungitur, opportuno Seminarijs.
 Documento, auctâq; Rectori autoritate:
 qui cum alterius quoq; impotentis effrena-
 tionem, minis eundem exitum sortitis à
 Deo morte contritam vidisset, miseratione
 ac religione commotus, deinceps abstitit illi
 lā veluti vaticinatione comminari.

2. Ibidem alius præduræ cervicis, cum
 sæpè sub jugum à moderatoribus cogere-
 tur, immoderatiùs in Societatem efferbuit,
 dixitq; malle se absq; Sacramentis e vita di-
 scedere, quàm ad illa Societatis operâ uti.
 Hunc demum e Collegio ad suos reversum
 gravis invaletudo morti admovit, decreto-
 riam horam paucis horis interjectis distare
 pronunciantē sententiā peritorum. Qua-
 re migraturæ animæ quantocyùs provide-
 ret. Ille id verò se facturum, sed non nisi
 apud aliquem de Societate dixit, negavitq;
 futurum aliter, quicquid diceretur Colle-
 gia majore locorum, quàm mortem, hora-
 rum intervallo distare. Consilium ergo
 in arena capiendum rati, Sacerdotem igno-
 rum Jesuitæ in modum, quâ possunt, con-
 vestiunt, & cubiculo consulto nonnihil ob-
 scurato tenebris dolum regunt, ajuntq; Pa-
 trem illum, felici ac fortuito casu illic re-
 per-

peritum. Huic juvenis toto animo hilaratus arcana conscientiae ritè aperuit, & expiatam animam Deo reddidit. Nempe Deo inconsultam fuisse illam vocem ita ostendente, ut qui veros Jesuitas olim oderat, in morte illorum vel umbra contentus, ac salutariter à suis delusus obiret.

§ 3. *De quodam qui à Societate defecit.*

9. Sacerdos propè sexagenarius in Societate Procuratoris munere præ, quàm religiosum addeceat, ad libertatem laxamentumq; abusus, ambesis animi viribus, contemptione modicorum paulatim decedit, & officio simul ac ordine motus est. Húc ad suos redeuntem in ipso Patriæ ac domûs limine divina seu vindicta seu poti⁹ miseratio est affecuta, ne totus interiret. Nam è vestigio domi æger, mortis præ foribus vicinæ velut odorem subodoratus. è Probationis nostræ Domus, quæ propè aperat accito Patri universæ vitæ rationes per Sacramentum aperuit, omnibus morientium mysterijs communicatus. Tum demum fusis abundè lachrymis, infimis precibus postulavit, ut inter illos in atrio saltem mori sibi per nostram benignitatem liceret, inter quos indignè vixisset, sibiq; justam expulsionem commeruisset. Data ad Provinciæ Propositum super ea re

CON-

224 ANNUA PROV. VENETA
confestim literæ, quarum tamen responsum,
antevertit mors moræ impatiens. Quare
datum illi hoc solatii, ut sibi promissum in
templo nostro locum audierit. Quare eo
unde male vivus exciderat, bene mortuus,
remigravit.

§. 4. *De S. P. Ignatio, & Xaverio.*

10. Carpi à gravi morbo quatuor ope
S. P. Ignatii emersere; oleo vero Xaverianæ
lampadis pristinam sanitatem se recipisse fa-
tentur centum & aliquot. Faventia infans
S. Ignatii ope à Deo impetratus, eoque Igna-
tij nomine insignitus, factus jam grandior,
hoc anno excitata ruri ædícula natalem
Ignatii sui diem solenni pagi totius fre-
quentiâ celebravit, idemq; deinceps factita-
re constituit.

11. Beatissimæ DEI Marris, & S. P. Ignatii
munus est id quod narro, res ex antiquis nu-
perisq; permixta, ideo attexenda. In Par-
mensi Nobilium Collegio, adolescens ge-
nere, ingenio, virtute, ac formâ pudicissi-
mè liberali præclarus, cum nocte intempe-
stâ, sopitis altâ quiete contubernalibus, vigil
DEVM impensius precaretur, faminam co-
ram se repente conspexit, quæ vultu poti-
us brachiisq; porrectis quàm verbis lenoci-
nata id agebat, ut persuaderet, quod immis-

fi₃

si aliâs dæmonis instinctu Sodales perditâ non poterant. Sed imploratis à trepido adolescente flagranter JESVAC MARIE nominibus, relicto post se tetri odoris vestigio, evanuit, & castissimi juvenis gloriam non tantum incorruptam reliquit, verum novâ etiam hac reportarâ de carne simul ac dæmone victoriâ cumulavit. Noctem reliquam eo de triumpho lætus & gratus victor gratijs Deo palmarum dari agendis impendit. Quo tempore adfuit dilecto victori Deipara, Josephum inter atq; Ignatium Loyolam, media, & bono animo esse iussu, crexit maternis verbis, ac illi luculentam victoriâ gratulata, dixit se adventasse ad palmam illi commeritam porrigendam. Quocirca cor panderet, ac à se peteret, quicquid percuperet. Ad hæc adolescens tenerrimæ fiducie plenus sensu: Quâdo, inquit, ô Domina, in tantihonoris me vocas audaciam, unum illud oraverim, ut in Filij tui Societate mihi liceat militare. Tum alterum, tertiumq; quiddam, seu unum utriusq; complexione perfectum, adiecit. Anxius liberaliter Virgo, & hanc dedit Filij sui esse sententiam. Pergeret igitur, & se operi tanto dignum componeret. Virginis accessit ad stipulator Ignatius, qui juvenem amplexatus in Societatem cooptavit, plenūq;

nūmq; lætitijs, ac magnis ad virtutem animis reliquit. Hæc ut interverteret inimicus, ignotâ monachi manufactâ literarum Patris nomine exararæ allaræ sunt, quibus de religionis abijciendo consiliò peracriter monebatur. Ad has mæsto, & positis humi genibus responsum dolenter lucubrante, adfuit iterum Patronus Ignatius, qui Deiparæ Virginis legatum se memorans, damonis in ficto cænobita dolos detexit, atq; ad Patrem suæ conscientiæ moderatorem, ut omnia dilucide referret, ac ex illius dictis divinam voluntatem introspiceret monuit. Ceterum cordati viri animos intrepidus assumeret, quicquid enim machinarum contra moturi essent hostes, id omne brevi facili negotio pervincendum, Deo præsentis semper ad opem atq; propitio. His quantum sit fidei tribuendum, tametsi solida integerrimi adolescentis virtus non obscure suggerere videatur, jamq; juvenis in Societatem adlectus primam Virginæ promissionis partem impleverit, & secundam etiam inchoarit, lubet tamen tantisper prædictioni reliquæ significandæ supersedere, dum desideratum à juvene, promissum à Virgine res hæc tota, exitum sortitur.

§. 5. *Summarium de uno vitâ functo.*

12. 6. Decembris Ferrariæ magno extrariorum & domesticorum sensu obijt R. FRANCISCVS PALEARIVS 3. vota Professus, aureus ingenio, ut ajunt literæ, sed oculis cæcâ nocte sepultis. quam ille calamitatem, seu felicitatem, uti & nervos in dextrâ manu contractos, religiose ferens, eò se impensius dabat orandi studio, & affluentes ad pœnitentiam audiendi, domi deniq; Coadjutores Catechesi erudiendi. Eruditum ingenij ejus lumen typis lucem vidisset, nisi ab ijs, quæ scripserat, excolêdis oculos acerba illa cæcitas prohibuisset.

Ad Majorem DEI, Deiparæ, S. P.
Ignatij, & omnium SS. gloriam.

AV-

298 CATALOGVS LIBRORVM
AVCTARIVM ANNV-
ARVM.

*Catalogus librorum Anno M. DC. LII.
editorum.*

Adami Schirmbeck, *Vita S. Bernardi Mel-
tonij* è Gallico Latina. Monachij in 12.

Adriani Crommij *Psalms Davidici* succin-
ctâ paraphrasi explicati. Antverpiæ in 8.
editio tertia.

Ægidij Lacarry *Mathematica tabula Loga-
rithmica* Parisijs in 12.

Item *Mathematicorum* pars altera. ibid.

Æmylij Cardines *Peccator contritus*. Nea-
poli in 12. Italicè.

Alberti Ines, *Acronmata Epigrammatica*.
Cracoviæ in 12. editio 2. *Septem centu-
ria epigrammatum*. Varsaviæ in 8.

Alberri Murzynowski *funerbris oratio: E-
ques immortalisationis affectus*. Vilnæ in fol.

Alberti Wnuk Koialowicz *concio fune-
bris: Mors absq. tormento mortis*. Vilnæ in 4.

Alexandri Grabowski *Lumina Theodora*
Comitis à Tarnov. Vilnæ in fol.

Alexandri Rhodes *Catechesmus Tunchinensis*.
Romæ in 4.

Italicè *Brevis relatio de gloriosa morte*
P. Antonij Rubini, & aliorum IV. è So-
cietate, ac triumphum secularium. Ibid. in 4.
Lat.

SOCIET. JESV, 1672. EDIT: 299

Latine *Tunchinensis hist.* libri duo, Lugdunū in 4. Italicè *Relatio de morte Andrea Catechista à Barbaris capite damnari.* Romæ in 4.

Aloysij Albritij *Italica conciones habitæ in Palatio Apostolico.* Romæ in 4.

Andreae Blanci *Psymores, & sancti amores,* versu, Genuæ in 8.

Ejusdem *De Cambio.* sub nomine Candidi Philalethi, ibid. in 8.

Andreae Rudomina *Aphorismi De Regum Regnorumq; mutationibus, ac interitu* e Latino Chokieri Polonice, Vilnæ in 4.

Antonij Gerard *vita S. Rosalia, Virginis redita Gallicè.* Parisijs in 24.

Antonij Tarlatini *Italice Oeconomia cælestis, & Oratorium Crucifixi.* Romæ in 12.

Antonij Valier S. Augustini liber de corrept. & gratia explicatus, & nō illustratus, Parisijs in 8.

Athanasij Kircheri *Oedipus Aegyptiacus,* hoc est, universalis hieroglyphicæ veterum doctrinæ instauratio. Tomus 1. Romæ in fol.

Balthasaris Tellez *summa Philosophia.* Vlyssiponæ in 8.

Caroli Hanocque *Lytrum animatum* Germanicè e Gallico P. Hautini. Friburgi Helvet. in 12.

Con-

Conradi Calmelet *Perpetua generosa mentis malacia* Latine & Gallicis floribus P. Bineri. Friburgi Naithonum in 24.

Ernrici Pirrhing *Apologia*, seu Defensio S. C. Majest. & Principum Catholicorum contra calumnias Superintendentis Ratisbonensis. Germanice Ingolstadtij in 8.

Dionisij Petavij *Orationes & Epistolarum libri tres.*

Item Ciceronis *Laelius* Græcè redditus. in 8.

Item Carmen *faturni ad S. Genovesâ* in 4.

Fabij Ambrosij Spinola *Meditationes vite Christi.* p. 1. Italicè. Genæv in 8.

Francisci Annaei liber *de incoactâ libertate.* Romæ in 4.

Ejusd. *Augustinus à Bajanis vindicatus.* Parisijs in 4.

Francisci Cackupin *vita* P. Ludovici de Ponte Hispanicè in 4. Salmanticæ.

Francisci de Schmidt *vita* P. Petri Canisij. Belgicè. in 8. Antverp.

Francisci Sacchini *Hist. Soc. J. s. v.* pars 4. sive Everardus. Romæ in folio.

Georgij Reeb *Tribemini* recusatus & auctus. Et *Epistola adventoria*, in qua declarantur occasiones statui Sacerdotali perniciosæ, cum opportunis remedijs. Augustæ in 8.

Georgij Stengelij *vis, & virtutis exemplorum.* Ingol-

SOCIET. JESV, 1652. EDITOR. 33

Ingolstadij in 8. *De judicio particulari
statim post mortem obito.* ib. in 8.

Gregorij Ferrarij in *Sanctam Apocalypsim
commentar.* pars 1. Mediol. in fol.

Henrici Lamparter Vita Alph. Rodrigvèz ex
Hispanico Latina. Neoburgi in 8.

Hermannii Busenbaum *Medulla Theologiæ
moralis* auctior in 8. Monast. West.

Hermannii Crombach *Vita S. Geroldi Ab.
Germanicæ.* Coloniz in 12.

Hieronymi Catanei Oratio Italica de gu-
bernatione Genensii. Genüz in 4.

Hieremiæ Drexelij *Antigraphicus, sive consci-
entia Hominis.* Neoburgi in 12.

Hieronymi Mulman epistolæ Com. Chri-
stoph. de Ranzou Catholicam fidem am-
plexi. E Latinâ Germanica, notis illustra-
ta Colon. in 8. Ejusdem *Correlatio lehu
Dorschzi Prædicantis.* Germanicæ, ibi-
dem in 8.

Jacobi Lobbetij *Quæstiones Theologicæ mora-
les in Evangelia* tomis tribus Leodij. in f.

Jacobi Maßen *de moderandis animi passioni-
bus, seu Myrtha Sapientum.* Coloniz
in 12.

Jacobi Sirmundi Sidonius Apollinaris re-
cognitus, & notis illustratus. Parisijs in 4.

Joannis Baptistæ Masculi Ponderationes
Concionales, in opera S. Aug. Neap. in f.

V

Joan.

Joannis Baptistæ Giattini *Physica*. Romæ in
4 Oratio de domo Lauretana Romæ
in 8.

Joannis Baptistæ Rossi *Disputationes selectæ
de potentia obedientialis creaturarum erga
creatorem* tomus 2. Romæ in fol.

Joannis Berent *Oratio funebris*. Vilnæ in f.

Joannis Bisselij *de pestiferis peccatorum mor-
talium fructibus exempla tragica*. Dilingæ
in 8.

Joannis de Dicastillo *de pœnitentia &c.* to-
mus 2. Antverp. in fol. Item tertius *de
Matrimonio*. ibid. in fol.

Joannis Dominici Ottronelli *Sancta conver-
satio Iesu Maria Josephi*. Florentiæ in 4.
Italicè.

Joannis Dorisi *praxis Sacramentalis Confessio-
nis* à S. Augustino de prompta Parisijs in
12 Gallicè.

Joannis Francisci *Geographia Scientia*. Rhe-
donis in 8 Gallicè.

Joannis Iacquinotij *Seruum Sacrum* recu-
sum Nanceij in 8.

Joannis Rho Hexameron, *Orationes Italicè*.
Venetijs in 4.

Iosephi Laudolina *discursus Italicus de Passio-
ne Christi*, sub nomine Ildephonfi de Ala-
gona. Catanz.

Iosephi de Olzina *Instit Oratoriarum libri*

SECRET: JESY, 1652. EDITOR. 307

4. Latine, & Hispanice, Barcinonæ in 4.

Juliani Hayneusue *Veritates practicae vite Christi, & SS. gestu* in singulos anni dies Rothomagi. in 4.

Laurentij Forer *vita Christi* pars 4. Dilingæ in 8. Germanicè.

Leonardi Creder ex Hispanico Latini interpretis liber P Franc. Arias de *Imitatione Christi*, tomi 3. Monachij in fol.

Leopoldi Mancini *Memoriale Passionis Domini* pro sacrificio Missæ. Latine, & Germanicè. Monachij in 12.

Matthiæ Stempel Panegyricus *Amœnitatis li-
liorum*. Vilnæ in fol.

Melchioris Cornæi *Miracula Ecclesiæ defen-
sa* Moguntia. in 4.

An verum sit illud : Aut Papista, aut non Christianus. ibid. in 4. Iudicium iniquitatis repulsum : vota antiqua monastica vindicata ibid. in 4.

Aristotelis Redivivi Romano-Catholici partes duæ Herbipoli in 4.

Nicolai Abram vita P. Vincentij Carafæ. Gallicè Lugduni.

Nicolai Bailly Hist. vitæ P. Edmundi Augery. Parisijs in 8.

Nicolai Cassini *Ephemerides* Bononia Italice editæ. in 12.

Nicolai Cichovij 30. *Rationes contra Arianos*. Cracovia in 4. V 2 Nico-

Nicolai Zuchij *Optica Philosophiae* experientis & ratione à fundamentis constituta pars prima. Lugduni in 4.

Olivarii Bienville de facultate à sede Apostolica concessa omnibus fidelibus Christianis ut possint confiteri regularibus approbatis. Carolopoli in 8.

Pauli Barry *Provisio Spiritualis pro meditat. Sabbat. per annum* super elogia B.V. Lugduni in 8. Gallicè.

Pauli de Rajas *horologium spirituale*. Hisp. Valentiæ.

Ejusdem *Lachryma Caesar augustanorum in morte Philippi III. Hisp. R. 216.* CaesarAugustæ in 4.

Petri Deschampsneuff *praxis vera devotionis* è principiis Evangelij. Parisijs in 8. Gallicè. item *Pronunciata, seu Axiomata Evangelica* ex novo testamento collecta. Parisijs in 4. Latino Gallicè.

Petri Doultremani *Amor increatus in creaturas effusus*, quinque libris explicatus. Insulis. in fol.

Petri le Moyne. *Commoda, facilisq; ratio pietatis, seu devotionis.* Parisijs in 12. Gallicè.

Ejusdem *Devotio facilis*. ibid. in 8. Gal
Petri Mambruni *Dissertatio Peripatetica de Epico carmine.* Parisijs in 4.

Petri

SOCIET: JESV. 1652. EDIT: 307
Petri Wiliuk Kojalovvicz *Panegyricus* Re-
giæ culinæ in Lithvania Magistri supremi.
Item *Elogium funebre*. Palatini Vilenſis.
Vilnæ in fol.

Philippi Labbe *Geographia Regia* Parisijs in
8. Gallicè. Item *Profodia Despanterij* ab
eo varie illustrata. Ibid. in 8. & *Clavus aurea* *Historia Francia*. ibid. in 12.

Richardi Mercier, *Commoratio Ecclesiæ*
Calvinisticæ apud Insulas imaginarias, &
responsio &c. Mompessulani in 8.

Roberti Mirabelli discursus Italici in varios
Scripturæ locos. Romæ in 4.

Samuelis Narkievicz concio funebris Po-
lonica, titulo: *Decretum immortalis me-
moriz*. Vilnæ in 4.

Thomæ Auriemma cubiculum animæ in
vulneribus Christi. Neapoli in 12. Ital.
Vilnensis Academiz *Tarnovianus polus*.
Oratio funebris. Vilnæ in fol.

Wolffgangi Herman *Carolla honoris Beatiss.*
Virginis. Synopsis testimoniorum de
B. Virgine. Augustæ.

Si qui alij hoc anno libri editi sint, de ijs
Patres Provinciarum Præpositi & Antho-
res ipsi moneant; ut in Catalogum Scripto-
rum Societ. referri possint.

INDEX ANNVARVM

M. DC. LII.

- Agnus Dei. Germ, 61. Rh. inf: 15. 16.
 Agonizantium cura. Germ, 9. Quitenfis 12.
 Alexandri Gottifr: Generalis mprs, Rom. 8.
 B. Aloysius Austr: 40. Germ: 49.
 Alphonsus Rodrigwez apparet. Tolos. 4.
 Araneus. demon. Boh. 12.
 Amuleta in igne. Austr. 16.
 Amuleta pietatis. Rh. inf: 4.
 Angelus Custos Austr: 30. Germ: 5. 57.
 Angelus minax. Germ. 18.
 Annus centesimus S. Xaverij Gallob. 9.
 Aqua lustralis. Aquit: 8.
 Avis prunas comedens. Quiten: 35.
 Avis rubicen. Quit: 34.
 Aureus fluvius Quiten: 1.
 Bacchanalia. Austr: 52.
 Baptismi effectus Quiten: 3.
 S. Barbara V. M. Boh. 13. pro puritate Flâdr. 7.
 S. Bartholomæus Quiten: 12.
 Beatissima Virgo. Aquit: 5. Austr. 5. 5. Flandr.
 §. 3. & n. 14. Franc §. 2. & n. 34. Gallob.
 §. 2. 14. 21. Germ: 3. 4. 7. §. 3. Novi Re.
 gni §. 2. Polon. 11. Quiten: §. 6. Rhen.
 infr: §. 4. Rhen: sup: §. 3. Sardin: §. 3. To.
 let: §. 2. Tolos. 2. Venet. §. 2. apparet:
 Sard: 3. Tolet. 5. Venet. 1. ad confess:
 monet: Austr. 24.
 Congregationis gen. Praeses, Rom: 2. pestem
 fugat: Tolos: 2. Corda

Corda illi oblata: Fland. 3. Mater Novitiorum, ibid. 5.

Svadet Sodalitatem: Germ. 24.

Blasphemus in Euch. moritur. Rh. inf: 13.

Bonum pro malo redditum: Venet. 2.

B. Borgia Quiten. §. 10. ejus cubiculum: Tolet. 7.

Bufo in olla: Boh. 12.

P. Canisius, Germ. 50. 51.

Caput diaboli. Quiten: 26, ignis loco capitis ibid. 31.

Carnibus die vetito non vescendum Boh. 5.

Castitas: Austr. 51 Germ: §. 7. Novi Regni §. 3. Polon. 11. Quiten: §. 7. Rhen. sup: 22. Sardin: 2. 3. 6.

Castitas Convictoris: Ven: 11.

Castit: præsidium: Fland. 13. §. 8. 27. Germ: 24. 26. §. 7.

Catechismus: Austr: 53 Flandr. 15. Franc. 2. 4. Gallob. 1. pro Catech. industria Rh. infr. 24. 28. Rh sup. 7.

Christiani à dæmone securiores: Quir. 31.

Christus monet ad confess: Germ: 50 minatur: ibid: 56.

Christi canna crescens passio, imago: dolores Christo offerendi: Christus à consolatione Quiten: 16.

Cilicij usus: Austr. 23.

Concio: Quir: §. 8. 10. Venet: 1.

Con;

- Confessarij monita: Pol. 8.
 Confessio: Austr: 8. 13. 5. 4. Pol: 10. Quit.
 17. 18. Rh. infe: 6. 7. 9. 10. Rh. sup. 6. 10.
 Confessio quotidiana: Austr: 16.
 Confessionis imago: Austr: 12.
 Confessio sanat: Quit. 6.
 Confessio Ethnicorum: Quit. 13. hereticorum: Rh: inf. 8.
 Consilium P. Spirit. Austr. 51.
 Constantia in cuku BV. Rh. sup. 14.
 Consuetudo mala: Rh: sup. 5. 6.
 Conversi plurimi: Boh. 1.
 Conversio insignis: Quit. 5. 7. 8.
 Conversus inter orandum. Austr. 39.
 Convictorum refractariorum poena. Ven.
 7. 8.
 Cor confixum. Quit. 10.
 Crucis signi vis: Austr: 7. 9.
 Crucifixi oscula: Austr: 51.
 Crux contra tempestatem: Quit: 2.
 Curiositas: Pol 11.
 Dei providentia: Quit. 3. 5. 6. 9. 3.
 Desperati Germ. 5. 8.
 Diabolus iræ: Aquit. 8. umbra diab. Austr. 9.
 canis: 9. 36. impudicus pulsus: ibid. 18.
 exprobrat impudiciam: ibid: 19. in
 vaccis: ibid: 38. artes: ibid: an. 46. Ca-
 spar diabolus. ibid: 46. hircus diab. ibid:
 47. in crystallo: Boh: 2. 12. famulus: ib:

ANNUARVM M.DC.LX.

24. diab. comitium: Pol. 11. pulsus: quit.
 27. diab: Adam, & Petrus: Quit. 36. diab.
 radix: Rh. sup. 6. diaboli carpio: Rh. sup.
 21. Impostor: Rh: sup: 5. 7. Tolet. 4.

Dominica Jesuitarum: Germ: 70,

Domus in petram conversa tota. Quit. 1.

S. Donati erga Nostrum beneficentia. Rh.
 infr: 26.

Eleemosyna Austr: 54. Batica 6,

Eucharistia: Polon: 1. Tolet. 1. triumphus:
 Austr. 12. visitata: Eland. 22. 23.

Eucharistiam non videt peccator. Austr. 12.
 ejus cultus: Rh: inf: 23. urit Sacrilegum:
 quit: 17.

Examen conscientie. Germ: 63. 64,

Examen particulare Boh 9. Rhen: inf 4. Rh.
 sup. 12. Tolos. 7.

Exempla narrata: Germ. 69. Polon. 9. quit.
 11.

Exempla in theatrum data: Rhen: sup, 20.

Exercitia S. P. Ign. Franc 8. à multis Convi-
 ctoribus obita: ven. 7. à nonaginta alijs:
 Tolet. 7. à centum: Tolos: 3.

Exhortatio Card: Ioannis de Lugo. Rom. 1.

Feria VI. Germ 65.

Festa: Austr: 21. Fland: 31.

Fortitudo in dolore. quit. 16.

P. Franc. Regis Tolos. 5.

Franciscus de Sales Episcopus. Franc. 24.

Fuh.

INDEX

Fulmen sub Sacro: Rhen, inf. 26.

Fur domesticus: Austr: 9.

contra Fures remedium. 31. Austr.

S. Geroldi cultus. Rhen, inf. 27.

Gratus animus: Germ: 2,

Hæreticus ex occasione medicinæ conver-
sus: Austr: 6.

Hemines victima dæmonis ubi. Quit. 1.

Humilitas Sodalit: Ven. 5.

Iejunij exemplum: Fland: 31.

IESV nomen quomodo nostrum: Rom: 1.

IESVS, MARIA: Polon: 10.

S. P. Ignatius: Austr: 33. 34. 35. 36. 37. 38. Bo-

hem: 14. 15. 16. 17. Flandr. 9. 10. Franc.

§. 3. Gallob. 8. 10. Germ. 35. Quiren § 8.

Rhen, inf. 28. Rhen. sup. 6. 5. Tolos. 3.

Venet. §. 4 ejus aqua: Franc. 33. Germ. 35.

36. 38. 39. 58. imago pro agone: quit. 25.

S. Ignatius BV. Legatus: Venet. 11.

Ignis capitis vices supplens: quit. 31.

Igneus & nivalis mons: quit. 4.

Imago BV. lucida: quit. 19. S. P. Ign. ibid. 25.

Imprecatio. Novi Regni §. 4.

Impudentes Iudi. quit. 21.

Impudicitia: poena: Austr. 19.

Impuri mors: Boetica, 2. 3.

Industria pro litibus pauperum: Boh: 20.

Inimicum quærit in Indijs ad vindictam:

quit. 5.

S. Io.

ANNVARVM M.DC. LII.

S. Joseph: Flandr: 23. Franc 34. Gallob. 7.
Germ; 32. 33. 34. Polon. 4. Rhen. sup: 8.
Venet. 11.

Ira faminea: Pol: 12.

Irrisoris mors: Boet 5.

S. Liberati beneficentia: Tolet. 6.

Lectio Spiritualis: Flandr. 13. Tolos. 8.

Lites Sodalium Boet: 9.

Lumen e fructibus. quit. 32.

Luxuria: quit. 7. 8. 9. 10. 19. demonis: Austr.
49.

Magnificat in theatro: Germ: 15.

MARIA, Joseph, Ignatius. Ven; 11.

Mendacium in confessione: quit: 13.

Mira. in oriente: Franc 5. 6.

Missiones Flandr: 5. 6. Turcica: Austr: 5. 12.

Mons igneus: quit: 4.

Mors apostata: Franc: 36.

Mors ante inchoatum Breviarium: Pol: 15.

Mortis memoria: Rhen. inf: 20. 30. Rhen.
sup: 20.

Necessitas magistra pietatis: quit: 2.

S. Nicolaus pro eleemosyna: Boh. 28.

Novitij: Rhen: sup: 7. 8.

Nummi pro confessione: Austr: 17.

Oculi caste custoditi: Flandr: 27. Germ 75.

Odium hæreticorum: Tolos: 11.

Odij restincti exemplum: Rhen. sup. 19. Ve-
net. 2.

Pada.

I N D E X

- Paedagogus seductor.** Austr. 9.
Patientia in Nostro exemplum. Aquit. 34.
Paupertas. Germ. 80. Sard. 6.
Pax Domini Rhen. inf. 11.
Peccatum est serpens. Austr. 20. est onus
 grave: Rhen. sup. 6.
Pedes per confessionem restituti: Austr. 15.
à Periculis erutus Noster: Novi Regni. 12.
Pestis Quitenf. 6.
Peste infectorum obsequijs quomodo ex-
 positus quidam: Gallob. 6.
Peste contactorum obsequijs immortui.
 Novi Regni 18. Pol. 14. 16. 20. Sardin. 5.
 Totof. 7. 16.
Petra S. Bartholomæi Quiten. 1.
Purgatorium Gallob. 18. 21. Germ. 67. 9. 11.
 Novi Regni 8.
Pygmæi Indi Quiten. 30.
Quadrivij centrum. Rhen. sup. 6.
Rara Quitenfium 9. 11.
Recidivus. Quit. 8. 9.
Religiosi facti Austr. 32. Boh. 6. Flandr. 11.
 Germ. 21. Rhen. inf. 20.
Rosarium BV. Germ. 3. 7.
Sabbathum Pol. 8. Sabbathina exempla.
 Venet. 4.
Sacramentorum frequentatio Rhen: sup. 6.
 7. 10. Tolet. 3.
Sacrum Missæ. Austr. 10. 11.

Sancti

ANNA RVM M. DC. LII.

Sancti, Austr. §. 6. Flandr. §. 4. Germ. §. 3.
menstrui. Rh. inf. 20.

Sanctorum irrisor irrisus, Rhen. inf. 23.

Sanctitas delira, simulata. Austr. 50.

Scholæ BV. devotæ. Rhen. inf. 18.

Scrupuli Gallob. 21. Germ. 6.

Serpens peccatum Boet. 4.

Serpentes bicipites Quit. 34.

Sevum arboris. Quit. 33.

Silentium. Sard. 6. dæmoni impositum.
Quit. 36.

Siris patientia. Boh. 28.

Socia mala Pol. 11.

Societas mendacio hæret. oppugnata. Austr.

7. laudata. Germ. 45. afflicta, & laudata

Quit. 14. 26. ejus persecutor moritur

Quit. 15. desertores. Nov. Reg. 13. 14. 15.

16. Venet. 9. ad illam illustris vocatio.

ibidem 11. reformatione non eget.

Rom. 2.

Sodales. Austr. 41. 42. pudici. Boh. 7. Sodalit

exemplum. Flandr. 14. virtus. Germ. §. 4.

mors. ibid. 21. patentes literæ. Rhen.

inf. 22.

Scmnum de inferno. Quit. 7. peccatoris

Boet. 4.

B. Stanislaus. Pol. 5. 6. 7.

Supplicatio parvulorum. Rhen. inf. 12.

Templi reverentia. Franc. 35.

Ten

INDEX ANNVARVM M. DC, LII.

Tentationis impuræ. Pol. 11. 13.

S. Theophilus. Fran. 37.

SS. TRINITAS. Rhen. sup. 2.

Vacca Quit. 26.

Venefici Austr. 47. 48. 50.

Venenum horrendum. Quit. 33.

P. Vincentius Caraffa. Germ. 52.

Vindictæ desiderium Quit. 5.

Vindictæ genus horrendum. Quit. 10.

Votum charitatis. Tolos. 9.

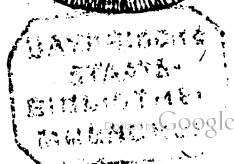
S. P. Xaverius. Austr. 39. Flandr. 12. Gallob.

9. 10. Germ. à n. 46. Quit. 5. 9. Venet. 5.

4. febres sanat. Aquit. 9. caput. Boetic. 10.

ejus aqua. Franc. 33.

F I N I S.

M. DC. II

11113

2.

11113

11113

11113

Quinta

dr. 12. 600

§ 9. 11113

ut. 11113

S

